ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)
ФІЛІЯ «ГАДЯЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

вул. Полтавська, буд. 84, м. Гадяч, Миргородський р-н,Полтавська обл., 37300,
тел (05354) 2-14-45 e-mail: hadyatske.lg@e-forest.gov.ua код ЄДРПОУ 45147904

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. директора філії «Гадяцьке лісове господарство»
ДП «Ліси України»
_____ Світлана ОМЕЛЬЧЕНКО
«___» _____ 2026 р.

ЗВІТ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

«Використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок на території лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»»

рубки головного користування – площа 268,0 га щорічно

суцільні санітарні рубки – площа 70,0 га щорічно

Лубенський, Миргородський та Полтавський райони Полтавської області

14850

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

м. Гадяч 2026

Зміст

1 Опис планованої діяльності 5
1.1 Опис місця провадження планованої діяльності 5
1.2 Цілі діяльності 13
1.3 Опис характеристик діяльності протягом виконання підготовчих і будівельних робіт 13
1.4 Опис характеристик провадження планованої діяльності (зокрема виробничих процесів) виду і кількості матеріалів та природних ресурсів, які планується використовувати 15
1.5 Оцінка за видами та кількістю очікуваних відходів, викидів, скидів, забруднення води, повітря, ґрунту та надр, шумового, вібраційного, світлового, теплового та радіаційного забруднення, а також випромінення, які виникають у результаті проведення підготовчих робіт. 29
1.5.1 Оцінка за видами та кількістю очікуваних відходів 29
1.5.2 Оцінка очікуваних викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря 33
1.5.3 Оцінка очікуваного впливу на водні ресурси 41
1.5.4 Оцінка очікуваного впливу на ґрунти 56
1.5.5 Оцінка за видами та кількістю шумового та вібраційного забруднення 62
1.5.6 Оцінка за видами та кількістю електромагнітного, радіаційного, світлового та теплового забруднення. 64
2. Опис виправданих альтернатив планованої діяльності, основних причин обрання запропонованого варіанта з урахуванням екологічних наслідків 67
3. Опис поточного стану довкілля (базовий сценарій) та опис його ймовірної зміни без провадження планованої діяльності 112
3.1 Кліматичні фактори 112
3.2 Атмосферні умови 117
3.3 Геоморфологічні та ландшафтні умови 117
3.4 Водні об’єкти і водні ресурси 119
3.5 Ґрунтові умови 138
3.6 Пожежна ситуація 141
3.7 Флора, фауна, біорізноманіття 144
3.8 Історико-культурна спадщина 242
3.9 Соціально-економічні умови 247
3.10 Ймовірні зміни базового сценарію без здійснення планованої діяльності 247
4 Опис факторів довкілля, які ймовірно зазнають впливу з боку планованої діяльності та її альтернативних варіантів 249
4.1 Земельні угіддя та ґрунти 249
4.2 Води 250
4.3 Надра 252
4.4 Ландшафт 252
4.5 Фауна, флора біорізноманіття 252
4.6 Атмосферне повітря 260
4.7 Здоров’я населення 262
4.8 Соціально-економічні умови 270
4.9 Матеріальні об’єкти 272

5 Опис та оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності 274
6 Опис методів прогнозування, що використовувалися для оцінки впливу на довкілля, та припущень, покладених в основу такого прогнозування, а також використовувані дані про стан довкілля 276
7 Опис передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля, у тому числі (за можливості) компенсаційних заходів 280
8 Опис очікуваного значного негативного впливу діяльності на довкілля 291
9 Визначення усіх труднощів (технічних недоліків, відсутності достатніх технічних засобів або знань), виявлених у процесі підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля 297
10 Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля 298
11 Стислий зміст програм моніторингу та контролю щодо впливу на довкілля під час провадження планованої діяльності, а також (за потреби) планів післяпроектного моніторингу 299
12 Резюме нетехнічного характеру 300
13 Список посилань із зазначенням посилань джерел, що використовуються для описів та оцінок, що містяться у звіті з оцінки впливу на довкілля 304

Перелік додатків

Додаток А Кліматичні характеристики

Додаток Б Клопотання щодо проведення існуючого поділу лісів

Додаток В Клопотання щодо виділення особливо захисних лісових ділянок

Додаток Д Оцінка впливу на ґрунтовий покрив, окремих лісових кварталів та ділянок господарської діяльності

Додаток Ж Оцінка впливу на гідрологічні об’єкти в межах ділянок планованої діяльності

Додаток К Лист щодо об’єктів природно-заповідного фонду

Додаток Л Лист щодо наявності об’єктів архітектурної та культурної спадщини

Додаток М Сертифікат FSC

Додаток Н Фонд рубок головного користування

Додаток П Відомості рубок головного користування

Додаток Р Акт санітарного та лісопатологічного обстеження

Додаток С Звіт дослідження рідкісних видів флори і фауни

Додаток Т Розрахунок розсіювання забруднюючих речовин в атмосфері

Додаток Ф Оглядові плани запроектованих господарських заходів

Додаток Х Плани лісосік суцільних санітарних рубок

1 ОПИС ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1 Опис місця провадження планованої діяльності

Планована діяльність – спеціальне використання лісових ресурсів в порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га. Заготівля деревини здійснюється в межах розрахункової лісосіки, фонду рубок головного користування та Актів лісопатологічного обстеження, на підставі спеціального дозволу – лісорубного квитка.

Філія «Гадяцьке лісове господарство» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» (далі філія «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України») розташована в північній частині Полтавської області на території Лубенського, Миргородського, Полтавського районів.

Поштова адреса: 37300, Полтавська область, Миргородський район, м. Гадяч, вул. Полтавська, 84. Тел. +380-5354-2-05-46; +38(053)-542-05-46; Електронна адреса: gadyachlistim@ukr.net.

Гадяцький лісгосп був організований в 1940 році згідно рішення колишнього Раднаркому СРСР за рахунок лісів державного значення (урочищ «Гадяцький бір» і «Терновий кущ») та лісів місцевого значення Гадяцького, Зіньківського, Лохвицького, Петрівсько-Роменського і Сенчанського районів у складі п’яти лісництв.

В подальшому структура, склад, назва лісового підприємства змінювалась таким чином:

- розпорядженням Ради Міністрів СРСР від 20.05.1954 р. №5483-р до складу лісгоспу прийнято Безвіднянське лісництво;
- наказом Головного управління лісового господарства і лісозаготівель при Раді Міністрів СРСР від 04.12.1959 р. №3 лісгосп реорганізовано у Гадяцький лісгоспзаг в складі шести лісництв;
- наказом Мінлісгоспу УРСР від 22.07.1969 №190 зі складу Зіньківського лісництва виділене сьоме лісництво – Бірківське;
- наказом Полтавського обласного управління лісового господарства і лісозаготівель від 31.07.1969 р. №77 Петрівсько-Ціпківське (колишнє Петрівсько-Роменське) лісництво реорганізоване у Краснолуцьке;
- наказом Полтавського обласного управління від 04.01.1979 р. №4 передано Миргородському держлісгоспу Лохвицьке лісництво площею 3841 га;
- рішенням 19 сесії XXIII скликання Полтавської обласної ради від 31.10.2001 р. до складу держлісгоспу прийнято 3075 га земель від сільськогосподарських підприємств;

- відповідно до наказу Міністерства лісового господарства України від 31.10.1991 р. №133 «Про організаційну структуру управління лісовим господарством України» створене Державне підприємство «Гадяцьке лісове господарство», засноване на державній власності, яке належить до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України і входить до сфери управління Полтавського обласного управління лісового та мисливського господарства.

В 2005 році наказом Держкомлісу від 08.02.2005 р. №128 Гадяцький держлісгосп перейменовано в Державне підприємство «Гадяцьке лісове господарство».

Протягом звітного періоду 2013-2022 рр. в склад підприємства було прийнято 988,4 га земель запасу.

Наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 27.09.2021 р. №534 було припинено Державне підприємство «Пирятинське лісове господарство» шляхом реорганізації, а саме приєднання до Державного підприємства «Гадяцьке лісове господарство».

Згідно з наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 26.10.2022 р. №804 було створене Державне спеціалізоване господарське підприємство «Ліси України». Наказом від 28.10.2022 р. №915 припинене Державне підприємство «Гадяцьке лісове господарство» шляхом реорганізації, а саме приєднання до Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».

Підприємство отримало назву філія «Гадяцьке лісове господарство» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».

Розпорядженням Полтавської ОВА від 19.12.2022 р. №449 лісовому господарству були надані у постійне користування земельні ділянки лісогосподарського призначення площею 4321,7884 га.

Перше лісовпорядкування лісів, які входять до складу лісового господарства проведено в 1929 р. (в державних лісах).

Наступні лісовпорядні роботи проводились в 1937, 1949, 1955, 1963, 1969, 1979, 1989, 1999, 2002 роках. В архівах збереглися такі матеріали цих робіт: планшети, плани лісонасаджень, таксаційні описи, пояснювальні записки до проектів організації і розвитку лісового господарства.

Попереднє лісовпорядкування було проведено в 2009 та 2012 рр. Харківською державною лісовпорядною експедицією. Роботи виконувались відповідно до вимог лісовпорядної інструкції 1986 року за І розрядом.

Починаючи з 1991 р. по 2021 рік на всій території лісового господарства проводилося безперервне лісовпорядкування. Воно полягало в щорічному проведенні натурних таксаційних робіт на площах, охоплених господарською діяльністю, на прийнятих землях, на

лісових ділянках, що зазнали впливу стихійного лиха. Всі поточні зміни вносилися в повидільну таксаційну і картографічну бази даних, які підтримувались в актуальному стані. Під час безперервного лісовпорядкування здійснювався контроль за якістю виконання лісогосподарських заходів і лісокористування, визначались місця їх проведення. За результатами безперервного лісовпорядкування надавались комплекти обліково-звітної документації. Проводився аналіз виконання проєкту організації та розвитку лісового господарства, а його результати доводилися на всі рівні господарського управління.

З 2009 року безперервне лісовпорядкування перейшло на нову організацію робіт – передавання функцій польового збору інформації лісогосподарському підприємству.

Починаючи з 2016 року, безперервне лісовпорядкування велося за скороченою програмою.

Із 2022 року в лісовому господарстві здійснюється актуалізація матеріалів лісовпорядкування, яка полягає у внесенні поточних змін до матеріалів лісовпорядкування на підставі щорічних лісотаксаційних робіт на лісових ділянках, в яких здійснено лісогосподарські заходи або які зазнали змін внаслідок стихійних явищ, наданих/вилучених земельних лісових ділянках та програмна зміна таксаційних показників деревостанів, пов'язаних з їх природним ростом, з метою щорічного оновлення

Нинішнє повторне лісовпорядкування проведено у відповідності з «Порядком здійснення лісовпорядкування», затвердженого постановою КМ України від 7 лютого 2023 року № 112, «Інструктивно-методичними вказівками з ведення лісовпорядкування» (Ірпінь-2022), затверджених наказом Українського державног проектного лісовпорядного виробничого обєднання 18 липня 2022 року № 34, рішеннями першої лісовпорядної наради і технічної наради за підсумками польових робіт.

Адміністративно-організаційна структура та загальна площа підприємства, наведена у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Адміністративно-організаційна структура філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Найменування лісництв	Адміністративні райони	Площа, га
Безвіднянське	Миргородський	4801,0
	Полтавський	347,0
Разом по лісництву		5148,0
Бірківське	Полтавський	4232,5
Вельбівське	Миргородський	6406,1
Зіньківське	Полтавський	4704,5
Краснолуцьке	Миргородський	5615,7
Лютенське	Миргородський	6783,7
Пирятинське	Лубенський	8441,6
Чорнухинське	Лубенський	3735,2
Вороньківське	Лубенський	4573,1

Найменування лісництв	Адміністративні райони	Площа, га
Лохвицьке	Миргородський	6645,2
Гадяцьке	Миргородський	
Всього по підприємству		**56 285,6**
в т.ч. за адмінрайонами	Лубенський	16749,9
	Миргородський	30251,7
	Полтавський	9284,0

Віднесення лісів до місцевих органів влади наведено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Віднесення лісів до місцевих органів влади

Назви органів влади	Назви лісництв	Перелік кварталів	Площа, га
Миргородський район			
Лютенська сільська ТГ	Безвіднянське	1-122, 134-140	4801,0
	Вельбівське	132-141, 161-163	638,5
	Лютенське	8-108, 116-141	6151,8
Разом			11591,3
Великобудищанська сільська ТГ	Вельбівське	1-131, 153, 154, 159-160, 164	5083,5
	Краснолуцьке	15-17, 23-47, 67-69, 78-82, 90, 101	1735,4
Разом			6818,9
Гадяцька міська ТГ	Вельбівське	142-152, 155-158	684,1
	Лютенське	1-7, 109-115	631,9
Разом			1316,0
Краснолуцька сільська ТГ	Краснолуцьке	1-14, 18-22, 72, 76, 77, 83-86, 88-89, 91-95	1735,4
Петрівсько-Роменська сільська ТГ	Краснолуцьке	56-60, 62-66, 70, 96-100	1044,2
Сергіївська сільська ТГ	Краснолуцьке	48-55, 61, 71, 73-75, 87	766,8
Лохвицька міська ТГ	Лохвицьке	1-51, 70, 72, 75-109, 113-121	5408,1
Сенчанська сільська ТГ	Лохвицьке	52-69, 71, 73, 74	999,5
Заводська міська ТГ	Лохвицьке	110-112	237,6
Разом по району			**30251,7**
Полтавський район			
Зіньківська міська ТГ	Безвіднянське	122-133	347,0
	Бірківське	1-148	4232,5
	Зіньківське	1-127	4704,5
Разом			9284,0
Разом по району			**9284,0**
Лубенський район			
Пирятинська міська ТГ	Пирятинське	1-103, 105, 107, 133, 135-152	7227,3
	Чорнухинське	55, 56, 68-73, 84	309,0
Разом			7536,3
Гребінківська міська ТГ	Пирятинське	104, 134, 153-175	1214,3
Чорнухинська селищна ТГ	Чорнухинське	1-54, 57-67, 74-83, 85-87	3426,2
	Вороньківське	1-98	4573,1
Разом			7999,3
Разом по району			**16749,9**
Усього по філії			**56285,6**

Територія розташування філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» наведено на рисунку 1.1.

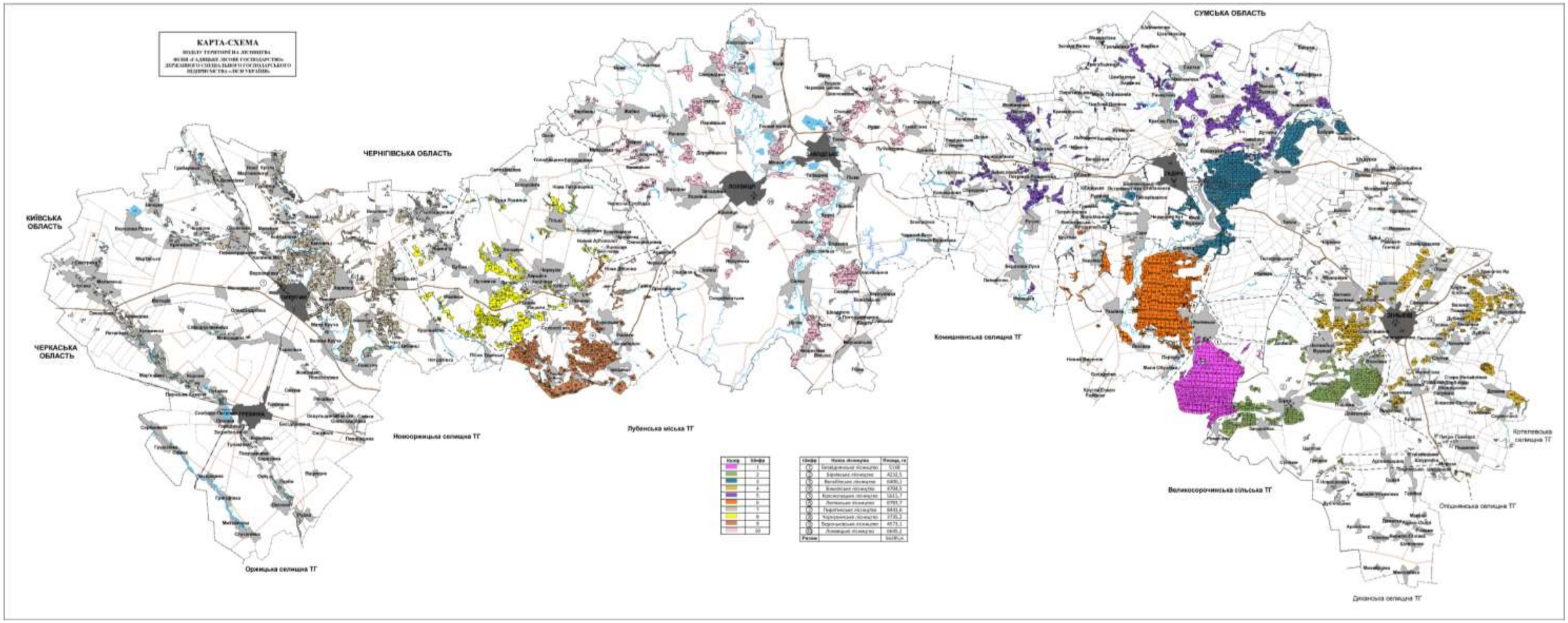

Рисунок 1.1 – Карта-схема розташування території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Існуючий поділ лісів на категорії проведено відповідно постанови КМ України від 16.05.2007 р. № 733 «Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок».

Існуючий поділ лісів на категорії філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» наведено у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 – Існуючий поділ лісів на категорії філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Категорії лісів	Площа за даними лісовпо-рядкування	
	га	%
Ліси природоохороного, наукового, історико-культурного призначення		
Заповідні урочища	1762,5	3,1
Пам'ятки природи	6,8	-
Заказники	1585,0	2,8
Національні природні парки (зона рег. рекреації)	1474,0	2,6
Національні природні парки (господарська зона)	151,0	0,3
Ліси наукового призначення, вкл. генетичні резервати	57,8	0,1
Регіональні ландшафтні парки (заповідна зона)	48,0	0,1
Регіональні ландшафтні парки (зона регуль. рекреац.)	115,0	0,2
Регіональні ландшафтні парки (господарська зона)	4054,7	7,2
Разом по категорії лісу	**9254,8**	**16,4**
Рекреаційно-оздоровчі ліси		
Ліси у межах населених пунктів	242,7	0,4
Лісопаркова частина лісів зелених зон	264,4	0,5
Лісогосподарська частина лісів зелених зон	7979,2	14,2
Разом по категорії лісу	**8486,3**	**15,1**
Захисні ліси		
Ліси протиерозійні	8365,2	14,9
Ліси, які прилягають до смуг відведення залізниць	38,8	0,1
Ліси, які прилягають до смуг відв. авт. дор. держ. знач.	76,3	0,1
Ліси уздовж берегів річок, навк. озер та ін. водойм	7539,1	13,4
Інші захисні ліси	22525,1	40,0
Разом по категорії лісу	**38544,5**	**68,5**
Всього по лісгоспу	**56285,6**	**100**

Клопотання щодо проведення існуючого поділу лісів наведено додатку Б.

Клопотання щодо виділення особливо захисних лісових ділянок наведено додатку В.

Карта-схема поділу лісів за категоріями наведена на рисунках 1.2 та 1.3.

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

КАРТА-СХЕМА
ПОДІЛУ ЛІСІВ ЗА КАТЕГОРІЯМИ

ФІЛІЯ «ГАДЯЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО »
ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО
ПІДПРИЄМСТВА«ЛІСИ УКРАЇНИ»
Полтавська область
Загальна площа 56285.6 га
Лісовпорядкування 2022 року
Масштаб 1:100000
Частина 1

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Цифр	Назва лісництва	Назва адміністративно	Номери кварталів	Загальна площа, га
1	Березівське лісництво	Миргородський район	1-122, 134-140	4681,0
		Полтавський район	123-133	447,8
		Разом		5148,0
2	Бірківське лісництво	Полтавський район	1-148	4282,5
3	Великобагачанське лісництво	Миргородський район	1-104	6080,1
4	Глобинське лісництво	Полтавський район	1-127	4764,5
5	Красногорівське лісництво	Миргородський район	1-103	5635,7
6	Хорольське лісництво	Миргородський район	1-141	6783,7
7	Тарнавщинське лісництво	Лубенський район	1-106, 107-131, 132-170	8441,6
8	Новосенжарське лісництво	Лубенський район	1-87	5785,3
9	Перехрестівське лісництво	Лубенський район	1-86	4573,1
10	Хомутецьке лісництво	Миргородський район	1-101	6665,2
	Усього по підприємству			56285,6
	В межах області	Миргородський район		30351,7
		Полтавський район		9384,0
		Лубенський район		16749,9

Т.в.о. директора — Василь ГРИНЕВИЧ
Начальник партії — Larisa РЕВАКО

Рисунок 1.2 – Карта-схема поділу лісів за категоріями філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» (Частина 1)

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

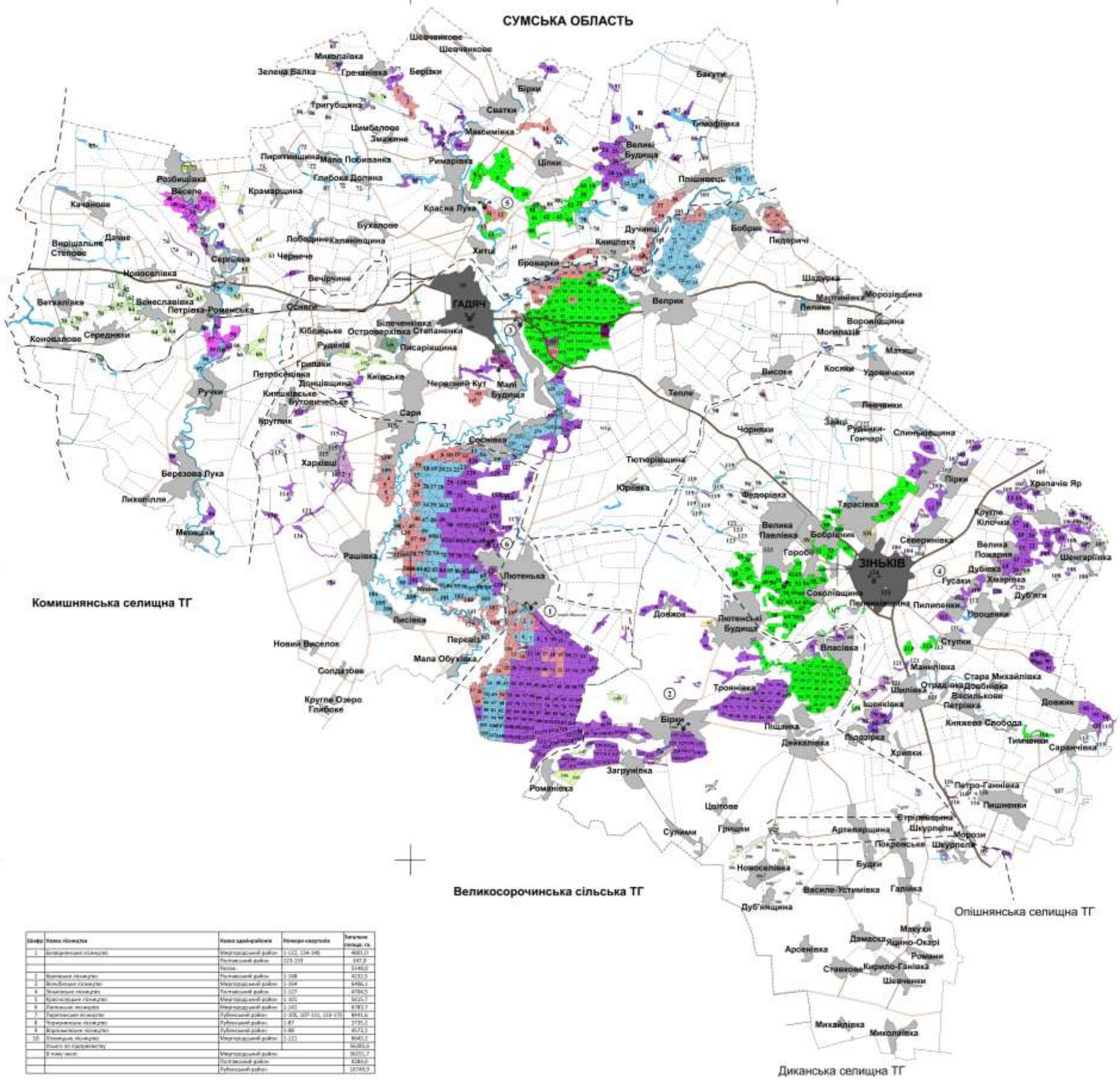
КАРТА-СХЕМА

ПОДІЛУ ЛІСІВ ЗА КАТЕГОРІЯМИ

ФІЛІЯ «ГАДЯЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО »
ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО
ПІДПРИЄМСТВА«ЛІСИ УКРАЇНИ»
Полтавська область
Загальна площа 56285.6 га
Лісовпорядкування 2022 року
Масштаб 1:100000
Частина 2

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Шифр	Назва лісництва	Назва адмінрайонів	Номери кварталів	Загальна площа, га
1	Антоніївське лісництво	Миргородський район	1-122, 134-140	4681,0
		Полтавський район	123-133	647,0
		Разом:		5328,0
2	Кононівське лісництво	Полтавський район	1-148	4737,5
3	Вільшанське лісництво	Миргородський район	1-164	6486,1
4	Уланівське лісництво	Полтавський район	1-127	4784,5
5	Красносільське лісництво	Миргородський район	1-101	5025,7
6	Рогізнянське лісництво	Миргородський район	1-141	6783,7
7	Українське лісництво	Лубенський район	1-208, 107-111, 114-170	8441,6
8	Хорошківське лісництво	Лубенський район	1-87	3735,2
9	Воронківське лісництво	Лубенський район	1-86	4572,1
10	Опішнянське лісництво	Миргородський район	1-111	8045,2
	Площі по підприємству			56283,6
	В тому числі:	Миргородський район		50251,7
		Полтавський район		6288,0
		Лубенський район		16749,9

Т.в.о. директора — Василь ГРИНЕВИЧ
Начальник партії — Лариса РЕВАКО

Рисунок 1.3 – Карта-схема поділу лісів за категоріями філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» (Частина 2)

1.2 Цілі діяльності

Площа філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» складає 56 285,6 га.

Щорічний обсяг рубок головного користування запроектовано в об'ємі 63,46 тис. м³ на площі 268,0 га, в тому числі захисні ліси – 49,41 тис. м³ на площі 215,6 га, рекреаційно-оздоровчі ліси – 14,05 тис. м³ на площі 52,4 га.

Щорічний обсяг суцільних санітарних рубок запроектовано в об'ємі 14,10 тис. м³ на площі 70,0 га, в тому числі захисні ліси – 11,34 тис. м³ на площі 56,3 га, рекреаційно-оздоровчі ліси – 2,76 тис. м³ на площі 13,7 га.

1.3 Опис характеристик діяльності протягом виконання підготовчих і будівельних робіт

Нинішнє лісовпорядкування 2023 року проведено за I розрядом у відповідності з вимогами чинної лісовпорядної інструкції, рішеннями першої лісовпорядної наради і технічної наради за підсумками польових робіт.

Лісовпорядкування проведено за методом класів віку, який полягає в утворенні госпчастин, господарств, господарських секцій, які складаються з сукупності однорідних за складом і продуктивністю деревостанів, об'єднаних одним віком і способом рубки лісу. Первинною обліковою одиницею є таксаційний виділ, а первинною розрахунковою одиницею – господарська секція. Усі розрахунки здійснені на основі підсумків розподілу площ і запасів насаджень господарських секцій за класами віку.

Основні показники проведеного лісовпорядкування філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» наведені в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4 – Основні показники проведеного лісовпорядкування

Показники	Одиниці вимірювання	Обсяги
1. Площа лісовпорядкування	га	56285,6
в. т .ч. з використанням ортофотопланів, аерофотознімків, космічних знімків	га	56285,6
2. Кількість кварталів	шт.	1300
3. Середня площа кварталу	га	43,3
4. Кількість таксаційних виділів	шт.	25157
5. Середня площа таксаційного виділу	га	2,2
6. Закладено площадок вибіркових методів таксації		-
6.1. Вибірково-перелікова таксація	шт.	523
6.2. Вибірково-вимірювальна таксація	шт.	1009
6.3. Санітарне обстеження насаджень	шт.	693
7. Закладено площадок на визначення сум площ поперечних перерізів деревостанів	шт.	2049 3271
8. Закладено пробних площ – усього	шт.	46
в т.ч. на рубки догляду	шт.	13
9. Обстежено лісових культур	га	170,9
10. Обстежено природного поновлення	$м^2$	-
11. Кількість планшетів	шт.	141

Геодезичною (картографічною) основою для складання лісовпорядних планшетів стали

правовстановлюючі документи на право постійного користування земельними ділянками та планшети минулого лісовпорядкування.

Для таксації деревостанів використовувались космічні знімки масштабу 1:10000 задовільненої якості, зйомки 2021 року.

Таксація лісового фонду здійснювалась поєднанням окомірної таксації з вибірковою вимірювальною і переліковою таксацією, дані якої слугували основою для таксаційної характеристики виділу. Для коригування запасів насаджень на 1 га під час окомірної таксації, а також визначення відносних повнот під час вибіркової вимірювальної і перелікової таксації використовувався таблиці «Сум площ перерізів та запасів деревостанів при повноті 1,0», поміщених в «Лісотаксаційному довіднику» (Київ-2021), затвердженого Держлісагентством України (протокол засідання НТР агентства від 16.12.2020).

На території лісового господарства проводились науково-дослідні роботи Поліським філіалом УкрНДІЛГА за темою «Вивчити поширення рідкісних видів флори та фауни занесених до «Червоної Книги України» та розробити заходи щодо їх збереження».

Крім зазначених таблиць використовувались такі нормативно-методичні матеріали: «Пробні площі лісовпорядні. Метод закладання. СОУ 02.02-37-476:2006», Київ 2006; «Інструкція з проєктування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів», Київ, 2010; «Методичні вказівки з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України», Київ, 2013; «Робочі правила з проведення вибіркових методів таксації деревостанів під час лісовпорядкування», Ірпінь, 2012; «Робочі правила з обстеження лісових культур і природного поновлення під час лісовпорядкування», Ірпінь-2012; «Методика визначення показників рекреаційної характеристики земель», Ірпінь, 2000; «Технологічна інструкція із заповнення карток таксації для оброблення на персональному комп'ютері»; Ірпінь, 2003, типологічна характеристика лісових земель проведена за таблицею, розробленою УкрНДІЛГА (кандидат сільськогосподарських наук Федець І.Ф.).

Виділення особливо захисних лісових ділянок з обмеженим режимом лісокористування проводилось у відповідності до «Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок», затвердженого постановою КМ України від 16 травня 2007 року № 733.

Рубки головного користування запроектовані у відповідності до «Порядку спеціального використання лісових ресурсів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 року №761, і «Правил рубок головного користування» затверджених наказом Державного комітету лісового господарства України 23.12.2009 року № 364.

З метою проведення планованої діяльності здійснюватимуться наступні підготовчі

роботи:

1. Визначення на місцевості меж лісосіки (не потребує додаткового використання техніки, матеріалів та сировини).

2. Визначення меж зон безпеки навколо лісосіки (не потребує додаткового використання техніки, матеріалів та сировини).

3. Установлення заборонних знаків огородження небезпечних зон (не потребує залучення додаткової техніки, матеріалів та сировини, стандартні заборонні знаки встановлюються з використанням наявного матеріального фонду, від 4 шт. на ділянку).

4. Розмітка лісосіки на пасіки (не потребує додаткового використання техніки, матеріалів та сировини).

5. Визначення пасічних волоків (не потребує додаткового використання техніки, матеріалів та сировини).

Планована діяльність не потребує будівництва та реконструкції дорожного покриття.

Інтенсивне використання лісових багатств поєднується з їхнім збереженням, поліпшенням та відновленням. Одним із найважливіших завдань лісового господарства є розширене відтворення лісу та раціональне використання всіх багатогранних корисних властивостей лісу.

Рубки головного користування в лісах проводяться таким чином, аби одержання деревини супроводжувалося збереженням ґрунтозахисних, водорегулювальних та інших корисних властивостей лісу, забезпеченням природного лісовідновлення. Ці рубки спрямовані на раціональне використання лісосічного фонду, підвищення продуктивності й поліпшення складу нових лісів.

Під час проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок застосовуються технології, які дають змогу максимально зберігати дерева, що не підлягають вирубуванню, підріст, підлісок, трав’яний покрив та ґрунти.

1.4 Опис характеристик провадження планованої діяльності (зокрема виробничих процесів) виду і кількості матеріалів та природних ресурсів, які планується використовувати

Площа філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» складає 56 285,6 га.

Господарська діяльність підприємства спрямована на цільове та ефективне виконання на базі науково-технічних досягнень і передового досвіду повного комплексу лісогосподарських, лісовідновлювальних та лісозаготівельних заходів, які забезпечують раціональне і невиснажливе використання та відтворення лісових ресурсів, охорону навколишнього природного середовища.

Технологія виробничої діяльності включає наступні технологічні операції:

1. *звалювання* дерев проводиться бензопилами марок MS Stihl 361 (та аналогами);

2. очищення дерев від сучків виконується бензопилами від підземка до верхівки дерева бензопилами MS Stihl 361 (та аналогами);

3. трелювання лісу здійснюється колісними тракторами марок ЮМЗ-6, Беларус 82,1 на трелювальних волоках хлистами чи напівхлистами в залежності від об'єму хлиста та сортиментами.

4. розкряжування деревини виконується бензопилами марки MS Stihl 361 (та аналогами).

5. *очищення місць рубок* проводиться одночасно з лісосічними роботами. Спосіб утилізації порубкових решток залежить від призначення лісосіки:

– у лісосіках, що призначені для штучного лісовідновлення відбувається збирання порубкових решток у купи та вали вручну для перегнивання;

– на ерозійно небезпечних ділянках очищення проводиться рівномірним розкиданням подрібнених на відрізки до 1 метра порубкових решток по лісосіці;

– укладання порубкових решток у місцях проїзду агрегатних лісових машин;

– збирання порубкових решток у купи з подальшим їх спалюванням.

6. *навантаження деревини* проводиться піднімальним краном на автомобільному шасі на базі трактору, маніпуляторами на базі МАЗ – 631708-2364, КРАЗ- 6233 М6;

7. вивезення деревини здійснюється автомобільним транспортом типу МАЗ – 631708-2364, КРАЗ- 6233 М6. УРАЛ 4320, ММЗ 554 (ЗІЛ-130) ЗІЛ 131, ГАЗ -53.

Рубки головного користування

Розміщення рубок головного користування запроектовано дійсним лісовпорядкуванням та проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду по лісництвах, стану насаджень і схеми існуючої дорожньої мережі. При територіальному розміщенні лісосік необхідно дотримуватись рекомендацій лісовпорядкування.

Фонд рубок головного користування наведено в додатку Н. Відомості рубок головного користування наведено в додатку П.

Щорічний обсяг рубок головного користування запроектовано в об'ємі 63,46 тис. м³ на площі 268,0 га, в тому числі захисні ліси – 49,41 тис. м³ на площі 215,6 га, рекреаційно-оздоровчі ліси – 14,05 тис. м³ на площі 52,4 га.

Щорічні обсяги рубок головного користування наведені в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5 – Щорічні обсяги рубок головного користування

Господарство, господарська секція	Експлуатаційний фонд: площа,га / запас, тис.м³	Прийнята розрахункова лісосіка							
		лісовпорядкуванням				другою л/в нарадою			
		площа, га	запас, тис.м³			площа, га	запас, тис.м³		
			стовбурний	ліквідний	ділової деревини		стовбурний	ліквідний	ділової деревини
Рекреаційно-оздоровчі ліси									
Господарська частина – Рекреаційно-оздоровчі ліси з обмеженим режимом користування на рівнині									
Суцільнолісосічні рубки									
Хвойне – всього	**220,2 / 76,65**	**23,2**	**8,08**	**7,31**	**5,85**	**23,2**	**8,08**	**7,31**	**5,85**
в тому числі по госпсекціях:									
Соснова	**220,2 / 76,65**	23,2	8,08	7,31	5,85	23,2	8,08	7,31	5,85
Твердолистяне – всього	**241,7 / 52,26**	**14,0**	**3,11**	**2,80**	**1,00**	**14,0**	**3,11**	**2,80**	**1,00**
в тому числі по госпсекціях:									
Дубова високостовбурна	5,6 / 1,71	1,1	0,34	0,30	0,16	1,1	0,34	0,30	0,16
Дубова низькостовбурна	216,6 / 46,55	10,8	2,32	2,08	0,73	10,8	2,32	2,08	0,73
Кленова	12,2 / 2,85	1,5	0,35	0,33	0,09	1,5	0,35	0,33	0,09
В’язова	6,7 / 1,08	0,6	0,10	0,09	0,02	0,6	0,10	0,09	0,02
Ясена зеленого	0,6 / 0,07	-	-	-	-	-	-	-	-
М’яколистяне – всього	**150,6 / 42,49**	**15,2**	**4,29**	**3,94**	**0,87**	**15,2**	**4,29**	**3,94**	**0,87**
в тому числі по госпсекціях:									
Березова	12,8 / 2,19	0,9	0,15	0,14	0,04	0,9	0,15	0,14	0,04
Осикова	75,9 / 21,63	10,3	2,94	2,78	0,42	10,3	2,94	2,78	0,42
Вільхова	56,2 / 16,93	4,0	1,20	1,02	0,41	4,0	1,20	1,02	0,41
Тополева	5,7 / 1,74	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за системою рубки та по господарській частині:	**612,5 / 171,40**	**52,4**	**15,48**	**14,05**	**7,72**	**52,4**	**15,48**	**14,05**	**7,72**
Захисні ліси									
Господарська частина — Захисні ліси з обмеженим режимом користування на рівнині									
Суцільнолісосічні рубки									
Хвойне – всього	**474,2 / 155,48**	**78,2**	**25,64**	**23,21**	**18,57**	**78,2**	**25,64**	**23,21**	**18,57**
в тому числі по госпсекціях:									
Соснова	474,2 / 155,48	78,2	25,64	23,21	18,57	78,2	25,64	23,21	18,57

Господарство, господарська секція	Експлуатаційний фонд: площа,га / запас, тис.м^3	Прийнята розрахункова лісосіка							
		лісовпорядкуванням				другою л/в нарадою			
		площа, га	запас, тис.м^3			площа, га	запас, тис.м^3		
			стовбурний	ліквідний	ділової деревини		стовбурний	ліквідний	ділової деревини
Твердолистяне – всього	**1225,0 / 238,88**	**71,7**	**14,36**	**13,13**	**4,69**	**71,7**	**14,36**	**13,13**	**4,69**
в тому числі по госпсекціях:									
Дубова високостовбурна	47,8 / 11,68	7,4	1,81	1,66	0,89	7,4	1,81	1,66	0,89
Дубова низькостовбурна	1018,1 / 192,48	52,0	9,83	8,93	3,13	52,0	9,83	8,93	3,13
Ясенева	20,0 / 4,98	2,0	0,50	0,46	0,18	2,0	0,50	0,46	0,18
Кленова	42,2 / 10,50	3,5	0,87	0,81	0,23	3,5	0,87	0,81	0,23
Грабова	14,9 / 3,23	0,9	0,20	0,18	0,04	0,9	0,20	0,18	0,04
В’язова	17,8 / 2,78	1,4	0,22	0,21	0,04	1,4	0,22	0,21	0,04
Ясена зеленого	64,2 / 13,23	4,5	0,93	0,88	0,18	4,5	0,93	0,88	0,18
М’яклистяне - всього	**1068,3 / 236,77**	**65,7**	**14,49**	**13,07**	**4,29**	**65,7**	**14,49**	**13,07**	**4,29**
в тому числі по госпсекціях:									
Березова	219,6 / 41,04	15,9	2,97	2,75	0,83	15,9	2,97	2,75	0,83
Осикова	135,4 / 32,07	12,1	2,87	2,69	0,40	12,1	2,87	2,69	0,40
Вільхова	645,1 / 148,08	33,1	7,60	6,64	2,66	33,1	7,60	6,64	2,66
Тополева	68,2 / 15,58	4,6	1,05	0,99	0,40	4,6	1,05	0,99	0,40
Разом за системою рубки та по господарській частині:	**2767,5 / 631,13**	**215,6**	**54,49**	**49,41**	**27,55**	**215,6**	**54,49**	**49,41**	**27,55**
Усього по підприємству	**3380,0 / 802,53**	**268,0**	**69,97**	**63,46**	**35,27**	**268,0**	**69,97**	**63,46**	**35,27**
в тому числі по госпсекціях:									
Хвойне – всього	**694,4 / 232,13**	**101,4**	**33,72**	**30,52**	**24,42**	**101,4**	**33,72**	**30,52**	**24,42**
в тому числі по госпсекціях:									
Соснова	**694,4 / 232,13**	101,4	33,72	30,52	24,42	101,4	33,72	30,52	24,42
Твердолистяне – всього	**1466,7 / 291,14**	**85,7**	**17,47**	**15,93**	**5,69**	**85,7**	**17,47**	15,93	5,69
в тому числі по госпсекціях:									
Дубова високостовбурна	53,4 / 13,39	8,5	2,15	1,96	1,05	8,5	2,15	1,96	1,05
Дубова низькостовбурна	1234,7 / 239,03	62,8	12,15	11,01	3,86	62,8	12,15	11,01	3,86
Ясенева	20,0 / 4,98	2,0	0,50	0,46	0,18	2,0	0,50	0,46	0,18

Господарство, господарська секція	Експлуатаційний фонд: площа,га / запас, тис.м³	Прийнята розрахункова лісосіка							
		лісовпорядкуванням				другою л/в нарадою			
		площа, га	запас, тис.м³			площа, га	запас, тис.м³		
			стовбурний	ліквідний	ділової деревини		стовбурний	ліквідний	ділової деревини
Кленова	54,4 / 13,35	5,0	1,22	1,14	0,32	5,0	1,22	1,14	0,32
Грабова	14,9 / 3,23	0,9	0,20	0,18	0,04	0,9	0,20	0,18	0,04
В'язова	24,5 / 3,86	2,0	0,32	0,30	0,06	2,0	0,32	0,30	0,06
Ясена зеленого	64,8 / 13,30	4,5	0,93	0,88	0,18	4,5	0,93	0,88	0,18
М'яколистяне – всього	**1218,9 / 279,26**	**80,9**	**18,78**	**17,01**	**5,16**	**80,9**	**18,78**	**17,01**	**5,16**
Березова	232,4 / 43,23	16,8	3,12	2,89	0,87	16,8	3,12	2,89	0,82
Вільхова	701,3 / 165,01	37,1	8,80	7,66	3,07	37,1	8,80	7,66	3,07
Осикова	211,3 / 53,70	22,4	5,81	5,47	0,82	22,4	5,81	5,47	0,82
Тополева	73,9 / 17,32	4,6	1,05	0,99	0,40	4,6	1,05	0,99	0,40
Разом за системою рубки:	**3380,0 / 802,53**	**268,0**	**69,97**	**63,46**	**35,27**	**268,0**	**69,97**	**63,46**	**35,27**

Санітарні рубки

Суцільні санітарні рубки проводяться шляхом вирубування сухостійних, відмираючих і дуже ослаблених дерев, пошкоджених пожежами, шкідниками, хворобами лісу і внаслідок аварій та стихійного лиха, лише у деревостанах, в яких проведення вибіркових санітарних рубок призведе до зменшення повноти насаджень нижче встановленого показника повноти.

Лісовпорядкуванням виявлено в насадженнях 137,38 тис. м^3 сухостійного і 66,99 тис. м^3 пошкодженого лісу на площі 13912,0 га. Захаращеність виявлена на площі 4916,3 га із загальним запасом 43,43 тис. м^3.

Причини утворення сухостійної деревини і захаращеності: природний відпад, пошкодження насаджень шкідниками і хворобами лісу, пониження рівня ґрунтових вод, засухи.

Для покращання санітарного стану лісового фонду лісовпорядкуванням запроєктовано проведення суцільних і вибіркових санітарних рубок. У межах цієї процедури оцінки впливу на довкілля розглядається проведення суцільних санітарних рубок на площі понад 1 гектар відповідно до пункту 21 частини другої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Щорічний обсяг суцільних санітарних рубок запроектовано в об'ємі 14,10 тис. м³ на площі 70,0 га, в тому числі захисні ліси – 11,34 тис. м³ на площі 56,3 га, рекреаційно-оздоровчі ліси – 2,76 тис. м³ на площі 13,7 га.

Із загального обсягу суцільних санітарних рубок в насадженнях запроєктовано 129,5 га (стовбурний запас 29,61 тис. м^3, ліквідний запас 26,92 тис. м^3, ділової деревини 14,89 тис. м^3), в загиблих насадженнях 10,4 га (стовбурний запас 1,42 тис. м^3, ліквідний запас 1,28 тис. м^3, ділової деревини 0,05 тис. м^3).

Термін проведення запроєктованих обсягів суцільних санітарних рубок встановлено 2 роки, вибіркових санітарних рубок 3 роки.

На наступні роки проєктного періоду обсяги санітарних рубок встановлюються виходячи з фактичного санітарного стану деревостанів.

Друга лісовпорядна нарада прийняла обсяги та термін проведення санітарних рубок.

Решту сухостійної і пошкодженої деревини планується вирубати під час рубок головного користування, рубок догляду та інших рубок.

Очищення від захаращеності запроєктовано на площі 175,5 га із загальним запасом 1,87 тис. м^3. Другою лісовпорядною нарадою прийнятий щорічний обсяг робіт 58,3 га із запасом 0,62 тис. м^3.

У таблиці 1.6 наведено обсяги санітарних рубок.

Таблиця 1.6 – Обсяги санітарних рубок

Групи порід	Фонд рубок				Термін виконання, років	Щорічний обсяг рубок			
	площа, га	запас стовбурний, тис. куб. м				площа, га	запас, що вирубується, тис.куб.м		
		загальний	що вирубується				стовбурний	ліквідний	ділової деревини
			ростучої деревини	сухостою					
1. Суцільні санітарні рубки									
Рекреаційно-оздоровчі ліси									
Разом	27,4	6,07	4,38	1,69		13,7	3,04	2,76	1,48
в т.ч. за групами порід:									
Хвойні	25,2	5,67	4,04	1,63	2	12,6	2,84	2,58	1,42
Твердолистяні	1,8	0,34	0,30	0,04	2	0,9	0,17	0,15	0,05
М’яколистяні	0,4	0,06	0,04	0,02	2	0,2	0,03	0,03	0,01
Захисні ліси									
Разом	112,5	24,96	20,96	4,00		56,3	12,48	11,34	5,99
в т.ч. за групами порід:									
Хвойні	97,5	22,41	18,92	3,49	2	48,8	11,20	10,19	5,60
Твердолистяні	11,3	1,96	1,55	0,41	2	5,6	0,98	0,88	0,31
М’яколистяні	3,7	0,59	0,49	0,10	2	1,9	0,30	0,27	0,08
Усього	**139,9**	**31,03**	**25,34**	**5,69**		**70,0**	**15,52**	**14,10**	**7,47**
Із них за групами порід:									
Хвойні	122,7	28,08	22,96	5,12		61,4	14,04	12,77	7,02

Групи порід	Фонд рубок				Термін виконання, років	Щорічний обсяг рубок			
	площа, га	запас стовбурний, тис. куб. м				площа, га	запас, що вирубується, тис.куб.м		
		загальний	що вирубується				стовбурний	ліквідний	ділової деревини
			ростучої деревини	сухостою					
Твердолистяні	13,1	2,30	1,85	0,45		6,5	1,15	1,03	0,36
М'яколистяні	4,1	0,65	0,53	0,12		2,1	0,35	0,30	0,09
2. Вибіркові санітарні рубки									
Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення									
Разом	1287,7	339,94	3,40	13,62		429,2	5,67	5,11	0,73
в т.ч. за групами порід:									
Хвойні	279,5	101,21	0,07	3,40	3	93,1	1,16	1,06	0,32
Твердолистяні	994,4	235,92	3,32	10,10	3	331,5	4,47	4,02	0,40
М'яколистяні	13,8	2,81	0,01	0,12	3	4,6	0,04	0,03	0,01
Рекреаційно-оздоровчі ліси									
Разом	1411,0	395,92	6,84	13,06		470,3	6,64	6,00	0,90
в т.ч. за групами порід:									
Хвойні	356,7	120,76	0,30	4,70	3	118,9	1,67	1,52	0,46
Твердолистяні	1019,8	267,09	6,20	8,28	3	339,9	4,83	4,35	0,43
М'яколистяні	34,5	8,07	0,34	0,08	3	11,5	0,14	0,13	0,01
Захисні ліси									
Разом	8189,1	1971,68	16,06	86,21		2729,7	34,08	30,78	4,91
в т.ч. за групами порід:									
Хвойні	2139,2	691,44	4,03	26,29	3	713,1	10,10	9,19	2,75
Твердолистяні	5536,3	1166,61	11,95	54,48	3	1845,4	22,14	19,93	1,99
М'яколистяні	513,6	113,63	0,08	5,44	3	171,2	1,84	1,66	0,17
Усього	10887,8	2707,54	26,30	112,89		3629,2	46,39	41,89	6,54
в т.ч. за групами порід:									
Хвойні	2775,1	913,41	4,40	34,39		925,1	12,93	11,77	3,53
Твердолистяні	7550,5	1669,62	21,47	72,86		2516,8	31,44	28,30	2,82
М'яколистяні	561,9	124,51	0,43	5,64		187,3	2,02	1,82	0,19

Акти поточного лісопатологічного обстеження лісових насаджень наведено в додатку Р.

Акт поточного лісопатологічного обстеження від 28 січня 2026 року на площі 99,5 га.

Комісія в складі: Начальника відділу діагностики ДЛСП «Харківлісозахист» Осадчого Р.А., інженера охорони і захисту лісу І категорії відділу охорони і захисту лісів філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Симітко Т.М. у присутності працівників

державної лісової охорони Гадяцького надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України», провела обстеження насаджень філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» на площі 99,5 га, а саме:

У Безвіднянському лісництві насадження всихають в наслідок ураження кореневою губкою (*Heterobasidion annosum (Fr.) Bref*), збудника строкатої кореневої гнилі - деструктивного типу. Осередки діючі, про що свідчить наявність свіжого сухостою. Характер всихання мішаного типу, тобто наявність куртинного та суцільного всихання, сильного ступеню. В наявності є галявини. Приріст дерев вкорочений, з блідозеленою та жовто-зеленою хвоєю. Дерева з категорії всихаючі (IV категорія) з ознаками заселення стовбуровими комахами з родини короїдів та лубоїдів. Дерева V та VI категорії фізіологічного стану заселені та відпрацьовані стовбуровими комахами - деструкторами з родини вусачів та златок, в наявності дерева уражені сосновою губкою. Насадження втрачають біологічну стійкість. Повнота на ділянках по здорових деревах нижче критичного ступеню.

Відповідно до результатів обстеження та керуючись «Санітарними правилами в лісах України» зазначені насадження на площі 34,0 га потребують проведення суцільної санітарної рубки.

У Бірківському лісництві насадження всихають в наслідок ураження кореневою губкою (*Heterobasidion annosum (Fr.) Bref*), збудника строкатої кореневої гнилі – деструктивного типу. Осередки діючі, про що свідчить наявність свіжого сухостою. Характер всихання мішаного типу, тобто наявність куртинного та суцільного всихання, сильного ступеню. В наявності є галявини. Приріст дерев вкорочений, з блідозеленою та жовто-зеленою хвоєю. Дерева з категорії всихаючі (IV категорія) з ознаками заселення стовбуровими комахами з родини короїдів та лубоїдів. Дерева V та VI категорії фізіологічного стану заселені та відпрацьовані стовбуровими комахами – деструкторами з родини вусачів та златок, в наявності дерева уражені сосновою губкою. Насадження втрачають біологічну стійкість. Повнота на ділянках по здорових деревах нижче критичного ступеню.

Відповідно до результатів обстеження та керуючись «Санітарними правилами в лісах України» зазначені насадження, на площі 12,3 га, потребують проведення суцільної санітарної рубки.

Крім того, на стовбурах дерев наявні водяні пагони, як свіжі так і всихаючі. Також на деревах дуба звичайного відмічається наявність плодових тіл дереворуйнівних грибів – трутовиків, що є збудниками стовбурових гнилей листяних порід. Окремі дерева з ознаками ураження опеньком осіннім.

Відповідно до результатів обстеження та керуючись «Санітарними правилами в лісах України» зазначені насадження, на площі 1,3 га, потребують проведення суцільної санітарної

рубки.

У Лютенському лісництві насадження всихають в наслідок ураження кореневою губкою (*Heterobasidion annosum (Fr.) Bref*), збудника строкатої кореневої гнилі - деструктивного типу. Осередки діючі, про що свідчить наявність свіжого сухостою. Характер всихання мішаною типу, тобто наявність куртинного та суцільного всихання, сильного ступеню. В наявності є галявини. Приріст дерев вкорочений, з блідозеленою та жовто-зеленою хвоєю. Дерева з категорії всихаючі (IV категорія) з ознаками заселення стовбуровими комахами з родини короїдів га лубоїдів. Дерева V та VI категорії фізіологічного стану заселені та відпрацьовані стовбуровими комахами - деструкторами з родини вусачів та златок, в наявності дерева уражені сосновою губкою. Насадження втрачають біологічну стійкість. Повнота на ділянках по здорових деревах нижче критичного ступеню.

Відповідно до результатів обстеження іа керуючись «Санітарними правилами в лісах України» зазначені насадження, на площі 13,6 га, погребують проведення суцільної санітарної рубки.

На стовбурах дерев наявні водяні пагони, як свіжі гак і всихаючі. Також на деревах дуба звичайного відмічається наявність плодових тіл дереворуйнівних грибів – трутовиків, що є збудниками стовбурових гнилей листяних порід. Окремі дерева з ознаками ураження опеньком осіннім.

Відповідно до результатів обстеження та керуючись «Санітарними правилами в лісах України» зазначені насадження, на площі 2,2 га, потребують проведення суцільної санітарної рубки.

У Вельбівському лісництві насадження всихають в наслідок ураження кореневою губкою (*Heterobasidion annosum (Fr.) Bref*) збудника строкатої кореневої гнилі – деструктивного типу. Осередки діючі, про що свідчить наявність свіжого сухостою. Характер всихання мішаного типу, тобто наявність куртинного та суцільного всихання, сильного ступеню. В наявності є галявини. Приріст дерев вкорочений, з блідозеленою та жовто-зеленою хвоєю. Дерева з категорії всихаючі (IV категорія) з ознаками заселення стовбуровими комахами з родини короїдів та лубоїдів. Дерева V та VI категорії фізіологічного стану заселені та відпрацьовані стовбуровими комахами - деструкторами з родини вусачів та златок, в наявності дерева уражені сосновою губкою. Насадження втрачають біологічну стійкість. Повнота на ділянках по здорових деревах нижче крит ичного ступеню.

Відповідно до результатів обстеження та керуючись «Санітарними правилами в лісах України» зазначені насадження, на площі 34,7 га, потребують проведення суцільної санітарної рубки.

У кв. 86, вид. 25 на площі 1,0 га Вельбівського лісництва, на стовбурах дерев наявні

водяні пагони, як свіжі так і всихаючі. Також на деревах дуба звичайного відмічається наявність плодових тіл деревору йнівних грибів трутовиків, що є збудниками сговбу рових гнилей листяних порід. Окремі дерева з ознаками ураження опеньком осіннім.

У кв. 102, вид. 31 на площі 0,4 га Вельбівського лісництва, у насадженні берези повислої (Betula pendula) виявлено численні ознаки ослаблення санітарного стану деревостану. На стовбурах дерев наявні водяні пагони, як свіжі, так і всихаючі, що свідчить про пригнічений фізіологічний етап дерев.

На багатьох деревах берези спостерігається наявність плодових тіл дереворуйнівних грибів, які викликають розвиток білої ядрово-заболонної та смугастої гнилі стовбурів. Уражені дерева втратили господарську цінність.

У більшості листяних порід зафіксовано ознаки захворювання на бактеріальний рак–водянку. Інфекція має системний характер, збудник поширюється по судинній системі, вражаючи всі частини дерева. Спостерігається розтріскування кори, виділення ексудату темного або іржавого кольору, здуття кори та її відшарування. Це призводить до закупорення провідної системи, зменшення приросту, часткового всихання крони, відмирання гілок та, у запущених випадках, до загибелі дерев.

Відповідно до результатів обстеження та керуючись «Санітарними правилами в лісах України» зазначені насадження потребують проведення суцільної санітарної рубки.

Комісія прийшла до висновку, що проведення вибіркових санітарних рубок призведе до зменшення повноти насаджень нижче встановленого показника повноти. Враховуючи результати обстеження та незадовільний санітарний стан насаджень комісія, керуючись вимогами «Санітарних правил в лісах України» затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27.07.1995 № 555 (в чинній редакції), вважає за необхідне на ділянках лісу призначити суцільні санітарні рубки.

Здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачає застосування найефективніших методів і технологій, запобігання негативному впливу на стан навколишнього природною середовища та максимально стислі строки їх здійснення з урахуванням стану насаджень, особливостей розвитку шкідників та хвороб лісу.

Заходи з відновлення лісів забезпечити шляхом створення лісових культур з високими захисними властивостями протягом двох років після рубки відповідно до Правил відтворювання лісів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 2007 р. № 303.

В суміжних насадженнях вести постійний нагляд за санітарним станом та в разі необхідності призначати відповідні заходи з поліпшення санітарного стану лісів.

Створення лісових культур за технологічними схемами, для конкретних лісорослинних умов слугуватиме підвищенню рівня біологічної стійкості насаджень.

Акт санітарного та лісопатологічного обстеження, санітарної оцінки насаджень, що потребують проведення суцільних санітарних рубок на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» наведено в додатку Р.

На наступні роки ревізійного періоду обсяги санітарних рубок встановлюються виходячи з фактичного санітарного стану лісів.

Лісовідновлення

Відтворення лісів проєктується здійснювати шляхом лісовідновлення на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках (зруби, рідколісся, загиблі насадження), на зрубах ревізійного періоду.

Із загальної площі не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок і лісосік проєктного періоду (3187,4 га) потребують лісовідновлення 2814,4 га. Решта площі являє собою біогалявини та ландшафтні галявини.

З усієї площі лісових ділянок, що потребують лісовідновлення, природне поновлення можливе на площі 690,9 га. На всій іншій площі (2122,5 га) створення високопродуктивних лісів із господарсько-цінних порід можливе тільки штучним шляхом. Проєктуючи різні способи лісовідновлення, лісовпорядкування приймало до уваги напрямок і успішність ходу природного поновлення в різних типах лісу і різних категоріях лісових ділянок.

Запроєктовані обсяги лісовідновних заходів на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках і лісосіках проєктного періоду (площа, га) наведені в таблиці 1.7.

Таблиця 1.7 – Запроєктовані обсяги лісовідновних заходів на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках і лісосіках проєктного періоду

Породи, запроектовані для відновлення	Категорії лісових ділянок			Разом
	не вкриті лісовою рослинністю (рідколісся, зруби, згарища, загиблі нас.)	лісосіки проєктного періоду		
		головного користування	інших рубок	
1. Лісові культури				
Сосна звичайна	141,3	1048,7	115,5	1305,5
Дуб звичайний	22,9	772,3	13,8	809,0
Береза повисла	5,9			5,9
Тополя чорна		3,1		3,1
Разом:	170,1	1824,1	129,3	2123,5
2. Природне поновлення				
Сосна звичайна	0,7			0,7
Дуб звичайний	3,2			3,2
Береза повисла		55,0	0,2	55,2
Осика	20,7	202,0		222,7
Вільха чорна	39,4	331,6		371,0
Тополя біла	0,2	6,7		6,9

Породи, запроектовані для відновлення	Категорії лісових ділянок			Разом
	не вкриті лісовою рослинністю (рідколісся, зруби, згарища, загиблі нас.)	лісосіки проєктного періоду		
		головного користування	інших рубок	
Тополя чорна		1,5		1,5
Тополя канадська		17,1		17,1
Верба біла		7,6		7,6
Верба ламка		5,0		5,0
Разом:	64,2	626,5	0,2	690,9
Усього по лісовому господарству:				
Сосна звичайна	142,0	1048,7	115,5	1306,2
Дуб звичайний	26,1	772,3	13,8	812,2
Береза повисла	5,9	55,0	0,2	61,1
Осика	20,7	202,0		222,7
Вільха чорна	39,4	331,6		371,0
Тополя біла	0,2	6,7		6,9
Тополя чорна		4,6		4,6
Тополя канадська		17,1		17,1
Верба біла		7,6		7,6
Верба ламка		5,0		5,0
Разом:	234,3	2450,6	129,5	2814,4

Розподіл не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок (фонд лісовідновлення) і лісосік ревізійного періоду за видами відтворення площа, га) наведені в таблиці 1.8.

Таблиця 1.8 – Розподіл не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок

Показники	Лісові ділянки не вкриті лісовою рослинністю				Зруби проєктного періоду		Разом
	рідколісся	згарища, загиблі насадження	зруби	разом	головного користування	інших суцільних рубок	
1. Усього лісових ділянок	4,8	10,5	219,0	234,3	2450,6	129,5	2814,4
в тому числі:							
1.1. Лісові ділянки, на яких забезпечується природне поновлення лісу	4,0	0,1	60,1	64,2	626,5	0,2	690,9
із них:							
– хвойними породами		0,1	0,6	0,7			0,7
– твердолистяними породами	3,2			3,2			3,2
1.2. Може бути забезпечено лісовідновлення шляхом сприяння природному поновленню	-	-	-	-	-	-	-
1.3. Може бути забезпечено лісовідновлення тільки штучним шляхом – усього	0,8	10,4	158,9	170,1	1824,1	129,3	2122,5

Створення лісових культур шляхом лісовідновлення рекомендується проводити відповідно до технологічних схем. З врахуванням природного поновлення, типу лісорослинних

умов, особливостей ділянки в технологічній схемі вказані способи обробітку ґрунту, спосіб створення, схема змішування порід тощо. Технологічні схеми складені на основі «Типи лісових культур за лісорослинними зонами (Полісся та Лісостеп, Степ, Карпати, Крим)», ухвалених Державним комітетом лісового господарства України: Українське державне лісовпорядне виробниче об'єднання.

На зрубах, що утворяться після виконання призначених суцільних санітарних рубок планується провести лісовідновлення на площі 99,5 га, відповідно до постанови «Правила відтворення лісів» затверджених КМУ №303 від 01.03.2007 року зі змінами.

Посадку лісових культур здійснити згідно діючих схем змішування, способів обробітку грунту та інших технологічних особливостей у відповідності до лісорослиних умов.

Створення лісових культур рекомендується згідно технологічних схем, приведених в додатках до таксаційних описів. З врахуванням природного поновлення, типу лісорослинних умов, особливостей ділянки в технологічній схемі вказані способи обробітку ґрунту, спосіб створення, схема змішування порід тощо. Технологічні схеми складені на основі рекомендацій П.Г.Вакулюка, систематизованих спеціалістами ВО «Укрдержліспроект», враховані пропозиції УкрНДІЛГА, УкрНДІгірліс та обласних управлінь лісового та мисливського господарства.

Сертифікація лісів

Проєкт організації і ведення лісового господарства розроблений на засадах сталого розвитку лісового господарства, як це передбачено чинним Лісовим кодексом України (статті 2, 34, 48, 55, 56).

Ведення лісового господарства на засадах сталого розвитку передбачає поєднання економічних, екологічних та соціальних аспектів лісогосподарської діяльності з метою збереження, невиснажливого використання лісів та підтримування їх багатогранних функцій на довгострокову перспективу.

Розроблені положення проєкту відповідають основним принципам сталого ведення лісового господарства: відповідність чинному законодавству України, та угодам, ратифікованих Україною; лісогосподарські заходи спрямовуються на багатоцільове використання продуктів і функцій лісу з метою підвищення економічної складової підприємства та отримання екологічних і соціальних вигод; збереження лісового біорізноманіття, унікальних лісових систем; розроблення системи заходів з ведення лісового господарства, їх вчасне оновлення і уточнення; постійне спостереження за станом лісів, контроль за виконанням лісогосподарських заходів; збереження лісів, які мають природоохоронне значення.

Для поширення практики управління лісами та лісокористування на засадах сталого розвитку започатковано систему добровільної лісової сертифікації.

На даний час система ведення лісового господарства філії сертифікована за схемою Лісової Опікунської Ради - ЛОР (Forest Stewardship Council - FSC). Основний аудит проведений незалежною аудиторською компанією «SGS» номер виданог сертифікату FSC – LL-FM/COC-000013 (Додаток М). Термін дії сертифікату до 01 грудня 2028 року.

Вимоги Принципу 7 ЛОР («Планування господарювання»), що встановлені до Проєкту організації та розвитку лісового господарства, загалом витримані. Проведені консультації зі спеціалістами і зацікавленими сторонами та складені перспективні плани моніторингових заходів дотримання вимог ЛОР.

В ході проведення сертифікації лісів виділені найбільш поширені лісові екосистеми підприємства. Площа лісів, що підлягають збереженню як репрезентативні зразки лісових екосистем, відповідно до Критерію 6.5 «Національного стандарту системи ведення лісового господарства України» (FSC-STD-UKR-01-2019 V 1-0), який набув чинності 30.03.2020р., («Підприємство має визначати та охороняти репрезентативні ділянки аборигенних екосистем і/або відновлювати їх до більш природного стану»), становить 1663,3 га, або 3% від загальної площі підприємства.

Згідно індикатора 6.5.6 Стандарту FSC репрезентативні ділянки у поєднанні з іншими компонентами мережі територій для збереження (зони збереження та охоронювані території, особливо цінні для збереження території) повинні охоплювати не менше 10% від площі підприємства. Загальна площа мережі територій для збереження становить 14838,1 га, або 26,4%. Отже, норматив територій для збереження витриманий. На репрезентативних ділянках на наступний проєктний період заходи не проєктувалися.

Встановлення ознак особливо цінних для збереження лісів (ОЦЗЛ) проведено в процесі підготовки до сертифікації на основі практичного посібника «Особливо цінні для збереження ліси: визначення та господарювання» (2008) та діючого «Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» (2007). Результати обстеження лісового фонду з метою виділення ОЦЗЛ, погоджені з зацікавленими сторонами, представлені в таблиці 1.9.

Таблиця 1.9 – Площа виявлених особливо цінних для збереження лісів

Категорія ОЦЗЛ	Лісництва	Площа, га
1. Лісові території, на яких виявлено осередки біорізноманіття, важливі на глобальному, національному або регіональному рівнях	Безвіднянське Вельбівське Зіньківське Краснолуцьке Лютенське Пирятинське Чорнухинське Вороньківське Лохвицьке	663,0 1037,6 109,0 1398,1 1391,5 1376,0 773,0 745,0 94,8
Разом		7602,8
2. Великі лісові ландшафти, значущі на глобальному, національному або регіональному рівнях	-	-

Категорія ОЦЗЛ	Лісництва	Площа, га
3. Лісові території, що містять рідкісні екосистеми та екосистеми під загрозою зникнення, або входять до складу таких екосистем	Безвіднянське Вельбівське Краснолуцьке Лютенське Пирятинське Чорнухинське Вороньківське	190,5 79,7 134,7 211,0 2814,0 413,0 1594,0
Разом		5436,4
4. Лісові території, що забезпечують основні природно-захисні функції в критичних ситуаціях.	Краснолуцьке Пирятинське Лохвицьке	8,0 78,4 37,0
Разом		133,4
5. Лісові території, що є визначальними для задоволення основних потреб місцевих громад	-	-
6. Лісові території, що є визначальними для традиційної культурної ідентичності місцевих громад	Безвіднянське Вельбівське Зіньківське Лютенське Пирятинське Чорнухинське Вороньківське Лохвицьке	0,5 0,3 0,1 0,2 0,4 0,2 0,1 0,2
Разом		2,0
Всього:		13174,6

Сертифіковані ліси забезпечуватимуть економічне, екологічне і соціально збалансоване ведення лісового господарства. Лісова продукція надходитиме з лісових ділянок, ведення господарства в яких здійснюється на принципах невиснажливого, постійного і неперервного лісокористування, з врахуванням охорони довкілля, збереження біорізноманіття, інтересів працівників лісу та місцевого населення.

1.5 Оцінка за видами та кількістю очікуваних відходів, викидів, скидів, забруднення води, повітря, ґрунту та надр, шумового, вібраційного, світлового, теплового та радіаційного забруднення, а також випромінення, які виникають у результаті проведення підготовчих робіт

1.5.1. Оцінка за видами та кількістю очікуваних відходів

Згідно із статтею 1 Закону України «Про управління відходами», відходи – це будь-які речовини, матеріали і предмети, яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про управління відходами» утворювачі або власники відходів, які не є суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, зобов'язані забезпечувати зберігання відходів у спосіб, що є безпечним для здоров'я людини та навколишнього природного середовища, та передавати відходи суб'єктам господарювання у сфері управління відходами протягом одного року з моменту їх утворення.

У ході планованої діяльності з проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га утворюються такі промислові відходи: відходи експлуатації та обслуговування транспортного обладнання; одяг захисний зіпсований, відпрацьований чи забруднений; взуття зношене чи зіпсоване (відпрацьоване спецвзуття); змішані побутові відходи; абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами; шлами септичних ємностей.

Відходи експлуатації та обслуговування транспортного обладнання (відпрацьовані акумуляторні батареї, фільтруючі елементи масляних і повітряних фільтрів відпрацьовані, відпрацьовані мастила, промаслене ганчір'я, автошини відпрацьовані) в даному розділі не оцінюються, оскільки ремонт і обслуговуванням транспортного обладнання буде проводитися ремонтними службами підрядника на його основному проммайданчику.

Кількість працівників філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» – 163 особи.

20 03 01 Змішані побутові відходи; Побутові відходи

Розрахунок кількості утворення твердих побутових відходів (М, т) визначався з урахуванням:

– норми утворення твердих побутових відходів за рік на людину (згідно ДБН Б.2.2-12:2019, п.11.2.1, табл. 11.2 – 300-350 кг/на людину);

Таблиця 1.10 – Кількість побутових відходів, що утворюється на підприємстві

Джерело утворення побутових відходів	Кількість прац.	Норматив утворення	Кількість ТПВ, т/рік
Працівники підприємства, люд	163	0,35	57,05

20 01 10 Одяг; B3030 Текстильні відходи

До складу зазначеної групи відходів відносяться вилучені з ужитку куртки бавовняно-поліестереві (53/47%) та ЗІЗ (рукавиці, біруші). Середні показники періодичності заміни спецодягу становлять:

- теплого - 1 раз на 3 роки;
- бавовняного - 1 раз на 3 роки;
- рукавиці - 1 раз на місяць;
- біруші - 1 раз на квартал;

Середня вага спецодягу відпрацьованого:

- теплого - 2,5 кг/людину;
- бавовняного - 1,8 кг/людину;
- рукавиці - 200 г (в середньому);

- біруші - 140 г (пакет 50 пар).

За рік на підприємстві 146 працівників забезпечується спецодягом та ЗІЗ, тобто нормативно-допустимий обсяг утворення спецодягу розраховується наступним чином:

$$M = \sum(m_i/t_i \times n_i) \times 10^{-3},\ \text{т/рік}$$

де: m_i – маса спецодягу (ЗІЗ), кг;

t_i – періодичність заміни спецодягу (ЗІЗ), років;

n_i – кількість працівників забезпечених спецодягом (ЗІЗ).

Таблиця 1.11 – Кількість одягу захисного зіпсованого, відпрацьованого чи забрудненого, що утворюється на підприємстві

№	Тип спецодягу	Маса спецодягу, кг/людину	Періодичність заміни спецодягу (ЗІЗ)	Кількість працівників забезпечених спецодягом (ЗІЗ)	Маса відпрацьованого спецодягу, т	Загальна кількість відходів, т/рік
1	Теплий одяг	2,5	0,33	146	0,365	0,635
2	Бавовняий одяг	1,8	0,33		0,263	
3	Рукавиці	0,2	12		0,002	
4	Біруші	0,14	4		0,005	

20 01 10 Одяг; В3030 Текстильні відходи

До складу зазначеної групи відходів включено вилучене з ужитку спецвзуття.

Середній показник періодичності заміни спецвзуття становить – 2 роки;

Середня вага спецвзуття відпрацьованого – 1,5 кг.

За рік на підприємстві 146 працівників забезпечуються спецвзуттям, тобто нормативно-допустимий обсяг утворення спецвзуття відпрацьованого можна встановити за формулою:

$$\text{Н}_{\text{доу}} = \sum(m_i\ /\ t_i \times n_i) \times 10^{-3},\ \text{тонн}$$

де: m_i – маса спецвзуття, кг

t_i – періодичність заміни спецвзуття;

n_i – кількість працівників забезпечених спецвзуттям.

Таблиця 1.12 – Кількість взуття зношеного чи відпрацьованого, що утворюється на підприємстві

№	Маса спецвзуття, кг/1 пару	Періодичність зміни спецвзуття	Кількість працівників, що забезпечуються спецвзуттям	Кількість утвореного зношеного взуття, т/рік
1	1,5	0,5	146	0,219

15 02 02 Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами*

У разі аварійних ситуацій можливе утворення тирси забрудненої нафтопродуктами.

Розрахункова кількість тирси для локалізації та абсорбування аварійних проливів мастильних матеріалів визначається за формулою:

$$m = \frac{V_{max}}{q} \cdot K,$$

де:

V_{max} – максимальний можливий об’єм проливу мастильних матеріалі,

q – питомий об’єм поглинання мастильних матеріалів 1 кг тирси (прийнято q = 1,5 л/кг згідно з літературними даними),

K – коефіцієнт запасу (K = 1,5).

Максимально-можливий пролив мастильних матеріалів, розраховується виходячи з об’ємів баків техніки (таблиця 1.13).

Таблиця 1.13 – Максимально-можливий пролив мастильних матеріалів

Техніка	Кількість	Макс. пролив, л
Stihl MS 361	2	2,02
Belarus-82.1	1	207
УРАЛ-4320	1	359,5
Разом		568,52

$$m = \frac{568,52}{1,5} \cdot 1,5 = 568,52 \text{ кг}$$

Об’єм утворення абсорбентів, фільтрувальних матеріалів (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтирального ганчір’я та захисного одягу, забруднені небезпечними речовинами становить – 0,57 тонн на рік.

20 03 04 Шлами септичних ємностей; Побутові відходи

Рідкі відходи що утворюються при санітарному обслуговуванні робітників на лісосіці (20 03 04 Шлами септичних ємностей; Побутові відходи).

Кількість рідких відходів, що утворюються на одного робітника в середньому становить 0,5 л/добу. Максимально на одній лісосіці можуть бути задіяні 16 робітників.

$M_{год}$ = т /1000 х п х 250, т/рік, де:

п – кількість людей; чол.;

т – норматив утворення даного виду відходу, 0,5 л/добу на 1 людину;

250 – кількість робочих днів на рік.

Всього відходу:

$M_{год}$ = 0,5/1000 * 16 * 250 = 2,0 т/рік.

Об’єм утворення відходів шламу септиків становить – 2,0 тонн на рік.

Характеристика та кількість відходів, що утворюється у процесі експлуатації об’єкту наведена в таблиці 1.14.

Таблиця 1.14 – Характеристика та кількість відходів, що утворюється на підприємстві

№	Назва та код згідно Національного переліку відходів	Назва і код відходів згідно Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів	Обсяг утворення, т/рік
1	20 03 01 Змішані побутові відходи	Побутові відходи	57,050
2	20 01 10 Одяг	B3030 Текстильні відходи	0,635
3	20 01 10 Одяг	B3030 Текстильні відходи	0,219
4	15 02 02* Абсорбенти, фільтрувальні матеріали (включаючи оливні фільтри інакше не зазначені), обтиральне ганчір'я та захисний одяг, забруднені небезпечними речовинами	Y18 Залишки від операцій по видаленню промислових відходів	0,57
5	20 03 04 Шлами септичних ємностей	Побутові відходи	2,000

Управління відходами на об'єкті здійснюється згідно вимог закону України «Про управління відходами».

Тимчасове зберігання відходів здійснюватиметься відповідно до чинного законодавства у сфері управління відходами.

Філією «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» будуть укладені Договори з спеціалізованими підприємствами (які мають ліцензію на провадження діяльності у сфері поводження з відходами), для передачі утворених відходів на оброблення.

Враховуючи кількість та клас небезпеки відходів що утворюються при реалізації планованої діяльності, забезпечення управління відходами відповідно до вимог чинного законодавства, можна зробити висновок що негативний вплив на стан навколишнього природного середовища відходів, що утворюються у результаті планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» буде допустимим.

1.5.2 Оцінка очікуваних викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря

Потенційними технологічними процесами, що можуть впливати на атмосферне повітря при провадженні планованої діяльності є: різання деревини бензопилами, переміщення деревини автотранспортом та спалювання порубкових решток. Розрахунок викидів здійснюється для типової ділянки роботи технологічного обладнання на площі 3,0 га.

У результаті провадження планованої діяльності виявлено 2 джерела утворення забруднюючих речовин:

1. Розробка лісосіки;
2. Спалювання порубкових решток.

Джерело №1 Розробка лісосіки

Розрахунок викидів здійснюється для типової ділянки роботи технологічного

обладнання у кожному лісництві. Обсяг спожитого палива бензопилами розраховується за формулою (т/рік):

$$M_1 = G_{\text{в.п.}} \cdot k_m \cdot n_{\text{д.}} \cdot n_{\text{зм.}} \cdot t_{\text{зм.}} \cdot 10^{-3},$$

де: $G_{\text{в.п.}}$ – норма витрат пального на одиницю робочого часу, фактична характеристика двигуна, л/год;

k_m – коефіцієнт переведення з об'ємних одиниць у вагові, кг/л;

$n_{\text{д}}$ – кількість робочих днів, днів/рік;

$n_{\text{зм.}}$ – кількість змін на добу;

$t_{\text{зм.}}$ – тривалість різання деревини, год.

Робота філії характеризується однозмінним режимом роботи, кожна зміна триває 8 годин. Бензопили працюють протягом 5 годин.

Таблиця 1.15 – Розрахунок об'єму спожитого палива

Марка бензопили	Кількість	$G_{\text{в.п.}}$	k_m	$n_{\text{д.}}$	$n_{\text{зм.}}$	$t_{\text{зм.}}$	M_i
Типове лісництво							
STIHL MS-361	2	1,2	0,85	250	1	5	2,550

Валовий викид і-ї шкідливої речовини в атмосферне повітря, що надходить за рахунок працюючого двигуна бензопили розраховується за формулою (т/рік):

$$B_i = M_i \cdot A_i,$$

де: A_i – питомі викиди і-ї забруднюючої речовини, т/т (взяті з «Методики розрахунку викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами» (УкрНТЕК, 1999; Ліпський Г.Є.)).

Таблиця 1.16 – Питомі показники і-ї забруднюючої речовини

№ п/п	Забруднююча речовина			Питомий показник викиду, т/т
	код	CAS N	назва	
1	337	630-08-0	Вуглецю оксид	0,1965
2	2754	–	Вуглеводні граничні C_{12}-C_{19}(розчинник РПК–26511 та інш.)	0,037
3	301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,0218
4	330	7446-09-5	Ангідрид сірчистий	0,0006

Таблиця 1.17 – Результати розрахунку валових викидів забруднюючих речовин від роботи бензопил

№ п/п	Забруднююча речовина			Валовий викид, т/рік
	код	CAS N	назва	
Типове лісництво				
1	337	630-08-0	Вуглецю оксид	0,501
2	2754	–	Вуглеводні граничні C_{12}-C_{19} (розчинник РПК–26511 та інш.)	0,094
3	301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,056
4	330	7446-09-5	Ангідрид сірчистий	0,002

Максимально-разовий викид і-ї шкідливої речовини в атмосферне повітря, що надходить за рахунок працюючого двигуна бензопили розраховується за формулою (г/с):

$$Q_i = \frac{B_i \cdot 10^6}{n_{д.} \cdot n_{зм.} \cdot t_{зм.} \cdot 3600},$$

Таблиця 1.18 – Результати розрахунку максимально-разових викидів забруднюючих речовин від роботи бензопил

№ п/п	Забруднююча речовина			Максимально-разовий викид, г/с
	код	CAS N	назва	
Типове лісництво				
1	337	630-08-0	Вуглецю оксид	0,111
2	2754	–	Вуглеводні граничні C_{12}-C_{19} (розчинник РПК–26511 та інш.)	0,021
3	301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,012
4	330	7446-09-5	Ангідрид сірчистий	0,000

Пересувними джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є також транспортні засоби, необхідні для переміщення деревини.

Розрахунок викидів забруднюючих речовин проводиться згідно «Методики розрахунку викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами» (УкрНТЕК, 1999; Ліпський Г.Є.) за формулою:

$$B_{jikm} = M_{ikm} \cdot K_{ПВjik} \cdot K_{TCjik}$$

де: B_{jikm} – обсяги викидів j-ї забруднюючої речовини (крім свинцю) від спожитого палива і-го виду k-ю групою автотранспорту m-го суб'єкта господарської діяльності;

M_{ikm} – обсяги спожитого палива і-го виду k-ю групою автотранспорту m-го суб'єкта господарської діяльності;

$K_{ПВjik}$ – питомі викиди j-ї забруднюючої речовини (крім свинцю) від використання палива і-го виду k-ю групою автотранспорту;

K_{TCjik} – коефіцієнт впливу технічного стану на питомі викиди j-ї забруднюючої речовини (крім свинцю) від спожитого палива і-го виду k-ю групою автотранспорту;

Всі вказані джерела впливу на довкілля є неорганізованими та пересувними і будуть проявлятись лише в межах виробничої території.

Таблиця 1.19 – Вихідні дані для визначення викидів забруднюючих речовин

Характеристика автомобіля	Кількість одиниць, шт	Тип палива	Густина палива, кг/л	Витрата палива, л/рік	Витрата палива, т/рік
Типова лісосіка					
Belarus-82.1	1	ДП	0,85	673	0,572
УРАЛ-4320	1	ДП	0,85	820	0,697

Таблиця 1.20 – Показники питомих викидів j-ї забруднюючої речовини від використання палива і-го виду k-ю групою автотранспорту (кг/т)

Група авто	Вид палива	Оксид вуглецю	НМЛОС	Сажа	Оксид азоту	Діоксид сірки
Вантажні автомобілі	ДП	29,3	5,3	3,85	33,7	5
	Газ скраплений	152	34,2	–	28,5	0,6
Трактори	ДП	29,3	5,3	3,85	33,7	5

Таблиця 1.21 – Коефіцієнт впливу технічного стану автотранспорту на питомі викиди забруднюючих речовин

Група авто	Вид палива	Оксид вуглецю	НМЛОС	Сажа	Оксид азоту	Діоксид сірки
Вантажні автомобілі	ДП	1,5	1	1,8	1	1
	Газ скраплений	1,7	1	1	1	1
Трактори	ДП	1,5	1	1,8	1	1

Таблиця 1.22 – Розрахунок викидів забруднюючих речовин від автотранспорту

Код речовини		Назва забруднюючої речовини	Валові викиди, т/рік	Максимально-разові викиди, г/с
	CAS N			
Типова лісосіка				
337	630-08-0	Вуглецю оксид	0,056	0,007746
2754	–	Вуглеводні граничні C_{12}-C_{19} (розчинник РПК–26511 та інш.)	0,009	0,001308
328	1333-86-4	Сажа	0,009	0,001221
301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,043	0,005940
330	7446-09-5	Ангідрид сірчистий	0,006	0,000881

Розрахунок викидів пилу при русі автотранспорту

При русі автомобільного транспорту (перевезенні деревини вантажівками) при взаємодії коліс із автомобільною дорогою відбувається викид пилу.

Одночасно у виробничому процесі на одному лісництві може бути задіяно 1 вантажівка та 1 трактор.

Максимально-разовий викид пилу при русі вантажівки розраховується за формулою:

$$Q = \frac{C_1 \cdot C_2 \cdot C_3 \cdot C_6 \cdot N \cdot L \cdot C_7 \cdot q_1}{3600} + C_4 \cdot C_5 \cdot C_6 \cdot q_2^{'} \cdot F_0 \cdot n$$

де: C_1 – коефіцієнт, що враховує середню вантажопід'ємність одиниці транспорту, C_1 = 1;

C_2 – коефіцієнт, що враховує середню швидкість руху транспорту, C_2 = 1;

C_3 – коефіцієнт, що враховує стан доріг, C_3 = 1;

C_6 – коефіцієнт, що враховує вологість поверхневого шару матеріалу, C_6 = 0,6;

N – кількість ходок всього транспорту в годину, N = 2;

L – середня протяжність однієї ходки, км, L = 10;

C_7 – коефіцієнт, що враховує долю пилу, що виноситься в атмосферу, C_7 = 0,01;

q_1 – пиловиділення в атмосферу на 1 км пробігу, q_1 = 1450;

C_4 – коефіцієнт, що враховує профіль поверхні матеріалу на платформі, C_4 = 1,3;

C_5 – коефіцієнт, що враховує швидкість обдуву матеріалу, C_5 = 1,2;

q_2 – пиловиділення з одиниці фактичної поверхні матеріалу на платформі, г/м^2 в с, q_2 = 0,002;

F_0 – середня площа платформи, F_0 = 60;

n – кількість машин, що працюють одночасно, n = 1.

Таблиця 1.23 – Результати розрахунку викидів при пилінні

Назва речовини	Час роботи транс-порту, год/рік	Величина викиду		
		г/с	кг/год	т/рік
Типове лісництво				
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	1250	0,161	0,578	0,723

Максимально-разовий викид пилу при русі колісного трактору розраховується за формулою наведеною вище, з вихідними даними:

C_1 – коефіцієнт, що враховує середню вантажопід'ємність одиниці транспорту, $C_1 = 0,8$;

C_2 – коефіцієнт, що враховує середню швидкість руху транспорту, $C_2 = 0,6$;

C_3 – коефіцієнт, що враховує стан доріг, $C_3 = 1$;

C_6 – коефіцієнт, що враховує вологість поверхневого шару матеріалу, $C_6 = 0,6$;

N – кількість ходок всього транспорту в годину, N = 2;

L – середня протяжність однієї ходки, км, L = 12;

C_7 – коефіцієнт, що враховує долю пилу, що виноситься в атмосферу, $C_7 = 0,01$;

q_1 – пиловиділення в атмосферу на 1 км пробігу, $q_1 = 1450$;

C_4 – коефіцієнт, що враховує профіль поверхні матеріалу на платформі, $C_4 = 1,3$;

C_5 – коефіцієнт, що враховує швидкість обдуву матеріалу, $C_5 = 1,2$;

q_2 – пиловиділення з одиниці фактичної поверхні матеріалу на платформі, г/м^2 в с, $q_2 = 0,002$;

F_0 – середня площа платформи, $F_0 = 40$;

n – кількість машин, що працюють одночасно, n = 1.

Таблиця 1.24 – Результати розрахунку викидів при пилінні

Назва речовини	Час роботи транс-порту, год/рік	Величина викиду		
		г/с	кг/год	т/рік
Типове лісництво				
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	1250	0,103	0,370	0,462

Розрахунок викидів деревного пилу при розпилювання деревини

Проаналізувавши розмірні характеристики дерев (діаметр стовбура) до розрахунку прийнято, що на типових ділянках здійснюють розрізання соснової господарської секції, оскільки вона характеризується найбільшим діаметром стовбура – 70 см серед наявних у лісництві.

Згідно даних підприємства за робочу зміну здійснюється звалювання за допомогою 2 бензопил, протягом 5 годин. Таким чином, для розрахунку загальної кількості деревного пилу (г/с) прийнято наступну формулу:

$$G_n = 0{,}108 \cdot 10^{-4} \cdot h \cdot v \cdot H \cdot j \cdot n \cdot 0{,}2,$$

де: h – товщина розпилу, h = 6 мм (технічні характеристики бензопили);

v – подача, v = 50 мм/хв (технічні характеристики бензопили);

H – товщина матеріалу, що обробляється, H = 300 мм;

j – щільність матеріалу, що обробляється, j = 0,65 кг/м^3;

n – кількість бензопил, n = 2 шт;

0,2 – коефіцієнт, що враховує розподіл розмірів частинок з віддаленням від джерела виділення з урахуванням гравітаційного осадження.

Таблиця 1.25 – Результати розрахунку викидів деревного пилу

Код/CAS N	Назва речовини	Час роботи транспорту, год/рік	Величина викиду		
			г/с	кг/год	т/рік
Типове лісництво					
2902/-	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	1250	0,337	1,213	1,516

Таблиця 1.26 – Результати розрахунку викидів при розробці лісосіки

Забруднююча речовина			Визначена потужність викиду	
код	CAS N	найменування забруднюючої речовини	г/с	т/рік
337	630-08-0	Вуглецю оксид	0,119	0,557
2754	–	Вуглеводні граничні C_{12}-C_{19} (розчинник РПК–26511 та інш.)	0,022	0,104
328	1333-86-4	Сажа	0,001221	0,008795
301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,018	0,098
330	7446-09-5	Ангідрид сірчистий	0,001	0,008
2902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,600	2,702

Джерело №2 Спалювання парубкових решток

Розрахунок викидів забруднюючих речовин від процесу спалювання порубкових решток проводимо згідно «Збірник показників емісії (питомих викидів) забруднюючих речовин в атмосферне повітря різними виробництвами». Том І. Український науковий центр технічної екології. Донецьк – 2004 для однієї типової лісосіки.

Секундна витрата палива визначається:

$$B_c = B_p \cdot \frac{10^6}{P_{ф.р}} \cdot 3600 = 11{,}75$$

де: B_p – річна витрата порубкових решток, B_p = 11,0 т/рік;

$P_{ф.р.}$ – середньорічний час спалювання, $P_{ф.р.}$ = 260 год/рік.

Нижча теплота згорання = 12,50 МДж/кг.

Викид забруднюючої речовини, що надходить в атмосферне повітря з димовими газами г/с, т/рік визначається за формулою:

$$M_i = 10^{-6} \cdot k_i \cdot B \cdot Q_н^р$$

де: k_i - показник емісії забруднюючої речовини, г/ГДж;

В – витрата палива г/с, т/рік.

Загальна формула, що визначає викид забруднюючої речовини, яка надходить в атмосферне повітря (г/с, т/рік):

$$M_i = 10^{-6} \cdot k_i \cdot B \cdot Q_н^р$$

де: k_i - показник емісії забруднюючої речовини, г/ГДж;

В – витрата палива г/с, т/рік.

Азоту діоксид (розрахунковий метод)

Показник емісії діоксиду азоту – 70 г/ГДж.

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Азоту діоксид	0,010	0,010

Вуглецю оксид (розрахунковий метод)

Показник емісії оксиду вуглецю – 195 г/ГДж

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Вуглецю оксид	0,029	0,027

Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом (розрахунковий метод)

Показник емісії речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (далі – твердих частинок) визначається як специфічний і розраховується за формулою

$$k_{тв} = \frac{10^6}{Q_i^r} a_{вин} \frac{A^r}{100 - Г_{вин}} \left(1 - \eta_{зу}\right) + k_{твS},$$

де: $k_{тв}$ – показник емісії твердих частинок, $k_{тв}$ = 8,0 г/ГДж;

Q_i^r – нижча робоча теплота згоряння палива, Q_i^r = 12,5 МДж/кг;

A^r – масовий вміст золи в паливі на робочу масу, A^r = 0,01%;

$a_{вин}$ – частка золи, яка виходить у вигляді леткої золи;

$\eta_{зу}$ – ефективність очищення димових газів від твердих частинок, $\eta_{зу}$ = 0;

$Г_{вин}$ – масовий вміст горючих речовин у викидах твердих частинок, $Г_{вин}$ = *0,01 %*;

$k_{твS}$ – показник емісії твердих продуктів взаємодії сорбенту та оксидів сірки і твердих частинок сорбенту, $k_{твS}$ = 0 г/ГДж.

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,001	0,001

Діоксид вуглецю

Показник емісії діоксиду вуглецю $К_{CO2}$, г/ГДж визначається за формулою:

$$k_{CO2} = 3{,}67 \cdot k_c \cdot \varepsilon_c$$

де: k_c – показник емісії вуглецю палива, k_c = 28 130 г/ГДж;

$Є_c$ – ступінь окислення вуглецю палива, $Є_c$ = 0,995.

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Діоксид вуглецю	15,090	14,124

Азоту (1) оксид (N_2O)

Показник емісії оксиду діазоту 4 г/ГДж

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Азоту (1) оксид (N_2O)	0,00059	0,00055

Метан

Показник емісії метану 5 г/ГДж

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Метан	0,0007	0,000688

Вуглеводнів граничні C_{12}-C_{19}

Показник емісії вуглеводнів 45 г/ГДж

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Вуглеводнів граничні С12-С19	0,0066	0,006188

Таблиця 1.27 – Результати розрахунку викидів при спалюванні порубкових решток

Забруднююча речовина			Порубкові рештки	
код	CAS N	назва	г/с	т/рік
301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,010	0,010
337	630-08-0	Вуглецю оксид	0,029	0,027
2 902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,001	0,001
2 754	–	Вуглеводні граничні C_{12}-C_{19} (розчинник РПК-26511 та інш.)	0,007	0,006
11 815	–	Вуглецю діоксид	15,090	14,124
410	74-82-8	Метан	0,001	0,001
11 812	–	Азоту (1) оксид (N_2O)	0,00059	0,001

Сумарна кількість викидів забруднюючих речовин, які викидаються у атмосферне повітря в процесі планованої діяльності, та їх характеристики наведені в таблиці 1.28.

Таблиця 1.28 – Сумарна кількість викидів забруднюючих речовин, які викидаються у атмосферне повітря

№	Найменування джерела	Забруднююча речовина			Визначена потужність викиду	
		код	CAS N	найменування забруднюючої речовини	г/с	т/рік
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
1		337	630-08-0	Вуглецю оксид	0,119	0,557

№	Найменування джерела	Забруднююча речовина			Визначена потужність викиду	
		код	CAS N	найменування забруднюючої речовини	г/с	т/рік
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
	Розробка лісосіки	2754	–	Вуглеводні граничні C_{12}-C_{19}(розчинник РПК–26511 та інш.)	0,022	0,104
		328	1333-86-4	Сажа	0,001221	0,008795
		301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,018	0,098
		330	7446-09-5	Ангідрид сірчистий	0,001	0,008
		2902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,600	2,702
2	Спалювання порубкових решток	301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,010	0,010
		337	630-08-0	Вуглецю оксид	0,029	0,027
		2 902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,001	0,001
		2 754	–	Вуглеводні граничні C_{12}-C_{19} (розчинник РПК-26511 та інш.)	0,007	0,006
		11 812	–	Вуглецю діоксид	15,090	14,124
		410	74-82-8	Метан	0,001	0,001
		11 815	–	Азоту (1) оксид (N_2O)	0,00059	0,001

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

Під час провадження планованої діяльності викиди парникових газів на одній лісосіці (3,0 га) становитимут: CO_2 – 14,124 т/рік, CH_4 – 0,001 т/рік, N_2O – 0,001 т/рік.

Загальний викид парникових газів по підприємству, на щорічний обсяг 268,0 га становить: CO_2 – 1261,744 т/рік, CH_4 – 0,0893 т/рік, N_2O – 0,0893 т/рік.

Оскільки суцільні санітарні рубки передбачаються на площі 99,5 га, то викиди парникових газів під час провадження планованої діяльності становлять: CO_2 – 468,446 т/рік, CH_4 – 0,033 т/рік, N_2O – 0,033 т/рік.

Вплив на клімат має середньостроковий, тимчасовий, місцевий характер, помірної значимості.

1.5.3 Оцінка очікуваного впливу на водні ресурси

Господарська діяльність підприємства спрямована на поступове розширення, використання і відновлення лісових ресурсів, підвищення якісного складу і продуктивності лісів, а також посилення їх водорегулюючих, ґрунтозахисних та рекреаційних функцій.

Згідно договору № 28 24-09/2024 від 24.09.2024 року з філією «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України», проведено дослідження і дана експертна оцінка водотоків на території планованої лісогосподарської діяльності. Дано науково-обґрунтоване прогнозування впливу лісорубних робіт на стан поверхневих вод на території філії. На підставі сумісного аналізу ґрунтово-кліматичних умов території, характеристики ландшафту та рельєфу

місцевості, стану гідрологічного режиму території і аналізу якості поверхневих вод проводилось встановлення впливу діяльності на гідрологічні об'єкти (Додаток Ж).

Водні об'єкти досліджувалися біля характерних ділянок лісництв, які з ними (водними об'єктами) межують або знаходяться у безпосередній близькості. Вибрані ділянки для гідрологічних та інших екологічних досліджень є репрезентативними для всієї території планованої діяльності, результати досліджень можливо застосовувати для характеристики водних ресурсів в цілому по лісовому господарству.

На території планованої лісогосподарської діяльності визначено 10 водних об'єктів. Це річки: Грунь-Ташань, Грунь, Псел, Сула, Удай, Артополот, Ташань, Лютенька, Лохвиця, Многа.

Річка Артополот пересохла, тому лабораторні дослідження проведено на 9 водних об'єктах.

Нижче наведений перелік лісництв, кварталів та виділів, головного користування, що знаходяться на відстані до 1000 метрів від водних об'єктів (та назви цих водних об'єктів).

Лісництво	Квартал	Виділ	Площа, га	Головна порода	Вік породи
Безвіднянське	2	25	2,1	Осика	46
Безвіднянське	124	10	0,7	Дуб звичайний	86
Безвіднянське	124	11	0,5	Дуб звисайний	86
Безвіднянське	124	14	1,7	Вільха чорна	71
Безвіднянське	126	24	0,9	Дуб звичайний	76
Безвіднянське	130	5	0,8	Сосна звичайна	104
Безвіднянське	132	11	0,5	Вільха чорна	101
Бірківське	6	6	1	Вільха чорна	82
Бірківське	6	9	1,1	Осика	42
Бірківське	7	7	1,0	Вільха чорна	65
Бірківське	8	13	0,7	Верба біла	42
Бірківське	17	7	0,9	Вільха чорна	61
Бірківське	17	13	1,6	Вільха чорна	95
Бірківське	26	1	2,1	Вільха чорна	61
Бірківське	50	2	0,7	Береза повисла	62
Бірківське	50	7	0,6	Ясен зелений	50
Бірківське	10	29	1,2	Верба біла	40
Бірківське	10	33	9,2	Вільха чорна	64
Бірківське	36	7	7,8	Сосна звичайна	102
Бірківське	58	1	0,5	Вільха чорна	95
Бірківське	58	4	1,4	Вільха чорна	65
Бірківське	59	1	0,2	Береза повисла	62
Бірківське	63	2	2,0	Сосна звичайна	103
Бірківське	63	6	1,1	Сосна звичайна	103
Бірківське	63	7	3,6	Сосна звичайна	103
Бірківське	84	2	2,6	Сосна звичайна	108
Бірківське	84	9	2,0	Сосна звичайна	107
Бірківське	84	11	6,6	Сосна звичайна	107
Бірківське	84	14	1,4	Сосна звичайна	108
Бірківське	85	7	0,7	Сосна звичайна	108
Бірківське	85	13	0,7	Сосна звичайна	108
Бірківське	85	15	0,8	Сосна звичайна	108
Бірківське	98	3	2,6	Дуб звичайний	94

Лісництво	Квартал	Виділ	Площа, га	Головна порода	Вік породи
Бірківське	98	4	9,8	Сосна звичайна	103
Бірківське	98	7	1,0	Дуб звичайний	102
Бірківське	107	1	2,8	Вільха чорна	65
Бірківське	107	2	3,3	Верба біла	65
Бірківське	107	3	2,6	Вільха чорна	60
Бірківське	108	10	2,2	Вільха чорна	70
Бірківське	109	4	1,2	Вільха чорна	65
Бірківське	110	2	1,1	Вільха чорна	70
Бірківське	116	2	1,4	Вільха чорна	65
Бірківське	116	4	2,2	Сосна звичайна	103
Бірківське	118	8	0,8	Сосна звичайна	103
Бірківське	118	9	1,4	Сосна звичайна	108
Бірківське	118	11	1,6	Сосна звичайна	108
Бірківське	118	13	0,7	Сосна звичайна	108
Бірківське	128	19	1,0	Верба біла	40
Бірківське	132	2	3,40	Вільха чорна	62
Бірківське	135	3	3,3	Сосна звичайна	103
Бірківське	135	4	2,4	Сосна звичайна	103
Бірківське	135	9	0,9	Сосна звичайна	103
Вельбівське	38	3	1,1	Вільха чорна	87
Вельбівське	39	4	4	Дуб звичайний	135
Вельбівське	39	7	0,6	Верба ламка	45
Вельбівське	41	3	0,4	Дуб звичайний	140
Вельбівське	41	14	1,2	Дуб звичайний	135
Вельбівське	42	10	1,3	Вільха чорна	90
Вельбівське	1	24	0,5	Вільха чорна	92
Вельбівське	4	3	0,4	Ясен зелений	46
Вельбівське	6	5	4	Сосна звичайна	103
Вельбівське	6	6	13,5	Сосна звичайна	103
Вельбівське	6	10	2,5	Сосна звичайна	111
Вельбівське	6	12	1,5	Сосна звичайна	111
Вельбівське	6	14	1,3	Сосна звичайна	111
Вельбівське	6	16	2,3	Сосна звичайна	103
Вельбівське	9	3	5	Сосна звичайна	107
Вельбівське	9	7	10,5	Сосна звичайна	107
Вельбівське	9	24	0,9	Сосна звичайна	107
Вельбівське	13	5	4,3	Сосна звичайна	103
Вельбівське	15	5	0,3	Сосна звичайна	110
Вельбівське	15	9	0,3	Сосна звичайна	115
Вельбівське	16	10	1,6	Сосна звичайна	113
Вельбівське	29	7	2,6	Дуб звичайний	90
Вельбівське	29	8	2,6	Дуб звичайний	90
Вельбівське	29	25	2,6	Дуб звичайний	110
Вельбівське	133	3	17	Сосна звичайна	103
Вельбівське	133	7	2,6	Сосна звичайна	103
Вельбівське	133	8	9	Сосна звичайна	103
Зіньківське	95	17	0,9	Осика	50
Зіньківське	114	1	20	Вільха чорна	70
Зіньківське	114	4	0,9	Вільха чорна	70
Зіньківське	114	6	11,5	Вільха чорна	70
Зіньківське	114	10	2,1	Вільха чорна	70
Зіньківське	114	17	0,5	Вільха чорна	70
Зіньківське	114	18	0,8	Вільха чорна	70
Зіньківське	114	19	0,6	Вільха чорна	70

Лісництво	Квартал	Виділ	Площа, га	Головна порода	Вік породи
Зіньківське	117	2	0,3	Берест	50
Зіньківське	11	2	2,9	Вільха чорна	70
Зіньківське	12	12	1,1	Вільха чорна	70
Зіньківське	12	14	2,1	Вільха чорна	90
Зіньківське	79	3	5,5	Вільха чорна	65
Зіньківське	79	6	1,4	Осока	60
Зіньківське	80	2	8,8	Вільха чорна	80
Зіньківське	80	8	0,3	Осика	70
Зіньківське	81	1	7,5	Вільха чорна	80
Зіньківське	82	4	0,5	Вільха чорна	80
Зіньківське	83	1	2,0	Вільха чорна	80
Зіньківське	84	8	0,2	Вільха чорна	70
Зіньківське	84	23	7	Вільха чорна	65
Зіньківське	94	6	15,5	Дуб звичайний	95
Зіньківське	94	7	3,1	Дуб звичайний	80
Зіньківське	97	7	3,1	Вільха чорна	65
Зіньківське	102	1	3,0	Дуб звичайний	105
Зіньківське	102	2	0,9	Дуб звичайний	105
Зіньківське	102	3	0,9	Ясен зелений	70
Зіньківське	102	8	1,6	Дуб звичайний	85
Зіньківське	102	11	6,2	Дуб звичайний	90
Зіньківське	102	17	3,7	Дуб звичайний	85
Зіньківське	103	5	0,4	Верба ламка	65
Зіньківське	103	11	2,4	Вільха чорна	65
Зіньківське	103	17	2,2	Вільха чорна	65
Зіньківське	103	19	0,3	Вільха чорна	80
Зіньківське	103	39	0,9	Вільха чорна	70
Зіньківське	103	41	1,2	Вільха чорна	70
Зіньківське	103	43	1,5	Вільха чорна	70
Зіньківське	104	6	1,0	Берест	50
Зіньківське	104	8	7	Вільха чорна	70
Зіньківське	104	11	1,3	Вільха чорна	70
Зіньківське	108	23	2,6	Верба ламка	50
Зіньківське	110	17	2,4	Ясен зелений	71
Зіньківське	112	2	1,4	Тополя чорна	55
Краснолуцьке	13	49	0,7	Дуб звичайний	70
Краснолуцьке	16	4	0,7	Дуб звичайний	90
Краснолуцьке	16	5	0,7	Дуб звичайний	90
Краснолуцьке	16	15	1,9	Дуб звичайний	90
Краснолуцьке	16	21	0,5	Тополя пірамідальна	80
Краснолуцьке	17	3	1,3	Дуб звичайний	110
Краснолуцьке	52	7	1,4	Сосна звичайна	108
Краснолуцьке	52	11	6,7	Дуб звичайний	90
Краснолуцьке	56	15	5,2	Дуб звичайний	95
Краснолуцьке	56	27	4,3	Дуб звичайний	90
Краснолуцьке	75	30	6,0	Вільха чорна	70
Краснолуцьке	75	32	8,0	Вільха чорна	70
Краснолуцьке	97	16	2,2	Осика	73
Пирятинське	28	5	2,7	Дуб звичайний	114
Пирятинське	30	15	0,9	Тополя біла	64
Пирятинське	30	16	3,5	Дуб звичайний	114
Пирятинське	32	13	3,1	Вільха чорна	69
Пирятинське	33	23	0,5	Тополя канадська	40
Пирятинське	33	32	1,3	Вільха чорна	89

Лісництво	Квартал	Виділ	Площа, га	Головна порода	Вік породи
Пирятинське	33	34	2,5	Вільха чорна	64
Пирятинське	2	12	0,9	Вільха чорна	64
Пирятинське	2	13	2,8	Вільха чорна	64
Пирятинське	2	26	1,6	Вільха чорна	79
Пирятинське	2	27	0,6	Вільха чорна	69
Пирятинське	12	17	13,3	Дуб звичайний	134
Пирятинське	13	6	0,8	Дуб звичайний	134
Пирятинське	23	27	0,4	Вільха чорна	64
Пирятинське	24	17	0,1	Береза повисла	74
Пирятинське	24	18	1,1	Вільха чорна	69
Пирятинське	54	16	1,3	Осика	51
Пирятинське	58	21	2,3	Вільха чорна	62
Пирятинське	58	34	0,4	Вільха чорна	65
Пирятинське	58	37	0,1	Тополя біла	71
Пирятинське	59	18	4,6	Вільха чорна	71
Пирятинське	59	19	3,9	Вільха чорна	81
Пирятинське	59	23	1,8	Вільха чорна	76
Пирятинське	59	24	2,5	Тополя біла	64
Пирятинське	59	25	0,4	Вільха чорна	71
Пирятинське	73	5	3,2	Вільха чорна	71
Пирятинське	73	12	3,4	Осика	71
Пирятинське	73	13	4,6	Береза повисла	64
Пирятинське	73	15	6,0	Вільха чорна	71
Пирятинське	76	4	0,1	Вільха чорна	69
Пирятинське	76	6	6,5	Вільха чорна	69
Пирятинське	76	12	4,5	Осика	69
Пирятинське	76	13	1,1	Вільха чорна	66
Пирятинське	76	14	5,2	Осика	74
Пирятинське	76	17	0,7	Вільха чорна	69
Пирятинське	96	2	15,0	Осика	59
Пирятинське	96	7	5,0	Верба ламка	41
Пирятинське	100	1	3,3	Береза повисла	69
Пирятинське	100	2	8,5	Береза повисла	69
Пирятинське	123	9	2,9	Береза повисла	79
Пирятинське	123	10	1,4	Осика	64
Пирятинське	124	13	4,3	Береза повисла	69
Пирятинське	124	21	1,0	Осика	51
Пирятинське	124	26	0,7	Береза повисла	74
Пирятинське	125	2	0,4	Береза повисла	69
Пирятинське	125	6	2,8	Береза повисла	64
Пирятинське	125	10	1,5	Береза повисла	69
Пирятинське	125	11	3,8	Береза повисла	69
Пирятинське	125	16	4,8	Береза повисла	64
Пирятинське	125	22	1,2	Береза повисла	69
Пирятинське	125	27	1,9	Береза повисла	74
Пирятинське	125	28	1,1	Береза повисла	69
Пирятинське	129	13	0,5	Осика	59
Пирятинське	129	14	1,5	Осика	49
Пирятинське	129	16	3,3	Осика	49
Пирятинське	129	17	0,2	Дуб звичайний	89
Пирятинське	159	6	16,2	Береза повисла	64
Пирятинське	162	6	24,1	Береза повисла	69
Пирятинське	164	5	1,5	Осика	51
Пирятинське	166	3	7,5	Береза повисла	69

Лісництво	Квартал	Виділ	Площа, га	Головна порода	Вік породи
Пирятинське	166	7	17,5	Береза повисла	69
Пирятинське	166	9	4,5	Осика	69
Пирятинське	170	1	21,2	Береза повисла	69
Пирятинське	172	3	0,9	Вільха чорна	64
Пирятинське	172	6	3,4	Вільха чорна	69
Пирятинське	172	12	2,5	Вільха чорна	69
Пирятинське	172	16	8,3	Вільха чорна	74
Пирятинське	173	3	14,6	Вільха чорна	71
Пирятинське	173	5	8,0	Вільха чорна	70
Пирятинське	173	6	0,7	Вільха чорна	70
Пирятинське	173	7	0,8	Вільха чорна	70
Пирятинське	173	8	0,9	Вільха чорна	70
Пирятинське	174	2	3,7	Вільха чорна	64
Пирятинське	174	9	2,6	Вільха чорна	64
Лохвицьке	90	9	0,7	Ясен звичайний	87
Лохвицьке	90	20	18,3	Вільха чорна	72
Лохвицьке	90	21	2,9	Вільха чорна	67
Лохвицьке	90	22	6,9	Вільха чорна	72
Лохвицьке	111	1	3,6	Вільха чорна	73
Лохвицьке	111	4	2,7	Вільха чорна	82
Лохвицьке	111	7	0,7	Береза повисла	72
Лохвицьке	112	4	1,1	Береза повисла	61
Лохвицьке	112	8	2,1	Осика	45
Лохвицьке	112	10	2,2	Ясен зелений	69
Лохвицьке	112	11	4,7	Вільха чорна	62
Лохвицьке	112	12	0,7	Ясен зелений	67
Лохвицьке	112	13	1,6	Ясен зелений	61

Головні лісові породи лісових ділянок, на яких проводилися дослідження, представлені в основному сосною звичайною, дубом звичайним, вільхою чорною, у декількох випадках березою повислою, ясенем звичайним та осикою. Підріст – береза, сосна, клен, дуб, липа. Трав'яний покрив представлений папороттю, різнотрав'ям, мохом, конвалією, копитняком. Інколи відсутній через щільний шар опалого листя та хвої.

Ділянки лісництв обрані для гідроекологічних досліджень є репрезентативними для всієї території планованої діяльності, результати досліджень можливо застосовувати для характеристики водних ресурсів в цілому по лісовому господарству.

Нижче наведені опис декількох об'єктів планованої діяльності:

Перший об'єкт планованої діяльності знаходиться у Краснолуцькому лісництві, 42 квартал, 6 виділ, площа 7,8 га. Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 96 років, супутні породи – клен (*Acer platanoides* L.), липа (*Tilia cardata* Mill.). Підріст – ясен, в'яз. Виділ являє собою хвилясту рівнину. На момент обстеження трав'яний покрив складався з різнотрав'я – 5%. На території досліджуваного виділу знаходиться яр.

Другий об'єкт планованої діяльності знаходиться у Вельбівському лісництві, 117 квартал, 8 виділ, площа 5,6 га. Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 130 років, супутні породи – клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), дуб звичайний (*Quercus*

robur L.), бруслина (*Euonymus*); підлісок рідкий – бузина чорна, клен. Виділ являє собою хвилясту рівнинну. На момент обстеження трав'яний покрив займав 15% ділянки (різнотрав'я, папороть). Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані.

Третій об'єкт планованої діяльності знаходиться у Безвіднянському лісництві, 46 квартал, 5 виділ, площа 1,1 га. Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 104 роки, супутні породи відсутні; підріст – дуб, береза, акація. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. На момент обстеження трав'яний покрив займав 5% ділянки (різнотрав'я). Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані.

Четвертий об'єкт планованої діяльності знаходиться у Лютенському лісництві, 74 квартал, 21 виділ, площа 1,9 га. Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 101 рік, супутні породи відсутні; підріст – дуб. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. На момент обстеження трав'яний покрив займав 15% ділянки різнотрав'я. Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані.

П'ятий об'єкт планованої діяльності знаходиться у Зіньківському лісництві, 53 квартал, 5 виділ, площа 2,1 га. Головна порода представлена осикою (*Populus tremula* L.) віком 46 років, супутні породи – клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), липа (*Tilia cardata* Mill.); підріст – клен, берест, осика. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. На момент обстеження трав'яний покрив займав 5% ділянки. Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані.

Шостий об'єкт планованої діяльності знаходиться у Бірківському лісництві, 47 квартал, 1 виділ, площа 4,6 га. Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 104 роки, супутні породи відсутні; підріст – сосна, береза (нещільний). Виділ являє собою горбисту ділянку. На момент обстеження трав'яний покрив відсутній. Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані.

Сьомий об'єкт планованої діяльності знаходиться у Лохвицькому лісництві, 13 квартал, 14 виділ, площа 3,3 га. Головна порода представлена вільхою чорною (*Alnus glutinosa* (L.) Gaerth.) віком 79 років, супутні породи відсутні; підріст – вільха (нещільний). Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Ґрунт вкритий заростями кропиви, реп'яху. На момент обстеження трав'яний покрив займав 5% ділянки. Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані.

Восьмий об'єкт планованої діяльності знаходиться у Вороньківському лісництві, 52 квартал, 9 виділ, площа 9,7 га. Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 104 роки, супутні породи – липа дрібнолиста (*Tilia cardata* Mill.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), граб звичайний (*Carpinus betulus* L.); підріст – клен, граб. Виділ являє собою хвилясту рівнину. На момент обстеження трав'яний покрив займав 5% ділянки, наявні осередки моху. Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані.

Дев'ятий об'єкт планованої діяльності знаходиться у Чорнухинському лісництві, 33 квартал, 3 виділ, площа 4,8 га. Головна порода представлена осикою (*Populus tremula* L.) віком 44 роки; супутні породи – липа дрібнолиста (*Tilia cardata* Mill.), граб звичайний (*Carpinus betulus* L.), береза повисла (*Betula pendula* Roth.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), дуб звичайний (*Quercus robur* L.); підріст – клен, осика, береза (нещільний). Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. На момент обстеження трав'яний покрив займав 5% ділянки (різнотрав'я). Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані.

Десятий об'єкт планованої діяльності знаходиться у Пирятинському лісництві, 9 квартал, 16 виділ, площа 2,8 га. Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 119 років, супутня порода – липа дрібнолиста (*Tilia cardata* Mill.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.); підріст – липа, клен. Виділ являє собою хвилясту рівнину. На момент обстеження трав'яний покрив представлений різнотрав'ям з переважанням копитняку та кропиви. Відсутні ерозійні процеси.

На вказаних ділянках проводилося визначення геоморфологічних і ландшафтних умов. У польових умовах проводився опис ландшафтних особливостей, які можуть впливати на водообмін, характер і швидкість ерозійних процесів, або деформації земної поверхні, на поверхневий стік, міграцію осадового матеріалу. Дана характеристика водних об'єктів за гідрографічними показниками. Для водотоків: довжина, площа водозбірного басейну, середня і максимальна глибина. Для річок середній багаторічний об'єм стоку (км^3/рік), середній багаторічний модуль стоку (л/с/км^2), шар стоку (мм), максимальний стік (за рахунок талих вод і дощів), літні й зимові мінімальні витрати води або модулі стоку.

Визначали і описували фізичні показники води: температура, прозорість, колір, запах визначали шляхом органолептичного тестування. З кожної водойми брали зразки для визначення фізико-хімічних та хімічних показників якості води: водневий показник pH, вміст завислих речовин, склад розчинних солей з визначенням загальної мінералізації, вміст кисню в воді, концентрацію амонійного азоту і вмісту фосфору. Фізичні та фізико-хімічні показники порівнювали з рибогосподарськими нормативами якості води.

З метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності встановлюються лісові ділянки (смуги лісів) уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів, які виділяються з категорії експлуатаційних лісів за нормативами згідно з додатком 4 Постанови № 733 «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок».

У таблиці 1.29 наведена ширина лісових смуг вздовж берегів річок на території планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України».

Таблиця 1.29 – Ширина лісових смуг вздовж берегів річок

Найменування річок	Куди впадає ріка	Загальна протяжність, км	Ширина лісових смуг вздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ, м	
			Згідно нормативів	Фактична
Псел	Дніпро	717	4000	Відповідно нормативів
Сула	Дніпро	363	500	
Удай	Сула	327	500	
Грунь-Ташань	Псел	91	300	
Грунь	Псел	85	300	
Лохвиця	Сула	63	300	
Артополот	Многа	20	150	
Многа	Удай	59	300	
Ташань	Псел	51	300	
Лютенька	Псел	32	150	

Проведення оцінки дотримання мінімальної ширини смуг лісів уздовж берегів всіх водних джерел показали, що ширина смуг на всіх обстежених ділянках відповідає нормам водного і лісового законодавства. Проведення господарської діяльності на досліджених об'єктах не зменшить суттєво лісистість басейнів водних об'єктів.

На місцевості та за ступенем вологості більша частина ґрунтів відноситься до категорії свіжих. Площа боліт становить 3373,8 га.

Характеристики стоку річок різної забезпеченості філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Основними поняттями, якими користуються в гідрології при аналізі й розрахунках стоку, є річний, максимальний і мінімальний стік.

Річним стоком називають кількість води, що стікає з даного басейну за рік. Річний стік у якому-небудь створі ріки не залишається постійним від року до року: багатоводні групи років чергуються з маловодними, і навпаки.

Максимальним стоком (високим стоком) називають об'єм, модуль або шар стоку за час проходження основної хвилі повені або за період найбільшого дощового паводка.

Мінімальним стоком (низьким стоком) називають найменший стік рік, що спостерігається в межень (літню або зимову).

Внутрішньорічний розподіл стоку Лівобережних приток р. Дніпро (суббасейн Середнього Дніпра). Водний режим річок суббасейну Середнього Дніпра характеризується досить високим весняним водопіллям, яке може проходити кількома піками, обумовленими нерівномірним таненням снігу або дощами та низькою літньо-осінньою меженню, що порушується дощовими паводками, які властиві для малих річок. На більший частині території України опади у вигляді снігу формують від 40 до 80 % річного стоку.

Річки досліджуваного регіону не є виключенням. Вони є типовими рівнинними річками східноєвропейського типу для яких характерне високе весняне водопілля (підйоми рівнів та

збільшення стоку води на весні за рахунок танення снігу), низька літня та зимова межень (період низького стоку внаслідок відсутності рідких атмосферних опадів чи накопичення твердих атмосферних опадів на водозборі) та підвищений осінній стік за рахунок випадіння дощів у цей період (рисунок 1.4).

Рисунок 1.4 – Внутрішньорічний розподіл стоку річки Удай в районі м. Пирятин

Незважаючи на те, що водність річок суттєво змінюється впродовж календарного року (за весняний період стікає понад 57-60% річного стоку, стік в літній та осінній сезони рідко перевищує 15%), багаторічні коливання стоку Удаю і всіх річок лісостепової зони є більш суттєвими. Тобто на річках виділяються тривалі, в багаторічному плані, періоди (фази) водності (багатоводні та маловодні фази), які обумовлені багаторічною мінливістю метеорологічних, кліматологічних характеристик (температура, атмосферні опади). Тому, що річки є продуктом клімату, вони живляться атмосферними опадами (за рахунок випадіння дощів та снігу). Частка атмосферного живлення на річках в окремі роки може перевищувати 60-70%, різницю складає підземне живлення (за рахунок розвантаження підземних вод) – 30-40%.

Сучасні гідрологічні дослідження вказують на встановлення в сучасний період на річках України маловодної фази водності, і річки досліджуваної території в даному разі не є виключенням (рисунок 1.5). Хоча цей процес і є природною тенденцією, який має циклічний характер. Тобто, за маловодною фазою згодом настане багатоводна і так далі. Тривалість фаз різної водності на річках лісостепової зони зазвичай може становити 25-35 років. Ступінь прояву (величина водності) фаз водності певною мірою підсилюється, а інколи послаблюється господарською діяльністю (водозабори води (комунальні, промислові), регулювання стоку річок ставками чи водосховищами, скидання дренажних вод тощо).

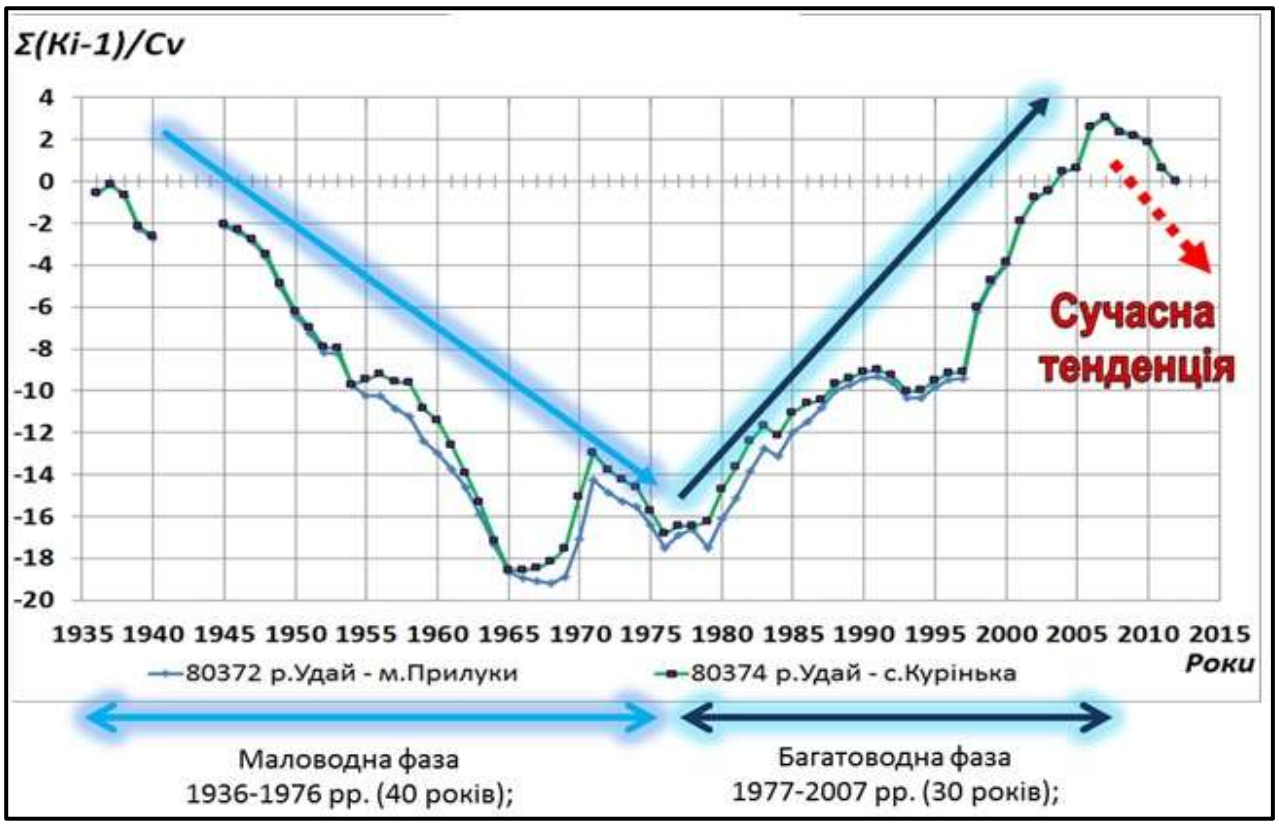

Рисунок 1.5 – Різницеві інтегральні криві багаторічних коливань стоку річки Удай

Величини середнього багаторічного стоку річок території планової діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» наведені у таблиці 1.30. За вихідний розрахунковий показник обирався середній річний модуль стоку за «Просторові закономірності зміни середнього річного стоку води річок України. Лук'янець О. І., Ободовський О. Г., Гребінь В.В. та ін. - Укр. геогр. журн. 2021, 1(113), с. 6-14».

Таблиця 1.30 – Розраховані середні за багаторіччя стокові характеристики головних річок

Річка	Шар стоку, мм	Модуль стоку, л/(с·км^2)	Об'єм стоку, км^3	Витрата, м^3/с	Площа водозбору, км^2
Псел	63	2,0	1,44	45,6	22800
Сула	63	2,0	1,23	39,2	19600
Удай	63	2,0	0,44	14,1	7030
Грунь-Ташань	63	2,0	0,12	3,74	1870
Грунь	63	2,0	0,07	2,18	1090
Лохвиця	63	2,0	0,03	0,98	491
Многа	63	2,0	0,04	1,18	589
Артополот	63	2,0	0,01	0,19	96,2
Лютенька	63	2,0	0,01	0,41	207
Ташань	63	2,0	0,08	2,6	1300

Отримані розрахункові характеристики середніх за багаторіччя показників стоку близькі до виміряних характеристик стоку річок досліджуваної території, і можуть бути використані для оцінок річкового стоку при відсутності натурних спостережень.

Максимальний стік. Гідрологічний режим річок лівобережної частини суббасейну Середнього Дніпра характеризуються постійним та чітко вираженим весняним водопіллям. Обов'язковою умовою аналізу процесів формування максимального стоку весняного водопілля є врахування атмосферних опадів, які випадають у період сніготанення. Їхня складова частина в загальному стоці водопілля складає 12-20 %.

Гідрологічний режим річок Полтавської області залежить від кліматичних умов року та характеру господарської діяльності в руслі річок і на водозборі. Більшість річок на території області зарегульовані греблями, шлюзами. Значний вплив на рівневий режим мають періодичні розчищення русел річок та підпір від Дніпра на пригирлових ділянках. Найвищі рівні води спостерігаються під час проходження весняного водопілля, яке формує переважно два піки. В останні роки максимальні рівні водопілля спостерігаються також і взимку (грудень - лютий), як наслідок тривалих відлиг. Дощові паводки бувають влітку та восени. Вони тривають 3-7 днів, здебільшого невисокі, нижчі по висоті за рівні водопілля, і не мають негативних наслідків.

Усі водопілля, в залежності від частоти настання та масштабів завданої шкоди, умовно можна розділити на низькі, високі, видатні і катастрофічні. Останні видатні і катастрофічні водопілля на річках Полтавської області спостерігались у 1980 та 1988 роках. За останні 30 років на річках області водопілля були переважно низькими, коли затоплення заплавних земель було відсутнім, або незначним. Негативного впливу такі водопілля не мали, збитки відсутні.

В окремі роки також формувались високі водопілля, які супроводжувались затопленням частини (до 50%) заплавних територій, призводили до порушення роботи транспорту, зв'язку, завдавали шкоди с/г угіддям, підприємствам, житлу. Це весняні водопілля на річках Сула, Псел, Ворскла та їх притоках у 1994, 1996, 2003, 2006, 2010, 2018 роках. Тобто середня повторюваність таких водопіль складає 5 років. Згідно діючого «Каталогу небезпечності гідрологічних явищ» (довідка Полтавського обласного центру з гідрометеорології (Полтавський ЦГМ) № 9916 001-1152/9916-05 від 27.11.2024 р.) (додаток Ж) у ці роки відмічалось досягнення і перевищення відміток затоплення заплави та, на деяких річках, досягнення небезпечних відміток затоплення територій, будівель, споруд.

В цілому для усіх постів на усіх річках досліджуваних басейнів є характерним зменшення максимальних витрат води, незалежно від фізико-географічних умов та розташування басейнів. Водночас спостерігається досить чітке зростання мінімального стоку за весь період спостережень. Середній багаторічний стік у більшості випадків мас тенденцію до незначного зменшення.

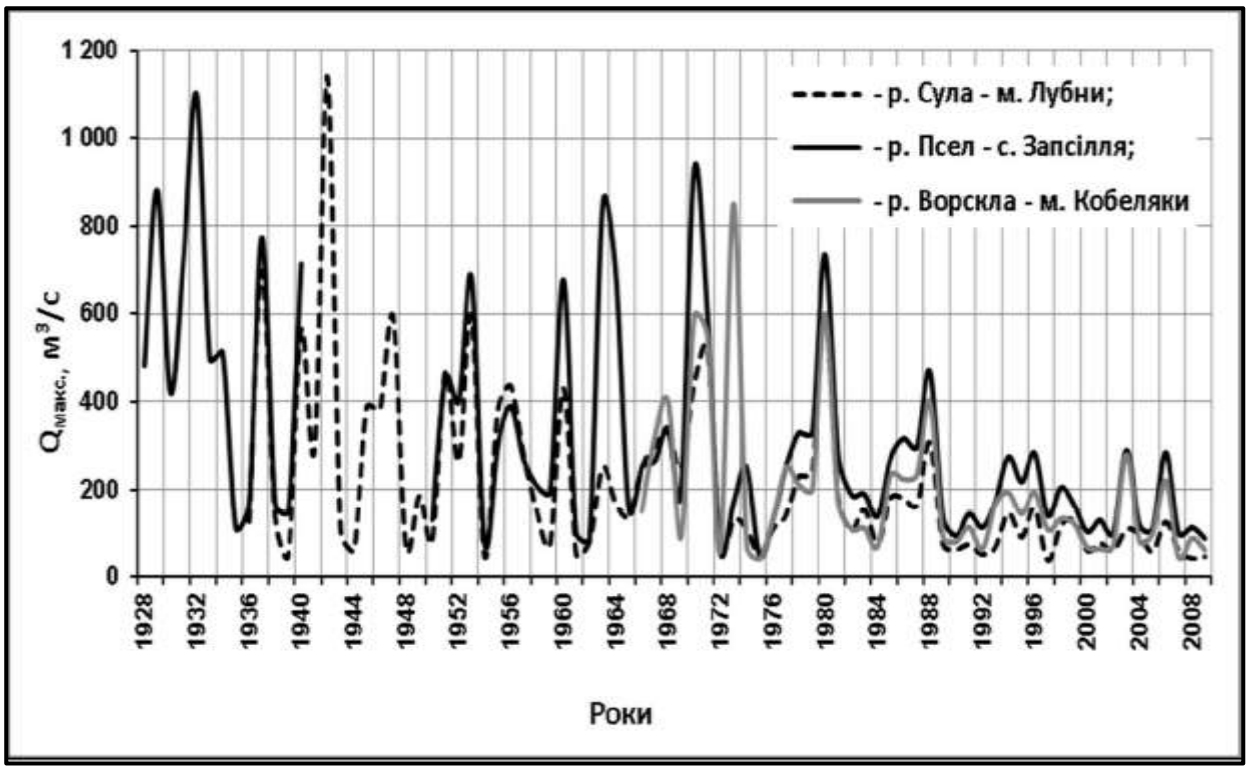

Рисунок 1.6 – Хронологічний графік максимальних річних витрат води Сули, Псла і Ворскли, м^3/с

Для річок усіх басейнів для середніх витрат води по різницевим інтегральним кривим, починаючи з 1988 року, у весняний період, спостерігається початок маловодної фази, яка йде аж до нашого часу. Виключенням є притоки з незначними площами водозборів.

Для річок лівобережжя суббасейну Середнього Дніпра за багаторічний період відбувся внутрішньорічний перерозподіл стоку. Це виявляється у зменшенні частки весняної повені і зростанні частки стоку, що припадає на літньо-осінній і зимовий періоди. Частка стоку весняного сезону зменшилась на 15-16%; літньо-осіннього і зимового періодів, навпаки, зросла, відповідно на 25 % і 2-6 %, у порівнянні з періодом до 1989 року. Як бачимо, динаміка зростання літньо-осіннього сезону в 2-3 рази перевищує зростання зимового.

Величини максимального стоку річок території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» наведені у таблиці 1.31. За вихідний розрахунковий показник обирався модуль стоку весняного водопілля за https://geomap.land.kiev.ua/hydro-9.html.

Таблиця 1.31 – Розраховані характеристики максимального стоку весняного водопілля головних річок території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Річка	Модуль стоку, л/(с·км^2)	Витрата, м^3/с	Площа водозбору, км^2
Псел	50	1140,0	22800
Сула	50	980,0	19600
Удай	50	351,5	7030
Грунь-Ташань	50	93,5	1870
Грунь	50	54,5	1090
Лохвиця	50	24,6	491

Многа	50	29,5	589
Артополот	50	4,81	96,2
Лютенька	50	10,4	207
Ташань	50	65,0	1300

Отримані розрахункові характеристики максимальних витрат близькі до виміряних витрат води річок досліджуваної території, і можуть бути використані для оцінок максимального стоку при відсутності натурних спостережень.

Мінімальний стік. Після проходження максимальних витрат відбувається поступовий перехід до наступної фази водного режиму річок Лівобережного Лісостепу – період літньо-осінньої межені, що в середньому починається наприкінці травня (дещо пізніше в гирлових ділянках), а завершується наприкінці листопада. У липні-серпні річки живляться переважно підземними водами і настає період глибокої межені. В цей час витрати води річок сягають мінімальних річних значень. Шар стоку літньо-осінньої межені становить 4-10 мм. У літньо-осінній період мають місце дощові паводки невеликої інтенсивності, тривалістю від 5-8 до 10-12 діб.

Зимова межень на річках Лівобережного Лісостепу настає на початку грудня, а завершується близько середини березня. Під час зимової межені шар стоку становить 5-6 мм. У періоди відлиг спостерігаються досить значні паводки висотою до 1,5 м і більше.

Такі особливості часового розподілу стоку свідчить про перерозподіл та вирівнювання його показників в часовому перебігу, тобто на фоні зменшення максимальних витрат води відбувається збільшення мінімального стоку протягом року (рисунок 1.7).

Впродовж останніх двох десятиліть значення мінімальних витрат води мають незначні коливання відносно багаторічного значення. Це свідчить про певну стабілізацію впливу підземного живлення на річковий стік.

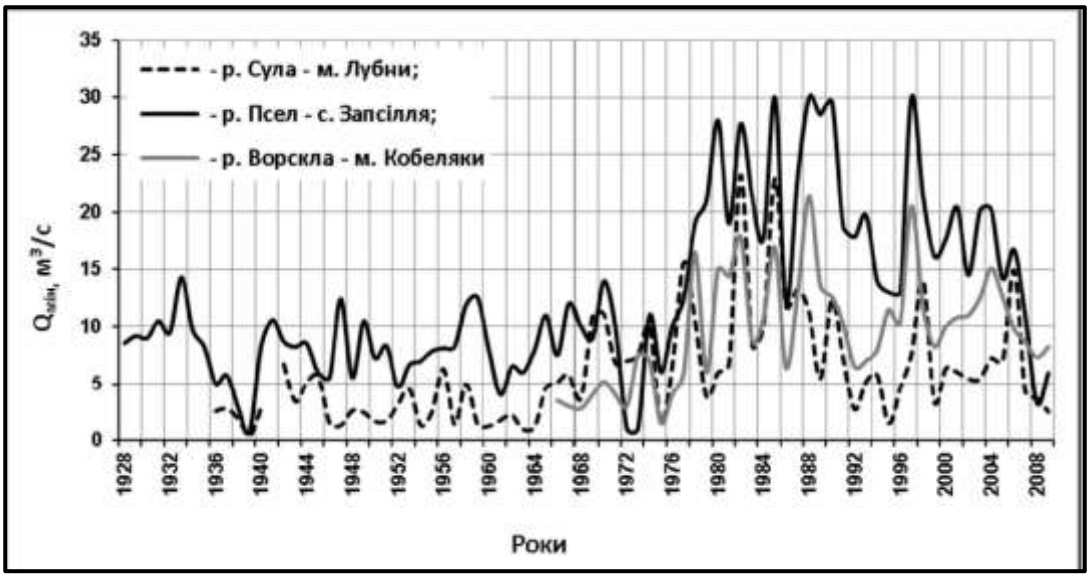

Рисунок 1.7 – Хронологічний графік мінімальних річних витрат води Сули, Псла і Ворскли м^3/с

Розраховані характеристики мінімального стоку літньої межені 95%-ї забезпеченості річок філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» наведеніу таблиці 1.32 вихідний розрахунковий показник обирався модуль стоку наведений у «Гідролого-гідрохімічна характеристика мінімального стоку річок басейну Дніпра. В.К. Хільчевський, І.М. Ромась, М.І. Ромась, В.В. Гребінь, І.О. Шевчук, О.В. Чунарьов /За ред. В.К. Хільчевського.− К.: Ніка-Центр, 2007. − 184 с.».

Таблиця 1.32 – Розраховані характеристики мінімального стоку літньої межені 95%-ї забезпеченості досліджуваної території

Річка	Модуль стоку, л/(с·км^2)	Витрата, м^3/с	Площа водозбору, км^2
Псел	0,1	2,28	22800
Сула	0,1	1,96	19600
Удай	0,1	0,70	7030
Грунь-Ташань	0,1	0,19	1870
Грунь	0,1	0,11	1090
Лохвиця	0,1	0,05	491
Многа	0,1	0,06	589
Артополот	0,1	0,01	96,2
Лютенька	0,1	0,02	207
Ташань	0,1	0,13	1300

Досліджувані водотоки є типовими рівнинними річками на території України. Вони відносяться до басейну р. Дніпро, суббасейн Середній Дніпро, але є річками різних порядків.

Отримані розрахункові характеристики середніх за багаторіччя, мінімальних та максимальних показників стоку близькі до виміряних характеристик стоку річок досліджуваної території, і можуть бути використані для оцінок величини річкового стоку при відсутності натурних спостережень.

Аналіз часового розподілу стоку свідчить про перерозподіл та вирівнювання його показників в часовому перебігу, тобто на фоні зменшення максимальних витрат води відбувається збільшення мінімального стоку протягом року.

При здійсненні планованої діяльності негативний вплив на водні ресурси зведено до мінімуму оскільки використання води при здійсненні планованої діяльності не передбачається.

Основним видом можливого впливу на водні об’єкти є захаращення водостоків порубковими рештками, іншими відходами виробництва та сміттям. Однак застосована підприємством технологія ведення діяльності унеможливлює потрапляння порубкових решток та інших видів відходів у водотоки.

Водопостачання працівників здійснюється привізною водою питної якості, що підвозиться господарським транспортом від джерела централізованого водопостачання. Питна вода, якою забезпечується персонал, відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4–171–10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

Територія планованої діяльності не каналізована, мережі централізованого водовідведення відсутні. Санітарне обслуговування персоналу здійснюється в адміністративних корпусах контори.

На лісосіках використовуються біотуалети – автономні туалети, які працюють на основі принципу біологічного розкладу нечистот, при чому відпадає необхідність проведення комунікацій (вода, електрика, вентиляція, каналізація) і забезпечується відмінний санітарний стан території.

Стічні води філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» не мають жодного впливу на гідрологічний режим території філії, оскільки ізольовані у водостійких резервуарах від навколишнього середовища – від ґрунтових та поверхневих вод, не зазнають сезонного впливу повеней та водопілля.

Таким чином, забруднення води промисловими та господарського-побутовими скидами не відбувається.

Враховуючи зазначене, вплив планованої діяльності на водні об’єкти характеризується як допустимий.

1.5.4 Оцінка очікуваного впливу на ґрунти

При проведенні рубок головного користування, суцільних санітарних рубок площею понад 1 га та на лісовідновних роботах при певних операціях технологічного процесу виникає ризик ущільнення ґрунту транспортними засобами.

Виконано комплекс польових та аналітичних робіт з оцінки впливу планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» на ґрунтовий покрив (Додаток Д).

З цією метою було закладено 20 ґрунтових розрізів, проведений опис ґрунтових профілів та їх фотофіксація, за генетичними горизонтами відібрані зразки ґрунту, для подальшого лабораторного дослідження. У польових умовах, визначалась наявність проявів ерозійних процесів та ризики виникнення чи поширення їх після проведення лісорубних робіт, визначений ступінь еродованості ґрунтового профілю кожного розрізу. За генетичними горизонтами визначена ущільненість, та твердість, які безпосередньо впливають на водопроникність у глиб профілю та вологоємність кожного горизонту, а в цілому формують водно-фізичні властивості, типу та підтипу ґрунту. Всі ґрунтові розрізи мають географічні координати, що дає змогу проводити поточний та періодичний моніторинг стану ґрунтового покриву, та своєчасно запроваджувати протиерозійні заходи.

Дослідження ґрунтів проводилось у:

Безвіднянському л-ві: кв. 33, вид. 14 (S = 1,5 га), кв. 46, вид. 5 (S = 1,1 га);

Бірківському л-ві: кв. 46, вид. 5 (S = 5,0 га), кв. 47, вид. 1 (S = 4,6 га);

Вельбівському л-ві: кв. 117, вид. 8 (S = 5,6 га), кв. 125, вид. 19 (S = 1,1 га);

Зіньківському л-ві: кв. 53, вид. 5 (S = 2,1 га), кв. 71, вид. 3 (S = 4,1 га);

Краснолуцькому л-ві: кв. 41, вид. 4 (S = 6,8 га), кв. 42, вид. 6 (S = 7,8 га);

Лютенському л-ві: кв. 84, вид. 1 (S = 7,4 га), кв. 74, вид. 21 (S = 1,9 га);

Пирятинському л-ві: кв. 9, вид. 16 (S = 2,8 га), кв. 38, вид. 30 (S = 2,2 га);

Чорнухинському л-ві: кв. 33, вид. 3 (S = 4,8 га), кв. 42, вид. 5 (S = 1,5 га);

Вороньківському л-ві: кв. 52, вид. 9 (S = 9,7 га), кв. 61, вид. 16 (S = 1,7 га);

Лохвицькому л-ві: кв. 13, вид. 14 (S = 3,3 га), кв. 25, вид. 18 (S = 2,4 га).

Враховуючи, що обстеження ґрунтів проведено на репрезентативних ділянках, обраних з урахуванням рельєфу, наявних типів ґрунтових порід та лісових умов, результати досліджень можливо застосовувати для характеристики ґрунтів в цілому по лісовому господарству.

Ґрунтовий розріз 1 закладений в Краснолуцькому лісництві, 42 квартал, 6 виділ (S = 7,8 га). Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 96 років, супутні породи – клен (*Acer platanoides* L.), липа (*Tilia cardata* Mill.). Підріст – ясен, в'яз. Виділ являє собою хвилясту рівнину. На території досліджуваного виділу знаходиться яр. Ґрунт вкритий різнотрав'ям (проективне покриття 3 %), опалим листям.

Ґрунтовий розріз 2 закладений в Краснолуцькому лісництві, 41 квартал, 4 виділ (S = 6,8 га). Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 106 років, супутні породи – ясен звичайний (*Fraxinus excelsior* L.), липа дрібнолиста *(Tilia cardata* Mill.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.). Підріст – клен звичайний, в'яз. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані. Ґрунт вкритий осокою лісовою (проективне покриття 2 %), опалим листям.

Ґрунтовий розріз 3 закладений у Вельбівському лісництві, 117 квартал, 8 виділ (S = 5,6 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 130 років, супутні породи – клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), дуб звичайний (*Quercus robur* L.), бруслина (*Euonymus*). Підріст – бузина чорна, клен (нещільний). Виділ являє собою хвилясту рівнину. Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані. Ґрунт вкритий різнотрав'ям, орляком (проективне покриття 15 %), хвоєю та опалим листям.

Ґрунтовий розріз 4 закладений у Вельбівському лісництві, 125 квартал, 19 виділ (S = 1,1 га). Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 116 років, супутні породи відсутні. Підріст – бузина чорна (нещільний). Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані. Ґрунт вкритий кінським часником лікарським, чистотілом звичайним (проективне покриття 5 %), опалим листям.

Ґрунтовий розріз 5 закладений у Безвіднянському лісництві, 46 квартал, 5 виділ (S = 1,1 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 104 роки, супутні породи відсутні; підріст – дуб, береза, акація. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані. Ґрунт вкритий конвалією, злаковим різнотрав'ям (проективне покриття 40 %), хвоєю, опалим листям.

Ґрунтовий розріз 6 закладений у Безвіднянському лісництві, 33 квартал, 14 виділ (S = 1,5 га). Головна порода представлена березою повислою (*Betula pendula* Roth.) віком 71 рік, супутні породи – дуб звичайний (*Quercus robur* L.), сосна звичайна (*Pinus sylvestris* L.); підріст – клен, дуб, черемха. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Прояви ерозійних процесів на ділянці не зафіксовані. Ґрунт вкритий конвалією, орляком, злаковим різнотрав'ям (проективне покриття 50 %), опалим листям та хвоєю.

Ґрунтовий розріз 7 закладений у Лютенському лісництві, 74 квартал, 21 виділ (S = 1,9 га). Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 101 рік, супутні породи відсутні; підріст – дуб. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані. Ґрунт вкритий злаковим різнотрав'ям (проективне покриття 80 %), опалим листям.

Ґрунтовий розріз 8 закладений у Лютенському лісництві, 84 квартал, 1 виділ (S = 7,4 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 104 роки, супутні породи відсутні; підріст – береза, сосна (нещільний). Виділ являє собою хвилясту рівнину. Проявів ерозійних процесів не зафіксовано. Ґрунт вкритий мохом, злаковим різнотрав'ям (проективне покриття 15 %), опалим листям та хвоєю.

Ґрунтовий розріз 9 закладений у Зіньківському лісництві, 53 квартал, 5 виділ (S = 2,1 га). Головна порода представлена осикою (*Populus tremula* L.) віком 46 років, супутні породи – клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), липа (*Tilia cardata* Mill.); підріст – клен, берест, осика. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Проявів ерозійних процесів не зафіксовано. Ґрунт вкритий копитняком європейським (проективне покриття 3 %), опалим листям.

Ґрунтовий розріз 10 закладений у Зіньківському лісництві, 71 квартал, 3 виділ (S = 4,1 га). Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 96 років, супутні породи – липа дрібнолиста (*Tilia cardata* Mill.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.); підріст – берест, ліщина, дуб. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Проявів ерозійних процесів не зафіксовано. Ґрунт вкритий осокою, зірочником (проективне покриття 5 %), опалим листям.

Ґрунтовий розріз 11 закладений у Бірківському лісництві, 47 квартал, 1 виділ (S = 4,6 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 104 роки, супутні породи відсутні; підріст – сосна, береза (нещільний). Виділ являє собою горбисту

ділянку. Проявів ерозійних процесів не зафіксовано. Ґрунт вкритий мохом (проективне покриття 60 %), хвоєю, опалим листям.

Ґрунтовий розріз 12 закладений у Бірківському лісництві, 46 квартал, 5 виділ (S = 5,0 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 104 роки, супутні породи відсутні; підріст відсутній. Виділ являє собою хвилясто-горбисту ділянку. Проявів ерозійних процесів не зафіксовано. Ґрунт вкритий мохом (проективне покриття 30 %), хвоєю.

Ґрунтовий розріз 13 закладений у Лохвицькому лісництві, 13 квартал, 14 виділ (S = 3,3 га). Головна порода представлена вільхою чорною (*Alnus glutinosa* (L.) Gaerth.) віком 79 років, супутні породи відсутні; підріст – вільха (нещільний). Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Прояви ерозійних процесів на досліджуваній ділянці не зафіксовані. Ґрунт вкритий кропивою, яглицею звичайною (проективне покриття 50 %), листям.

Ґрунтовий розріз 14 закладений у Лохвицькому лісництві, 25 квартал, 18 виділ (S = 2,4 га). Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 109 років, супутні породи – ясен звичайний (*Fraxinus excelsior* L.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), липа дрібнолиста (*Tilia cardata* Mill.); підріст – клен, дуб. Виділ являє собою дно невеликої балки. Ґрунт вкритий орляком, копитняком (проективне покриття 5%), листям.

Ґрунтовий розріз 15 закладений у Вороньківському лісництві, 52 квартал, 9 виділ (S = 9,7 га). Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 104 роки, супутні породи – липа дрібнолиста (*Tilia cardata* Mill.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), граб звичайний (*Carpinus betulus* L.); підріст – клен, граб. Виділ являє собою хвилясту рівнину. Проявів ерозійних процесів не зафіксовано. Ґрунт вкритий копитняком, мохом (проективне покриття 10 %), опалим листям.

Ґрунтовий розріз 16 закладений у Вороньківському лісництві, 61 квартал, 16 виділ (S = 1,7 га). Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 99 років, супутні породи – липа дрібнолиста (*Tilia cardata* Mill.), граб звичайний (*Carpinus betulus* L.); підріст – дуб, клен, граб. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Проявів ерозійних процесів не зафіксовано. Ґрунт вкритий зірочником, осокою (проективне покриття 15 %), опалим листям.

Ґрунтовий розріз 17 закладений у Чорнухинському лісництві, 33 квартал, 3 виділ (S = 4,8 га). Головна порода представлена осикою (*Populus tremula* L.) віком 44 роки; супутні породи – липа дрібнолиста (*Tilia cardata* Mill.), граб звичайний (*Carpinus betulus* L.), береза повисла (*Betula pendula* Roth.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), дуб звичайний (*Quercus robur* L.); підріст – клен, осика, береза (нещільний). Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Проявів ерозійних процесів не зафіксовано. Ґрунт вкритий осокою, кінським часником

лікарським (проективне покриття 5 %), опалим листям.

Ґрунтовий розріз 18 закладений у Чорнухинському лісництві, 42 квартал, 5 виділ (S = 1,5 га). Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 94 роки, супутні породи – клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), липа дрібнолиста (*Tilia cardata* Mill.); підріст – липа, клен, дуб. Підріст нещільний. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Проявів ерозійних процесів не зафіксовано. Ґрунт вкритий кропивою, різнотрав'я (проективне покриття 3 %), опалим листям.

Ґрунтовий розріз 19 закладений у Пирятинському лісництві, 9 квартал, 16 виділ (S = 2,8 га). Головна порода представлена дубом звичайним (*Quercus robur* L.) віком 119 років, супутня порода – липа дрібнолиста (*Tilia cardata* Mill.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.); підріст – липа, клен. Виділ являє собою хвилясту рівнину. Проявів ерозійних процесів не зафіксовано. Ґрунт вкритий копитняком, кропивою (проективне покриття 5 %), опалим листям.

Ґрунтовий розріз 20 закладений у Пирятинському лісництві, 38 квартал, 30 виділ (S = 2,2 га). Головна порода представлена осикою (*Populus tremula* L.) віком 74 років, супутні породи – липа дрібнолиста (*Tilia cardata* Mill.), вільха чорна (*Alnus glutinosa* (L.) Gaerth.), дуб звичайний (*Quercus robur* L.), тополя біла (*Populus alba*); підріст – клен, липа. Виділ являє собою пласку рівнину. Проявів ерозійних процесів не зафіксовано. Ґрунт вкритий осокою, кропивою, малиною (проективне покриття 10 %), опалим листям.

У межах території дослідження було діагностовано дерново-підзолисті (слабо- та сильнопідзолисті), сірі лісові ґрунти (ясно-сірі та власне сірі), чорноземи опідзолені, а також дернові ґрунти.

До широколистяних лісів приурочені сірі лісові ґрунти та чорноземи опідзолені, що сформувались на лесах та лесоподібних суглинках. Головними умовами утворення сірих лісових ґрунтів також є добрі фільтраційні і вбірні властивості мінеральної частини ґрунту, що забезпечують леси та лесовидні суглинки, значна кількість опадів, активні мікробіологічні процеси в ґрунтах (багато органічних решток, достатньо тепла і вологи). Залежно від повноти прояву цих умов, місцевих особливостей мінерального складу, біологічних та мікрокліматичних умов формуються різновиди сірих лісових ґрунтів. Найвиразніше поділеним на генетичні горизонти є ясно-сірий ґрунт, що розвивається в умовах активного промивного режиму з порівняно повільним накопиченням органічних сполук. Розпізнати цей ґрунт можна за наявністю вимивного (елювіального – ясно-сірого) прошарку між приповерхневим (гумусово-елювіальним) та вмивним (ілювіальним – бурим і щільним) горизонтами. У сірого лісового ґрунту вимивний горизонт не вирізняється, а промивний режим добре видний по структурі і щільності вмивного горизонту.

Ясно-сірі та сірі лісові ґрунти становлять майже половину обстежених ґрунтів філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України». Ці ґрунти характеризуються кислою реакцією

ґрунтового розчину (pH від 3,55 до 5,58). В деяких випадках спостерігається близька до нейтральної, а також нейтральна реакція ґрунтового розчину (pH до 6,34). Вміст гумусу сягає 1,83 %. Показники гідрологічної кислотності не перевищують 10 ммоль/ 100 г. Значення вмісту рухомих сполук фосфору змінюються у широких межах – від низьких до високих. В досліджених ґрунтах підвищений, середній або дуже низький вміст легкогідролізованого азоту має стійку тенденцію до зменшення з глибиною. Діапазон вмісту обмінного калію коливається від 85,3 до 151 мг/кг.

Чорноземи опідзолені сформувались переважно на карбонатних, добре дренованих, лесових породах, при оптимальному зволоженні, під трав'яною рослинністю, де процеси нагромадження органічних речовин досягають найвищого рівня. У профілі помітні ознаки як чорноземів, так і опідзолених ґрунтів (переміщення колоїдів). Профіль цих ґрунтів має ознаки елювіально-ілювіальної диференціації. Вміст гумусу в них сягає 2,12 %. Реакція їх ґрунтового розчину є кислою або нейтральною (pH від 4,12 до 6,91). Показник гідрологічної кислотності не перевищує 6,0 ммоль/100 г. Спостерігаються низькі, середні, підвищені та високі показники вмісту рухомого фосфору. Низькі ж значення вмісту легкогідролізованого азоту зменшуються з глибиною до дуже низьких. Вміст обмінного калію знаходиться в межах від 83,0 до 151,0 мг/кг.

Дерново-слабопідзолисті ґрунти сформувались під мішаними і сосновими лісами в умовах промивного типу водного режиму на давньоалювіальних відкладах. Основною діагностичною ознакою цих ґрунтів є виражена диференціація профілю на генетичні горизонти. Ґрунти мають слабку гумусованість (до 1 %). Гумус грубий з великою кількістю слабомінералізованих органічних решток. Ґрунтово-вбирний комплекс не насичений основами, має високий вміст обмінного водню та дуже кислу реакцію ґрунтового розчину (pH до 4,58). Вони також мають дуже низькі значення легкогідролізованого азоту та гідрологічної кислотності (до 2,9 ммоль/100 г), невисокі значення обмінного калію, низькі показники рухомого.

Дернові ґрунти сформувались в межах заплав річок. Вони вирізняються нейтральною реакцією ґрунтового розчину, достатньо високим вмістом органічних речовин (2,98 %), дуже низькими значеннями легкогідролізованого азоту, підвищеними показниками вмісту рухомих сполук фосфору, а також низькими показниками гідрологічної кислотності та обмінного калію (Додаток Д).

У межах обстеженої території не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів процесів його деградації, обумовлених проведенням лісогосподарських робіт. Шар лісової підстилки, розвинута підлісна рослинність захищають поверхню ґрунту від проявів ерозійних процесів.

При плануванні та проведенні рубок головного користування рекомендується звернути

особливу увагу на 6 виділ 42 кварталу Краснолуцького лісництва щодо недопущення посилення ерозійних процесів, у зв'язку з наявністю в його межах сформованого яру.

Враховуючи геоморфологічні умови ґрунтоутворення і регіональні особливості ведення лісогосподарської діяльності, на землях господарства у процесі післяпроектного моніторингу необхідно виділяти репрезентативні виділи для площ головного користування, які визначаються річними планами лісогосподарських робіт чи річними лісосічними відомостями, у відповідності до фонду рубок.

Враховуючи зазначене, з метою запобігання та зменшення негативного впливу на грунти при реалізації планованої діяльності будуть проводитись наступні заходи:

– під час заготівлі деревини застосовуватимуться технології, машини і механізми, що забезпечують найменше пошкодження ґрунтів;

– для попередження виникнення ерозійних процесів в грунтах, місця проїзду агрегатних лісових машин укладатимуться порубковими рештками (сучки, гілля, верхівки дерев, інші відходи, не віднесені до ліквіду з крони);

– після закінчення лісозаготівель приводять лісові ділянки будуть приводитися у стан, придатний для використання за призначенням, у разі потреби здійснюватимуться протиерозійні заходи (влаштування фашин і плетених загорож, земляних валів, водовідводів, вирівнювання заглиблень на волоках), ремонтуватимуться пошкоджені під'їзні дороги;

– для попередження створення заторів та наступного підтоплення паводковими водами лісу, після закінчення лісозаготівель проводитимуться очищення русел водотоків від порубкових решток;

– земляні вали і водовідводи на волоках будуть розміщуватися через 40 метрів.

Для попередження негативного впливу на грунти, планована діяльність буде виконуватися з урахуванням вимог Закону України «Про охорону земель». З врахуванням зазначеного, за умови виконання вимог чинного законодавтсва та спеціальних заходів - вплив на грунти при реалізації планованої діяльності буде допустимим. Таким чином, прямого забруднення грунтів та надр не відбувається.

1.5.5 Оцінка за видами та кількістю шумового та вібраційного забруднення

Основними джерелами шуму при проведенні планованої діяльності будуть робота техніки та автотранспорту. Розрахунок шумового впливу проводився на межі санітарно-захисної зони однієї лісосіки, для інших буде аналогічним. Обладнання справне та працює відповідно до технічного паспорту. Шумові та вібраційні характеристики знаходяться у межах встановлених заводськими випробуваннями.

Розрахунок здійснювався на підставі характеристик технологічного обладнання з

урахуванням рівнів шуму, що утворюється від вищезгаданих джерел.

Значення еквівалентного рівня звуку ($L_{A\ екв}$) для механізмів та автотехніки, яку передбачено використовувати при втрубці лісосіки наступні: бензопила – 65 дБА; трактор – 75 дБА; вантажні автомобілі – 90 дБА.

Сумарний рівень звуку від кількох n джерел шуму визначають відповідно до додатку А (ДСТУ-Н Б В.1.1-35:2013) за формулою:

$$L_{\text{сум}} = 10\log\left(\sum_{i=1}^{n} 10^{0,1Li}\right)$$

де: L_i - еквівалентний рівень звукової потужності джерела шуму, дБА.

Коригований рівень звукової потужності від механізмів, автотехніки відповідає 73,75 дБА.

Оцінка шумового режиму на території найближчої житлової забудови при впливі транспортних засобів і механізмів під час робіт з будівництва виконується відповідно до ДСТУ-Н Б В.1.1-35:2013 (Настанова з розрахунку рівнів шуму в приміщеннях і на територіях). Очікуваний еквівалентний рівень звуку між джерелом шуму і розрахунковою точкою, визначають за формулою:

$$L_A = L_{WA} - 20lgr + 10lg\Phi - 10lg\Omega - \Delta L_{пов} - \beta_{зел}l,$$

де:

L_{WA} – еквівалентний коригований рівень звукової потужності для джерела з непостійним шумом, дБА;

r – відстань від джерела шуму до розрахункової точки, м;

Φ – коефіцієнт спрямованості випромінювання шуму джерелом в напрямку розрахункової точки (Ф = 1);

Ω – просторовий кут, в який випромінюється шум даного джерела ($\Omega = 4\pi$);

$\Delta L_{пов}$ – затухання звуку в атмосфері (0,5 дБА);

$\beta_{зел}$ – величина зниження рівня звуку смугами зелених насаджень, дБА/м (згідно п. 6.2.8 зниження рівня звуку смугами зелених насаджень шириною, більше ніж 100 м, приймають постійним і таким, що дорівнює 8 дБА);

l – ширина лісопосадки, м.

Нормативна санітарно-захисна зона становить 100 м.

Розрахунковий рівень звуку під час експлуатації техніки на межі нормативної санітарно-захисна зона (100 м):

$$L_A = 73,75 - 20\lg100 + 10\lg\times1 - 10\lg4 \times 3,14 - 0,5 - 8,0 = 6,35 \text{ дБА}$$

Згідно вимог ДБН В.1.1-31:2013, допустимий рівень звуку на території прилеглій до житлової забудови відповідає в денний час - 55 дБА, в нічний - 45 дБА. В даному випадку рівень

звуку не перевищує фонового шуму сільської місцевості та складає 6,35 дБА, тобто шкідливого впливу шуму на найближчі житлові забудови не відбувається.

Для зниження виробничих шумів і вібрації при роботі повинно використовуватись тільки технічно справне обладнання, а також за потреби індивідуальні засоби захисту і протишумові навушники.

1.5.6 Оцінка за видами та кількістю електромагнітного, радіаційного, світлового та теплового забруднення.

Електромагнітне забруднення. Електромагнітне забруднення навколишнього природного середовища виникає внаслідок впливу електромагнітних полів, що створюються природними та антропогенними джерелами, зокрема електроенергетичним обладнанням, засобами радіозв'язку, електричними машинами та іншими технічними пристроями.

Планована діяльність, яка передбачає проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га, не пов'язана з будівництвом та експлуатацією стаціонарних об'єктів, що є потужними джерелами електромагнітного випромінювання.

Під час виконання лісосічних робіт передбачається використання бензомоторних пил, тракторів, лісозаготівельної та лісотранспортної техніки. Потенційними джерелами електромагнітних полів можуть бути електричні системи зазначених механізмів, генератори, системи запалювання двигунів внутрішнього згоряння та засоби мобільного зв’язку.

Електромагнітний вплив від роботи такого обладнання матиме локальний, короткочасний характер та обмежуватиметься безпосередньою зоною його експлуатації. З огляду на відсутність потужних стаціонарних джерел електромагнітного випромінювання, істотного впливу на електромагнітний фон прилеглих територій не прогнозується.

Таким чином, значного електромагнітного забруднення навколишнього природного середовища внаслідок реалізації планованої діяльності не очікується.

Радіаційне забруднення. Радіаційне забруднення навколишнього природного середовища характеризується надходженням або наявністю радіоактивних речовин у компонентах довкілля в кількостях, що перевищують установлені нормативні показники, та може супроводжуватися підвищенням рівня іонізуючого випромінювання.

Територія здійснення планованої діяльності, яка передбачає проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га, не належить до радіоактивно забруднених територій. Радіоактивне забруднення ґрунтового покриву, лісових насаджень та інших компонентів навколишнього природного середовища на території планованої діяльності відсутнє.

Під час проведення лісосічних робіт використання радіоактивних речовин,

радіонуклідних джерел іонізуючого випромінювання та обладнання, функціонування якого супроводжується генеруванням іонізуючого випромінювання, не передбачається.

Основні технологічні процеси, зокрема звалювання дерев, обрізування гілок, розкряжування стовбурів, трелювання, навантаження та транспортування деревини, не пов'язані з утворенням радіоактивних речовин або формуванням додаткового радіаційного навантаження на компоненти довкілля.

Експлуатація бензомоторних пил, тракторів, лісозаготівельної та лісотранспортної техніки за штатних умов не супроводжуватиметься викидами радіоактивних речовин у навколишнє природне середовище.

З огляду на відсутність радіоактивного забруднення території та джерел іонізуючого випромінювання в технологічному процесі, додаткового радіаційного впливу на атмосферне повітря, ґрунтовий покрив, поверхневі та підземні води, рослинний і тваринний світ унаслідок реалізації планованої діяльності не прогнозується.

Таким чином, проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га не призведе до додаткового радіаційного забруднення навколишнього природного середовища або підвищення існуючого радіаційного фону.

Світлове забруднення. Світлове забруднення являє собою зміну природного рівня освітленості території внаслідок використання штучних джерел світла, що може спричиняти порушення добових і сезонних біологічних ритмів живих організмів, впливати на поведінку тварин, процеси росту та розвитку рослин.

Проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га передбачається у світлий період доби, без використання стаціонарних систем штучного освітлення лісосік.

Потенційними джерелами короткочасного світлового впливу можуть бути освітлювальні прилади лісозаготівельної та лісотранспортної техніки, які використовуються за умов недостатньої природної освітленості. Такий вплив матиме локальний, тимчасовий характер і не супроводжуватиметься формуванням постійного додаткового освітлення території.

З метою мінімізації можливого впливу на представників лісової фауни, зокрема види тварин із нічною активністю, основні технологічні операції здійснюватимуться у світлий період доби. Використання штучного освітлення без виробничої необхідності не передбачається.

Таким чином, значного світлового забруднення навколишнього природного середовища від штучних джерел освітлення внаслідок реалізації планованої діяльності не прогнозується.

Теплове забруднення. Теплове забруднення є одним із видів фізичного впливу на навколишнє природне середовище, що характеризується зміною природного температурного режиму внаслідок надходження додаткової теплової енергії від антропогенних джерел.

Під час проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га основними потенційними джерелами теплового впливу будуть двигуни внутрішнього згоряння бензомоторних пил, тракторів, лісозаготівельної та лісотранспортної техніки.

Додатковим джерелом теплового впливу буде спалювання порубкових решток, що утворюються під час проведення суцільних санітарних рубок площею понад 1 га. У процесі їх спалювання відбуватиметься короткочасне виділення теплової енергії, яке може спричиняти локальне підвищення температури повітря безпосередньо в зоні горіння та на прилеглих ділянках.

Тепловий вплив від спалювання порубкових решток матиме тимчасовий, локалізова-ний характер і припинятиметься після завершення процесу горіння та охолодження місць спа-лювання. Інтенсивність такого впливу залежатиме від кількості порубкових решток, трива-лості їх спалювання, метеорологічних умов та способу організації робіт.

Спалювання порубкових решток здійснюватиметься виключно за умов дотримання вимог чинного лісового та природоохоронного законодавства, правил пожежної безпеки в лісах, установлених обмежень і заборон. З метою мінімізації теплового впливу та запобігання виникненню лісових пожеж передбачається контроль за процесом спалювання, недопущення поширення вогню за межі визначених місць та забезпечення повного припинення горіння після завершення робіт.

Таким чином, тепловий вплив унаслідок проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га буде пов’язаний переважно з експлуатацією лісозаготівельної техніки та спалюванням порубкових решток. За умови дотримання встановлених природоохоронних і протипожежних вимог та належної організації лісосічних робіт значного теплового забруднення навколишнього природного середовища від зазначених джерел не прогнозується.

За характером і технологічними особливостями планованої діяльності, яка передбачає проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га, значного електромагнітного, радіаційного, світлового та теплового забруднення навколишнього природного середовища не очікується.

Потенційні фізичні впливи від роботи машин і механізмів матимуть переважно локальний, тимчасовий характер та обмежуватимуться періодом виконання лісосічних робіт. Водночас зміни природного світлового й температурного режимів лісових ділянок унаслідок видалення деревостану повинні враховуватися окремо під час оцінки впливу на лісові екосистеми, природні оселища та біорізноманіття.

Транскордонний вплив при проведенні планованої діяльності не передбачається.

2 ОПИС ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВНИХ ПРИЧИН ОБРАННЯ ЗАПРОПОНОВАНОГО ВАРІАНТА З УРАХУВАННЯМ ЕКОЛОГІЧНИХ НАСЛІДКІВ

Планована діяльність філії «Гадяцьке лісове господарство» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» полягає у спеціальному використанні лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га. Заготівля деревини здійснюється на підставі спеціального дозволу – лісорубного квитка.

З огляду на плановану діяльність підприємства розглядається дві альтернативи планованої діяльності:

Технічна альтернатива 1.

Проведення поступових рубок головного користування на площі понад 1 га в межах захисних лісів, де згідно чинного законодавства можна проводити поступові рубки головного користування та проведення суцільних рубок головного користування на площі понад 1 га на інших ділянках.

Лісовідновлення після проведення суцільних санітарних рубок здійснюється шляхом створення лісових культур, та сприянням природному поновленню відповідно до лісорослинних умов та наявності достатньої кількості насінників.

Технічна альтернатива 2

Проведення суцільних рубок головного користування на площі понад 1 га на всіх ділянках.

Лісовідновлення після проведення суцільних санітарних рубок здійснюється виключно шляхом створення лісових культур.

Територіальні альтернативи планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» не розглядаються, оскільки територія підприємства є визначеною, а кожний конкретний лісогосподарський захід запроектований державними лісовпорядними органами для конкретної лісової ділянки відповідно до її фактичного стану.

За *технічною альтернативою 1* згідно Правил рубок головного користування розглядається можливість проведення поступових рубок головного користування на площі понад 1 га в межах захисних лісів, де згідно чинного законодавства можна проводити поступові рубки головного користування та проведення суцільних рубок головного користування на площі понад 1 га на інших ділянках.

У таблиці 2.1 наведені запроектовані обсяги рубок головного користування у захисних

лісах, відповідно до фонду рубок головного користування філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»».

Таблиця 2.1 – Запроектований обсяг рубок головного користування в захисних лісах

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Безвіднянське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
				Захисні ліси									
				ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА ЗАХИСНІ ЛІСИ З ОБМЕЖЕНИМ РЕЖИМОМ КОРИСТУВАННЯ НА РІВНИНІ									
				СУЦІЛЬНІ РУБКИ									
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ СОСНОВА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
8	25	6.5	1	10СЗ	2	С2ЛДС	99	0.60	2.21	2.21	2.01	1.59	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 106
9	24	1.3	1	10СЗ	1	С2ЛДС	98	0.60	0.47	0.47	0.43	0.34	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 87
10	22	1.4	1	10СЗ	1	В2ДС	94	0.50	0.41	0.41	0.37	0.30	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
10	24	0.6	1	10СЗ	1	В2ДС	98	0.65	0.23	0.23	0.21	0.17	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
26	13	0.5	1	10СЗ	2	С2ЛДС	98	0.65	0.19	0.19	0.17	0.12	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 87
26	26	2.8	1	10СЗ	2	В2ДС	98	0.70	1.01	1.01	0.93	0.69	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
28	16	1.6	1	10СЗ	2	А2С	99	0.60	0.54	0.54	0.50	0.36	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
39	11	2.4	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	0.82	0.82	0.75	0.59	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
39	16	0.4	1	10СЗ	2	А2С	99	0.50	0.12	0.12	0.11	0.09	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
39	18	4.8	1	10СЗ	2	А2С	99	0.65	1.78	1.78	1.62	1.28	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 21
39	20	1.8	1	10СЗ	2	А2С	99	0.60	0.61	0.61	0.56	0.47	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
40	2	0.6	1	10СЗ	1	С2ЛДС	98	0.60	0.23	0.23	0.21	0.17	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 87
40	14	4.1	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	1.39	1.39	1.26	1.04	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
44	28	0.3	1	10СЗ	2	А2С	94	0.60	0.09	0.09	0.08	0.06	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Безвіднянське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
44	31	0.8	1	10СЗ	2	А1С	94	0.65	0.26	0.26	0.24	0.19	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
47	1	0.8	1	10СЗ	1	С2ЛДС	94	0.55	0.25	0.25	0.23	0.19	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 87
47	12	0.3	1	10СЗ	2	С2ЛДС	101	0.75	0.13	0.13	0.12	0.10	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 87
47	16	0.2	1	10СЗ	2	С2ЛДС	101	0.45	0.05	0.05	0.05	0.04	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 87
47	18	0.2	1	10СЗ	2	С2ЛДС	101	0.45	0.05	0.05	0.05	0.04	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 87
47	20	2.7	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	0.92	0.92	0.85	0.62	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
47	27	0.8	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	0.27	0.27	0.25	0.20	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
48	10	2.0	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	0.68	0.68	0.62	0.50	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
48	26	1.7	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.55	0.56	0.56	0.51	0.40	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
52	6	1.0	1	10СЗ	2	А2С	98	0.60	0.32	0.32	0.29	0.23	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
52	10	7.1	1	10СЗ	2	А1С	98	0.80	2.77	2.77	2.49	2.13	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
52	14	0.3	1	10СЗ	2	А1С	98	0.70	0.10	0.10	0.09	0.07	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
56	11	0.6	1	6С34СЗ	1	В2ДС	101	0.55	0.19	0.19	0.17	0.12	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
58	4	0.5	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	0.17	0.17	0.15	0.13	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
58	9	1.6	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.50	0.48	0.48	0.44	0.35	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
64	6	2.2	1	10СЗ	2	В2ДС	98	0.60	0.64	0.64	0.58	0.46	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
69	4	8.6	1	8С32СЗ	2	В2ДС	99	0.60	2.58	2.58	2.34	1.88	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
71	7	3.0	1	10СЗ	3	А2С	100	0.75	0.90	0.90	0.82	0.66	

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Безвіднянське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 21
73	4	8.2	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.55	2.30	2.30	2.09	1.61	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
107	9	1.3	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	0.44	0.44	0.40	0.33	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
111	9	0.6	1	10СЗ	2	В2ДС	98	0.60	0.17	0.17	0.16	0.12	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
113	19	0.3	1	8СЗ2ДЗ	2	С2ЛДС	99	0.50	0.06	0.06	0.06	0.05	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 87
124	13	0.5	1	10СЗ	2	С2ЛДС	99	0.60	0.17	0.17	0.15	0.12	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 87
124	15	0.5	1	10СЗ	2	С2ЛДС	98	0.50	0.15	0.15	0.14	0.11	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 106
125	9	1.2	1	9СЗ1ДЗ	1	С2ЛДС	99	0.60	0.38	0.38	0.35	0.26	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 106
126	23	0.7	1	10СЗ	2	С2ЛДС	98	0.60	0.23	0.23	0.21	0.17	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 106
127	8	1.9	1	8СЗ2ДЗ	2	С2ЛДС	98	0.70	0.63	0.63	0.57	0.42	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 106
129	11	2.5	1	10СЗ	2	С2ЛДС	98	0.60	0.85	0.85	0.78	0.61	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 106
129	14	3.2	1	10СЗ	2	С2ЛДС	99	0.55	0.99	0.99	0.90	0.71	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 106
132	2	1.5	1	10СЗ	1	С2ЛДС	99	0.60	0.54	0.54	0.49	0.37	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 106
132	9	3.7	1	10СЗ	2	С2ЛДС	99	0.70	1.55	1.55	1.41	1.12	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 106
132	10	2.0	1	10СЗ	2	С2ЛДС	99	0.50	0.62	0.62	0.57	0.39	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 106
133	6	0.8	1	10СЗ	2	С2ЛДС	98	0.55	0.25	0.25	0.23	0.17	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 106
Разом													
		92.4							30.75	30.75	28.01	22.14	

Разом по господарській секції

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Безвіднянське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
		92.4							30.75	30.75	28.01	22.14	
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ДУБОВА НИЗЬКОСТОВБУРНА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
10	23	4.0	1	7ДЗ3ОС	3	С2ЛДС	96	0.55	0.80	0.80	0.71	0.36	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
21	5	3.0	1	8ДЗ2ЛПД	3	С2ЛДС	106	0.66	0.75	0.75	0.67	0.28	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
33	31	1.5	1	10ДЗ	4	В2ДС	101	0.55	0.18	0.18	0.17	0.05	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
33	33	2.2	1	10ДЗ	3	С2ЛДС	96	0.60	0.46	0.46	0.41	0.18	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
35	19	3.2	1	6ДЗ2ЛПД1КЛГ1ОС	3	С2ЛДС	96	0.60	0.61	0.61	0.56	0.19	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
36	8	9.0	1	6ДЗ2КЛГ1ЛПД1ОС	3	С2ЛДС	96	0.65	1.71	1.71	1.56	0.55	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
36	11	1.2	1	6ДЗ2ЛПД1КЛГ1ОС	3	С2ЛДС	96	0.60	0.23	0.23	0.21	0.06	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
47	15	2.3	1	10ДЗ	3	С2ЛДС	96	0.65	0.53	0.53	0.49	0.16	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
48	9	4.5	1	10ДЗ	4	В2ДС	96	0.60	0.63	0.63	0.58	0.18	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
49	3	0.4	1	10ДЗ	3	С2ЛДС	96	0.60	0.08	0.08	0.07	0.02	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
59	10	0.7	1	10ДЗ	3	С2ЛДС	96	0.70	0.18	0.18	0.17	0.05	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
60	12	0.7	1	10ДЗ	3	С2ЛДС	96	0.65	0.16	0.16	0.15	0.05	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
60	14	1.1	1	10ДЗ	3	С2ЛДС	96	0.60	0.20	0.20	0.16	0.12	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
60	18	0.1	1	9ДЗ1БП	3	С2ЛДС	96	0.60	0.02	0.02	0.02		ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
87	16	1.1	1	10ДЗ	3	С2ЛДС	96	0.50	0.17	0.17	0.16	0.05	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Безвіднянське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
87	17	0.6	1	9ДЗ1БП	3	С2ЛДС	91	0.50	0.08	0.08	0.07	0.02	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
88	4	1.0	1	9ДЗ1БП	5	В2ДС	101	0.65	0.13	0.13	0.12	0.02	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
Разом													
		36.6							6.92	6.92	6.28	2.34	
Разом по господарській секції													
		36.6							6.92	6.92	6.28	2.34	
					ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ БЕРЕЗОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
26	8	0.7	1	7БП2СЗ1ДЗ	1	С2ЛДС	64	0.65	0.12	0.12	0.11	0.07	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 106
33	14	1.5	1	6БП2ДЗ2СЗ	2	С2ЛДС	71	0.65	0.32	0.32	0.31	0.10	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
50	5	3.3	1	4БП2ОС2ДЗ2ЛПД	2	С2ЛДС	76	0.50	0.56	0.56	0.52	0.15	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
50	34	0.4	1	6БП2ДЗ2ОС	3	В2ДС	81	0.50	0.06	0.06	0.06	0.02	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
64	2	0.9	1	9БП1ДЗ	2	В2ДС	66	0.55	0.14	0.14	0.13	0.03	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
64	4	0.5	1	7БП2ОС1СЗ	2	В2ДС	71	0.60	0.10	0.10	0.10	0.04	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
Разом													
		7.3							1.30	1.30	1.23	0.41	
Разом по господарській секції													
		7.3							1.30	1.30	1.23	0.41	
Разом по способу рубок													
		136.3							38.97	38.97	35.52	24.89	

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Бірківське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
				Захисні ліси									
				ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА ЗАХИСНІ ЛІСИ З ОБМЕЖЕНИМ РЕЖИМОМ КОРИСТУВАННЯ НА РІВНИНІ									
				СУЦІЛЬНІ РУБКИ									
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ СОСНОВА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
34	12	1.2	1	10СЗ	2	А2С	98	0.50	0.34	0.34	0.31	0.26	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
36	10	0.6	1	10СЗ	4	А1С	98	0.50	0.10	0.10	0.09	0.07	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
36	11	0.5	1	10СЗ	4	А1С	98	0.40	0.07	0.07	0.06	0.04	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
58	14	1.8	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	0.59	0.59	0.54	0.46	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
58	18	1.8	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.50	0.45	0.45	0.41	0.30	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
58	20	0.9	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.50	0.23	0.23	0.21	0.18	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
59	9	0.5	1	10СЗ	2	В2ДС	98	0.60	0.18	0.18	0.16	0.13	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
59	15	6.0	1	10СЗ	2	В2ДС	98	0.60	1.98	1.98	1.80	1.52	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
59	16	2.3	1	10СЗ	4	А1С	98	0.70	0.41	0.41	0.37	0.27	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
70	5	3.7	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	1.22	1.22	1.11	0.94	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
71	3	0.4	1	10СЗ	2	А2С	99	0.50	0.10	0.10	0.09	0.08	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
72	3	8.7	1	10СЗ	2	А2С	98	0.60	2.87	2.87	2.61	2.06	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 21
72	8	0.8	1	10СЗ	2	А2С	98	0.60	0.24	0.24	0.22	0.19	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
72	9	0.4	1	10СЗ	2	А2С	98	0.40	0.09	0.09	0.08	0.07	

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Бірківське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
75	7	2.2	1	10СЗ	2	А2С	98	0.60	0.66	0.66	0.60	0.51	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
81	2	6.0	1	10СЗ	2	А2С	99	0.60	1.74	1.74	1.58	1.34	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
81	8	0.7	1	10СЗ	2	В2ДС	94	0.60	0.23	0.23	0.21	0.18	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 21
81	14	1.0	1	10СЗ	2	В2ДС	94	0.60	0.30	0.30	0.27	0.23	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
82	1	2.5	1	10СЗ	3	А2С	98	0.60	0.53	0.53	0.48	0.41	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
82	5	1.0	1	10СЗ	3	А2С	98	0.30	0.10	0.10	0.09	0.08	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
82	6	0.8	1	10СЗ	3	А2С	98	0.60	0.18	0.18	0.16	0.13	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
82	9	0.9	1	10СЗ	3	А2С	98	0.60	0.22	0.22	0.20	0.17	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
84	7	2.2	1	10СЗ	4	А2С	98	0.70	0.53	0.53	0.48	0.38	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
84	19	0.9	1	10СЗ	4	А2С	98	0.70	0.22	0.22	0.20	0.16	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
84	20	0.5	1	10СЗ	4	А2С	98	0.70	0.12	0.12	0.11	0.09	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
113	4	6.0	1	10СЗ	2	В2ДС	98	0.60	1.74	1.74	1.57	1.34	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
113	6	0.6	1	10СЗ	3	В2ДС	98	0.50	0.12	0.12	0.11	0.08	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
113	8	1.3	1	10СЗ	2	В2ДС	98	0.60	0.38	0.38	0.34	0.29	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
113	10	3.8	1	10СЗ	4	А1С	99	0.60	0.76	0.76	0.68	0.58	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
113	13	0.3	1	10СЗ	4	А1С	99	0.40	0.04	0.04	0.04	0.03	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
114	7	5.0	1	10СЗ	3	А2С	99	0.60	1.10	1.10	0.99	0.85	

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Бірківське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
114	8	1.0	1	10СЗ	3	А2С	99	0.40	0.15	0.15	0.14	0.11	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 21
114	9	0.8	1	10СЗ	4	А1С	98	0.70	0.16	0.16	0.15	0.11	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
115	2	0.6	1	10СЗ	3	В2ДС	99	0.40	0.10	0.10	0.09	0.07	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
115	3	0.4	1	10СЗ	3	В2ДС	99	0.60	0.10	0.10	0.09	0.07	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
115	9	3.3	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	0.96	0.96	0.86	0.74	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
115	11	2.6	1	10СЗ	3	В2ДС	99	0.60	0.62	0.62	0.56	0.48	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
115	12	1.2	1	10СЗ	4	А1С	99	0.60	0.20	0.20	0.18	0.14	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
116	8	3.8	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	1.25	1.25	1.13	0.97	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
117	3	5.0	1	10СЗ	3	В2ДС	99	0.60	1.20	1.20	1.08	0.92	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
118	4	2.4	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	0.70	0.70	0.63	0.54	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
122	5	0.7	1	10СЗ	3	А2С	100	0.50	0.14	0.14	0.13	0.10	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
122	10	1.8	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	0.54	0.54	0.49	0.42	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
123	3	0.9	1	10СЗ	4	А1С	99	0.80	0.19	0.19	0.17	0.12	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
124	1	2.9	1	10СЗ	4	А1С	99	0.70	0.52	0.52	0.47	0.34	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
125	3	3.8	1	10СЗ	3	А2С	99	0.60	0.91	0.91	0.82	0.70	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
125	6	2.0	1	10СЗ	3	А1С	99	0.60	0.48	0.48	0.43	0.37	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 21
125	7	4.0	1	10СЗ	3	А2С	99	0.60	0.84	0.84	0.76	0.61	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Бірківське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
125	10	0.1	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	0.03	0.03	0.03	0.02	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 21
128	7	2.9	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.70	0.99	0.99	0.90	0.76	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
129	8	2.0	1	10СЗ	3	В2ДС	99	0.60	0.44	0.44	0.40	0.32	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
129	9	0.8	1	10СЗ	3	В2ДС	99	0.60	0.18	0.18	0.16	0.13	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
130	4	2.3	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.50	0.55	0.55	0.49	0.42	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
130	8	1.1	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.50	0.26	0.26	0.23	0.20	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
132	8	0.7	1	10СЗ	2	В2ДС	98	0.50	0.21	0.21	0.19	0.15	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
133	7	0.3	1	10СЗ	2	В2ДС	97	0.80	0.13	0.13	0.12	0.10	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
135	1	1.7	1	10СЗ	3	А2С	98	0.70	0.43	0.43	0.39	0.33	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
136	2	5.1	1	10СЗ	4	А2С	98	0.60	1.02	1.02	0.93	0.70	
136	3	2.1	1	10СЗ	4	А2С	98	0.70	0.42	0.42	0.38	0.28	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 21
137	6	3.1	1	10СЗ	4	А1С	98	0.70	0.68	0.68	0.62	0.45	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
140	2	7.1	1	10СЗ	3	А1С	98	0.60	1.70	1.70	1.53	1.31	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
140	3	0.7	1	10СЗ	3	А1С	98	0.50	0.14	0.14	0.13	0.11	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
140	9	0.7	1	10СЗ	3	А1С	98	0.60	0.17	0.17	0.15	0.12	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 6
142	4	1.5	1	10СЗ	3	А2С	98	0.60	0.36	0.36	0.33	0.27	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
142	6	5.4	1	10СЗ	2	В2ДС	98	0.60	1.62	1.62	1.46	1.25	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Бірківське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
Разом													
		140.1							36.23	36.23	32.79	27.15	
Разом по господарській секції													
		140.1							36.23	36.23	32.79	27.15	
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ДУБОВА НИЗЬКОСТОВБУРНА													
ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ													
4	30	4.0	1	5ДЗ2ЛПД2ЯЗ1КЛГ	3	Д2КЛД	93	0.60	0.72	0.72	0.64	0.29	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
98	3	2.6	1	10ДЗ	3	С2ЛДС	95	0.50	0.44	0.44	0.41	0.08	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
98	7	1.0	1	10ДЗ	3	С2ЛДС	103	0.50	0.18	0.18	0.17	0.05	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
Разом													
		7.6							1.34	1.34	1.22	0.42	
Разом по господарській секції													
		7.6							1.34	1.34	1.22	0.42	
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ВІЛЬХОВА													
ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ													
10	33	5.0	1	6ВЛЧ4ВРБ	2	Д4ВЛЧ	65	0.60	0.95	0.95	0.86	0.38	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
33	4	0.4	1	8ВЛЧ2ТК	1	С3ЛДС	63	0.60	0.09	0.09	0.08	0.03	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
58	1	0.5	1	8ВЛЧ2ВРБ	3	С4ВЛЧ	96	0.50	0.10	0.10	0.10	0.02	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
58	4	1.4	1	7ВЛЧ3БП	1	С3ЛДС	66	0.70	0.41	0.41	0.36	0.18	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
Разом													
		7.3							1.55	1.55	1.40	0.61	
Разом по господарській секції													

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Бірківське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
		7.3							1.55	1.55	1.40	0.61	
					ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ				ТОПОЛЕВА				
1	15	0.9	1	6ТК4АКБ	1В	Д2КЛД	61	0.50	0.18	0.18	0.17	0.04	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ТК
10	29	1.2	1	8ВРБ2ВЛЧ	1В	Д3КЛД	41	0.50	0.28	0.28	0.25	0.10	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВРБ
107	3	2.6	1	8ВРБ2ОС	1Б	С4ВЛЧ	61	0.50	0.62	0.62	0.59	0.14	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВРБ
128	19	1.0	1	8ВРБ2ВЛЧ	1Б	Д4ВЛЧ	41	0.50	0.18	0.18	0.16	0.05	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВРБ
Разом													
		5.7							1.26	1.26	1.17	0.33	
Разом по господарській секції													
		5.7							1.26	1.26	1.17	0.33	
Разом по способу рубок													
		160.7							40.38	40.38	36.58	28.51	
Разом по господарській частині і категорії лісів													
		160.7							40.38	40.38	36.58	28.51	
Усього													
		188.8							47.54	47.54	43.06	34.08	

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Вельбівське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
				Захисні ліси									
				ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА ЗАХИСНІ ЛІСИ З ОБМЕЖЕНИМ РЕЖИМОМ КОРИСТУВАННЯ НА РІВНИНІ									
				СУЦІЛЬНІ РУБКИ									
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ СОСНОВА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
6	6	6.5	1	10СЗ	1	В2ДС	104	0.70	3.12	3.12	2.81	2.53	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
8	6	6.0	1	10СЗ	1	В2ДС	109	0.70	2.64	2.64	2.38	2.14	

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Вельбівське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
8	7	0.4	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.70	0.18	0.18	0.16	0.14	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
9	7	4.5	1	8СЗ2СЗ	1	В2ДС	108	0.70	2.03	2.03	1.84	1.65	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
9	9	2.0	1	10СЗ	2	А2С	98	0.60	0.66	0.66	0.60	0.47	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
9	10	1.3	1	10СЗ	1	В2ДС	98	0.65	0.53	0.53	0.48	0.43	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
11	21	7.1	1	10СЗ	2	В2ДС	104	0.70	2.98	2.98	2.74	2.14	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
12	2	7.0	1	10СЗ	1	С2ЛДС	97	0.70	2.94	2.94	2.65	2.33	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
13	4	10.0	1	10СЗ	1	В2ДС	104	0.70	4.60	4.60	4.19	3.50	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 87
130	12	0.5	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.70	0.22	0.22	0.20	0.18	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
131	6	0.9	1	10СЗ	2	А2С	99	0.70	0.36	0.36	0.32	0.29	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
132	8	2.1	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.65	0.86	0.86	0.77	0.69	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
132	11	3.4	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.65	1.46	1.46	1.31	1.18	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
132	14	2.7	1	10СЗ	3	А2С	99	0.70	0.70	0.70	0.63	0.54	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
133	3	8.0	1	10СЗ	3	А2С	104	0.70	2.24	2.24	1.99	1.77	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
133	7	2.6	1	10СЗ	3	А2С	104	0.70	0.73	0.73	0.65	0.58	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
133	8	3.0	1	10СЗ	3	А2С	104	0.70	0.75	0.75	0.67	0.59	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
133	10	0.5	1	9СЗ1СЗ	2	А2С	99	0.65	0.17	0.17	0.15	0.13	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
133	11	0.7	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.40	0.17	0.17	0.15	0.13	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 21

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Вельбівське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
133	13	2.8	1	10СЗ	2	А2С	104	0.70	1.01	1.01	0.90	0.80	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
134	13	2.8	1	10СЗ	2	А2С	109	0.60	0.90	0.90	0.81	0.73	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
135	22	1.8	1	10СЗ	2	А2С	109	0.65	0.59	0.59	0.53	0.45	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
138	1	3.0	1	10СЗ	2	А2С	104	0.60	0.99	0.99	0.90	0.76	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
138	4	0.4	1	10СЗ	2	В2ДС	108	0.70	0.17	0.17	0.15	0.13	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
138	16	0.4	1	10СЗ	2	В2ДС	98	0.80	0.16	0.16	0.15	0.12	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
139	26	0.5	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.40	0.11	0.11	0.10	0.09	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
139	28	0.8	1	7СЗ3СЗ	2	А2С	99	0.50	0.20	0.20	0.18	0.15	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
139	39	0.8	1	10СЗ	2	А2С	94	0.50	0.19	0.19	0.17	0.15	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
140	1	2.4	1	10СЗ	3	А2С	104	0.65	0.62	0.62	0.55	0.49	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
140	5	0.9	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	0.28	0.28	0.25	0.21	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
140	19	1.0	1	5СЗ5СЗ	2	А2С	98	0.55	0.28	0.28	0.26	0.23	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
140	20	5.0	1	10СЗ	3	А2С	104	0.60	1.10	1.10	0.99	0.85	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
140	29	0.5	1	9СЗ1СЗ	2	В2ДС	99	0.65	0.19	0.19	0.17	0.15	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 21
141	8	2.8	1	10СЗ	3	А2С	104	0.60	0.59	0.59	0.53	0.45	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
160	16	0.4	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.60	0.15	0.15	0.14	0.10	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 21
161	7	0.6	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	0.20	0.20	0.18	0.13	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Вельбівське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
Разом													
	96.1								35.07	35.07	31.65	27.40	
Разом по господарській секції													
	96.1								35.07	35.07	31.65	27.40	
Разом по способу рубок													
	96.1								35.07	35.07	31.65	27.40	
Разом по господарській частині і категорії лісів													
	96.1								35.07	35.07	31.65	27.40	
Усього													
	190.3								70.32	70.32	63.39	53.55	

ВІДОМІСТЬ РУБОК ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ на період з 2024 по 2033 рік

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"

Вороньківське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
				Захисні ліси									
				ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА ЗАХИСНІ ЛІСИ З ОБМЕЖЕНИМ РЕЖИМОМ КОРИСТУВАННЯ НА РІВНИНІ									
				СУЦІЛЬНІ РУБКИ									
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ СОСНОВА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
67	9	1.8	1	10СКР	2	В1ДС	99	0.60	0.77	0.77	0.70	0.55	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
98	8	5.0	1	10СЗ	3	А2С	110	0.60	1.10	1.10	1.00	0.79	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 19
Разом		6.8							1.87	1.87	1.70	1.34	
Разом по господарській секції		6.8							1.87	1.87	1.70	1.34	
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ДУБОВА НИЗЬКОСТОВБУРНА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
50	6	6.0	1	3Д3Г2Г3Г2Г3Г2ЛПД1КЛГ	3	Д2ГД	94	0.60	1.08	1.08	1.01	0.30	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
51	3	9.2	1	4Д3Г1ЛПД2Г3Г3Г3	3	Д2ГД	94	0.60	1.47	1.47	1.36	0.41	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
53	9	7.0	1	4Д3Г2ЛПД1КЛГ1Г3Г2Г3Г3	3	Д2ГД	99	0.60	1.12	1.12	1.04	0.38	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
54	1	6.2	1	3Д3Г2ЛПД2Г3Г3Г3	3	Д2ГД	94	0.60	0.99	0.99	0.92	0.27	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
54	3	1.5	1	3Д3Г2ЛПД2Г3Г3Г3	3	Д2ГД	94	0.60	0.24	0.24	0.23	0.06	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
55	3	8.0	1	5Д3Г2ЛПД1Г3Г2Г3	3	Д2ГД	94	0.60	1.28	1.28	1.16	0.49	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
62	3	7.0	1	4Д3Г2ЛПД1Г3Г3Г3	3	Д2ГД	114	0.60	1.19	1.19	1.09	0.38	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
64	3	2.0	1	4Д3Г2ЛПД1Г3Г3Г3	3	Д2ГД	94	0.60	0.32	0.32	0.29	0.10	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Вороньківське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
66	4	5.9	1	5Д3І1ЛПД1ГЗ3ГЗ	3	Д2ГД	99	0.60	1.00	1.00	0.91	0.35	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
75	1	5.0	1	4Д3І1ГЗ1КЛГ1ЛПД3ГЗ	3	Д2ГД	94	0.60	0.80	0.80	0.75	0.25	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом													
		57.8							9.49	9.49	8.76	2.99	
Разом по господарській секції													
		57.8							9.49	9.49	8.76	2.99	
Разом по способу рубок													
		64.6							11.36	11.36	10.46	4.33	
Разом по господарській частині, категорії лісів і лісництву													
		64.6							11.36	11.36	10.46	4.33	

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Зіньківське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
				Захисні ліси									
				ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА ЗАХИСНІ ЛІСИ З ОБМЕЖЕНИМ РЕЖИМОМ КОРИСТУВАННЯ НА РІВНИНІ									
				СУЦІЛЬНІ РУБКИ									
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ДУБОВА ВИСОКОСТОВБУРНА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
17	8	3.3	1	8Д3І1КЛГ1ЛПД	2	Д2КЛД	131	0.60	0.79	0.79	0.70	0.31	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
19	10	0.4	1	10Д3	2	Д2КЛД	131	0.60	0.11	0.11	0.10	0.04	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
22	18	1.4	1	9Д3І1КЛГ	2	Д2КЛД	131	0.60	0.38	0.38	0.34	0.14	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
23	7	11.0	1	8Д3І1КЛГ1ЛПД	2	Д2КЛД	131	0.60	2.97	2.97	2.71	0.93	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
28	4	6.0	1	10Д3	2	Д2КЛД	126	0.60	1.68	1.68	1.48	0.73	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом		22.1							5.93	5.93	5.33	2.15	
Разом по господарській секції		22.1							5.93	5.93	5.33	2.15	
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ДУБОВА НИЗЬКОСТОВБУРНА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
18	10	6.4	1	9Д3І1КЛГ	3	Д2КЛД	106	0.60	1.41	1.41	1.25	0.57	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
24	3	8.0	1	7Д3Г2КЛГ1ЛПД	3	Д2КЛД	136	0.60	1.68	1.68	1.54	0.54	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
27	7	4.6	1	10Д3	3	Д2КЛД	106	0.60	1.06	1.06	0.92	0.48	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
89	1	6.6	1	5Д3Г2ЛПД2КЛГ1БРС	3	Д2КЛД	101	0.70	1.65	1.65	1.54	0.45	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
94	6	6.5	1	5Д3Г4ЛПД1КЛГ	3	Д2КЛД	96	0.60	1.37	1.37	1.26	0.43	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
102	1	3.0	1	5Д3Г4КЛГ1ЛПД	3	Д2КЛД	106	0.70	0.66	0.66	0.62	0.18	

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Зіньківське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом													
		35.1							7.83	7.83	7.13	2.65	
Разом по господарській секції													
		35.1							7.83	7.83	7.13	2.65	
						ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ВІЛЬХОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ							
11	2	2.9	1	10ВЛЧ	2	Д4ВЛЧ	71	0.70	0.73	0.73	0.64	0.39	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
12	12	1.1	1	10ВЛЧ	2	Д4ВЛЧ	71	0.50	0.23	0.23	0.20	0.14	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
84	23	7.0	1	10ВЛЧ	1	Д5ВЛЧ	66	0.60	1.89	1.89	1.66	1.00	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
103	41	1.2	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	71	0.70	0.35	0.35	0.30	0.18	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
103	43	1.5	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	71	0.70	0.44	0.44	0.38	0.23	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
Разом													
		13.7							3.64	3.64	3.18	1.94	
Разом по господарській секції													
		13.7							3.64	3.64	3.18	1.94	
						ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ОСИКОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ							
17	15	1.0	1	8ОС2ДЗ	1	Д2КЛД	61	0.60	0.26	0.26	0.24	0.06	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
18	15	0.4	1	10ОС	1А	Д2КЛД	51	0.30	0.06	0.06	0.06	0.01	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
25	5	1.2	1	5ОС3КЛГ2ЛПД	1А	Д2КЛД	46	0.70	0.25	0.25	0.25	0.04	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
79	6	1.4	1	10ОС	2	Д2КЛД	61	0.60	0.36	0.36	0.33	0.13	

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Зіньківське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
80	8	0.3	1	10ОС	2	Д2КЛД	71	0.50	0.07	0.07	0.07	0.02	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
106	3	1.1	1	8ОС2КЛГ	1	Д2КЛД	56	0.60	0.29	0.29	0.28	0.05	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
126	4	1.8	1	9ОС1АКБ	2	Д2КЛД	51	0.50	0.34	0.34	0.32	0.11	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
Разом													
		7.2							1.63	1.63	1.55	0.42	
Разом по господарській секції													
		7.2							1.63	1.63	1.55	0.42	
Разом по способу рубок													
		78.1							19.03	19.03	17.19	7.16	
Разом по господарській частині і категорії лісів													
		78.1							19.03	19.03	17.19	7.16	
Усього													
		143.7							37.89	37.89	34.35	14.31	

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Краснолуцьке лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
						Захисні ліси							
				ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА ЗАХИСНІ ЛІСИ З ОБМЕЖЕНИМ РЕЖИМОМ КОРИСТУВАННЯ НА РІВНИНІ									
						СУЦІЛЬНІ РУБКИ							
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ДУБОВА НИЗЬКОСТОВБУРНА									
						ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ							
15	24	2.2	1	7Д3Г2КЛГ1ЛПД	3	Д2КЛД	96	0.70	0.53	0.53	0.48	0.19	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
29	45	4.7	1	9Д3Г1КЛГ	3	Д2КЛД	96	0.60	0.94	0.94	0.84	0.38	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
30	17	1.2	1	5Д3З3ЛПД2КЛГ	3	Д2КЛД	96	0.60	0.25	0.25	0.24	0.07	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом													
		8.1							1.72	1.72	1.56	0.64	
Разом по господарській секції													
		8.1							1.72	1.72	1.56	0.64	
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ЯСЕНЕВА									
						ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ							
61	11	2.0	1	6Я3Г4КЛГ	2	Д2КЛД	86	0.60	0.48	0.48	0.45	0.13	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Краснолуцьке лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
61	15	4.1	1	4ЯЗ2ДЗ2КЛГ1АКБ1ЛПД	1	Д2КЛД	86	0.60	0.98	0.98	0.90	0.29	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом		6.1							1.46	1.46	1.35	0.42	
Разом по господарській секції		6.1							1.46	1.46	1.35	0.42	
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ КЛЕНОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ													
17	6	2.0	1	8КЛГ2ДЗ	2	Д2КЛД	91	0.70	0.54	0.54	0.51	0.14	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
24	7	0.9	1	8КЛГ1ДЗ1ЯЗ	2	Д2КЛД	83	0.70	0.25	0.25	0.24	0.06	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
25	25	0.9	1	7КЛГ3ДЗ	2	С2ЛДС	83	0.50	0.18	0.18	0.16	0.05	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом		3.8							0.97	0.97	0.91	0.25	
Разом по господарській секції		3.8							0.97	0.97	0.91	0.25	
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ЯСЕНА ЗЕЛЕНОГО ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ													
71	7	3.0	1	8ЯЗЛ2ЯЗ	2	Д2КЛД	66	0.70	0.63	0.63	0.61	0.09	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
78	1	4.6	1	6ЯЗЛ1КЛГ1БРС1ДЗ1КЛЯ	2	Д3КЛД	66	0.60	0.74	0.74	0.71	0.13	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
82	8	3.0	1	8ЯЗЛ2ЛПД	1	Д2КЛД	58	0.60	0.60	0.60	0.58	0.11	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
84	7	1.8	1	5ЯЗЛ2АКБ2КЛГ1БРС	2	Д2КЛД	66	0.50	0.25	0.25	0.25	0.02	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
84	11	1.0	1	10ЯЗЛ	1А	Д2КЛД	51	0.50	0.16	0.16	0.16	0.02	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Краснолуцьке лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
Разом													
		13.4							2.38	2.38	2.31	0.37	
Разом по господарській секції													
		13.4							2.38	2.38	2.31	0.37	
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ВІЛЬХОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ													
75	30	3.0	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	71	0.70	0.87	0.87	0.73	0.56	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
93	25	4.2	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	79	0.80	1.51	1.51	1.30	0.91	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
93	31	0.5	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	79	0.70	0.16	0.16	0.14	0.10	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
93	33	3.7	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	79	0.80	1.33	1.33	1.14	0.79	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
93	47	0.4	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	79	0.60	0.11	0.11	0.09	0.06	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
94	3	0.6	1	9ВЛЧ1ВРЛ	1	С4ВЛЧ	74	0.40	0.11	0.11	0.10	0.05	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
94	5	4.2	1	10ВЛЧ	3	С4ВЛЧ	74	0.60	0.84	0.84	0.73	0.45	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
99	17	0.9	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	74	0.60	0.21	0.21	0.18	0.11	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
Разом													
		17.5							5.14	5.14	4.41	3.03	
Разом по господарській секції													
		17.5							5.14	5.14	4.41	3.03	
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ОСИКОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ													
15	10	0.3	1	5ОС2КЛГ2ЛПД1ДЗ	1	Д2КЛД	61	0.70	0.09	0.09	0.09	0.02	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Краснолуцьке лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
25	42	0.3	1	6ОС2КЛГ1ЛПД1ДЗ	1А	Д2КЛД	46	0.70	0.07	0.07	0.07	0.02	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
27	35	0.8	1	7ОС3КЛГ	1	Д2КЛД	49	0.70	0.20	0.20	0.19	0.05	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
30	13	1.0	1	8ОС2ЯЗ	1А	Д2КЛД	46	0.70	0.35	0.35	0.33	0.09	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
33	29	0.3	1	9ОС1КЛГ	1Б	Д2КЛД	51	0.60	0.09	0.09	0.09	0.01	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
35	18	0.4	1	10ОС	1А	Д2КЛД	44	0.70	0.14	0.14	0.13	0.04	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
35	20	1.5	1	8ОС1КЛП1БРС	1	Д2КЛД	51	0.70	0.39	0.39	0.38	0.07	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
97	16	2.2	1	6ОС2ЛПД2КЛГ	1	Д3ЗД	74	0.60	0.64	0.64	0.60	0.19	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
99	22	2.1	1	4ОС3ЛПД2ЛПД1КЛГ	1	Д3ЗД	64	0.50	0.36	0.36	0.34	0.12	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
Разом													
		8.9							2.33	2.33	2.22	0.61	
Разом по господарській секції													
		8.9							2.33	2.33	2.22	0.61	
Разом по способу рубок													
		57.8							14.00	14.00	12.76	5.32	
Разом по господарській частині і категорії лісів													
		57.8							14.00	14.00	12.76	5.32	
Усього													
		103.3							25.27	25.27	23.10	10.61	

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Лохвицьке лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
				Захисні ліси									
				ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА ЗАХИСНІ ЛІСИ З ОБМЕЖЕНИМ РЕЖИМОМ КОРИСТУВАННЯ НА РІВНИНІ									
				СУЦІЛЬНІ РУБКИ									
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ДУБОВА ВИСОКОСТОВБУРНА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
110	6	5.0	1	4Д3Ч4ЛПД2БРС	2	Д2КЛД	141	0.60	1.20	1.20	1.13	0.31	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ДУБОВА НИЗЬКОСТОВБУРНА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
19	4	3.7	1	3Д3З3ЛПД3КЛГ1ЯЗ	3	Д2КЛД	99	0.50	0.70	0.70	0.62	0.27	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
21	9	8.4	1	4Д3Ч2ЛПД2КЛГ2ГЗ	3	Д2КЛД	114	0.60	1.85	1.85	1.72	0.53	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
25	7	6.7	1	3Д3З3ЛПД2КЛГ2ЯЗ	3	Д2КЛД	99	0.50	1.14	1.14	1.03	0.43	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
43	5	2.5	1	6Д3Ч4ЛПД	3	Д2КЛД	94	0.50	0.45	0.45	0.40	0.17	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
45	3	1.7	1	6Д3Ч2КЛГ2ЛПД	3	Д2КЛД	89	0.60	0.34	0.34	0.29	0.13	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
119	4	8.0	1	3Д3З3ВЗШ3ВЛЧ1ОС	3	С3ЗД	108	0.50	1.44	1.44	1.34	0.44	

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Лохвицьке лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом													
		31.0							5.92	5.92	5.40	1.97	
Разом по господарській секції													
		31.0							5.92	5.92	5.40	1.97	
					ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ЯСЕНЕВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
23	13	1.6	1	5Я5КЛГ	1А	Д2КЛД	79	0.60	0.45	0.45	0.41	0.20	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
24	23	1.6	1	5Я3ЛПД2КЛГ	1	Д2КЛД	84	0.70	0.45	0.45	0.40	0.19	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
90	9	0.7	1	7Я3ДЗ	1	Д2КЛД	88	0.60	0.19	0.19	0.17	0.08	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом													
		3.9							1.09	1.09	0.98	0.47	
Разом по господарській секції													
		3.9							1.09	1.09	0.98	0.47	
					ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ КЛЕНОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
61	9	5.4	1	6КЛГ2ВЗШ2ЛПД	2	Д2КЛД	89	0.60	1.51	1.51	1.40	0.48	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
64	6	6.0	1	6КЛГ3ЛПД1ДЗ	2	Д2КЛД	84	0.60	1.38	1.38	1.27	0.45	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
65	12	0.6	1	6КЛГ2ДЗ2ЛПД	2	Д2КЛД	99	0.60	0.17	0.17	0.16	0.07	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
101	13	1.5	1	6КЛГ4ЛПД	2	Д2КЛД	83	0.60	0.36	0.36	0.33	0.12	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом													
		13.5							3.42	3.42	3.16	1.12	
Разом по господарській секції													

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Лохвицьке лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
		13.5							3.42	3.42	3.16	1.12	
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ГРАБОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
23	25	1.3	1	4ГЗ2ДЗ2ЯЗ2ЛПД	3	Д2ГД	74	0.70	0.29	0.29	0.26	0.10	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
23	30	3.1	1	4ГЗ3ЛПД2КЛГ1ЯЗ	3	Д2ГД	79	0.70	0.71	0.71	0.66	0.23	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом													
		4.4							1.00	1.00	0.92	0.33	
Разом по господарській секції													
		4.4							1.00	1.00	0.92	0.33	
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ В'ЯЗОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
61	8	2.2	1	5ВЗШ3КЛГ2ЛПД	1	Д2ГД	84	0.60	0.55	0.55	0.52	0.19	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
104	23	4.7	1	5ВЗШ3АКБ2ДЗ	3	Д1КЛД	63	0.60	0.66	0.66	0.64	0.18	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 180
Разом													
		6.9							1.21	1.21	1.16	0.37	
Разом по господарській секції													
		6.9							1.21	1.21	1.16	0.37	
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ЯСЕНА ЗЕЛЕНОГО ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
94	3	4.9	1	8ЯЗЛ1ДЗ1ЛПД	1А	Д2КЛД	61	0.70	1.32	1.32	1.21	0.49	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
104	22	3.0	1	4ЯЗЛ2ВЗШ2АКБ2ДЗ	1	Д2КЛД	68	0.70	0.78	0.78	0.73	0.19	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
112	12	0.7	1	8ЯЗЛ1КЛГ1БРС	1	С2ЕД	68	0.70	0.17	0.17	0.16	0.05	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Лохвицьке лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
Разом													
		8.6							2.27	2.27	2.10	0.73	
Разом по господарській секції													
		8.6							2.27	2.27	2.10	0.73	
						ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ВІЛЬХОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ							
57	8	5.8	1	10ВЛЧ	2	Д4ВЛЧ	84	0.50	1.22	1.22	1.09	0.57	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
58	2	4.0	1	10ВЛЧ	3	Д4ВЛЧ	85	0.50	0.68	0.68	0.63	0.23	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
62	7	4.2	1	10ВЛЧ	2	Д5ВЛЧ	84	0.60	0.97	0.97	0.84	0.51	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
63	2	4.4	1	10ВЛЧ	2	Д5ВЛЧ	79	0.60	1.01	1.01	0.88	0.53	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
63	6	6.0	1	10ВЛЧ	2	Д4ВЛЧ	84	0.60	1.38	1.38	1.20	0.73	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
84	11	5.1	1	10ВЛЧ	2	Д4ВЛЧ	76	0.50	1.02	1.02	0.91	0.48	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
84	16	5.0	1	10ВЛЧ	2	С5ВЛЧ	78	0.60	1.05	1.05	0.91	0.55	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
87	6	10.0	1	10ВЛЧ	2	Д5ВЛЧ	82	0.50	2.10	2.10	1.87	0.99	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
87	9	2.5	1	10ВЛЧ	2	Д5ВЛЧ	78	0.60	0.63	0.63	0.55	0.34	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
87	16	4.2	1	10ВЛЧ	2	С5ВЛЧ	83	0.60	0.97	0.97	0.84	0.51	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
88	1	11.0	1	10ВЛЧ	2	С5ВЛЧ	73	0.50	2.09	2.09	1.82	1.11	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
90	22	6.9	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	73	0.60	1.79	1.79	1.56	0.95	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
111	1	3.6	1	7ВЛЧ1ОС1ДЗ1ВЗШ	1	ДЗЗД	74	0.50	0.79	0.79	0.72	0.32	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Лохвицьке лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
118	5	4.8	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	83	0.60	1.25	1.25	1.10	0.66	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
118	6	4.0	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	83	0.40	0.72	0.72	0.65	0.34	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
119	12	11.6	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	93	0.30	1.51	1.51	1.45	0.32	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
Разом													
		93.1							19.18	19.18	17.02	9.14	
Разом по господарській секції													
		93.1							19.18	19.18	17.02	9.14	
					ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ОСИКОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
20	12	3.9	1	5ОС3КЛГ2ЛПД	1	Д3ЗД	57	0.50	0.74	0.74	0.67	0.28	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
20	18	0.6	1	10ОС	1	Д2КЛД	54	0.60	0.17	0.17	0.16	0.06	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
95	15	1.0	1	7ОС3ВРБ	1	Д3КЛД	68	0.50	0.25	0.25	0.24	0.08	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
112	8	2.1	1	8ОС2АКБ	1А	В3ДС	46	0.50	0.42	0.42	0.40	0.14	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
121	4	2.0	1	10ОС	1Б	С3ЗД	44	0.60	0.60	0.60	0.55	0.25	
													ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
Разом													
		9.6							2.18	2.18	2.02	0.81	
Разом по господарській секції													
		9.6							2.18	2.18	2.02	0.81	
Разом по способу рубок													
		176.0							37.47	37.47	33.89	15.25	
Разом по господарській частині і категорії лісів													
		176.0							37.47	37.47	33.89	15.25	
Усього													
		188.2							40.36	40.36	36.53	17.02	

ВІДОМІСТЬ РУБОК ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ на період з 2024 по 2033 рік

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"

Лютенське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
				Захисні ліси									
				ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА ЗАХИСНІ ЛІСИ З ОБМЕЖЕНИМ РЕЖИМОМ КОРИСТУВАННЯ НА РІВНИНІ									
				СУЦІЛЬНІ РУБКИ									
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ СОСНОВА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
14	12	10.0	1	10СЗ	2	В2ДС	96	0.60	3.40	3.40	3.09	2.61	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
15	6	2.0	1	10СЗ	1	В2ДС	96	0.60	0.72	0.72	0.66	0.56	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
15	18	1.4	1	10СЗ	2	В2ДС	96	0.50	0.41	0.41	0.37	0.31	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
15	20	0.2	1	10СЗ	1	В2ДС	96	0.30	0.04	0.04	0.04	0.03	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
27	3	0.5	1	10СЗ	1	В2ДС	98	0.60	0.20	0.20	0.18	0.15	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
31	22	2.0	1	9СЗ1ДЗ	1	В2ДС	98	0.60	0.70	0.70	0.63	0.50	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
31	37	0.3	1	10СЗ	1	В2ДС	96	0.60	0.11	0.11	0.10	0.08	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
32	33	0.4	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.60	0.15	0.15	0.14	0.11	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
32	36	0.2	1	10СЗ	1	В2ДС	96	0.50	0.06	0.06	0.05	0.04	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
35	22	2.8	1	9СЗ1ДЗ	1	В2ДС	101	0.50	0.78	0.78	0.71	0.56	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
41	17	1.5	1	5СЗ4ДЗ1БП	1	В2ДС	96	0.50	0.36	0.36	0.32	0.19	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
42	2	6.6	1	7СЗ2БП1ДЗ	1	В2ДС	99	0.60	2.05	2.05	1.83	1.39	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
43	2	0.2	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.50	0.06	0.06	0.05	0.04	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
43	5	0.1	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.30	0.02	0.02	0.02	0.02	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Лютенське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
43	23	2.0	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.60	0.72	0.72	0.66	0.54	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
43	26	2.1	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.60	0.76	0.76	0.68	0.57	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
47	19	0.6	1	8СЗ2ДЗ	1	В2ДС	98	0.50	0.16	0.16	0.15	0.11	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
53	17	2.1	1	5СЗ4ДЗ1БП	1	В2ДС	98	0.65	0.63	0.63	0.56	0.36	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
55	11	4.7	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.65	1.83	1.83	1.65	1.41	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
68	5	9.0	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.60	3.24	3.24	2.95	2.37	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
72	44	0.2	1	10СЗ	1	В2ДС	99	0.40	0.05	0.05	0.05	0.04	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
76	7	0.6	1	10СЗ	1	В2ДС	101	0.50	0.19	0.19	0.17	0.11	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
76	9	1.6	1	9СЗ1ДЗ	1	В2ДС	96	0.60	0.58	0.58	0.53	0.41	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
81	11	1.6	1	9СЗ1ДЗ	1	В2ДС	96	0.60	0.59	0.59	0.54	0.42	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
84	9	4.6	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	1.56	1.56	1.42	1.14	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
84	12	9.2	1	10СЗ	2	В2ДС	99	0.60	3.13	3.13	2.85	2.29	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
89	7	2.3	1	6СЗ3ДЗ1БП	1	В2ДС	101	0.60	0.69	0.69	0.62	0.40	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
97	22	2.5	1	10СЗ	1	В2ДС	101	0.60	0.90	0.90	0.82	0.68	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
98	9	0.6	1	9СЗ1СЗ	1	В2ДС	96	0.60	0.21	0.21	0.19	0.14	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 51
101	13	0.2	1	10СЗ	1	В2ДС	96	0.30	0.04	0.04	0.04	0.03	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
126	26	0.3	1	10СЗ	1	В2ДС	96	0.40	0.07	0.07	0.06	0.04	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Лютенське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
Разом													
		72.4							24.41	24.41	22.13	17.65	
Разом по господарській секції													
		72.4							24.41	24.41	22.13	17.65	
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ДУБОВА НИЗЬКОСТОВБУРНА													
ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ													
35	4	0.1	1	10ДЗ	3	В2ДС	96	0.50	0.02	0.02	0.02		ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
36	13	6.8	1	10ДЗ	3	В2ДС	96	0.60	1.43	1.43	1.27	0.55	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
38	12	4.0	1	10ДЗ	3	С2ЛДС	96	0.65	0.92	0.92	0.81	0.40	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
39	8	6.0	1	10ДЗ	3	С2ЛДС	96	0.65	1.38	1.38	1.23	0.52	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
40	1	0.3	1	10ДЗ	3	В3ДС	101	0.50	0.05	0.05	0.04	0.02	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
40	5	4.9	1	10ДЗ	3	В2ДС	96	0.70	1.13	1.13	1.01	0.43	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
43	11	4.5	1	10ДЗ	3	В2ДС	101	0.60	0.95	0.95	0.87	0.27	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
47	2	0.2	1	10ДЗ	3	В2ДС	96	0.50	0.04	0.04	0.04	0.01	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
47	23	9.0	1	8ДЗ2ДЗ	3	С2ЛДС	96	0.65	2.07	2.07	1.84	0.83	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
54	8	0.6	1	10ДЗ	3	В2ДС	91	0.50	0.10	0.10	0.09	0.02	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
54	15	3.6	1	10ДЗ	3	В2ДС	96	0.60	0.79	0.79	0.70	0.30	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
59	2	4.6	1	10ДЗ	3	С2ЛДС	101	0.60	1.01	1.01	0.90	0.39	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
62	6	8.2	1	10ДЗ	3	С2ЛДС	106	0.60	1.64	1.64	1.41	0.85	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Лютенське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
66	7	4.4	1	10ДЗ	3	В3ДС	106	0.50	0.84	0.84	0.73	0.38	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 70
75	2	6.5	1	6ДЗ3ДЗ1БП	3	С2ЛДС	106	0.60	1.56	1.56	1.43	0.50	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
93	7	4.1	1	8ДЗ2ДЗ	3	С2ЛДС	106	0.60	0.94	0.94	0.84	0.36	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
Разом													
		67.8							14.87	14.87	13.23	5.83	
Разом по господарській секції													
		67.8							14.87	14.87	13.23	5.83	
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ БЕРЕЗОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
31	5	0.9	1	10БП	1	С3ЛДС	63	0.50	0.14	0.14	0.12	0.06	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 106
39	12	1.2	1	9БП1СЗ	1Б	В3ДС	63	0.50	0.24	0.24	0.22	0.11	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 70
87	31	0.4	1	5БП5ВЛЧ	1	В3ДС	66	0.50	0.07	0.07	0.07	0.02	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ БП
87	34	4.4	1	8БП2ВЛЧ	2	В3ДС	71	0.50	0.80	0.80	0.72	0.30	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 70
94	2	0.4	1	10БП	1А	В2ДС	64	0.50	0.07	0.07	0.06	0.02	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 55
136	19	1.1	1	8БП2КЛЯ	1	Д2КЛД	67	0.60	0.18	0.18	0.17	0.05	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
136	22	5.9	1	9БП1ЯЗ	1А	Д2КЛД	73	0.60	1.30	1.30	1.18	0.44	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
136	24	2.6	1	10БП	1А	Д2КЛД	65	0.50	0.44	0.44	0.41	0.11	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом													
		16.9							3.24	3.24	2.95	1.11	
Разом по господарській секції													

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Лютенське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
		16.9							3.24	3.24	2.95	1.11	
					ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ВІЛЬХОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
96	37	1.5	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	71	0.60	0.35	0.35	0.31	0.16	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
105	10	1.2	1	10ВЛЧ	1	Д5ВЛЧ	66	0.60	0.36	0.36	0.31	0.19	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
107	29	2.0	1	10ВЛЧ	2	С4ВЛЧ	96	0.40	0.36	0.36	0.31	0.19	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
Разом													
		4.7							1.07	1.07	0.93	0.54	
Разом по господарській секції													
		4.7							1.07	1.07	0.93	0.54	
					ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ОСИКОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
67	41	0.5	1	8ОС2ДЗ	1А	В2ДС	51	0.30	0.07	0.07	0.07	0.02	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
72	43	0.3	1	5ОС4БП1ДЗ	1	В3ДС	51	0.50	0.05	0.05	0.05		ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
90	1	5.6	1	9ОС1БРС	1	С3ЛДС	43	0.60	1.29	1.29	1.18	0.59	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
90	18	0.6	1	5ОС4ЛПД1КЛГ	1А	С3ЛДС	51	0.50	0.11	0.11	0.11	0.05	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
100	5	0.4	1	10ОС	1А	В3ДС	46	0.60	0.12	0.12	0.11	0.05	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
Разом													
		7.4							1.64	1.64	1.52	0.71	
Разом по господарській секції													
		7.4							1.64	1.64	1.52	0.71	
		169.2							45.23	45.23	40.76	25.84	

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Пирятинське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
				Захисні ліси									
				ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА ЗАХИСНІ ЛІСИ З ОБМЕЖЕНИМ РЕЖИМОМ КОРИСТУВАННЯ НА РІВНИНІ									
				СУЦІЛЬНІ РУБКИ									
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ДУБОВА ВИСОКОСТОВБУРНА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
10	16	2.0	1	5ДЗ3ЛПД2КЛГ	2	Д2КЛД	129	0.50	0.40	0.40	0.36	0.15	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
12	17	5.3	1	6ДЗ2ЛПД2КЛГ	2	Д2КЛД	134	0.80	1.33	1.33	1.21	0.47	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
13	8	1.4	1	10ДЗ	2	Д2КЛД	129	0.70	0.36	0.36	0.31	0.17	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
21	26	1.5	1	10ДЗ	2	Д2КЛД	129	0.50	0.38	0.38	0.35	0.13	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом													
		10.2							2.47	2.47	2.23	0.92	
Разом по господарській секції													
		10.2							2.47	2.47	2.23	0.92	
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ДУБОВА НИЗЬКОСТОВБУРНА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
1	1	0.7	1	9ДЗ1АКБ	4	С1ЕКД	94	0.60	0.11	0.11	0.10	0.02	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 176
109	6	2.4	1	6ДЗ3ЛПД1КЛГ	3	Д2КЛД	119	0.60	0.50	0.50	0.45	0.18	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
129	17	0.2	1	3ДЗ3ОС1ВЗШ1БП1ЛПД1ВРЛ	3	ДЗЗД	89	0.40	0.03	0.03	0.03	0.01	
													ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом													

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Пирятинське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
		3.3							0.64	0.64	0.58	0.21	
Разом по господарській секції													
		3.3							0.64	0.64	0.58	0.21	
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ БЕРЕЗОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ													
7	8	1.0	1	4БП3ЛПД2ДЗ1АКБ	1	Д2КЛД	69	0.60	0.16	0.16	0.13	0.06	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
123	9	2.9	1	7БП2ДЗ1ОС	1	Д2КЛД	79	0.80	0.65	0.65	0.63	0.12	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
125	2	0.4	1	8БП2ВЛЧ	1	С2ЗД	69	0.60	0.08	0.08	0.08	0.01	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 145
125	10	1.5	1	8БП2ОС	1	С2ЗД	69	0.50	0.27	0.27	0.26	0.06	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
125	11	3.8	1	4БП3ВГЛ2ВЛЧ1ЛПД	1	С2ЛДС	69	0.60	0.72	0.72	0.66	0.26	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 108
125	27	1.9	1	5БП2ДЗ2ВГЛ1КЛЯ	3	Д2КЛД	74	0.40	0.17	0.17	0.16	0.04	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
159	6	8.2	1	10БП	2	С4ВЛЧ	64	0.70	1.64	1.64	1.48	0.63	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ БП
162	6	15.0	1	8БП2ОС	2	С4ЗТВ	69	0.70	3.30	3.30	3.09	0.88	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ БП
166	7	8.5	1	8БП2ОС	2	Д4ЗТВ	69	0.60	1.70	1.70	1.59	0.48	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ БП
170	1	12.2	1	10БП	1	Д3ЗД	69	0.60	2.32	2.32	2.18	0.60	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом													
		55.4							11.01	11.01	10.26	3.14	
Разом по господарській секції													
		55.4							11.01	11.01	10.26	3.14	
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ВІЛЬХОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ													

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Пирятинське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
73	5	3.2	1	10ВЛЧ	2	Д4ВЛЧ	71	0.60	0.80	0.80	0.68	0.52	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
73	15	6.0	1	10ВЛЧ	2	Д4ВЛЧ	71	0.60	1.50	1.50	1.28	0.98	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
76	4	0.1	1	7ВЛЧ3БП	2	Д4ВЛЧ	69	0.60	0.02	0.02	0.02	0.02	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
76	6	6.5	1	7ВЛЧ3БП	2	Д4ВЛЧ	69	0.60	1.50	1.50	1.28	0.86	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
76	17	0.7	1	7ВЛЧ3БП	2	Д4ВЛЧ	69	0.60	0.16	0.16	0.13	0.09	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
143	8	4.7	1	10ВЛЧ	1	Д5ВЛЧ	69	0.70	1.36	1.36	1.14	0.87	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
173	3	7.0	1	10ВЛЧ	1	Д3ЗД	71	0.70	2.38	2.38	2.02	1.54	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
173	7	0.8	1	10ВЛЧ	1	Д4ВЛЧ	70	0.60	0.23	0.23	0.20	0.15	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВЛЧ
Разом													
		29.0							7.95	7.95	6.75	5.03	
Разом по господарській секції													
		29.0							7.95	7.95	6.75	5.03	
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ОСИКОВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ													
7	10	1.2	1	4ОС2ТК3КЛЯ1ВГЛ	1А	Д3КЛД	49	0.60	0.22	0.22	0.22	0.05	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
41	24	1.0	1	4ОС3ВРБ1ТБ1ВГЛ1ВЛЧ	1Б	Д4ЗТВ	49	0.60	0.30	0.30	0.29	0.08	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
96	2	10.0	1	4ОС3БП2ДЗ1ВРЛ	1	Д3ЗД	59	0.50	1.90	1.90	1.75	0.61	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
129	13	0.5	1	6ОС2ДЗ2ВЛЧ	2	Д3ЗД	59	0.40	0.07	0.07	0.07	0.04	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
129	14	1.5	1	7ОС3ВЛЧ	1	Д3ЗД	49	0.60	0.33	0.33	0.29	0.15	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"
Пирятинське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
129	16	3.3	1	6ОС1ДЗ2ВЗШ1ВЛЧ	1А	Д2КЛД	49	0.60	0.73	0.73	0.68	0.28	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
129	22	0.4	1	6ОС2БП2ТБ	1А	Д2КЛД	44	0.60	0.10	0.10	0.10	0.03	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
129	30	1.1	1	4ОС2ВЛЧ2ТБ1ЛПД1ДЗ	1А	Д4ЗТВ	59	0.50	0.23	0.23	0.23	0.06	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
153	2	0.5	1	7ОС3ОС	1Б	Д2КЛД	46	0.60	0.14	0.14	0.13	0.05	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
153	6	0.3	1	10ОС	1Б	С2ЛДС	46	0.60	0.10	0.10	0.10	0.02	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
164	5	1.5	1	6ОС2ТК2КЛЯ	1А	Д4ВЛЧ	51	0.40	0.24	0.24	0.23	0.05	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
166	9	4.5	1	8ОС1ВРБ1БП	1	Д4ВЛЧ	69	0.70	1.49	1.49	1.41	0.37	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
Разом													
		25.8							5.85	5.85	5.50	1.79	
Разом по господарській секції													
		25.8							5.85	5.85	5.50	1.79	
					ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ТОПОЛЕВА ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
59	24	2.5	1	9ТБ1ВЛЧ	1Г	С3ЗД	64	0.60	1.10	1.10	1.02	0.43	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ТБ
96	7	5.0	1	6ВРЛ3ВЛЧ1ТК	1Б	Д4ЗТВ	41	0.40	0.65	0.65	0.60	0.20	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ВРЛ
145	20	1.8	1	9ТК1БП	1Г	С2ЗД	32	0.70	0.65	0.65	0.60	0.23	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ТК
153	11	5.0	1	8ТК2ОС	1В	С2ГДС	34	0.60	1.10	1.10	1.05	0.30	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ТК
153	12	1.7	1	10ТК	1Г	С2ГДС	36	0.60	0.60	0.60	0.55	0.24	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ТК
Разом													
		16.0							4.10	4.10	3.82	1.40	
Разом по господарській секції													
		16.0							4.10	4.10	3.82	1.40	
Разом по способу рубок													
		139.7							32.02	32.02	29.14	12.49	

ВІДОМІСТЬ РУБОК ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ на період з 2024 по 2033 рік

Філія "Гадяцьке лісове господарство" ДП"Ліси України"

Чорнухинське лісництво

Квартал	Виділ, підвиділ	Площа лісосіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас бонітету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, років	Повнота	Запас деревини, тис. куб. м				Запроектований захід по лісовідновленню
									стовбурний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбурний	ліквідний	ділової деревини	
									Захисні ліси				
				ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА ЗАХИСНІ ЛІСИ З ОБМЕЖЕНИМ РЕЖИМОМ КОРИСТУВАННЯ НА РІВНИНІ									
				СУЦІЛЬНІ РУБКИ									
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ДУБОВА НИЗЬКОСТОВБУРНА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
33	18	5.7	1	4Д3б1ГЗ	3	Д2ГД	94	0.60	0.86	0.86	0.80	0.25	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
36	2	0.4	1	4Д3б1ГЗ	3	Д2ГД	94	0.60	0.06	0.06	0.06	0.01	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
37	8	5.5	1	5Д3З2ЛПД1КЛГ2ГЗ	3	Д2ГД	94	0.60	0.99	0.99	0.90	0.37	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 182
Разом													
		11.6							1.91	1.91	1.76	0.63	
Разом по господарській секції													
		11.6							1.91	1.91	1.76	0.63	
				ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ ОСИКОВА									
				ЛІСОСІКИ 2028 РОКУ									
35	3	0.7	1	6ОС2БП1ГЗ1КЛГ	1	Д2ГД	49	0.60	0.13	0.13	0.12	0.04	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
37	2	3.3	1	6ОС1ЛПД2БП1КЛГ	1А	Д2ГД	44	0.70	0.79	0.79	0.73	0.27	ПРИРОДНЕ ПОНОВЛЕННЯ ОС
Разом													
		4.0							0.92	0.92	0.85	0.31	
Разом по господарській секції													
		4.0							0.92	0.92	0.85	0.31	
Разом по способу рубок													
		15.6							2.83	2.83	2.61	0.94	

Розглядаємо рубки головного користування в захисних лісах на площі понад 1 гектар.

Поступова система рубок – це заходи, спрямовані на збереження та використання попереднього поновлення і сприяння природному поновленню в період між прийомами, під час здійснення яких передбачається вирубування деревостану за кілька прийомів.

За способами рівномірно-поступові рубки можуть бути дво- і триприйомні.

Кількість прийомів та їх черговість визначаються з урахуванням лісорослинних умов, біологічних особливостей головних порід, повноти деревостанів, характеру відновлення і стану підросту. Після першого прийому наступні рубки проводяться за умови наявності життєздатного підросту.

Згідно пункту 3.2 Правил рубок головного користування, затверджених наказом Державного комітету лісового господарства України 23.12.2009 №364, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 26 січня 2010 р. за №85/17380 визначено, що рівномірно-поступові рубки призначаються в лісах, в яких відповідно до лісорослинних умов можливе достатнє природне поновлення **господарсько цінних порід**, а також у деревостанах за наявності життєздатного підросту **господарсько цінних порід**, які можуть забезпечити лісовідновлення. Тому, цим пунктом не визначені організаційно-технічні показники для можливості проведення рівномірно-поступових рубок у тополевих, акацієвих, березових та вербових деревостанах.

Відповідно до пункту 13 Правил відтворення лісів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 2007 р. № 303, на ділянках, які мають відповідні ґрунтово-кліматичні умови, перевага надається природному відновленню лісів, що дає змогу з мінімальними затратами створювати високопродуктивні та біологічно стійкі деревостани протягом короткого періоду.

Згідно із п. 14 цих Правил, з метою природного відновлення лісів на ділянках залишаються:

зруби з достатньою кількістю життєздатного самосіву і підросту головних і супутніх порід, що відповідають корінним типам деревостанів;

зруби, згарища, на яких проведення заходів щодо сприяння природному поновленню буде достатнім для наступного відновлення цінних порід і формування високопродуктивних молодняків;

зруби в деревостанах, в яких забезпечується успішне порослеве і насіннєво-порослеве відновлення (**зруби вільхи, верби, осокора** в усіх лісорослинних зонах, а **також листяних порід у байрачних лісах** I і II генерації), а вирощені молодняки відповідатимуть цільовому призначенню.

З огляду запроектованого обсягу рубок головного користування у Захисних лісах філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України», лісорослинних умов, біологічних особливостей деревних порід, складу і структури деревостанів, наявності та стану підросту

господарсько цінних порід та інших особливостей *не виявлено* ділянки, площею понад 1,0 га, на яких можливе проведення поступової системи рубок.

Технічною альтернативою 2 передбачається проведення суцільних рубок головного користування на площі понад 1 га на всіх ділянках.

Суцільні рубки – це заходи, під час здійснення яких весь деревостан вирубується повністю, за винятком насінників, життєздатного підросту і молодняку, цінних і рідкісних видів дерев та чагарників, що підлягають збереженню.

Згідно Наказу Державного комітету лісового господарства України від 23.12.2009 року № 364 «Про затвердження Правил рубок головного користування», пункту 3.4 Суцільні рубки призначаються у разі, якщо основним способом лісовідновлення може бути тільки створення лісових культур **або їх проведення може забезпечити умови для успішного природного лісовідновлення**.

Суцільні рубки призначаються також у:

деревостанах, у яких проведення поступових або вибіркових рубок може призвести до вітровалу дерев;

м'яколистяних та грабових деревостанах без підросту господарсько цінних порід;

низькоповнотних деревостанах без наявності підросту господарсько цінних порід.

Пунктом 7.2 Правил визначено, що під час проведення рубок забезпечується збереження життєздатного підросту господарсько цінних порід.

На всіх ділянках у захисних лісах доцільно застосовувати суцільну систему рубок.

За *технічною альтернативою 1* планована діяльність включає проведення суцільних санітарних рубок на підставі спеціального дозволу – лісорубного квитка, з подальшим лісовідновленням на місцях зрубів.

Лісовідновлення після проведення суцільних санітарних рубок здійснюється шляхом створення лісових культур та сприянням природному поновленню відповідно до лісорослинних умов та наявності достатньої кількості насінників.

Проєктуючи різні способи лісовідновлення, лісовпорядкування приймало до уваги напрямок і успішність ходу природного поновлення в різних типах лісу і різних категоріях лісових ділянок.

Метод природного поновлення передбачає використання різноманітних способів його інтенсифікації з урахуванням біології та екології деревних порід, природних й економічних умов та способів зрідження материнського деревостану. Правилами відтворення лісів (постанова КМУ від 1 березня 2007 р. № 303) регламентується цільове вирощування деревостанів залежно від категорії захисності лісів з урахуванням екологічних, соціально-економічних та природно-

кліматичних умов регіону з наданням переваги природному поновленню.

Виробничий досвід філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» з природного поновлення лісу свідчать, що природне поновлення головних порід під наметом стиглих і перестійних насаджень проходить незадовільно.

Природне поновлення планується, в основному, в сирих і мокрих типах лісу, а також на зрубах сосни, де хід природного поновлення має задовільний стан.

Проектом передбачається відновлення лісу на всіх ділянках після проведення суцільних санітарних рубок.

Таким чином, після проведення суцільних санітарних рубок *за технічною альтернативою 1* доцільно проводити лісовідновлення шляхом створення лісових культур та сприянням природному поновленню.

За *технічною альтернативою 2* лісовідновлення після проведення суцільних санітарних рубок здійснюється виключно шляхом створення лісових культур.

Виробничий досвід філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» з природного поновлення лісу свідчить, що природне поновлення головних порід під наметом стиглих і перестійних насаджень проходить незадовільно.

В умовах філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України», основним способом лісовідновлення слід вважати штучний – створення лісових культур.

Було встановлено, що в сирих і мокрих типах лісу, природне поновлення має задовільний стан та високопродуктивні характеристики.

Відповідно до правил відтворення лісів (постанова КМУ від 1 березня 2007 р. № 303) регламентується цільове вирощування деревостанів залежно від категорії захисності лісів з урахуванням екологічних, соціально-економічних та природно-кліматичних умов регіону з наданням переваги природному поновленню.

Таким чином, за технічною альтернативою 2 лісовідновлення після суцільних санітарних рубок здійснюватиметься виключно шляхом створення лісових культур, що *не враховує* можливості успішного природного поновлення у сирих і мокрих типах лісу, де воно має задовільний стан.

На підставі викладеної вище інформації у якості виправданої альтернативи приймається технічна альтернатива 1.

Проведення поступових рубок головного користування на площі понад 1 га в межах захисних лісів, де згідно чинного законодавства можна проводити поступові рубки головного користування та проведення суцільних рубок головного користування на площі понад 1 га на інших ділянках.

Лісовідновлення після проведення суцільних санітарних рубок здійснюється шляхом

створення лісових культур, та сприянням природному поновленню відповідно до лісорослинних умов та наявності достатньої кількості насінників.

3 ОПИС ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ (БАЗОВИЙ СЦЕНАРІЙ) ТА ОПИС ЙОГО ЙМОВІРНОЇ ЗМІНИ БЕЗ ПРОВАДЖЕННЯ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1 Кліматичні фактори

Територія Полтавської області розташована в центральній і північно-східній частинах України, майже цілком у межах Полтавської рівнини Придніпровської низовини, на лівобережжі басейну Дніпра. Виняток становить невелика ділянка площею близько 150 км² (0,5% території області) на правобережжі басейну Дніпра, в межах Придніпровської височини. Понад 92% площі області знаходиться у межах природної зони лісостепу, і тільки біля 8% (її крайня південно-східна частина) – у межах степової природної зони Східноєвропейської рівнинної фізико-географічної країни.

Метеорологічні характеристики і коефіцієнти, які визначають умови розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі для Лубенського району наведені згідно з довідкою Полтавського обласного центру із гідрометеорології, наведеною в Додатку А.

Метеостанція Лубни знаходиться в західній частині Полтавської області.

Клімат помірно-континентальний, недостатньо вологий, теплий, сприятливий для розвитку промисловості та сільського господарства.

Метеорологічні характеристики та коефіцієнти, які визначають умови розсіювання забруднюючих речовин в атмосферу:

1. Коефіцієнт, який залежить від стратифікації атмосфери, А = 180.

2. Коефіцієнт рельєфу місцевості = 1.

3. Середня місячна та середньорічна температура повітря (°С):

січень	-4,1	квітень	9,8	липень	21,3	жовтень	8,2
лютий	-3,3	травень	15,8	серпень	20,3	листопад	2,0
березень	1,8	червень	19,5	вересень	14,7	грудень	-2,5

Середня за рік 8,6.

Найбільш висока середня місячна температура повітря +25,0°С.

Найбільш низька середня місячна температура повітря -16,2°С.

Середня максимальна температура зовнішнього повітря найбільш жаркого місяця року +26,8°С.

Середня мінімальна температура зовнішнього повітря найбільш холодного місяця року -6,4°С.

Абсолютний максимум температури повітря за багаторічний період спостережень спостерігався +39,5°С (2010 р.).

Абсолютний мінімум температури повітря за багаторічний період спостережень становив -33,7°С (1935 р.).

4. Середня та річна відносна вологість повітря (%):

січень	84	квітень	68	липень	69	жовтень	78
лютий	83	травень	62	серпень	69	листопад	87
березень	80	червень	67	вересень	72	грудень	88
Середній за рік 76							

5. Пружність водяної пари по місяцях в гПа:

січень	3,6	квітень	7,6	липень	15,4	жовтень	8,3
лютий	3,8	травень	10,6	серпень	14,5	листопад	6,2
березень	5,1	червень	13,8	вересень	11,2	грудень	4,7
Середній за рік 8,7							

6. В літні місяці переважають вітри північно-західного та північного напрямку, в холодну пору року - західного напрямку.

Повторюваність напрямку вітру та штилів (%):

Місяць	Пн	ПнС	С	ПдС	Пд	ПдЗ	З	ПнЗ	Штиль
I	11,8	8,7	11,0	12,5	11,0	13,9	19,1	12,0	5,2
II	11,4	8,2	12,3	16,1	11,7	11,9	16,3	12,1	4,6
III	11,5	12,3	13,6	12,4	11,4	11,7	15,0	12,1	5,7
IV	12,2	14,0	14,7	14,5	11,6	8,9	11,7	12,4	9,1
V	16,9	13,1	13,7	12,6	10,3	8,2	11,2	14,0	14,9
VI	20,0	13,1	11,7	10,2	8,0	6,0	13,7	17,3	14,4
VII	19,3	12,7	10,9	9,4	6,0	7,2	15,3	19,2	17,6
VIII	22,1	15,7	11,5	8,5	6,4	6,8	12,4	16,6	20,0
IX	16,8	15,5	14,5	10,2	7,0	7,8	14,5	13,4	16,2
X	12,2	10,1	13,7	12,6	12,3	11,7	14,6	12,8	13,9
XI	8,7	9,8	15,7	17,4	13,1	10,5	14,4	10,4	6,9
XII	10,3	8,6	12,7	15,2	12,8	10,8	17,0	12,6	4,3
Рік	14,4	11,8	13,0	12,7	10,1	9,7	14,6	13,7	11,1

Середня місячна та річна швидкість вітру (м/с):

січень	2,3	квітень	2,1	липень	1,6	жовтень	1,8
лютий	2,3	травень	1,8	серпень	1,5	листопад	2,1
березень	2,4	червень	1,7	вересень	1,6	грудень	2,3
Середній за рік 2,0							

Середнє число днів із швидкістю вітру 10 м/с та більше складає протягом року 96,4 днів.

Середнє число днів із швидкістю вітру 15 м/с та більше складає протягом року 6,2 днів.

Швидкість вітру з повторенням, перевищення якої складає 5%, становить 6-7 м/с.

7. В середньому за рік по метеостанції Лубни випадає 618 мм опадів:

- 385 мм припадає на теплий період року (квітень - жовтень), що становить 62%,

- 233 мм в холодний період року (листопад - березень), що становить 38%.

Добовий максимум кількості опадів - 108 мм.

8. Середня кількість днів з туманом за рік становить 46,6 днів, які спостерігаються переважно в холодний період року.

Метеорологічні характеристики і коефіцієнти, які визначають умови розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі для Миргородського району наведені згідно з

довідкою Полтавського обласного центру із гідрометеорології, наведеною в Додатку А.

Метеорологічна станція Гадяч знаходиться в північній частині Полтавської області.

Клімат помірно-континентальний, недостатньо вологий, теплий, сприятливий для розвитку промисловості та сільського господарства.

Метеорологічні характеристики та коефіцієнти, які визначають умови розсіювання забруднюючих речовин в атмосферу:

1. Коефіцієнт, який залежить від стратифікації атмосфери, А = 180.

2. Коефіцієнт рельєфу місцевості = 1.

3. Середня місячна та середньорічна температура повітря (°С):

січень	-4,5	квітень	9,7	липень	21,2	жовтень	7,9
лютий	-3,6	травень	15,8	серпень	20,2	листопад	1,7
березень	1,4	червень	19,4	вересень	14,4	грудень	-2,8

Середня за рік 8,4.

Найбільш висока середня місячна температура повітря +25,2°С.

Найбільш низька середня місячна температура повітря -16,0°С.

Середня максимальна температура зовнішнього повітря найбільш жаркого місяця року +27,2°С.

Середня мінімальна температура зовнішнього повітря найбільш холодного місяця року -6,9°С.

Абсолютний максимум температури повітря за багаторічний період спостережень спостерігався +39,6°С (2010 р.).

Абсолютний мінімум температури повітря за багаторічний період спостережень становив -33,5°С (1935 р.).

4. Середня та річна відносна вологість повітря (%):

січень	85	квітень	69	липень	72	жовтень	79
лютий	83	травень	63	серпень	71	листопад	87
березень	81	червень	68	вересень	74	грудень	89
Середній за рік 77							

5. Пружність водяної пари по місяцях в гПа:

січень	3,5	квітень	7,5	липень	15,7	жовтень	8,2
лютий	3,7	травень	10,5	серпень	14,7	листопад	6,1
березень	5,1	червень	13,9	вересень	11,2	грудень	4,5
Середній за рік 8,7							

6. В літні місяці переважають вітри північно-східного напрямку, в холодну пору року - південного та західного напрямку.

Повторюваність напрямку вітру та штилів (%):

Місяць	Пн	ПнС	С	ПдС	Пд	ПдЗ	З	ПнЗ	Штиль
I	10,5	9,2	11,4	8,9	17,4	13,9	18,3	10,4	3,7
II	10,5	8,6	13,9	9,8	17,5	13,1	16,1	10,5	4,4
III	10,1	12,5	14,7	8,5	15,4	11,4	16,8	10,6	3,7
IV	11,1	13,9	16,6	9,6	14,6	10,2	14,2	9,8	5,0
V	13,1	15,1	16,7	6,9	12,0	10,1	14,1	12,0	8,3
VI	14,8	15,8	12,5	4,5	10,0	8,9	17,1	16,4	10,1
VII	16,5	18,1	10,6	4,8	8,5	9,3	17,2	15,0	12,7
VIII	17,5	19,7	12,0	3,5	9,0	7,6	15,8	14,9	11,4
IX	14,0	15,8	16,0	5,9	10,4	9,2	16,4	12,3	9,1
X	10,7	11,0	13,9	7,9	18,0	12,1	16,8	19,6	7,5
XI	8,0	10,4	15,5	12,8	19,2	11,0	15,0	8,1	4,4
XII	8,9	8,0	14,0	11,4	19,0	12,7	17,1	8,9	3,9
Рік	12,1	13,2	14,0	7,9	14,3	10,8	16,2	11,5	7,0

Середня місячна та річна швидкість вітру (м/с):

січень	2,6	квітень	2,5	липень	1,9	жовтень	2,3
лютий	2,5	травень	2,3	серпень	2,0	листопад	2,4
березень	2,7	червень	2,2	вересень	2,1	грудень	2,5
Середній за рік 2,3							

Середнє число днів із швидкістю вітру 10 м/с та більше складає протягом року 145,9 днів.

Середнє число днів із швидкістю вітру 15 м/с та більше складає протягом року 23,4 днів.

Швидкість вітру з повторенням, перевищення якої складає 5%, становить 8-9 м/с.

7. В середньому за рік по метеостанції Гадяч випадає 590 мм опадів:

- 370 мм припадає на теплий період року (квітень - жовтень), що становить 63%,

- 220 мм в холодний період року (листопад - березень), що становить 37%.

Добовий максимум кількості опадів - 73 мм.

Середня кількість днів з туманом за рік становить 34,2 днів, які спостерігаються переважно в холодний період року.

Метеорологічні характеристики і коефіцієнти, які визначають умови розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі для Полтавського району наведені згідно з довідкою Полтавського обласного центру із гідрометеорології, наведеною в Додатку А.

Сектор метеорологічних спостережень Полтавського ЦГМ (м. Полтава) знаходиться в східній частині Полтавської області.

Клімат помірно-континентальний, недостатньо вологий, теплий, сприятливий для розвитку промисловості та сільського господарства.

Метеорологічні характеристики та коефіцієнти, які визначають умови розсіювання забруднюючих речовин в атмосферу.

1. Коефіцієнт, який залежить від стратифікації атмосфери, А = 180.

2. Коефіцієнт рельєфу місцевості = 1.

3. Середня місячна та середньорічна температура повітря (°С):

січень	-4,2	квітень	9,9	липень	21,7	жовтень	8,4
лютий	-3,4	травень	16,0	серпень	21,0	листопад	1,9
березень	1,7	червень	19,7	вересень	15,2	грудень	-2,6

Середня за рік 8,8.

Найбільш висока середня місячна температура повітря +25,5°С.

Найбільш низька середня місячна температура повітря -15,4°С.

Середня максимальна температура зовнішнього повітря найбільш жаркого місяця року +27,6°С.

Середня мінімальна температура зовнішнього повітря найбільш холодного місяця року -6,5°С.

Абсолютний максимум температури повітря за багаторічний період спостережень спостерігався +39,4°С (2010 р.).

Абсолютний мінімум температури повітря за багаторічний період спостережень становив -33,6°С (1935 р.).

4. Середня та річна відносна вологість повітря (%):

січень	84	квітень	67	липень	66	жовтень	77
лютий	82	травень	61	серпень	64	листопад	86
березень	79	червень	65	вересень	68	грудень	88
Середній за рік 74							

5. Пружність водяної пари по місяцях в гПа:

січень	3,6	квітень	7,5	липень	15,1	жовтень	8,2
лютий	3,8	травень	10,4	серпень	14,0	листопад	6,2
березень	5,1	червень	13,6	вересень	11,0	грудень	4,7
Середній за рік 8,6							

6. В літні місяці переважають вітри північного та західного напрямку, в холодну пору року - західного напрямку.

Повторюваність напрямку вітру та штилів (%):

Місяць	Пн	ПнС	С	ПдС	Пд	ПдЗ	З	ПнЗ	Штиль
I	9,8	9,8	13,2	8,9	12,9	15,3	20,1	10,0	3,4
II	10,8	10,4	13,6	10,3	14,7	13,1	18,7	8,4	2,7
III	10,6	13,7	14,1	8,5	13,0	12,4	16,8	10,9	3,3
IV	13,3	13,1	17,2	9,6	11,6	11,2	14,4	9,6	4,4
V	15,3	13,7	16,4	7,9	9,9	8,8	15,4	12,6	6,4
VI	18,5	13,4	13,9	5,4	8,2	7,7	16,8	16,1	5,1
VII	19,5	14,0	12,8	5,5	6,2	7,0	18,9	16,1	6,3
VIII	22,3	15,0	13,2	4,5	5,9	6,5	16,8	15,8	7,2
IX	14,6	14,8	17,0	6,7	8,2	9,1	16,7	12,9	5,9
X	11,6	10,6	14,7	8,6	12,6	12,1	18,3	11,5	5,2
XI	8,9	10,1	18,2	12,0	15,3	11,7	14,8	9,0	3,4
XII	10,5	7,6	16,1	10,2	16,0	13,2	17,5	8,9	3,3
Рік	13,8	12,2	15,0	8,2	11,2	10,7	17,1	11,8	4,7

Середня місячна та річна швидкість вітру (м/с):

січень	3,2	квітень	3,1	липень	2,4	жовтень	2,6
лютий	3,3	травень	2,7	серпень	2,4	листопад	3,0
березень	3,4	червень	2,7	вересень	2,5	грудень	3,1
Середній за рік 2,9							

Середнє число днів із швидкістю вітру 10 м/с та більше складає протягом року 160,5 днів.

Середнє число днів із швидкістю вітру 15 м/с та більше складає протягом року 16,8 днів.

Швидкість вітру з повторенням, перевищення якої складає 5%, становить 8-9 м/с.

7. В середньому за рік по метеостанції Полтава випадає 572 мм опадів:

- 370 мм припадає на теплий період року (квітень - жовтень), що становить 65%,

- 220 мм в холодний період року (листопад - березень), що становить 35%.

Добовий максимум кількості опадів - 190 мм.

Середня кількість днів з туманом за рік становить 38,6 днів, які спостерігаються переважно в холодний період року.

Змін кліматичних характеристик у результаті провадження планованої діяльності не прогнозується.

3.2 Атмосферні умови

За даними Головного управління статистики у Полтавській області у 2023 році від стаціонарних джерел забруднення повітря надійшло 30,3 тис. т. забруднюючих речовин (без урахування викидів діоксиду вуглецю), що на 4,5 тис. т більше ніж у 2022 році.

Щільність викидів від стаціонарних джерел забруднення у розрахунку на квадратний кілометр території області у 2023 році становила 1,05 т шкідливих речовин, обсяги викидів шкідливих речовин у розрахунку на одну особу області становили 22,4 кг.

За останніми наявними статистичними даними (2021 рік) серед стаціонарних джерел головними забруднювачами є підприємства міст Кременчук та Горішні Плавні. Значно менше викидів в обласному центрі – 1,87% від загального обсягу викидів. На м. Кременчук припадало 27,4% від усіх викидів забруднюючих речовин в атмосферу стаціонарними джерелами, майже стільки і у м. Горішні Плавні – 26%.

Розрахунок обсягів викидів забруднюючих речовин та парникових газів в атмосферне повітря від пересувних джерел (в тому числі від автотранспорту) Головним управлінням статистики в Полтавській області за 2023 рік (як і за 2016 - 2022 роки) не здійснювався.

У 2023 році 458 (у 2022 – 494, у 2021 – 525, у 2020 – 576, у 2019 – 623, у 2018 – 614, у 2017 – 641, у 2016 – 540, у 2015 – 651, у 2014 – 464) підприємства.

Полтавщини здійснювали викиди забруднюючих речовин та парникових газів.

Найбільше підприємств розташовано у великих містах Полтава та Кременчук.

В середньому одним підприємством області викинуто в атмосферне повітря 66,15 т (у 2022

– 52,2 т, у 2021 – 99,9 т, у 2020 – 79,539 т, у 2019 – 81,797 т, у 2018 – 84,945 т, у 2017 – 87,196 т, у 2016 – 104,103 т; у 2015 – 85,4 т; у 2014 – 135,6 т) забруднюючих речовин.

У 2023 році 83 підприємствами добувної промисловості і розроблення кар'єрів обсяг викидів склав 12,2 тис. т, що на 1,5 тис. т. менше ніж у попередньому році від 81 підприємства. 92 підприємства переробної промисловості у 2023 році здійснило 3,7 тис. т викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря області проти 2,7 тис. т забруднюючих речовин у 2022 році, що було викинуто 96 підприємствами. Підприємствами постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (22 од.) у 2023 році викинуто 6,1 тис. т забруднюючих речовин, що на 3,7 тис. т більше ніж в попередньому році здійснило викидів 23 підприємства. Підприємствами водопостачання, каналізації та поводження з відходами у 2023 році здійснено менш ніж 0,1 тис. т викидів в атмосферне повітря.

Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 30.07.2001 № 286, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.08.2001 за № 700/5891, затверджено «Порядок визначення величин фонових концентрацій забруднювальних речовин в атмосферне повітря» (далі – Порядок) (згідно з наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів внесено зміни від 31.03.2025 № 638 та зареєстрованого Міністерством юстиції України від 16.04.2025 року за № 587/43993).

Зазначеними змінами зокрема встановлено, що для окремих забруднюючих речовин (при неможливості визначення величин фонових концентрацій розрахунковим способом) допускається обчислювати їх значення самостійно суб'єктом господарювання множенням коефіцієнта 0,4 на величину максимальної разової гранично допустимої концентрації відповідної речовини.

Величини фонових концентрацій забруднюючих речовин для філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» (м. Пирятин, населення 16560; м. Гадяч, населення 22851; м. Зіньків, населення 9168) наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Фонові концентрації забруднюючих речовин в атмосферному повітрі

Найменування речовини	Фонові концентрації, мг/м^3	Гранично допустима концентрація, мг/м^3	Фонові концентрації, долі ГДК
Лубенський район, м. Пирятин			
Азоту діоксид	0,018	0,2	0,09
Сажа	–	0,15	0,4
Ангідрид сірчистий	0,02	0,5	0,04
Вуглецю оксид	0,4	5,0	0,08
Вуглеводні граничні C_{12}-C_{19}	–	1,0	0,4
Речовини у вигляді твердих суспендованих частинок недиференційованих за складом	0,05	0,5	0,1
Миргородський район, м. Гадяч			
Азоту діоксид	0,018	0,2	0,09
Сажа	–	0,15	0,4
Ангідрид сірчистий	0,02	0,5	0,04

Найменування речовини	Фонові концентрації, мг/м^3	Гранично допустима концентрація, мг/м^3	Фонові концентрації, долі ГДК
Вуглецю оксид	0,4	5,0	0,08
Вуглеводні граничні C_{12}-C_{19}	–	1,0	0,4
Речовини у вигляді твердих суспендованих частинок недиференційованих за складом	0,05	0,5	0,1
Полтавський район, м. Зіньків			
Азоту діоксид	0,018	0,2	0,09
Сажа	–	0,15	0,4
Ангідрид сірчистий	0,02	0,5	0,04
Вуглецю оксид	0,4	5,0	0,08
Вуглеводні граничні C_{12}-C_{19}	–	1,0	0,4
Речовини у вигляді твердих суспендованих частинок недиференційованих за складом	0,05	0,5	0,1

Відповідно до даних наведених у таблиці перевищень фонових концентрацій не спостерігається, стан атмосферного повітря задовільний.

3.3 Геоморфологічні та ландшафтні умови

На території Полтавської області сформовані терасовані алювіальні річкові долини Дніпра та його приток. Вони мають по чотири надзаплавні тераси й сучасну заплаву. Ширина долини Дніпра простирається до 25 км, долини Псла, Ворскли, Сули мають ширину від 10 до 15 км. Перша надзаплавна тераса річок Полтавщини складена піщаними й супіщаними відкладами палеогену. На ній зустрічаються еолові форми рельєфу – пологі пагорби. Найбільші ділянки з ними розташовані в нижній течії Ворскли та Сули, лівій заплаві Дніпра.

Решта території області має розчленовані лесові денудаційно-акумулятивні височини. На них створена густа яружно-балкова сітка. Балки і яри особливо сильно розвинуті на правому березі долин річок.

Також на правому березі річок найбільше відбуваються зсуви. Утворення зсувів спостерігається й на березі водосховища.

Четвертинне зледеніння охоплювало половину території сучасної Полтавської області. Льодовик рухався по долині Дніпра та покривав річки Псел, Сулу та долину нижньої течії Ворскли. Внаслідок цього на ділянках вододілу виникли прохідні долини, які зараз можна спостерігати на Полтавській рівнині.

На плоских вододільних ділянках на лесоподібних суглинках поширені карстові процеси. Полтавська область має велику кількість подів.

На рисунку 3.1 представлена геоморфологічна будова України.

Рисунок 3.1 – Геоморфологічна будова України

Територія планованої діяльності знаходиться в Придніпровській області пластово-акумулятивних рівнин; Придніпровській пластово-акумулятивній рівнині на палеогенових і неогенових відкладах; Полтавській пластово-акумулятивній рівнині на палеогенових і неогенових відкладах.

Ландшафт – територія, що складається з природних або природних та антропогенних компонентів і комплексів, які взаємодіють між собою.

Карта ланшафтів України наведена на рисунку 3.2.

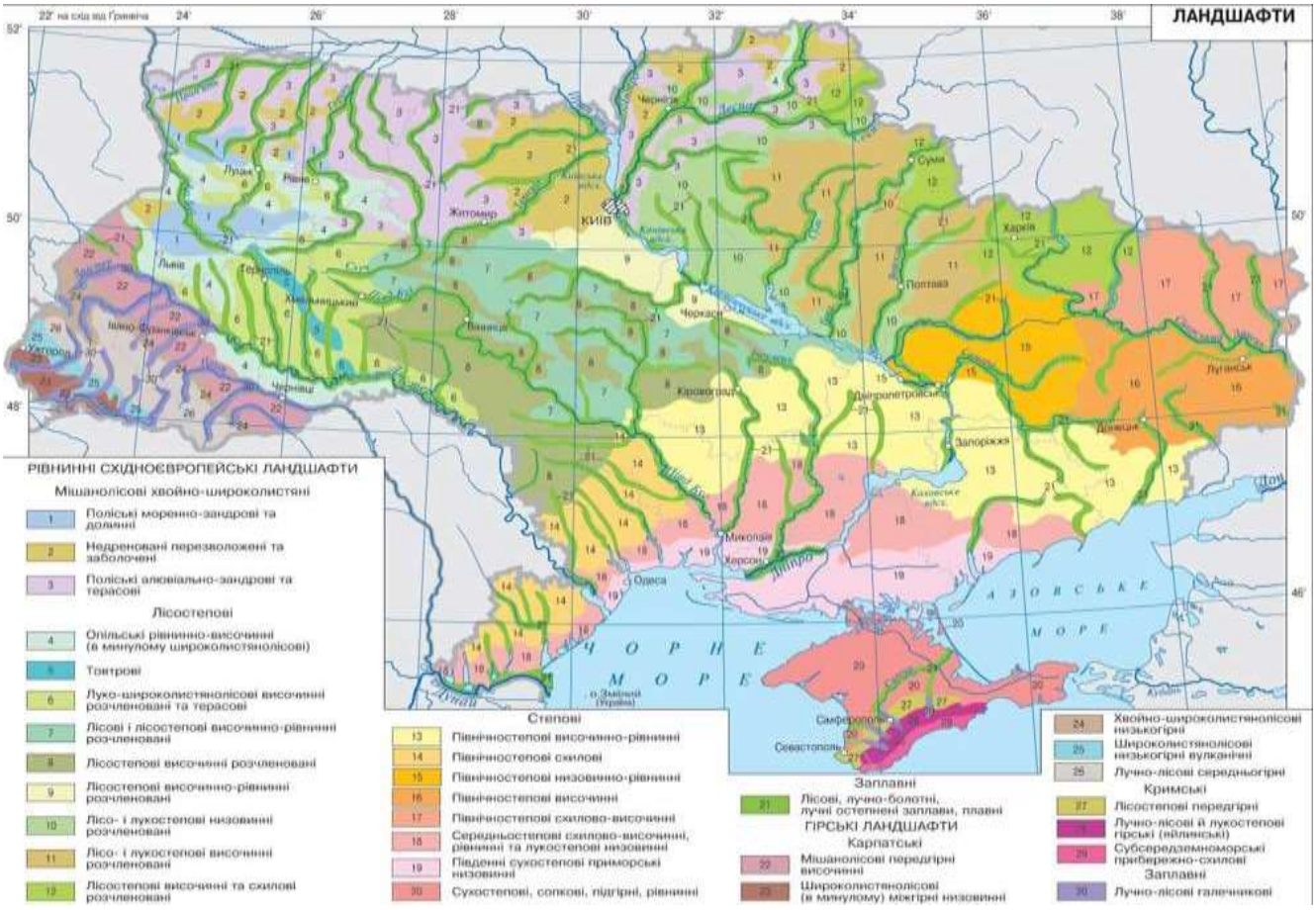

Рисунок 3.2 – Карта ланшафтів України

Територія планованої діяльності включає: лісо- і лукостепові низовинні розчленовані; лісо- і лукостепові височинні розчленовані; лісові, лучно-болотні, лучні остепнені заплави, плавні.

3.4 Водні об’єкти і водні ресурси

Полтавська область розташована в центральній частині України в лісостеповій зоні з помірно-континентальним кліматом, в межах двох районів річкових суббасейнів, а саме суббасейні Середнього Дніпра (94,2%) та суббасейні Нижнього Дніпра (5,8%).

Об’єм водного стоку, який безпосередньо формується в межах Полтавщини, в середній за водністю рік становить біля 2 км^3

Дніпро і його найбільші притоки (Псел, Ворскла, Сула та інші) починаються на території інших областей, і стік, які вони звідти приносять, є транзитним. Сумарний багаторічний стік (транзитний + місцевий) становить 51 км^3. Тобто частка місцевого стоку складає лише 2,1% від сумарного. Найбільш повноводною річкою, звичайно, є Дніпро (середній річний об’єм стоку в районі дамби Кременчуцької ГЕС – 47,5 км^3). До середніх за водністю відносяться три річки: Псел (1,88 км^3), Сула (1,39 км^3) та Ворскла (1,15 км^3).

Шар стоку на Полтавщині зменшується в напрямку із північного сходу на південний захід в інтервалі 80-40 мм. (рисунок 3.3). Середній шар стоку по області складає 67,4 мм, що менше, ніж

у середньому по Україні (83 мм). Середній коефіцієнт стоку (співвідношення шару стоку до річної кількості атмосферних опадів) на Полтавщині в середньому становить 11,1%, а по Україні – 13,6%.

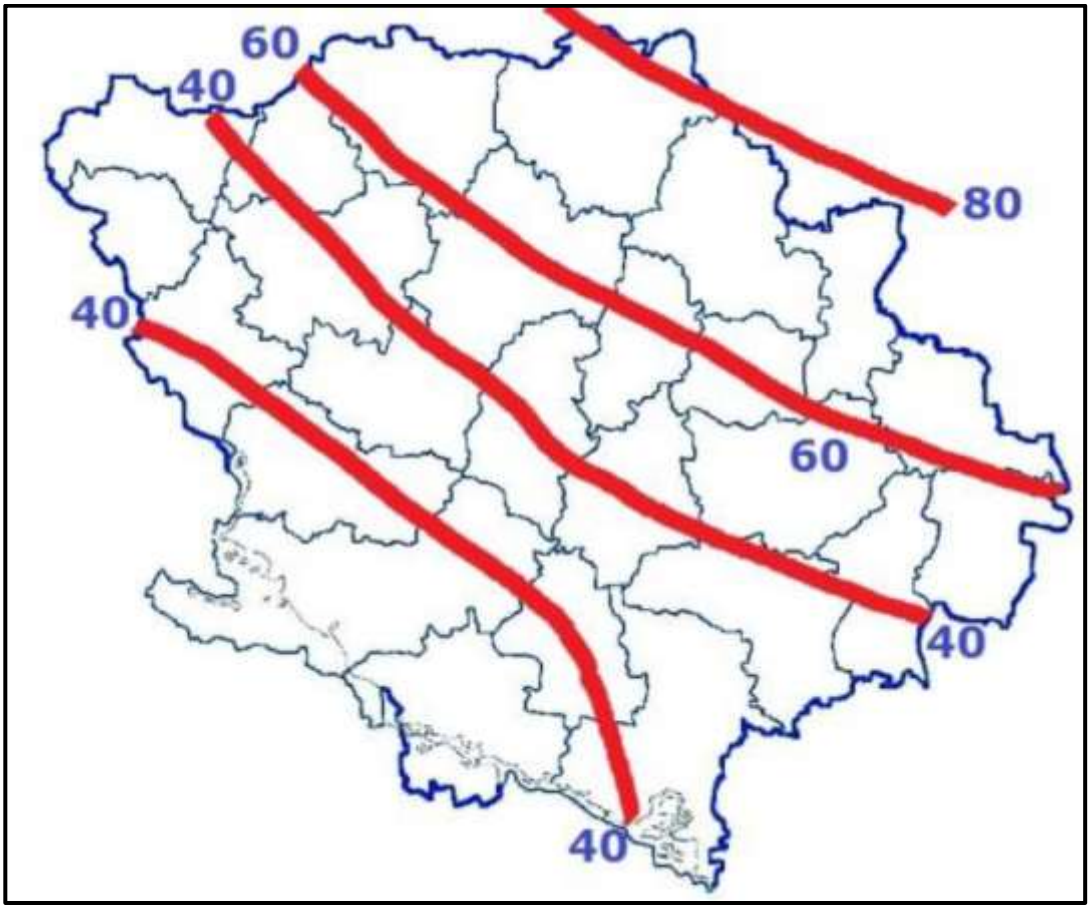

Рисунок 3.3 – Шар стоку в межах Полтавської області

Зміни клімату істотно вплинули на водність і гідрологічний режим річок. Природний стік річок в сучасну кліматичну епоху має тенденцію до збільшення.

Річкова система у сучасному вигляді сформувалася в кінці льодовикової епохи. Нахил поверхні області зумовлює переважний напрям річкової сітки: майже всі річки течуть з півночі на південь або з північного сходу на південний захід і є лівими притоками Дніпра Річкова мережа Полтавської області включає: одну велику річку – Дніпро, яка протікає в межах області на ділянці довжиною 145 км, 8 середніх річок загальною протяжністю 1360 км (Сула – 213 км, Удай - 129 км, Оржиця – 89 км, Псел – 350 км, Хорол – 241 км, Ворскла – 226 км, Мерла –28км, Оріль – 80 км) та 1633 малих річок, водотоків і струмків загальною протяжністю 7905 км, в тому числі малих річок завдовжки понад 10 км в області нараховується 136, їх загальна довжина 3596 кілометрів.

Рівнинний характер поверхні, незначний похил зумовлюють спокійну ледве помітну течію річок, яка становить 0,1-0,3 м/сек.

В сучасну кліматичну епоху зросла частка підземного і дощового живлення і зменшилася – снігового живлення. Водний стік річок теж зазнав змін. Повінь на річках у зв'язку із таненням снігу

розпочинається на початку березня. Під час повені (весняного водопілля) ще півстоліття тому формувалося 70-80% річного об'єму стоку. В наш час частка весняного водопілля у водності річок становить 35-37% від річного. Наприкінці літа більшість річок міліє, а деякі пересихають (настає літня межень). У цей час живлення відбувається в основному за рахунок підземних вод.

Обміління рік спричиняє зниження рівня ґрунтових вод, а це веде до зменшення запасів води у ставках та водоймах. Під час літніх злив і осінніх дощів на річках бувають паводки. У сучасну кліматичну епоху частка літньо-осінньої межені зросла (до 44% від обсягу стоку за рік). Частка стоку річок під час зимової межені теж зросла (≈22%), що зумовлено більш частими відлиговими паводками. У цілому ці зміни є сприятливими, оскільки при цьому зменшуються збитки від затоплення земель, зросла водозабезпеченість у меженні періоди року.

В області налічується 124 озера з площею водного дзеркала понад 0,1 км^2. Найбільшу площу вони займають в басейні Сули, Псла та Ворскли. Найбільшим озером є Малий Лиман (на р. Сула) з площею водного дзеркала 4,6 км^2. За походженням озера області належать до заплавного (водно-ерозійного й водно-акумулятивного) типу: старичні (в старих руслах річок, залишених ними унаслідок меандрування), або плесові (утворюються влітку при пересиханні перекатів; а плеса – найглибші частини, – стають озерами). Болота поширені в заплавах майже всіх річок. Найбільш заболоченою територією є басейн Сули в нижній її течії, а також Хоролу й Удаю (5-10% площ їх басейнів). Тут зосереджені основні запаси торфу області. Наприклад, у заплаві р. Оржиці глибина торф'яників становить 5-7 метрів. Найбільшим в області є Велике Болото біля станції Мала Перещепина в долині Ворскли. Для того, щоб запобігти втратам води під час весняної повені стік майже всіх річок області є зарегульованим. Побудовано 90 водорегулюючих споруд, в т.ч. 71 водосховище. Найбільшими в є водосховища, що утворилися після спорудження Кременчуцької та Дніпродзержинської ГЕС.

Загальна характеристика водних об’єктів суббасейну Середнього Дніпра

Водозбірна площа суббасейну Середнього Дніпра – найбільшого із 5-ти суббасейнів складає 109 527 км^2. До суббасейну входять 4 водосховища Дніпровського каскаду: Київське, Канівське, Кременчуцьке та Кам’янське з притоками різних порядків (рисунок 3.4).

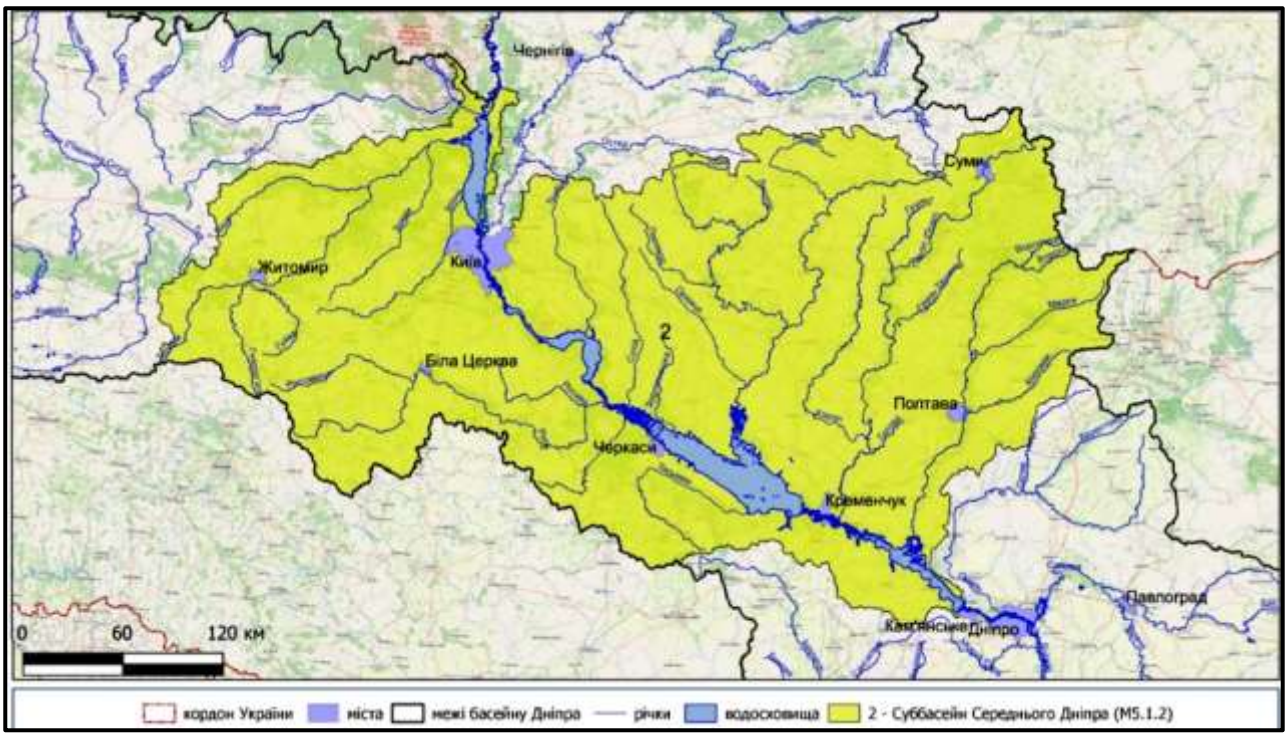

Рисунок 3.4 – Схема суббасейну Середнього Дніпра

Сучасний гідрологічний режим річок території досліджень в межах суббасейну Середнього Дніпра характеризується двома основними тенденціями, а саме:

1) для багаторічної динаміки водного стоку досліджуваних річок статистично значимі зміни (тренди) водності не було виявлено;

2) для відносно короткотривалих циклів водності встановлені статистично значимі тренди зміни водності, направленість яких залежить від порядку чергування багатоводної і маловодної фаз водності.

Коливання водності для основних лівобережних приток річки Дніпро у його середній течії.

Такі особливості внутрішньорічного перерозподілу стоку свідчать про вирівнювання стокових характеристик для різних фаз водного режиму річок території дослідження.

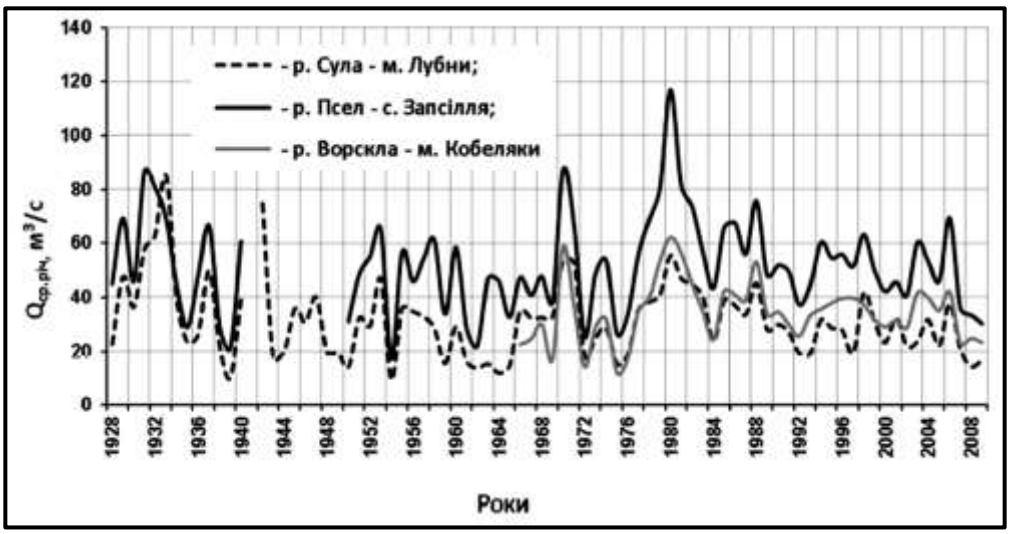

Рисунок 3.5 – Тренди зміни водності річок Сула, Ворскла та Псел

Характеристика водотоків на території планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Грунь – річка в Україні, в межах Сумської області (46 км) і Полтавської області (39 км). Права притока Псла (басейн Дніпра).

Грунь бере початок на північний схід від с. Павленкового. Тече переважно на південний захід, у пригирловій частині повертає на південь і південний схід. Впадає у Псел біля східної частини міста Гадяча.

Довжина 85 км, площа водозбірного басейну 1 090 км². Похил річки 1 м/км. Долина трапецієподібна, завширшки до 3 км, завглибшки до 50 м. Заплава місцями заболочена, завширшки до 400 м. Русло звивисте, завширшки до 15 м, завглибшки пересічно 1,2 м, на окремих ділянках розчищене. Живлення мішане, з переважанням снігового. Є ставки. Використовується для водопостачання, зрошення, рибництва.

На берегах річки ростуть листяні і хвойні ліси: дуби, клени, сосни, берези, осики, липи, а поблизу річки – верба, та вільха.

Основні притоки: Лозова, Суха Долина, Куличиха (ліві); Созаниха, Безіменна, Пробужка (праві).

У місці проведення гідроекологічного моніторингу ширина річки коливалася в межах 15 м. Глибина до 1,0 м, русло біля берегів зарослe очеретом. Швидкість течії становила 0,1- 0,2 м/с. Вода прозора, з жовтуватим відтінком, без запаху. Дно піщане, на окремих ділянках зустрічаються повалені дерева. Береги вкриті густим очеретом, зустрічаються повалені дерева.

Гідрометричні характеристики р. Грунь та її басейну

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, км	85
2	Ширина, м	15 м
3	Глибина середня, м	0,8
4	Глибина максимальна, м	1,2
5	Швидкість течії, м/с	0,1-0,2
6	Площа водозбору, км^2	1090
7	Відстань об’єктів планової діяльності від водойми, км	1,2
8	Середній річний модуль стоку, л/(с·км^2)	2,0

Псел – річка у Російській Федерації та Україні. Витік розташований біля х. Пригорка Прохоровського району Бєлгородської області. Впадає у Кам'янське водосховище на Дніпрі між містами Кременчуком та Горішніми Плавнями.

Довжина 717 км (в Україні – 520 км), площа басейну – 22 800 км² (в Україні – 16 270 км²).

Бере початок на південно-західних схилах Середньоруської височини, на території України тече Придніпровською низовиною. Перетинає російсько-український кордон на північний захід від с. Запсілля Сумської області. Загальний напрям течії – на південний захід. Річкова долина чітко виражена, трапецієподібна, завширшки до 10-15 км (у нижній течії – до 20 км), завглибшки до

60 м. Заплава двостороння, шириною до 2 км, розчленована старицями та протоками, окремі ділянки заболочені. Русло звивисте, розгалужене, завширшки до 60 - 80 м. Похил річки 0,23 м/км.

Під час весняного водопілля спостерігаються найвищі рівні води (березень - квітень), під час літньо-осінньої межені – найнижчі (липень - жовтень). Замерзає на початку грудня, скресає в кінці березня. Середньорічна витрата води біля м. Сум – 23,9 м³/с, біля с. Запсілля Кременчуцького району Полтавської області – 48,7 м³/с. Хімічний склад води гідрокарбонатно-кальцієвий з мінералізацією, що змінюється за сезонами: від 632 мг/дм^3 навесні до 749 мг/дм^3 взимку.

Русло Псла зарегульоване греблями малих гідроелектростанцій (ГЕС): Низівська, Мало-Ворожб'янська, Михайлівська, Бобрівська, Велико-Сорочинська, Шишацька, Остап’євська, Сухорабівська. Зазвичай на ГЕС встановлено по два гідроагрегати потужністю 100-200 кВт. Для роботи цих ГЕС створено невеликі водосховища (наприклад, Михайлівське повним об’ємом 0,88 млн м^3, Низівське – 2,5 млн м^3, Шишацьке – 2,56 млн м^3).

Воду річки також використовують для зрошення, рибальства, рекреації, водного туризму. Централізоване водопостачання населених пунктів, розташованих у басейні річки, здійснюється за рахунок підземних вод.

Серед екологічних проблем Псла: зменшення об’єму стоку, зумовлене кліматичними змінами та зарегульованістю річки; епізодичні скиди недостатньо очищених стічних вод м. Сум та відходів тваринницьких ферм, розташованих на водозборі.

У 2012 з метою збереження природних комплексів лівобережного лісостепу створено регіональний ландшафтний парк «Гадяцький» (поблизу м. Гадяча Полтавської області), який простягається вздовж р. Псла і пониззя р. Груні.

У місці проведення гідроекологічного моніторингу ширина річки коливалася в межах 20-25 м. Глибина до 2,5 м, русло під берегами частково зарослe очеретом, зустрічаються поодинокі повалені дерева. Швидкість течії становила 0,2 м/с. Вода прозора, без запаху. Дно піщане. Береги пологі, вкриті травою та поодинокими деревами.

Гідрометричні характеристики р. Псел та її басейну

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, км	717
2	Ширина, м	25-50 м
3	Глибина середня, м	1,9
4	Глибина максимальна, м	2,5
5	Швидкість течії, м/с	0,2
6	Площа водозбору, км^2	22800
7	Відстань об’єктів планової діяльності від водойми, км	1,0
8	Середній річний модуль стоку, л/(с·км^2)	2,0

Ташань – річка в Україні, в Сумській та Полтавській областях. Ташань вважається назвою середньої та верхньої течії річки Грунь-Ташані (ліва притока Псла). Сумарна площа водозбору 1870 км^2. Довжина Ташані 51 км.

У місці проведення гідроекологічного моніторингу ширина річки коливалася в межах 30 м. Глибина до 3,5 м, русло частково зарослe очеретом, на окремих русла ділянках зустрічаються повалені дерева. Швидкість течії становила 0,1 м/с. Вода прозора, жовтуватого кольору, без запаху. Дно піщане. Береги невисокі, пологі, вкриті травою та поодинокими деревами.

Гідрометричні характеристики р. Ташань та її басейну

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, км	51
2	Ширина, м	30 м
3	Глибина середня, м	1,3
4	Глибина максимальна, м	3,5
5	Швидкість течії, м/с	0,1
6	Площа водозбору, км^2	1870
7	Відстань об'єктів планової діяльності від водойми, км	1,5
8	Середній річний модуль стоку, л/(с·км^2)	2,0

Грунь-Ташань – річка в Україні, в межах Сумської області і Полтавської області. Ліва притока Псла (басейн Дніпра).

Грунь-Ташань бере початок на північний схід від села Черемухівки Сумської області. У верхів'ї тече переважно на південь, далі – на південний захід, у пригирловій частині знову на південь.

У середній та верхній течії річка носить назву просто Ташань. Від місця впадіння до неї річки Грунь і до гирла річка називається Грунь-Ташанню.

Довжина 91 км, площа водозбірного басейну 1 870 км². Похил річки 0,7 м/км. Долина трапецієподібна, завширшки до 4,5 км, завглибшки до 50 м. Заплава двобічна. Річище звивисте (утворює численні меандри), завширшки до 10 м, завглибшки пересічно 1,2 м. Живлення річки мішане, з перевагою снігового. Є ставки. Використовується на водопостачання, зрошення.

Для земель річок долини та прилеглих балок характерна висока сільськогосподарська освоєність. У межиріччі Грунь-Ташані. та Грунь-Черкеса розробляється значне нафтогазоконденсатне родовище.

У місці проведення гідроекологічного моніторингу ширина річки коливалася в межах 20 м. Глибина до 1,5 м, русло частково зарослe очеретом, на окремих русла ділянках зустрічаються повалені дерева, зустрічаються осередки латаття. Швидкість течії становила 0,05 м/с. Вода прозора, жовтуватого кольору, без запаху. Дно піщане. Береги невисокі, пологі, вкриті травою, очеретом та поодинокими деревами.

Гідрометричні характеристики р. Грунь-Ташань та її басейну

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, км	91
2	Ширина, м	20 м
3	Глибина середня, м	1,2
4	Глибина максимальна, м	1,5
5	Швидкість течії, м/с	0,05

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
6	Площа водозбору, км^2	1870
7	Відстань об’єктів планової діяльності від водойми, км	1,0
8	Середній річний модуль стоку, л/(с·км^2)	2,0

Лютенька – річка в Україні, в межах Полтавської області. Ліва притока Псла (басейн Дніпра). Лютенька бере початок на північний схід від села Велика Павлівка. Тече спершу переважно на захід, у середній течії – на південний захід, у пониззі – на південь/південний захід. Впадає до Псла на південний захід від села Лютеньки.

Довжина річки 32 км, площа басейну 207 км². Долина трапецієподібна, завширшки до 1,5 км, завглибшки до 40 м, складена переважно пісками, частково з домішкою річкового мулу. Заплава у нижній течії завширшки 200-250 м. Заплава розчленована старицями та протоками. Долина річки заболочена, що створює сприятливі умови для утворення озер. Це невеликі водойми, площею 20-85 кв. м. У всіх озерах на дні залягає мул, що складається в основному з решток рослин. Улітку озера заростають, а взимку замерзають, Вода в озерах прісна, використовується для водоплавної птиці, вимочування конопель. Відбілювання полотна і купання жителів села та водопою худоби.

На території села Лютенька, на річці розташовані дві бетонні греблі. Перша на Олійниці, друга на Орликах (так звана Рубанова гребля).

Річище помірно звивисте, завширшки до 4 м, дно піщане. Похил річки 2,7 м/км. Споруджено кілька ставків (5 км²). Боліт у басейні – 7,5 км². На окремих місцях заплава річки Лютенька є торфовища. В 60-ті роки двадцятого століття частина боліт була осушена, що призвело до обміління і утворення торфовищ, зараз ці землі використовують як сільськогосподарські угіддя для випасання худоби та птиці. Середня потужність торф’яників води і болота урочищ Зимнє, Торф’яне, Загатка, Каламбетове 2-2,21 м. а товщина верхнього покриву – 0,10 м.

На початку квітня 2018 року через різке потепління виникла повінь, яка завдала численні матеріальні збитки. Жертв серед населення не було, але загинули свійські та домашні тварини. Було зруйновано декілька дерев'яних мостів через річку Лютенька. Вода затопила будинки та сільськогосподарські споруди, льохи, криниці та вигрібні ями. Вміст вигрібних ям потрапив до криниць. Заходів щодо профілактики епідемічних захворювань з боку влади не було. Відновлення мостів було здійснене за підтримки Лютенського та Безвіднянського лісництв.

У місці проведення гідроекологічного моніторингу ширина річки коливалася в межах 10 м. Глибина до 0,5 м, русло частково зарослe очеретом, на окремих русла ділянках зустрічаються повалені дерева, зустрічаються осередки русла повністю вкриті ряскою. Швидкість течії становила 0,00 м/с. Вода сірого кольору, присутній яскраво виражений болотяний запах. Дно мулисте. Береги невисокі, пологі, вкриті травою, очеретом та поодинокими деревами.

Гідрометричні характеристики р. Лютенька та її водозбору

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, км	32
2	Ширина, м	10 м
3	Глибина середня, м	0,5
4	Глибина максимальна, м	1,1
5	Швидкість течії, м/с	0,0
6	Площа водозбору, км^2	207
7	Відстань об'єктів планової діяльності від водойми, км	0,8
8	Середній річний модуль стоку, л/(с·км^2)	2,0

Сула – річка в Україні, в межах Сумської, Полтавської та Черкаської областей. Ліва притока Дніпра (басейн Чорного моря). Сула бере початок на південно-західних схилах Середньоруської височини, далі протікає Придніпровською низовиною. Тече спершу на захід, згодом поступово повертає на південний захід і південь. На проміжку від гирла Лохвиці до міста Заводське річка тече на схід, після чого різко повертає на південний захід; у пригирловій частині тече на південь. Впадає до Дніпра (у Кременчуцьке водосховище) на захід від села Дем'янівки.

Довжина річки 363 км, площа басейну 19 600 км². Долина трапецієподібна, часто асиметрична; її ширина від верхів'я до пониззя поступово зростає від 0,4-0,5 км до 10-11 км (найбільша – 15 км), лише на ділянці між гирлами Лохвиці та Удаю долина звужується до 4 км. Річище на всій протяжності звивисте, подекуди розгалужене, його пересічна ширина 10-75 м (на плесах до – 250 м), глибина пересічно 1,5-2 м. Заплава частково заболочена, є торфовища. Похил річки 0,2 м/км. Основне живлення – снігове. Замерзає у грудні, скресає з кінця березня – на початку квітня. Середня багаторічна витрата води р. Сула (м. Лубни) становить 29,5 м³/с. Мінералізація води змінюється протягом року: весняна повінь – 659 мг/дм³; літньо-осіння межень – 812 мг/дм³; зимова межень – 871 мг/дм³. Використовується для водопостачання; багата на рибу; в нижній течії (від Лубен) судноплавна. Є водосховища і чимало ставків.

Внаслідок непередбачених ситуацій природного та техногенного характеру на річці Сула в останні роки ще більше погіршилася гідрологічна і водогосподарська обстановка та її екологічний стан в цілому. Через замулення та зменшення стоку води русло річки масово заростає болотною і деревною рослинністю, втрачає своє природне значення, зокрема, дренуючу спроможність. Особливо зараз прослідкується зниження можливості використання водних ресурсів річки населенням для культурно-побутових цілей і рекреації, водопостачання підприємств.

На всьому протязі має високий правий берег, місцями порізаний глибокими, стрімкими урвищами і покритий лісами. По лівому березі заплава порізана рукавами, старицями із заливними озерами і болотами. Води Кременчуцького водосховища залили гирло Сули, що впадала в Дніпро двома рукавами, утворивши широку і мілководну Сульську затоку.

У місці проведення гідроекологічного моніторингу ширина річки коливалася в межах 15-18 м. Глибина до 1,0 м, русло частково зарослe очеретом. Швидкість течії становила 0,1 м/с. Вода

прозора, світлого жовтуватого кольору, без запаху. Дно піщане, на окремих ділянках зустрічаються повалені дерева. Береги невисокі, вкриті травою та деревами.

Гідрометричні характеристики річки Сула та її басейну

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, км	363
2	Ширина, м	15-18 м
3	Глибина середня, м	0,5
4	Глибина максимальна, м	1,0
5	Швидкість течії, м/с	0,1
6	Площа водозбору, км^2	19600
7	Відстань об'єктів планової діяльності від водойми, км	1,2
8	Середній річний модуль стоку, л/(с·км^2)	2,0

Лохвиця (Суха Лохвиця) – річка у Полтавській області, права притока Сули (басейн Дніпра). Довжина 63 км, площа басейну 491 км^2. Долина трапецієподібна, завширшки до 1,5 км, завглибшки до 40 м. Заплава подекуди заболочена. Річище помірно звивисте, пересічна його ширина 5 м. Похил річки 0,83 м/км. Споруджено декілька ставків. Використовується для водопостачання і зрошування.

Лохвиця бере початок на захід від села Суха Лохвиця Лубенського району. Тече в межах Полтавської рівнини. Річка дуже «покручена» – спершу тече на схід, далі на північний схід, потім знову на схід, від північної околиці села Яхників до села Безсалів тече на південь, далі – знову на схід, у пригирловій частині – на північний схід. У межах міста Лохвиця має кілька зигзагоподібних закрутів. Впадає до річки Сула на північний схід від Лохвиці.

На березі річки розташовані місто Лохвиця та села: Безсали, Бербениці, Западинці, Жабки, Харківці, Шмиглі Миргородського району та село Білоусівка Лубенського району.

У місці проведення гідроекологічного моніторингу ширина річки коливалася в межах 25-30 м. Глибина до 1,5 м, русло частково зарослe очеретом. Швидкість течії становила 0,05 м/с. Вода прозора, темно-жовтуватого кольору, без запаху. Дно мулисте, на окремих ділянках зустрічаються повалені дерева. Береги невисокі, вкриті травою та поодинокими деревами.

Гідрометричні характеристики річки Лохвиця та її басейну

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, км	63
2	Ширина, м	25-30 м
3	Глибина середня, м	1,0
4	Глибина максимальна, м	2,0
5	Швидкість течії, м/с	0,05
6	Площа водозбору, км^2	491
7	Відстань об'єктів планової діяльності від водойми, км	0,9
8	Середній річний модуль стоку, л/(с·км^2)	2,0

Многа – річка в межах Чернігівської області та Полтавської області, Україна. Ліва притока р. Удай (басейн Дніпра).

Многа бере початок на захід від села Остапівки. Тече на південь, потім – переважно на південний схід (місцями на схід), у пригирловій частині – на південь. Впадає до Удаю біля західної околиці села Крутий Берег.

Довжина річки 59 км, площа басейну 589 км². Заплава двобічна, заболочена, завширшки до 500 м. Річище слабозвивисте, завширшки до 10 м. Похил річки 2,7 м/км. Споруджено кілька ставків.

За класифікацією ерозійної діяльності Многа належить до ІІІ категорії.

У місці проведення гідроекологічного моніторингу ширина річки коливалася в межах 10 м. Глибина до 0,5 м, русло частково вкрите ряскою. Швидкість течії становила 0,05 м/с. Вода прозора, насиченого жовтого кольору, без запаху. Дно мулисте. Береги невисокі, уривчасті, вкриті очеретом та деревами.

Гідрометричні характеристики річки Многа та її басейну

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, км	59
2	Ширина, м	10 м
3	Глибина середня, м	0,5
4	Глибина максимальна, м	1,0
5	Швидкість течії, м/с	0,05
6	Площа водозбору, км^2	589
7	Відстань об’єктів планової діяльності від водойми, км	0,7
8	Середній річний модуль стоку, л/(с·км^2)	2,0

Удай – річка у Чернігівській і Полтавській областях України, права притока Сули (басейн Дніпра). Витік розташований на схід від с. Рожнівка Прилуцького району Чернігівської області. Впадає в Сулу біля с. Березоточа Лубенського району Полтавської області.

Протікає територією Придніпровської низовини. За загального південно-східного напрямку на різних ділянках річка його змінює: у верхів'ї тече на захід, далі круто повертає на південь і південний схід. У середній та нижній течії робить кілька великих звивин. Річкова долина трапецієподібна, терасована, завширшки 2,5-3 км (подекуди сягає 4-6 км). Заплава двобічна, заболочена, на окремих ділянках осушена; переважна ширина 0,4-0,5 км; наявні стариці. Русло звивисте, у верхній течії завширшки 15-20 м, у пониззі – до 20-40 м. Середні глибини 0,3-1,5 м, на плесах місцями до 4,5 м. Похил річки 0,2 м/км. Довжина – 327 км, площа басейну – 7 030 км².

Під час весняного водопілля спостерігаються найвищі рівні води (березень - квітень), під час літньо-осінньої межені – найнижчі (липень - жовтень). Замерзає наприкінці листопада – на початку грудня, скресає у другій половині березня. Середньорічна витрата води біля м. Прилуки – 3,6 м³/с, нижче за течією – біля с. Курінька Лубенського району Полтавської області – 13,0 м³/с. Хімічний склад води гідрокарбонатно-кальцієвий з мінералізацією, що змінюється за сезонами: від 729 мг/дм^3 навесні до 853 мг/дм^3 взимку. Живлення мішане, з переважанням снігового. Воду

Удаю використовують для зрошення, рибальства, рекреації, водного туризму. Централізоване водопостачання населених пунктів, розташованих у басейні річки, здійснюють за рахунок підземних вод.

В басейні річки розташовані природоохоронні території, серед яких два національні природні парки (НПП), створені з метою збереження характерних типових лісостепових природно-ландшафтних комплексів. У верхів'ї Удаю розташовано Ічнянський НПП (від 2004), до складу якого входить низка заказників місцевого значення, зокрема два гідрологічні – Князьки та Довгий Яр, створені для збереження лучно-болотних природних комплексів. У середній і нижній частинах басейну річки розташований НПП «Пирятинський» (створений у 2009), до складу якого входить низка заказників місцевого значення, зокрема 6 гідрологічних (Куквинський, Харківецький, Гурбинський, Сасинівський, Березоворудський, Давидівський), де охороняються водно-болотні угіддя та заплавні комплекси.

У місці проведення гідроекологічного моніторингу ширина річки коливалася в межах 25 м. Глибина до 1,0 м, русло каналізоване, спрямлене. Швидкість течії становила 0,2 м/с. Вода прозора, жовтого кольору, без запаху. Дно піщане. Береги невисокі, пологі; вкриті очеретом та поодинокими деревами.

Гідрометричні характеристики річки Удай та її басейну

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, км	327
2	Ширина, м	25 м
3	Глибина середня, м	0,7
4	Глибина максимальна, м	1,5
5	Швидкість течії, м/с	0,2
6	Площа водозбору, км^2	7030
7	Відстань об’єктів планової діяльності від водойми, км	0,8
8	Середній річний модуль стоку, л/(с·км^2)	2,0

Артополот (або Артополок) – річка в Україні, в межах Сумської області та Полтавської області. Ліва притока Сули (басейн Дніпра). Витоки Артополоту розташовані біля північної околиці села Анастасівки. Річка тече переважно на південь/південний захід, у нижній течії – частково на південний схід. Впадає в Сулу на північний захід від села Пісочки.

Довжина 38 км, площа басейну 408 км². Похил річки 1,6 м/км. Ширина річища – до 5 м. Споруджено кілька ставків (пл. 0,4 км²), є заболочені ділянки (пл. 9 км²). Живлення мішане. Замерзає річка в грудні, скресає в березні.

Пригирлова частина річки розташована в межах гідрологічного заказника Артополот.

Виконати лабораторні аналізи зразка води з р. Артополот було неможливо по причині відсутності води в річці на час обстежень.

Досліджені водні об’єкти є притоками річки Дніпро різного порядку (I-IV). Для досліджених річок закладені гідроекологічні створи дослідження з визначеними географічними координатами, та відібрані зразки води для низки гідроекологічних досліджень, крім річки Артополот, вона пересохла.

Загальна характеристика фізико-хімічних показників якості води водотоків лівобережної частини суббасейну Середнього Дніпра

Серед досліджених річок Лівобережного Лісостепу найвища середньорічна (1989 - 2019 рр.) мінералізація води характерна для р. Сула – 780,1 мг/дм^3, потім слідує р. Ворскла – 736,3 мг/дм^3 і р. Псел – 698,1 мг/дм^3. Серед приток – найвища середньорічна мінералізація води характерна для р. Хорол (притока Псла) – 954,4 мг/дм^3.

У внутрішньорічному режимі за всіма створами прослідковується зростання мінералізації річкових вод та вмісту головних іонів від весняної повені до зимової межені, що вказує на зв’язок гідрохімічного і гідрологічного режимів. Причому, мінералізація води р. Хорол взимку може сягати 1129,2 мг/дм^3, що робить воду слабосолоною – не придатною в цей сезон для централізованого водопостачання.

Найбільша амплітуда в коливаннях між середнім весняним мінімумом мінералізації води і середнім зимовим максимумом характерна для р. Сула – близько 210 мг/дм^3 (від 658,78 мг/дм^3 до 870 мг/дм^3), тобто спостерігається сезонне зростання на 32 %. На 25 % таке зростання відзначається для р. Хорол (притока Псла) – від 843,12 мг/дм^3 (весняна повінь) до 1053 мг/дм^3 (зимова межень). Для інших річок амплітуда сезонних коливань мінералізації води знаходиться в межах 14-17%.

В сезонному розрізі найзначніше багаторічне зростання мінералізації річкових вод Лівобережного Лісостепу (за рахунок збільшення вмісту сульфатів, хлоридів і натрію) характерне для весняної повені, обсяги якої, в результаті внутрішньорічного перерозподілу стоку, зменшилися і, відповідно, в цей період зросла частка живлення більш мінералізованими підземними водами.

Прослідковується вплив населених пунктів на зростання вмісту головних іонів і мінералізації води для кожного сезону. У переважній більшості створів, розташованих нижче міст, мінералізація води стає вищою, ніж у тих, що розташовані вище міст. Зростання мінералізації води становить від кількох одиниць мг/дм^3 до кількох десятків мг/дм^3.

Для біогенних речовин (сполуки азоту, фосфору, кремнію) у воді річок Лівобережного Лісостепу, на відміну від головних іонів, чіткі закономірності у внутрішньорічному режимі не проявилися. Можна говорити лише про певну тенденцію до зниження вмісту біогенних речовин у воді навесні і влітку (у вегетаційний період) та її зростання взимку.

Для мікроелементів та специфічних забруднювальних речовин у воді досліджуваних річок внутрішньорічний режим не проявився зовсім.

В цілому, за критерієм забруднення компонентами сольового складу якість річкових вод території Лівобережного Лісостепу характеризується в основному 3-ою категорією II класу якості води (води добрі за екологічним станом та досить чисті за ступенем забрудненості).

Рисунок 3.6 – Екологічна оцінка якості води річок за відповідними категоріями для досліджуваної території

Показники якості води річок в межах філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

На території запланованої лісогосподарської діяльності проведено дослідження якості води у водних об’єктах за низкою фізико-хімічних показників.

Для визначення ступеню вмісту головних іонів використовують показники загальної мінералізації та показник жорсткості води. В річках філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» води характеризуються невисокою мінералізацією від 350 мг/дм^3 (р. Псел) до 700 мг/дм^3 (р. Лютенька) і відносяться до за класифікацією В.К. Хільчевського до категорії прісних.

Жорсткість води у річках висока: 5,8-12 мг-екв/дм^3. Відповідно, води відносяться до категорії помірно жорстких (Псел) та дуже жорстких (Лютенька). Такі значення показників мінералізації та жорсткості води зумовлені тим, що на формування гідрохімічного режиму водотоку великий вплив мають підземні води, які мають високий вміст іонів кальцію та магнію.

На хімічний склад річкових вод також значний вплив чинять особливості ґрунтового покриву та геолого-гідрогеологічні умови (таблиці нижче). З цієї причини води усіх досліджених річок мають нейтральну або слабу лужну реакцію (значення pH = 6,95-7,62).

У воді річок Лютенька та Сула зафіксовано перевищення вмісту органічних речовин по показнику БСК$_5$ – від 2,35 до 7,8 мгO$_2$/дм^3 при нормативі 2 мгO$_2$/дм^3. Такі величини цього показника свідчать про велику кількість органічної речовини у водах досліджених річок та початок процесу евтрофікації водних об'єктів. Наприклад, у воді річці Лютенька відчувався запах сірководню, що свідчить про дефіцит кисню та створення відновної обстановки (таблиці нижче).

Вміст завислих речовин у воді річок не перевищував нормативних значень. Винятком є річка Лохвиця де високі значення цього показника, ймовірно, пов'язані з особливостями гідроморфології русла (надзвичайно малі глибини та мулисті відклади у прибережній зоні).

Вміст амонійних іонів в переважній більшості досліджуваних водних об'єктів перевищував нормативні ГДК і сягав значень до 1,37 мг/дм^3 (нормативний ГДК для водойм рибогосподарського призначення – 0,5 мг/дм^3).

Фосфатні іони фіксувалися у значеннях нижчих від нормативних, а саме у межах 0,01-1,98 мг/дм^3. Тут слід відзначити, що для процесів евтрофікації водних об'єктів значення має не стільки концентрація фосфатних іонів скільки їх співвідношення з нітратними іонами. Зважаючи на наявні концентрації амонійних іонів ці співвідношення сприятливі для початку зазначеного явища.

Таблиця 3.2 – Фізико-хімічні характеристики якості води р. Грунь

Показник	**Одиниця вимірювання**	**Результат дослідження**	**Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення**
Каламутність	НОК	1,2	-
Водневий показик, pH	одиниця pH	7,15	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм^3	7,0	7
БСК$_5$	мгO$_2$/дм^3	1,3	2
Завислі речовини	мг/дм^3	< 5	20
Загальна мінералізація	мг/дм^3	407	1000
Амоній (NH_4^+)	мг/дм^3	0,66	0,5
Фосфати (PO_4^{3-})	мг/дм^3	1,11	3,5

Таблиця 3.3 – Фізико-хімічні характеристики якості води р. Псел

Показник	**Одиниця вимірювання**	**Результат дослідження**	**Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення**
Каламутність	НОК	0,6	-
Водневий показник, pH	одиниця pH	7,4	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм^3	5,8	7
БСК$_5$	мгO$_2$/дм^3	1,31	2
Завислі речовини	мг/дм^3	< 5	20
Загальна мінералізація	мг/дм^3	350	1000
Амоній (NH_4^+)	мг/дм^3	0,17	0,5
Фосфати (PO_4^{3-})	мг/дм^3	1,0	3,5

Таблиця 3.4 – Фізико-хімічні характеристики якості води р. Ташань

Показник	**Одиниця вимірювання**	**Результат дослідження**	**Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення**
Каламутність	НОК	3,2	-
Водневий показник, pH	одиниця pH	7,2	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм^3	9,44	7
БСК$_5$	мгO$_2$/дм^3	1,31	2
Завислі речовини	мг/дм^3	9,5	20
Загальна мінералізація	мг/дм^3	535	1000
Амоній (NH_4^+)	мг/дм^3	1,37	0,5
Фосфати (PO_4^{3-})	мг/дм^3	1,1	3,5

Таблиця 3.5 – Фізико-хімічні характеристики води р. Грунь-Ташань

Показник	**Одиниця вимірювання**	**Результат дослідження**	**Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення**
Каламутність	НОК	1,7	-
Водневий показник, pH	одиниця pH	7,13	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм^3	9,84	7
БСК$_5$	мгO$_2$/дм^3	1,57	2
Завислі речовини	мг/л	< 5	20
Загальна мінералізація	мг/л	557	1000
Амоній (NH_4^+)	мг/л	0,17	0,5
Фосфати (PO_4^{3-})	мг/л	0,84	3,5

Таблиця 3.6 – Фізико-хімічні характеристики води р. Лютенька

Показник	**Одиниця вимірювання**	**Результат дослідження**	**Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення**
Каламутність	НОК	5,6	-
Водневий показник, pH	одиниця pH	6,95	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм^3	12,0	7
БСК$_5$	мгO$_2$/дм^3	7,8	2
Завислі речовини	мг/л	8,0	20
Загальна мінералізація	мг/л	700	1000
Амоній (NH_4^+)	мг/л	0,72	0,5
Фосфати (PO_4^{3-})	мг/л	0,17	3,5

Таблиця 3.7 – Фізико-хімічні характеристики води р. Сула

Показник	**Одиниця вимірювання**	**Результат дослідження**	**Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення**
Каламутність	НОК	0,8	-
Водневий показник, pH	одиниця pH	7,62	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм^3	8,24	7
$БСК_5$	мгO_2/дм^3	2,35	2
Завислі речовини	мг/л	< 5	20
Загальна мінералізація	мг/л	481	1000
Амоній (NH_4^+)	мг/л	0,23	0,5
Фосфати (PO_4^{3-})	мг/л	1,19	3,5

Таблиця 3.8 – Фізико-хімічні характеристики води р. Лохвиця

Показник	**Одиниця вимірювання**	**Результат дослідження**	**Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення**
Каламутність	НОК	53,1	-
Водневий показник, pH	одиниця pH	7,01	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм^3	10,48	7
$БСК_5$	мгO_2/дм^3	1,87	2
Завислі речовини	мг/л	557,4	20
Загальна мінералізація	мг/л	672	1000
Амоній (NH_4^+)	мг/л	1,24	0,5
Фосфати (PO_4^{3-})	мг/л	1,2	3,5

Таблиця 3.9 – Фізико-хімічні характеристики води р. Многа

Показник	**Одиниця вимірювання**	**Результат дослідження**	**Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення**
Каламутність	НОК	1,6	-
Водневий показник, pH	одиниця pH	7,05	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм^3	7,2	7
$БСК_5$	мгO_2/дм^3	1,04	2
Завислі речовини	мг/л	< 5	20
Загальна мінералізація	мг/л	430	1000
Амоній (NH_4^+)	мг/л	0,48	0,5
Фосфати (PO_4^{3-})	мг/л	0,99	3,5

Таблиця 3.10 – Фізико-хімічні характеристики води р. Удай

Показник	**Одиниця вимірювання**	**Результат дослідження**	**Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення**
Каламутність	НОК	1,55	-
Водневий показник, pH	одиниця pH	7,35	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм^3	7,42	7
$БСК_5$	мгO_2/дм^3	1,04	2
Завислі речовини	мг/л	5,9	20
Загальна мінералізація	мг/л	394	1000
Амоній (NH_4^+)	мг/л	0,57	0,5
Фосфати (PO_4^{3-})	мг/л	0,86	3,5

В цілому, за критерієм інтегрального екологічного індексу річки філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» характеризується в основному 3-ою категорією II класу якості води (води добрі за екологічним станом та досить чисті за ступенем забрудненості).

Зафіксовані у досліджених річках концентрації амонійних іонів, та величини показника $БСК_5$ свідчать про наявність процесів евтрофікації на різних стадіях. Найнесприятливіша гідроекологічна ситуація склалася на річці Лютенька. На інших річках евтрофікаційні процеси знаходяться на початкових стадіях.

При дотриманні існуючих правил господарської діяльності вона не вплине на гідроекологічний стан річок лісового господарства оскільки негативні гідроекологічні процеси пов'язані з низкою кліматичних змін (високі температури води, маловоддя) та спричинених ними негативними внутрішніми процесами.

3.5 Ґрунтові умови

Згідно договору №27 24-09/2024 від 24 вересня 2024 р. з філією «Гадяцьке лісове господарство» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», виконано комплекс польових, лабораторних та аналітичних робіт з оцінки впливу діяльності (ОВД) вказаного лісогосподарського підприємства на ґрунтовий покрив (Додаток Д).

З цією метою було закладено 20 ґрунтові розрізи, проведений опис ґрунтових профілів та їх фотофіксація, за генетичними горизонтами відібрані зразки ґрунту, для подальшого лабораторного дослідження. У польових умовах, визначалась наявність проявів ерозійних процесів та ризики виникнення чи поширення їх після проведення лісорубних робіт, визначений ступінь еродованості ґрунтового профілю кожного розрізу. За генетичними горизонтами визначена ущільненість, та твердість, які безпосередньо впливають на водопроникність у глиб профілю та вологоємність кожного горизонту, а в цілому формують водно-фізичні властивості, типу та підтипу ґрунту. Всі ґрунтові розрізи мають географічні координати, що дає змогу проводити поточний та періодичний моніторинг стану ґрунтового покриву, та своєчасно запроваджувати протиерозійні заходи.

Опис грунтових профілів буде представлено в додатку Д.

В межах території дослідження було діагностовано **дерново-підзолисті (слабо- та сильнопідзолисті), сірі лісові ґрунти (ясно-сірі та власне сірі), чорноземи опідзолені, а також дернові ґрунти**.

До широколистяних лісів приурочені сірі лісові ґрунти та чорноземи опідзолені, що сформувались на лесах та лесоподібних суглинках. Головними умовами утворення сірих лісових ґрунтів також є добрі фільтраційні і вбірні властивості мінеральної частини ґрунту, що забезпечують леси та лесовидні суглинки, значна кількість опадів, активні мікробіологічні процеси в ґрунтах

(багато органічних решток, достатньо тепла і вологи). Залежно від повноти прояву цих умов, місцевих особливостей мінерального складу, біологічних та мікрокліматичних умов формуються різновиди сірих лісових ґрунтів. Найвиразніше поділеним на генетичні горизонти є ясно-сірий ґрунт, що розвивається в умовах активного промивного режиму з порівняно повільним накопиченням органічних сполук. Розпізнати цей ґрунт можна за наявністю вимивного (елювіального – ясно-сірого) прошарку між приповерхневим (гумусово-елювіальним) та вмивним (ілювіальним – бурим і щільним) горизонтами. У сірого лісового ґрунту вимивний горизонт не вирізняється, а промивний режим добре видний по структурі і щільності вмивного горизонту.

Ясно-сірі та сірі лісові ґрунти становлять майже половину обстежених ґрунтів філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України». Ці ґрунти характеризуються кислою реакцією ґрунтового розчину (pH від 3,55 до 5,58). В деяких випадках спостерігається близька до нейтральної, а також нейтральна реакція ґрунтового розчину (pH до 6,34). Вміст гумусу сягає 1,83 %. Показники гідрологічної кислотності не перевищують 10 ммоль/ 100 г. Значення вмісту рухомих сполук фосфору змінюються у широких межах – від низьких до високих. В досліджених ґрунтах підвищений, середній або дуже низький вміст легкогідролізованого азоту має стійку тенденцію до зменшення з глибиною. Діапазон вмісту обмінного калію коливається від 85,3 до 151 мг/кг.

Чорноземи опідзолені сформувались переважно на карбонатних, добре дренованих, лесових породах, при оптимальному зволоженні, під трав'яною рослинністю, де процеси нагромадження органічних речовин досягають найвищого рівня. У профілі помітні ознаки як чорноземів, так і опідзолених ґрунтів (переміщення колоїдів). Профіль цих ґрунтів має ознаки елювіально-ілювіальної диференціації. Вміст гумусу в них сягає 2,12 %. Реакція їх ґрунтового розчину є кислою або нейтральною (pH від 4,12 до 6,91). Показник гідрологічної кислотності не перевищує 6,0 ммоль/ 100 г. Спостерігаються низькі, середні, підвищені та високі показники вмісту рухомого фосфору. Низькі ж значення вмісту легкогідролізованого азоту зменшуються з глибиною до дуже низьких. Вміст обмінного калію знаходиться в межах від 83,0 до 151,0 мг/кг.

Дерново-слабопідзолисті ґрунти сформувались під мішаними і сосновими лісами в умовах промивного типу водного режиму на давньоалювіальних відкладах. Основною діагностичною ознакою цих ґрунтів є виражена диференціація профілю на генетичні горизонти. Ґрунти мають слабку гумусованість (до 1 %). Гумус грубий з великою кількістю слабомінералізованих органічних решток. Ґрунтово-вбирний комплекс не насичений основами, має високий вміст обмінного водню та дуже кислу реакцію ґрунтового розчину (pH до 4,58). Вони також мають дуже низькі значення легкогідролізованого азоту та гідрологічної кислотності (до 2,9 ммоль/100 г), невисокі значення обмінного калію, низькі показники рухомого.

Дернові ґрунти сформувались в межах заплав річок. Вони вирізняються нейтральною реакцією ґрунтового розчину, достатньо високим вмістом органічних речовин (2,98 %), дуже

низькими значеннями легкогідролізованого азоту, підвищеними показниками вмісту рухомих сполук фосфору, а також низькими показниками гідрологічної кислотності та обмінного калію (Додаток Д).

На розвиток ґрунтового покриву досліджених ділянок філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» вплинули помірно-континентальний клімат, розташування в межах Полтавської рівнини, внаслідок чого рельєф представлений великою різноманітністю форм, у тому числі й ерозійних, достатньо густа річкова мережа, а також лесові, алювіальні та давньоалювіальні ґрунтоутворюючі породи.

В межах території дослідження сформувались дерново-підзолисті, сірі лісові ґрунти, чорноземи опідзолені, а також дернові ґрунти.

Дерново-слабопідзолисті ґрунти сформувались під мішаними та сосновими лісами в межах надзаплавних терас річок. Їх низька природна родючість пов’язана з кислою реакцією ґрунтового розчину, невисоким вмістом гумусу, незначною кількістю загальних і доступних рослинам форм елементів живлення.

Чорноземи опідзолені та сірі лісові ґрунти сформувались переважно на вододільних ділянках Придніпровської низовини під широколистяними лісами на лесових або лесоподібних відкладах. Ці ґрунти в цілому відзначаються кращою родючістю та більшим вмістом поживних речовин.

Дернові ґрунти сформувались в межах заплавних частин річок. Вони характеризуються достатньо високими показниками вмісту органічних речовин та вмісту рухомих сполук фосфору, але малою потужністю ґрунтового профілю внаслідок близького залягання ґрунтових вод.

У межах обстеженої території не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів процесів його деградації, обумовлених проведенням лісогосподарських робіт. Шар лісової підстилки, розвинута підлісна рослинність захищають поверхню ґрунту від проявів ерозійних процесів.

При плануванні та проведенні рубок головного користування рекомендується звернути особливу увагу на 6 виділ 42 кварталу Краснолуцького лісництва щодо недопущення посилення ерозійних процесів, у зв’язку з наявністю в його межах сформованого яру.

Враховуючи геоморфологічні умови ґрунтоутворення і регіональні особливості ведення лісогосподарської діяльності, на землях господарства у процесі післяпроектного моніторингу необхідно виділяти репрезентативні виділи для площ головного користування, які визначаються річними планами лісогосподарських робіт чи річними лісосічними відомостями, у відповідності до фонду рубок.

За умови попередження акумуляції стоку води на території планованої діяльності, вважаємо за можливе проведення всіх видів рубок (рубки головного користування, суцільно-санітарні та

інші), передбачених Законодавством України, з дотриманням умов моніторингу стану ґрунтового покриву.

3.6 Пожежна ситуація

Пожежна безпека в лісі повинна забезпечуватися проведенням профілактичних заходів, оперативного виявлення і ліквідації лісових пожеж на території лісового фонду. З цією метою слід проводити розробку оперативних протипожежних планів, встановлювати регламент роботи лісопожежних служб в залежності від пожежної небезпеки і фактичної горимості лісів, проводити регулювання відвідування лісових урочищ, контролювати дотримання правил пожежної безпеки та ряд інших заходів.

Ступінь пожежної небезпеки визначався за «Шкалою оцінки природної пожежної небезпеки лісових ділянок лісового фонду» розробленою інститутом «Укрдіпроліс» і затвердженою наказом Міністерства лісового господарства України від 2 червня 1997 року № 52. Розподіл площі земель лісогосподарського призначення за класами пожежної небезпеки наведений в таблиці 3.11.

Таблиця 3.11 – Розподіл площі земель лісогосподарського призначення за класами пожежної небезпеки

Класи пожежно небезпеки					Разом	Середній клас пожежнонебезпеки
1	2	3	4	5		
Безвіднянське лісництво						
1777.5	1932.7	794.8	442.4	200.6	5148.0	2.09
Бірківське лісництво						
1365.9	1139.3	825.7	582.5	319.1	4232.5	2.37
Вельбівське лісництво						
1415.3	2806.9	1210.7	576.4	396.8	6406.1	2.33
Зіньківське лісництво						
88.7	61.2	3885.1	272.1	397.4	4704.5	3.17
Краснолуцьке лісництво						
256.9	203.3	3747.2	743.3	665.0	5615.7	3.24
Пирятинське лісництво						
262.7	429.5	2931.7	2435.3	2382.4	8441.6	3.73
Чорнухинське лісництво						
53.9	159.8	3006.8	102.6	412.1	3735.2	3.17
Вороньківське лісництво						
156.5	302.3	2415.6	322.7	1376.0	4573.1	3.53
Лохвицьке лісництво						
269.3	274.4	3792.0	1133.5	1176.0	6645.2	3.40
Лютенське лісництво						
2087.4	1766.7	1577.3	963.7	388.6	6783.7	2.38
УСЬОГО						
7734.1	9076.1	24186.9	7574.5	7714.0	56285.6	2.97

Територія характеризується 2,97 класом пожежної небезпеки, що зумовлено значною

питомою вагою вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок хвойних насаджень і відвідування лісу населенням.

Територія філії за способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними віднесена до зони наземної охорони лісів, своєчасне виявлення пожеж і боротьби з ними. В таблиці 3.12 наведено обсяги запроектованих заходів з протипожежного впорядкування.

Таблиця 3.12 – Обсяги запроектованих заходів з протипожежного впорядкування

Найменування заходів	Одиниця вимірювання	Існує	Проєктується	Прийнято 2-ою л/в нарадою	Термін виконання
1. Організаційні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки					
1.1. Проведення навчань, інструктажів та перевірки знань з пожежної безпеки посадових осіб відповідальних за пожежну безпеку	заходи	Згідно інструкції з охорони праці та посадових інструкцій			
1.2. Утримання лісової пожежної станції 1 типу	шт.	1	1	1	проєктний період
1.3. Організація пунктів зосередження протипожежного інвентарю	шт.	10	10	10	проєктний період
1.4. Щорічна розробка оперативно-мобілізаційного плану на випадок виникнення лісових пожеж	план	3	3	3	щорічно
1.5. Створення резерву паливно-мастильних матеріалів:					
- дизельне паливо	т.	1,5	1,5	1,5	щорічно
- бензин	т.	1,5	1,5	1,5	щорічно
1.6. Перевірка стану готовності до пожежно-небезпечного періоду	На початку пожежно-небезпечного періоду				
1.7. Матеріально-технічне забезпечення пожежних служб	тис. грн.	Згідно нормативів за діючими розцінками			
1.8. Утримання сил і засобів виявлення пожеж і пожежегасіння					
- наймання пожежних сторожів	осіб	13	13	13	щорічно
2. Заходи з попередження виникнення пожеж (профілактичні)					
2.1. Проведення роз'яснювальної роботи серед населення з використанням преси, радіо та інших засобів масової інформаціє	статті, лекції	49	50	50	щорічно
2.2. Встановлення протипожежних панно	шт.	11	13	13	проєктний період
2.3. Встановлення, відновлення та ремонт шлагбаумів	шт.	124	150	150	проєктний період
2.4. Встановлення попереджувальних аншлагів	шт.	100	150	150	щорічно
2.5. Обладнання місць відпочинку та паління	шт.	18	18	18	проєктний період
2.6. Маршрутне патрулювання	по затверджених маршрутах				
2.7. Обладнання і утримання пожежних вежі					
- веж	шт.	1	1	1	проєктний період

Найменування заходів	Одиниця вимірювання	Існує	Проєктується	Прийнято 2-ою л/в нарадою	Термін виконання
- щогл	шт.	3	3	3	проєктний період
3. Заходи з попередження розповсюдження лісових пожеж (обмежувальні)					
3.1. Створення мінералізованих смуг	км	465	450	450	щорічно
3.2. Догляд за мінералізованими смугами	км	4824	4500	4500	щорічно
3.3 Догляд за протипожежними розривами	га	25,4	25,4	25,4	щорічно

За ревізійний період філією проведено багато заходів по попередженню пожеж в лісовому фонді. Основними причинами виникнення лісових пожеж є необережне поводження з вогнем у лісі, а також порушення правил пожежної безпеки. Вся територія філії за способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними віднесена до наземної охорони лісів.

З метою своєчасного виявлення і оповіщення про лісову пожежу в пожежно-небезпечний період проводиться наземне патрулювання лісовою охороною та цілодобове чергування тимчасовими пожежними сторожами в філії.

Охорону і захист лісу здійснює державна лісова охорона. Основними її завданнями є здійснення державного контролю за всіма лісокористувачами і власниками лісів, за дотриманням лісового законодавства, забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб лісу, запобіганням правопорушенням та контроль за використанням лісових ресурсів. Регулювання діяльності лісової охорони здійснюється згідно Положення про державну лісову охорону (2009)

Щорічно на підприємстві складається мобілізаційно-господарський план гасіння лісових пожеж, а також здійснюються наступні організаційно-технічні заходи:

– щорічно оприлюднюються рішення райдержадміністрації «Про заходи по поліпшенню протипожежної охорони лісів і підготовки до пожежонебезпечного періоду» і проводиться роз’яснювальна робота серед населення;

– з метою виявлення пожеж і вчасного оперативного їх гасіння під час пожежонебезпечного періоду проводиться патрулювання пожежними вартовими, лісовою охороною, чергування біля телефонних апаратів в конторі підприємства.

У пожежонебезпечному періоді в лісовому фонді забороняється:

1) розпалювати багаття за межами спеціально визначених та облаштованих місць (крім тих, що пов’язані з технологічними вимогами лісогосподарських заходів у спеціально передбачених для цього місцях). Розташування місць розведення багать визначається у матеріалах лісовпорядкування, протипожежного впорядкування або переліку, затвердженому постійним лісокористувачем, власником лісів, опублікованих на веб-сайтах постійних лісокористувачів, органів місцевого самоврядування та розміщених на інформаційних стендах;

2) заїжджати та перебувати на території лісового фонду (крім транзитних шляхів) транспортним засобам та іншим механізмам, крім тих, що використовуються для лісогосподарської мети та охорони лісів від пожеж, у разі встановлення IV і вище класу пожежної небезпеки за умовами погоди;

3) відвідувати населенням (у тому числі з метою полювання) хвойних насаджень у разі встановлення IV і вище класу пожежної небезпеки за умовами погоди;

4) відвідувати населенням (у тому числі з метою полювання) усіх лісів у разі комплексного показника пожежної небезпеки за умовами погоди більше 10000 та швидкості вітру більше 10 метрів на секунду;

5) палити, кидати в лісі непогашені сірники, недопалки, витрушувати з люльок гарячий попіл, крім місць, обладнаних для цієї мети;

6) залишати обмащене, просочене бензином, гасом, мастилом чи іншими горючими речовинами ганчір'я тощо;

7) заправляти пальним у лісі паливні баки під час роботи двигуна;

8) експлуатувати машини та інші механізми з несправною паливною та іскрогасною системою;

9) палити або користуватися відкритим вогнем під час проведення робіт із пально-мастильними матеріалами (переливання пального, заправлення двигунів);

10) використовувати на полюванні пижі, виготовлені з горючих або з таких, що здатні тліти, матеріалів.

Протипожежне впорядкування включає комплекс правових, організаційних технічних, лісогосподарських та інших заходів, направлених на попередження виникнення пожеж, обмеження їх розповсюдження, зниження пожежної безпеки в лісі, підвищення пожежестійкості деревостанів, своєчасне виявлення пожеж та їх гасіння. Заходи з охорони лісів від пожеж запроектовані з врахуванням економічних, біологічних і екологічних особливостей лісового фонду. В основу проектування покладені Правила пожежної безпеки в лісах України (2005), Положення про лісові пожежні станції (2006), узгоджені з лісогосподарським підприємством основні заходи з протипожежного улаштування.

3.7 Флора, фауна, біорізноманіття

Відмості про рослинний світ

У таблиці 3.13 наведений розподіл лісів території лісокористування за головними лісоутворюючими породами.

Таблиця 3.13 – Розподіл лісів території лісокористування за головними лісоутворюючими породами

Індекс типу лісу	Панівна деревна порода	Площа	
		фактична	оптимальна
А0С	Сосна звичайна	8.4	8.4
А1С	Сосна звичайна	751.0	799.7
		37.5	
	Сосна зв. в осередках кор. губ.		
	Дуб червоний	3.6	
	Акація біла	0.8	
	Береза повисла	7.2	0.4
Разом		800.1	800.1
А2С	Сосна Банкса	0.5	
	Сосна кримська	4.7	
	Сосна звичайна	1489.8	1678.4
		143.1	
	Сосна зв. в осередках кор. губ.		
	Дуб червоний	31.4	
	Берест	0.5	0.5
	Акація біла	15.2	
	Береза повисла	26.6	10.0
Разом		1711.8	1711.8
В1ДС	Сосна кримська	1.8	1.8
	Сосна звичайна	21.9	27.2
	Дуб звичайний	2.6	1.1
	Акація біла	1.8	
	Береза повисла	3.0	1.0
Разом		31.1	31.1
В2ДС	Сосна кримська	10.4	10.4
	Сосна звичайна	9846.1	10330.2
		291.8	
	Сосна зв. в осередках кор. губ.		
	Ялина європейська	11.0	11.0
	Дуб червоний	73.6	
	Дуб звичайний	488.4	488.4
	Ясен зелений	0.4	
	Ясен звичайний	5.1	
	Клен гостролистий	11.2	1.1
	Клен польовий	3.0	
	Клен ясенолистий	3.6	
	Берест	0.8	0.5
	Акація біла	74.4	
	Береза повисла	334.9	334.9
	Осика	21.3	
	Вільха чорна	0.5	
	Липа дрібнолиста	6.4	6.4
	Груша звичайна	1.8	1.8
	Яблуня лісова	0.6	0.6
Разом		11185.3	11185.3
В3ДС	Сосна звичайна	36.4	
		0.8	
	Сосна зв. в осередках кор. губ.		
	Дуб червоний	1.4	

Індекс типу лісу	Панівна деревна порода	Площа	
		фактична	оптимальна
	Дуб звичайний	54.3	54.3
	Акація біла	0.5	
	Береза повисла	92.9	92.9
	Осика	25.9	
	Вільха чорна	2.3	
	Липа дрібнолиста	1.8	1.8
	Тополя біла	0.6	0.6
	Тополя канадська	0.9	0.9
	Верба біла	1.6	1.6
	Верба ламка	0.9	0.9
Разом		220.3	220.3
С1ЕКД	Сосна звичайна	4.8	4.8
	Дуб червоний	4.4	4.4
	Дуб звичайний	36.0	67.5
	Ясен зелений	0.9	0.9
	Клен ясенолистий	0.6	
	Берест	3.9	3.9
	Акація біла	36.9	
	Береза повисла	31.7	31.7
	Тополя канадська	6.6	6.6
	Абрикос звичайний	0.8	0.8
	Груша звичайна	4.4	4.4
Разом		131.0	131.0
С2ГДС	Сосна кримська	4.0	4.0
	Сосна звичайна	338.6	636.5
		6.5	
	Сосна зв. в осередках кор. губ.		
	Ялина європейська	1.0	1.0
	Дуб звичайний	446.3	446.3
	Граб звичайний	18.6	18.6
	Ясен зелений	17.7	17.7
	Ясен звичайний	5.0	5.0
	Клен гостролистий	10.7	10.7
	В'яз гладкий	0.6	0.6
	Берест	7.6	7.6
	В'яз дрібнолистий	0.4	0.4
	В'яз шорсткий	4.3	3.5
	Акація біла	276.6	
	Береза повисла	74.1	74.1
	Осика	8.9	
	Липа дрібнолиста	33.3	33.3
	Тополя канадська	16.8	11.7
	Верба біла	0.2	0.2
	Груша звичайна	3.3	3.3
Разом		1274.5	1274.5
С2ЛДС	Сосна кримська	9.9	9.9
	Сосна звичайна	1633.9	1886.4
		30.9	
	Сосна зв. в осередках кор. губ.		
	Ялина європейська	3.8	3.8
	Модрина європейська	0.7	0.7

Індекс типу лісу	Панівна деревна порода	Площа	
		фактична	оптимальна
	Дуб червоний	15.2	
	Дуб звичайний	1243.5	1243.5
	Ясен зелений	7.3	
	Ясен звичайний	10.3	10.3
	Клен гостролистий	17.2	17.2
	Клен польовий	4.5	4.5
	Явір	0.2	0.2
	Клен ясенолистий	4.6	
	Берест	10.0	10.0
	В'яз дрібнолистий	1.7	1.7
	Акація біла	109.0	
	Береза повисла	180.0	180.0
	Осика	77.3	
	Вільха чорна	3.7	
	Липа дрібнолиста	81.5	81.5
	Тополя біла	1.0	1.0
	Тополя канадська	7.5	7.5
	Тополя чорна	1.8	1.8
	Верба біла	2.7	2.7
	Абрикос звичайний	0.2	0.2
	Бархат амурський	0.5	0.5
	Груша звичайна	4.8	4.8
Разом		3463.7	3463.7
С2ЕД	Сосна звичайна	270.4	270.4
	Дуб звичайний	91.1	97.4
	Ясен зелений	29.5	29.5
	Ясен звичайний	9.0	9.0
	Клен гостролистий	18.7	18.7
	Клен польовий	1.8	1.8
	Клен ясенолистий	6.3	
	В'яз гладкий	10.3	10.3
	Берест	4.0	4.0
	В'яз дрібнолистий	4.1	4.1
	В'яз шорсткий	16.8	16.8
	Акація біла	385.5	385.5
	Береза повисла	49.4	49.4
	Осика	0.9	0.9
	Липа дрібнолиста	18.2	18.2
	Абрикос звичайний	5.8	5.8
	Груша звичайна	6.7	6.7
Разом		928.5	928.5
С2ЗД	Сосна звичайна	13.8	9.5
	Дуб червоний	0.8	
	Дуб звичайний	297.5	325.5
	Ясен зелений	5.3	
	Ясен звичайний	0.6	0.6
	Клен гостролистий	3.9	3.9
	Клен польовий	2.3	2.3
	Клен ясенолистий	0.2	
	В'яз шорсткий	2.1	2.1
	Акація біла	7.9	

Індекс типу лісу	Панівна деревна порода	Площа	
		фактична	оптимальна
	Береза повисла	26.1	26.1
	Осика	20.8	20.8
	Вільха чорна	1.1	1.1
	Липа дрібнолиста	18.2	18.2
	Тополя біла	3.4	3.4
	Тополя канадська	21.1	21.1
	Тополя чорна	39.9	39.9
Разом		465.0	465.0
С2Д	Сосна звичайна	53.7	53.7
	Дуб звичайний	97.3	106.0
	Ясен звичайний	0.9	0.9
	Клен гостролистий	30.1	30.1
	Клен польовий	1.1	1.1
	Акація біла	8.1	
	Береза повисла	3.3	
	Осика	0.3	
Разом		194.8	194.8
С3ГДС	Сосна звичайна	2.8	2.8
	Дуб звичайний	23.2	29.0
	Берест	1.6	1.6
	Береза повисла	3.4	3.4
	Осика	4.3	
	Вільха чорна	1.7	
	Липа дрібнолиста	0.9	0.9
	Тополя канадська	3.5	3.5
	Тополя чорна	0.4	0.4
	Верба біла	3.4	3.4
Разом		45.2	45.2
С3ЛДС	Сосна звичайна	26.9	94.8
		0.7	
	Сосна зв. в осередках кор. губ.		
	Дуб червоний	1.0	
	Дуб звичайний	85.2	85.2
	Ясен зелений	1.5	
	Ясен звичайний	5.0	3.0
	Клен гостролистий	3.3	3.3
	Клен польовий	3.7	3.7
	Берест	1.5	1.5
	Акація біла	3.2	
	Береза повисла	55.7	55.7
	Осика	41.9	
	Вільха чорна	21.1	
	Липа дрібнолиста	18.9	18.9
	Тополя біла	2.7	2.7
	Тополя канадська	1.8	1.8
	Тополя чорна	3.2	3.2
	Верба біла	2.4	2.4
	Верба ламка	0.9	0.9
Разом		280.6	280.6
С3КЛД	Дуб звичайний	30.7	49.2
	Клен гостролистий	0.9	0.9

Індекс типу лісу	Панівна деревна порода	Площа	
		фактична	оптимальна
	Клен польовий	0.4	0.4
	Клен ясенолистий	2.5	
	В'яз шорсткий	1.7	
	Акація біла	1.5	
	Береза повисла	6.4	
	Осика	6.4	
	Вільха чорна	11.1	11.1
	Липа дрібнолиста	6.1	6.1
	Тополя біла	1.0	1.0
	Тополя канадська	0.7	0.7
	Тополя чорна	1.2	1.2
	Верба біла	2.6	2.6
Разом		73.2	73.2
С3ЗД	Сосна звичайна	15.0	15.0
	Дуб звичайний	104.7	126.7
	Ясен звичайний	6.1	6.1
	Клен гостролистий	8.7	8.7
	Клен ясенолистий	21.1	
	В'яз гладкий	2.0	2.0
	Берест	4.6	4.6
	В'яз шорсткий	5.0	5.0
	Акація біла	0.9	
	Береза повисла	25.5	25.5
	Осика	46.2	46.2
	Вільха чорна	104.7	104.7
	Липа дрібнолиста	12.6	12.6
	Тополя біла	9.4	9.4
	Тополя канадська	9.7	9.7
	Тополя чорна	28.9	28.9
	Верба біла	5.3	5.3
	Верба ламка	14.0	14.0
Разом		424.4	424.4
С4ВЛЧ	Дуб звичайний	6.0	
	Граб звичайний	0.5	0.5
	Клен ясенолистий	1.9	
	Береза повисла	53.2	53.2
	Осика	4.0	4.0
	Вільха чорна	1371.7	1379.6
	Тополя біла	0.7	0.7
	Верба біла	14.2	14.2
	Верба ламка	5.5	2.3
Разом		1457.7	1457.7
С4ЗТВ	В'яз шорсткий	10.5	10.5
	Береза повисла	49.5	49.5
	Осика	5.2	5.2
	Вільха чорна	3.1	3.1
	Липа дрібнолиста	0.7	0.7
	Тополя біла	0.6	0.6
	Верба біла	23.7	23.7
	Верба ламка	6.2	6.2
Разом		99.5	99.5

Індекс типу лісу	Панівна деревна порода	Площа	
		фактична	оптимальна
С5ВЛЧ	Осика	0.6	0.6
	Вільха чорна	504.6	504.6
	Верба біла	0.3	0.3
	Верба ламка	2.3	2.3
Разом		507.8	507.8
Д1КЛД	Дуб звичайний	97.2	103.6
	Ясен зелений	10.1	10.1
	Ясен звичайний	5.0	5.0
	Клен гостролистий	16.4	16.4
	Клен ясенолистий	0.8	
	В'яз гладкий	5.4	5.4
	Берест	1.0	1.0
	В'яз шорсткий	7.7	
	Акація біла	48.8	48.8
	Береза повисла	1.7	1.7
	Осика	5.6	
	Липа дрібнолиста	11.6	11.6
	Абрикос звичайний	11.1	11.1
	Яблуня лісова	5.2	5.2
Разом		227.6	227.6
Д2ГД	Сосна кримська	2.0	2.0
	Сосна звичайна	9.5	
	Дуб звичайний	3187.0	3329.4
	Граб звичайний	270.9	270.9
	Ясен зелений	7.5	
	Ясен звичайний	34.3	34.3
	Клен гостролистий	85.6	85.6
	Клен польовий	7.0	7.0
	Клен ясенолистий	0.4	
	В'яз гладкий	1.3	1.3
	В'яз дрібнолистий	7.4	7.4
	В'яз шорсткий	2.2	
	Акація біла	41.5	41.5
	Береза повисла	52.7	52.7
	Осика	122.2	
	Вільха чорна	0.6	
	Липа дрібнолиста	81.5	81.5
	Тополя біла	3.3	3.3
	Тополя канадська	0.3	0.3
	Тополя чорна	1.0	1.0
	Груша звичайна	2.0	2.0
	Горіх маньчжурський	1.6	1.6
	Яблуня лісова	0.3	0.3
	Ліщина звичайна	2.7	2.7
Разом		3924.8	3924.8
Д2КЛД	Сосна звичайна	332.4	297.0
	Ялина європейська	3.2	3.2
	Дуб червоний	11.5	
	Дуб звичайний	10540.9	11943.6
	Граб звичайний	76.5	76.5
	Ясен зелений	285.7	

Індекс типу лісу	Панівна деревна порода	Площа	
		фактична	оптимальна
	Ясен звичайний	486.3	486.3
	Клен гостролистий	956.1	956.1
	Клен польовий	39.8	39.8
	Клен ясенолистий	77.0	
	В'яз гладкий	12.9	12.9
	Берест	69.9	69.9
	В'яз дрібнолистий	6.0	6.0
	В'яз шорсткий	29.3	29.3
	Акація біла	727.4	
	Береза повисла	205.1	205.1
	Осика	610.9	352.4
	Вільха чорна	5.8	
	Липа дрібнолиста	1370.7	1370.7
	Тополя біла	13.2	13.2
	Тополя канадська	25.6	25.6
	Тополя чорна	1.4	
	Верба біла	2.6	2.6
	Верба ламка	3.6	3.6
	Клен татарський	0.6	0.6
	Бархат амурський	1.8	1.8
	Груша звичайна	23.5	23.5
	Гіркокаштан звичайний	0.6	0.6
	Горіх грецький	5.0	5.0
	Черемха звичайна	0.2	0.2
	Яблуня лісова	6.1	6.1
Разом		15931.6	15931.6
Д2ЗД	Дуб звичайний	69.0	69.8
	Ясен звичайний	1.0	1.0
	Клен гостролистий	8.5	8.5
	Клен ясенолистий	0.8	
	Берест	4.2	4.2
	В'яз шорсткий	6.0	6.0
	Акація біла	0.5	
	Береза повисла	64.0	64.0
	Осика	9.9	9.9
	Липа дрібнолиста	2.3	2.3
	Тополя біла	4.3	4.3
	Тополя канадська	2.6	2.6
	Тополя чорна	13.0	13.0
	Груша звичайна	5.3	5.3
Разом		191.4	191.4
Д3ГД	Дуб звичайний		3.7
	Граб звичайний	5.2	5.2
	Ясен звичайний	2.2	2.2
	Клен ясенолистий	0.5	
	Акація біла	3.2	
	Береза повисла	2.7	2.7
	Осика	5.5	5.5
	Вільха чорна	0.8	0.8
	Липа дрібнолиста	1.9	1.9
	Тополя чорна	0.5	0.5

Індекс типу лісу	Панівна деревна порода	Площа	
		фактична	оптимальна
Разом		22.5	22.5
Д3КЛД	Сосна звичайна	5.8	
	Дуб звичайний	189.8	232.6
	Граб звичайний	2.3	2.3
	Ясен зелений	7.9	2.0
	Ясен звичайний	29.7	29.7
	Клен гостролистий	40.8	40.8
	Клен польовий	15.7	15.7
	Клен ясенолистий	26.8	
	В'яз гладкий	0.9	0.9
	Берест	13.5	13.5
	В'яз шорсткий	12.9	12.9
	Акація біла	4.3	
	Береза повисла	38.8	38.8
	Осика	96.3	96.3
	Вільха чорна	69.5	69.5
	Липа дрібнолиста	132.3	132.3
	Тополя біла	2.9	2.9
	Тополя канадська	10.1	10.1
	Тополя чорна	4.6	4.6
	Верба біла	15.6	15.6
	Верба ламка	21.8	21.8
	Яблуня лісова	2.1	2.1
Разом		744.4	744.4
Д3ЗД	Сосна звичайна	4.4	4.4
	Ялина європейська	0.3	0.3
	Дуб звичайний	509.9	557.8
	Ясен зелений	0.6	0.6
	Ясен звичайний	36.3	36.3
	Клен гостролистий	29.0	29.0
	Клен польовий	3.5	3.5
	Клен ясенолистий	14.8	
	Берест	8.1	8.1
	В'яз шорсткий	4.0	1.0
	Акація біла	12.7	12.7
	Береза повисла	182.5	182.5
	Осика	180.5	150.4
	Вільха чорна	140.1	140.1
	Липа дрібнолиста	102.7	102.7
	Тополя біла	10.4	10.4
	Тополя канадська	18.6	18.6
	Тополя чорна	2.1	2.1
	Верба біла	13.5	13.5
	Верба ламка	16.5	16.5
	Груша звичайна	0.7	0.7
	Яблуня лісова	0.7	0.7
	Верба п'ятитичинкова	6.9	6.9
Разом		1298.8	1298.8
Д4ВЛЧ	Дуб звичайний	6.0	2.5
	Ясен зелений	0.6	
	Клен гостролистий	0.9	0.9

Індекс типу лісу	Панівна деревна порода	Площа	
		фактична	оптимальна
	Клен ясенолистий	4.3	
	Береза повисла	217.9	217.9
	Осика	55.3	55.3
	Вільха чорна	1948.5	1953.4
	Липа дрібнолиста	0.7	0.7
	Тополя канадська	3.2	3.2
	Верба біла	12.1	12.1
	Верба ламка	32.4	32.4
	Верба козяча	1.6	1.6
Разом		2283.5	2283.5
Д4ЗТВ	Клен гостролистий	0.9	0.9
	Клен ясенолистий	2.3	
	Береза повисла	164.9	164.9
	Осика	28.3	28.3
	Вільха чорна	14.3	14.3
	Тополя біла	1.3	3.9
	Тополя чорна	0.4	0.4
	Верба біла	44.5	44.5
	Верба ламка	66.8	66.8
	Верба козяча	17.5	17.5
Разом		341.2	341.2
Д5ВЛЧ	Вільха чорна	672.6	672.6
	Верба ламка	6.6	6.6
Разом		679.2	679.2
Д5ЗВ	Береза повисла	2.7	2.7
Усього		48950.6	48950.6

Загальна вікова структура деревостанів за групами віку наведена в таблиці 3.14.

Таблиця 3.14 – Загальна вікова структура деревостанів за групами віку

Групи порід	Існуючий				Оптимальний			
	молодняки	середньовікові	присти-гаючі	стиглі і перестійні	молодняки	середньовікові	присти-гаючі	стиглі і перестійні
Ліси природоох. наукового. історико-культур. призначення								
Хвойні	11.0	69.2	16.1	3.7	28.6	42.8	14.3	14.3
Твердолистяні	3.7	80.7	3.7	11.9	23.5	53.1	11.8	11.6
М'яколистяні	4.1	58.7	12.2	25.0	26.3	46.4	13.1	14.2
Разом	5.3	72.7	8.5	13.5	25.3	49.2	12.7	12.8
Рекреаційно-оздоровчі ліси								
Хвойні	31.1	25.1	34.6	9.2	36.3	36.4	18.1	9.2
Твердолистяні	13.4	66.9	8.2	11.5	29.4	46.9	14.7	9.0
М'яколистяні	20.8	36.8	18.8	23.6	31.0	37.4	15.5	16.1
Разом	21.2	46.5	19.8	12.5	32.2	41.6	16.1	10.1
Захисні ліси								
Хвойні	40.7	17.9	37.0	4.4	35.7	36.9	17.8	9.6
Твердолистяні	9.1	60.6	6.3	24.0	28.1	46.8	14.0	11.1
М'яколистяні	10.0	41.8	16.4	31.8	27.9	43.7	13.9	14.5
Разом	19.6	42.4	18.6	19.4	30.5	42.9	15.2	11.4

Групи порід	Існуючий				Оптимальний			
	молодняки	середньовікові	приспигаючі	стиглі і перестійні	молодняки	середньовікові	приспигаючі	стиглі і перестійні
УСЬОГО ПО ПІДПРИЄМСТВУ								
Хвойні	35.8	24.6	34.4	5.2	35.1	37.4	17.5	10.0
Твердолистяні	8.8	65.3	6.1	19.8	27.5	47.9	13.7	10.9
М'яколистяні	10.2	44.2	15.9	29.7	27.9	43.5	14.0	14.6
Усього	17.6	47.8	17.2	17.4	30.0	43.6	15.0	11.4

Розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за класами бонітету наведена в таблиці 3.15.

Таблиця 3.15 – Розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за класами бонітету

Панівна деревна порода	Класи бонітету									Разом
	1Б і вище	1А	1	2	3	4	5	5А	5Б	
Сосна Банкса						0.5				0.5
Сосна кримська	6.3	0.7	8.7	9.8	7.3					32.8
Сосна звичайна	2135.3		2734.6		330.0		52.6			
	728.3		7564.5		1196.3		124.0			14865.6
Сосна зв. в осередках кор. губ.	1.8	70.3		140.7						
			183.7		95.6	13.1	6.1			511.3
Ялина європейська	0.1	2.5	13.6	1.6	1.1	0.4				19.3
Модрина європейська				0.7						0.7
Дуб червоний	4.4	9.5	77.8	29.8	18.9	1.8	0.7			142.9
Дуб звичайний	473.5		9078.2		197.0					17606.6
	111.7		5099.8		2635.0		11.4			
Граб звичайний				162.4		1.8				374.0
			3.2		206.6					
Ясен зелений			126.6		55.9	10.0	3.6			375.0
	1.3	19.9		157.7						
Ясен звичайний	168.1		91.4	15.9		0.6				636.8
	49.6		311.2							
Клен гостролистий			354.0		131.1					
	16.5		727.5		13.8					1242.9
Клен польовий		0.9	21.4	37.0	22.4	1.1				82.8
Явір			0.2							0.2
Клен ясенолистий		9.2	36.9	47.7	60.9	13.8				168.5
В'яз гладкий			8.0	17.2	8.2					33.4
Берест										

	5.5	32.7	80.2	9.3	3.0	0.5		131.2
В'яз дрібнолистий								
		5.6	11.1	2.5	0.4			19.6
В'яз шорсткий								
	16.8	19.1	50.2	14.7	1.7			102.5
Акація біла	203.5		525.8		11.8			1760.7
	64.2		820.0		135.4			
Береза повисла	483.8		610.3					
	211.7		569.0		74.0	7.1		1955.9
Осика	394.9		163.3					
	183.3		603.2		31.5	2.3		1378.5
Вільха чорна	450.0		1992.0		26.4	0.5		4877.8
	71.4		2017.8		319.7			
Липа дрібнолиста	450.0		154.9					
	2.0	65.2	1223.3		6.9			1902.3
Тополя біла								
	50.7	2.8		1.3				54.8
Тополя канадська								
	91.6	26.1	11.3					129.0
Тополя чорна								
	89.7	8.7						98.4
Верба біла								
	78.1	39.5	15.5	11.6				144.7
Верба ламка								
	90.1	35.9	41.4	10.1				177.5
Клен татарський								
				0.6				0.6
Абрикос звичайний								
				16.9		1.0		17.9
Бархат амурський								
	0.8	0.5	1.0					2.3
Груша звичайна								
	0.7	8.6	8.0	22.9	12.3			52.5
Гіркокаштан звичайний								
			0.6					0.6
Горіх грецький								
		0.7	2.4	1.9				5.0
Горіх маньчжурський								
			1.6					1.6
Черемха звичайна								
			0.2					0.2
Яблуня лісова								
		1.3	0.3	0.8	2.9	9.7		15.0
Верба козяча								
						13.7	5.4	19.1
Верба п'ятитичинкова								
						6.9		6.9
Ліщина звичайна								
						2.7		2.7
Разом	4640.6		17929.6		658.1		58.0	
	1836.3		18406.3		5240.3		181.4	48950.6
%	3.8	9.5	37.6	36.6	10.7	1.3	0.4	0.1	100.0

За результатами робіт базового лісовпорядкування, визначали належність лісових ділянок до пралісів, квазіпралісів або природних лісів відповідно до «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів» (Наказом Міндовкілля №161 від

18.05.2018 р.). Встановлено, що на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відсутні лісові ділянки, які потенційно відповідають критеріями визначення належності до пралісів, квазіпралісів або природних лісів.

Відповідно до частини 5 статті 12 Закону України «Про Червону книгу України», не допускається оприлюднення відомостей про точне місце перебування (зростання) об'єктів Червоної книги України та інших відомостей про них, якщо це може призвести до погіршення умов охорони та відтворення цих об'єктів. З цих позицій, інформація про місця перебування тварин Червоної книги, що є об'єктами незаконного полювання або торгівлі, або про місця зростання рослин Червоної книги України, що є об'єктами незаконного вилучення з природи для комерційних чи утилітарних цілей, є конфіденційною. До зазначеної інформації застосовується частина 8 статті 4 Закону «Про оцінку впливу на довкілля» та частини 9 і 18 «Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля» (постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026).

Проведення дослідження щодо наявності природних оселищ, біологічного різноманіття, ідентифікації рідкісних та зникаючих видів флори і фауни на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» охоплювало весняно-літній період 2024 року та березень-квітень 2025 року у проміжки часу характерні для вегетаційного періоду рослин та життєвих циклів тварин.

Уточнення структури екологічної мережі, природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі регіону, камеральні роботи проводили у лютому 2024 року.

Програмою дослідження передбачалося проведення польових та камеральних робіт, які включали:

- попередній аналіз розташування лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відносно об'єктів і територій природно-заповідного фонду, Смарагдової мережі, компонентів регіональної екологічної мережі, шляхів міграції птахів, водно-болотних угідь, що охороняються Рамсарською Конвенцією (Рамсарські водно-болотні угіддя) та об'єктів Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО;

- розробка оптимізованих маршрутів з використанням топографічних карт та таксаційних матеріалів з метою обстеження територій лісового фонду підприємства і деталізації складу, структури, віку деревостанів;

- оцінювання розташування і типи природних оселищ (біотопів) під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції, рослинних угруповань Зеленої книги України та їх аналогів у Національному каталозі біотопів України на основі аналізу ГІС-баз даних, доступних інформаційних джерел та наукових публікацій;

- проведення ідентифікації лісів старше 120 років, дерев-насінників і плюсових дерев,

дуплястих та найстаріших дерев, а також таких, що мають виняткове значення для збереження біорізноманіття, місцеіснування видів тварин або інших живих організмів, життєдіяльність яких пов'язана з такими деревами на території проектованих рубок;

- вивчення видового різноманіття та наявності раритетної флори і фауни із переліку Червоної книги України, Резолюції 6 Бернської конвенції та інших міжнародних договорів, ратифікованих від імені України, в найближче розташованих об'єктах Смарагдової мережі, природних ядрах, екологічних коридорах та об'єктах природно-заповідного фонду (ПЗФ);

- складання переліку видів флори і фауни, що особливо важливі для збереження (з Червоної книги України, з додатків до Бернської Конвенції та її Резолюції 6 (1998) або інших міжнародних договорів, ратифікованих від імені України, з переліків регіональної охорони) і зазнають значного впливу, у випадку, якщо їхні популяції потрапляють повністю або частково до території запроектованих рубок чи розташовані на ділянках, що безпосередньо межують з територією планованої діяльності, включаючи особливо вразливі групи лісових тварин: кажанів, птахів, що гніздуються у дуплах дерев, хижих птахів, що гніздуються на деревах, безхребетних тварин і грибів, пов'язаних з мертвою деревиною;

- зазначити факти реєстрації раритетних видів і популяцій на лісових ділянках, відведених у рубку, або поряд з рубками;

- розробка рекомендацій та переліку заходів щодо зменшення впливу від провадження планованої діяльності на біорізноманіття, природні оселища, рослинні угруповання, раритетну флору і фауну, природоохоронні території з перспективою на найближчі роки.

Застосовували такі методи дослідження: детально-маршрутні, описові, статистичні, аналітичні, порівняльні, біоіндикаційні, комплексні, ландшафтно-екологічні, ботанічні, зоологічні, орнітологічні, польові, ретроспективного аналізу, моніторингу, картографічні.

При визначенні природних оселищ користувалися актуальною класифікацією оселищ EUNIS (2016) та характеристиками для визначення оселищ I-III рівнів з ознаками найбільшої діагностичної цінності. Також, порівнювали природні оселища з їх аналогами у Зеленій книзі України (Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, та типових природних рослинних угруповань, які підлягають охороні і заносяться до Зеленої книги України (зокрема, природних рослинних угруповань, які вилучені із Зеленої книги України, наказ № 368 від 17.12.2020 р.) та в Національному каталозі біотопів України (UkrBiotop), що включають інформацію про усю різноманітність біотопів (природних оселищ) України, загрози для них та рекомендації по збереженню.

Цінні об'єкти біотопічного різноманіття (оселища об'єктів Смарагдової мережі, праліси, квазіпраліси і природні ліси) ідентифікувалися експертом, шляхом камерального аналізу лісотаксаційних матеріалів із наступним рекогносцирувальним польовим обстеженням та із

виконанням повторних уточнюючих обстежень протягом вегетаційного періоду.

Моніторингові дослідження проводилися згідно з планованими завданнями на ділянках діяльності підприємства.

З метою об'єктивної оцінки впливу лісогосподарської діяльності на лісові природні комплекси, моніторингові ділянки обиралися на території різних лісництв.

Схеми польових маршрутів прокладено в межах лісового фонду кварталів (Додаток С).

Проективне вкриття у розрізі трав'янистих рослин визначали відповідно до частки кожного виду із градацією 5 %. Облік підросту деревних порід проводили на закладених площадках вздовж маршрутних ходів із визначенням виду, орієнтовного віку, висоти та кількості екземплярів.

З метою деталізації складу та структури фітоценозів закладали пробні площі (для вивчення деревостану (за ярусами) та чагарникового ярусу), а також площадки для оцінювання живого надґрунтового покриву (трав'янистого ярусу та дрібних чагарничків) і підросту основних деревних порід.

Дослідження рослинного покриву здійснювали за визначеними маршрутами на пробних і облікових площадках за загальноприйнятими методиками (Браун-Бланке). Загальна площа облікових площадок у межах виділів становила не менше 3 %. Пробні площі закладені згідно загальноприйнятих у лісовій таксації та лісовпорядкуванні методики відповідно до розроблених стандартів (ОСТ 56-69-83).

Серед об'єктів флори здійснювали аналіз деревних рослин, чагарників, трав'янистих рослин, лишайників. Особливу увагу приділяли насадженням з незадовільним санітарним станом, що визначені за результатами лісопатологічного обстеження, як уражені та з ознаками всихання сильної інтенсивності внаслідок пошкодження ентомошкідниками і враження кореневою губкою.

Дослідження основних, зникаючих і рідкісних видів фауни здійснювали за попереднім аналізом матеріалів лісовпорядкування та мисливського впорядкування лісового фонду, бонітування мисливських угідь та іншої наявної інформації щодо локалізації видів у межах лісового фонду підприємства.

Ідентифікацію плазунів та комах й інших представників фауни проводили візуально; птахів – візуально, за наявністю місць гніздування, слідів життєдіяльності та за співом; ссавців – візуально та за слідами життєдіяльності.

Назви видів флори та фауни і типів рослинних угруповань зазначали відповідно до номенклатури, прийнятої у спеціальній літературі. Виявлені під час польових дослідженнях види тварин і рослин було ідентифіковано з використанням наукової літератури та порівняно з переліком видів, що підлягають особливій охороні на території області, переліком видів Червоної книги України,

Резолюцій 4 і 6 Бернської конвенції, Європейського Червоного Списку, МСОП та CITES, переліком рослинних угрупувань, зазначених у Зеленій книзі України та Національному каталозі біотопів України.

Аналізували дані, доступні в оприлюднених документах:

- Екологічний паспорт Полтавської області https://media.poda.gov.ua/docs/bv0njk0k/poltavska_ekopasport2023_compressed.pdf
- Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Полтавській області у 2023 році https://media.poda.gov.ua/docs/fzdlje14/poltavska_regionalnadopovid_2023_compressed.pdf
- Регіональна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022 – 2027 роки («Довкілля – 2027») https://i1.poltava.to/uploads/2022/07/2022-07-26/dovkillya-2027.pdf;
- Регіональна схема формування екологічної мережі Полтавської області: Розпорядження Полтавської обласної державної адміністрації № 58 від 14.02.2022 р. https://oblrada-pl.gov.ua/doc/doc/1218;
- Стратегія розвитку Полтавської області з 2021 по 2027 https://poda.gov.ua/documents/138471;
- Програма Emerald Network Viewer https://emerald.eea.europa.eu/;
- Класифікація оселищ EUNIS (2016) та характеристиками для визначення оселищ I-III рівнів з ознаками найбільшої діагностичної цінності (https://www.botany.kiev.ua/doc/onysh_2016.pdf);
- Онлайн-сервіс GBIF.org https://uncg.org.ua/biodiversity-viewer/;
- Реєстр об`єктів природно-заповідного фонду Полтавської області https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-16.html;
- Території, що пропонуються до включення у мережу Емеральд (Смарагдову мережу) України («тіньовий список») (2019, 2020).

Польові обстеження проведено доктором біологічних наук, професором, Волошиною Наталією Олексіївною за участю аспірантів кафедри екології у травні-липні 2024 р. та березень-квітень 2025 р.

Характеристика природних оселищ

За ботаніко-географічним районуванням України досліджувана територія відноситься до регіону Східного Придніпров'я.

У досліджуваному регіоні природна та напівприродна рослинність займає близько третини загальної площі, інша частина – це штучні або значно антропогенно трансформовані угруповання.

При цьому луки і болота займають до 20 %, ліси – до 10 %, а степові ділянки — менше 2 % площі досліджуваного регіону. Загалом закономірності розподілу основних формацій у регіоні є типовими для Лівобережного Придніпров'я. Плакорні ділянки займають сільськогосподарські угіддя з фрагментами лучних степів на орнонепридатних схилах балок, корінні береги річки – широколистяні ценози, ділянки лучної рослинності, у тому числі вільхові та листяні ліси, на пісках борової тераси – соснові ліси.

Лісова рослинність представлена листяними лісами. Найбільші масиви лісів пов'язані з крутим і найбільш розчленованим правобережжям р. Хорол. Основні масиви заплавних лісів зосереджені в пониззі р. Хорол. Соснові ліси долини формуються на борових терасах річки зі збідненими супіщаними ґрунтами (Байрак О.М., Стецюк Н.О., 2005; Гомля Л.М., 2005).

Рослинний покрив заплави має комплексний та строкатий характер і представлений переважно високотравними болотами та луками. Лучна рослинність регіону складена угрупованнями класів формацій справжніх, остепнених, болотистих, торф'яних, засолених луків. Болотисті та торф'янисті луки поширені у заплавах річок. Справжні луки трапляються у заплаві і на суходолах. Площі остепнених заплавних лук незначні, поширені переважно у прирусловій частині заплави р. Хорол. На терасах річки поширені солонці та солончаки (особливо в пониззі), які приурочені до солончакуватих мулувато-глеєвих та дерново-глеєвих ґрунтах у притерасній та центральній частинах заплави. Болотна рослинність представлена мінеральними болотами, зосередженими в зоні алювіальної діяльності річки, та торфовими, що найбільш поширені у притерасній частині заплави та на депресіях надзаплавних терас. За зайнятими площами у регіоні переважають осокові болота: 1) з переважанням кореневищних осок, які не витримують застійного водного режиму, тому торфові поклади під такими болотами незначної товщини; 2) з переважанням купинних осок, які формують основну частину торфових боліт (Гомеля Л.М., Дерев'янко Т.В., 2016).

Водна рослинність поширена порівняно рівномірно у водоймах регіону дослідження. Її ценози флористично не багаті, їх розподіл пов'язаний із глибиною водойм, швидкістю течії, складом природних відкладів, а також стадіями заростання водойм.

В регіональному ландшафтному парку «Гадяцький» охороняються ділянки корінних старих суборів (дубово-соснових лісів) на борових терасах річок в угрупованнях сосново-дубових та соснових лісів орлякових.

Угруповання високотравних та осокових боліт із бобівником трилистим та вовчим тілом болотним реєструють в гідрологічному заказнику «Харківецький».

Угруповання формації латаття білого та угруповання глечиків жовтих представлені в заповідному лісовому урочищі «Діброво-Кобрієве», гідрологічному заказнику «Харківецький», зрідка, переважно на затоках та старицях річок.

В ландшафтному заказнику «Дейманівський» охороняються угруповання латаття сніжно-білого, зрідка, переважно на затоках та старицях річок у північно-західній частині регіону, переважно в басейні р. Удай.

Лісові (вербово-тополеві, дубовососнові), лучні, болотні (високо травні, осокові), прибережно-водні, водні екосистеми характеризують ландшафтний заказник «Дейманівський».

Соснові насадження, широколистяні та мішані ліси, заплавні луки, прибережноводні, водні переважають в ботанічних заказниках «Великий ліс», «Саранчина долина», «Терновий кущ» і «Гадяцький бір».

Ботанічні заказники «Терновий кущ», «Саранчина Долина», «Русиново-Дубина», відносять до ключових територій екологічної мережі, буферними зонами яких є правий берег р. Псел (широколистяні, тополеві ліси, степові ділянки на правому корінному березі, заболочені смуги, високотравні болота, заплавні луки, пасовища, сінокоси) і лівий берег (широколистяні ліси, тополівники, мішані (дубово-соснові), вільхові ліси, штучні соснові насадження, високотравні болота, стариці, затоки, піщані та заплавні луки, пасовища).

Заповідне урочище «Гай-Займи» представлено балковими системами, заплавними широколистяними лісами, тополівниками, вербняками, вільшняками, гідрофільними екосистеми (руслові, заплавні), низинними болотами, заплавними луками, пасовищами, сінокосами, лісокультурами.

Елементами буферної зони НПП «Пирятинський», ландшафтний заказник «Дейманівський», гідрологічні «Харківецький», «Куквинський», загальнозоологічний «Леляківський», пам'ятка природи лісопарк «Острів Масальський» є болота, луки, широколистяні, тополеві, вільхові, соснові, мішані ліси, пасовища, сінокоси лівого та правого берегів р. Удай.

В межах території планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» зберігаються рослинні угрупування, занесені до Зеленої книги України:

- Угруповання звичайнодубових лісів деренових *(Querceta (roboris) cornosa (maris))* та польово кленово–звичайнодубових лісів деренових *(Acereto (campestris)–Querceta (roboris) cornosa (maris)) (*Лютенське лісництво, кв. _____; Краснолуцьке лісництво, кв. _____);
- Формація латаття білого (Пирятинське лісництво, кв. _____; Краснолуцьке лісництво, кв._____);
- Формація латаття сніжно білого (Пирятинське лісництво, кв. ____);
- Формація глечиків жовтих (Пирятинське лісництво, кв. _____; Краснолуцьке лісництво, кв._____);
- Угруповання формації водяного горіху плаваючого (*Trapeta natantis*) і угруповання формації рдесника довгого (*Potamogetoneta praelongi*) (Пирятинське лісництво, кв. ___)

• Угруповання високотравних та осокових боліт із бобівником трилистим та вовчим тілом болотним (Пирятинське лісництво, кв. _____);

• Угруповання дніпровсько-березових лісів (*Betuleta borysthenicae*) (Вельбівське лісництво, кв. _____).

Природні оселища в переважній більшості представлені лісовими масивами з широколистяними лісами в долинах річок та соснево-дубовими насадженнями на уступі та боровій терасі. Серед них:

• G1.A1: Ліси Quercus – Fraxinus – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (Лютенське лісництво, кв. _____; Краснолуцьке лісництво, кв. _____);

• G1.21 : Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням Alnus або Fraxinus (Вельбівське лісництв, кв. _____);

• на боровій терасі р. Псел у межах РЛП "Гадяцький" поширені біотопи соснево-дубових лісів (G: 3.11) та континентальних соснових лісів із остепненим травостоєм (G: 2.216). Деревостан мішаних лісів формують *Pinus sylvestris* та *Quercus robur* із домішкою *Betula pendula*. Фітоценози континентальних соснових лісів представлені угрупованнями асоціації *Festuco-Pinetum sylvestris* (Вельбівське лісництво, кв. _____, Краснолуцьке лісництво, _____, Безвіднянське лісництво, кв._____ _____ _____Лютенське лісництво, кв. _____ _____ _____ _____.

• G1.41 : Заболочені вільхові ліси на некислому торфі (Краснолуцьке лісництво, кв. _____) та ін.

Під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції обліковується єдине природне оселища в об'єктах Смарагдової мережі Lower and middle Psel river valley (UA0000312) і Khorol river valley (UA0000306) – C1.225 : Вільноплаваючі килимки *Salvinia natans,* що займає площу 5 га.

Річка Хорол характеризується добре вираженою заплавою, рослинність долини поєднує водну рослинність русла річки з рідколіссям (листяні ліси на правобережній заплаві, соснові ліси і

піщані тераси), різні типи лугів, мінеральні та торф’яні болота, засолені ґрунти і солонці, лучні степи. У межах Дніпровського берега, який значною мірою антропогенно трансформований зрошенням, вирубкою та розорюванням заплав річок, долина річки Хорол має важливе значення для збереження природних та ландшафтів і місць існування раритетних рослинних угруповань. Особливо цінними є великі внутрішні інтегральні угіддя правобережних листяних лісів, високотрав'яні болота та луки, а також водна рослинність нижньої долини річки.

Долина р. Псел має чітко окреслену заплаву з численними меандрами, бузинами, протоками та заболоченими ділянками. Високим ступенем репрезентативності в долині характеризуються типові екосистеми регіону – лучно-болотні заплави, широколистяні ліси (на крутих схилах правобережжя росте гірський дуб), лугові трав'яно-типчакові крани та південні степи, змішані ліси лісистих терас. Утворені добре збережені природні комплекси на території лівобережного лісостепового регіону зазнали значного антропогенного впливу в останні роки. Водно-болотні угіддя і ліси є найбагатшими фауністичними комплексами в межах об’єкта.

В об’єкті Смарагдової мережі Sula river valley (UA0000309) під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції знаходяться 2 типи природних оселищ. З них G1.21 : Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням Alnus або Fraxinus займає найбільшу площу (5000 га).

Уздовж течії річки Сула добре представлена водно-болотна рослинність з низькими заболоченими берегами. Правий берег іноді утворений ярами та крутими схилами, вкритими лісами. На лівому березі річки – заплава з численними рукавами, занедбаними петлями та болотами. Зональні типи рослинності в природному стані утворюють невеликі території: широколистяні ліси на крутих правобережних схилах, окремі острови, степова і лучно-степова рослинність на схилах балок та долин. Найбільші площі природної рослинності займають водні та прибережні водні комплекси. Долини у степових районах багаті видами занесеними до Червоної книги України. Річкова долина є важливою для будь-яких водно-болотних і біляводних тварин, особливо птахів у період розмноження та сезонних міграцій.

Об’єкт Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) забезпечує охорону 11 типів природних оселищ, з яких найбільшу площу займає G1.A1: Ліси Quercus – Fraxinus – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (307 га).

Лісові природні оселища типу G1.A1: Ліси Quercus – Fraxinus – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (820 га) і G1.7: Термофільні листопадні ліси (700 га) займають найбільші площі в об’єкті Udaiskyi (UA0000183).

В об’єкті Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) із 19 типів природних оселищ під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції найбільші площі займають типи E3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки (3600 га) і D5.2 : Зарості крупних осок переважно без застою води (1440 га).

В об’єкті Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) із 19 типів природних оселищ, що охороняється найбільші за площею E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (4000 га), E3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки (1000 га) та G3.4232 : Сарматські ліси степової зони з *Pinus sylvestris* (1000 га).

Характеристику найпоширеніших природних оселищ та їх аналогів із рослинних угруповань Зеленої книги України представлено нижче.

- C1.222 : Вільноплаваючі скупчення жабурника;

- C1.223 : Вільноплаваючі скупчення Stratiotes aloides;

- C1.224 : Вільноплаваючі колонії Utricularia australis та Utricularia vulgaris;

- C1.225 : Вільноплаваючі килимки Salvinia natans;

- C1.226 : Вільноплаваючі угруповання Aldrovanda vesiculosa;

- C1.3413 : Зарості Hottonia palustris на мілководдях.

Серед аналогів природних оселищ типів C1.222, C1.223, C1.224, і C1.3413 в Зеленій книзі України реєструють наступні типи рослинних угруповань: в мезотрофних та евтрофних водоймах: 135. Угруповання формації альдрованди пухирчастої (*Aldrovandeta vesiculosae*); 137. Угруповання формації водяного горіху плаваючого (*Trapeta natantis*); 139. Угруповання формації водяного жовтецю Ріона (*Batrachieta rionii*) 140. Угруповання формації глечиків жовтих (*Nuphareta luteae*); 143. Угруповання формації куширу донського (*Ceratophylleta tanaitici*); 144. Угруповання формації куширу напівзануреного (*Ceratophylleta submersi*); 145. Угруповання формації латаття білого (*Nymphaeeta albae*); 146. Угруповання формації латаття сніжно-білого (*Nymphaeeta candidae*); 150. Угруповання формації плавуна щитолистого (*Nymphoideta peltatae*); 153. Угруповання формації рдесника альпійського (*Potamogetoneta alpini*); 154. Угруповання формації рдесника довгого (*Potamogetoneta praelongi*); 155. Угруповання формації рдесника сарматського (*Potamogetoneta sarmatici*); 156. Угруповання формації рдесника туполистого (*Potamogetoneta obtusifolii*); 158. Угруповання формації ряски горбатої (*Lemneta gibbae*); 159. Угруповання формації сальвінії плаваючої (*Salvinieta natantis*).

Природні оселища об’єднують угруповання вкорінених або вільноплаваючих рослин з вегетативними і генеративними органами, зануреними у товщу води, або плаваючими на її поверхні. Поширені в мезотрофних, мезоевтрофних та евтрофних водоймах з повільною або відсутньою течією. Приурочені переважно до мілководь водойм з незначною глибиною води (50-100 см) та мулистими донними відкладами. На ділянках зі значною глибиною та у водоймах зі швидкою течією формуються розріджені ценози. Приурочені, здебільшого, до мулистих, рідше піщаних, чи торф’янистих донних відкладів з високим (рідше помірним) вмістом органічних та азотистих сполук. Представлені трьома ярусами, з яких найбільше розвинутий підводний та наводний. Надводний формується рідко, він розріджений, складений повітряно-водними видами. Ценози переважно

монодомінантні. Виділяються численні варіанти за ступенем евтрофності води та життєвою формою домінантів. Більшість біотопів мають в тій чи іншій мірі порушену природну структуру, є фрагментованими.

Формуванню цих типів біотопів сприяють розвинуті заплави понизь великих річок. Біотопи поширені на схилах і днищах неглибоких западин, на рівнинних ділянках прируслової та центральної частин заплави, на ділянках з багатими на поживні речовини ґрунтами – лучними, болотисто-лучними та лучно-болотними, рідше торф'янистими або дерновими часто оглеєними і мулистими різного механічного складу – від піщаних до глинистих, переважно із нейтральною реакцією ґрунтового розчину. Режим використання угідь – переважно сінокісний або комбінований, помірний.

Репрезентативність А.

Збереженість А.

С2.33 : Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків

Аналоги в UkrBiotop: С:1.1 Плаваючі на поверхні і в товщі води гідрофіти; С:1.2 Прикріплені до дна макрофіти (евгідатофіти); С:1.3 Вкорінені макрофіти з плаваючими на поверхні води листям (аерогідатофіти).

Аналоги в Зеленій книзі України відсутні.

Біотоп об'єднує угруповання вкорінених рослин з вегетативними і генеративними органами, зануреними у товщу води або плаваючими на її поверхні. Ценози поширені в мезотрофних, мезоевтрофних та евтрофних водотоках, переважно із повільною течією. Приурочені переважно до мілководь з незначною глибиною води (до 100–200 см) та мулистими, торф'янистими, чи пісковими донними відкладами. На ділянках із значною глибиною та у водотоках зі швидкою течією формуються розріджені ценози. Найбільш виражений підводний та наводний яруси. Надводний зазвичай не формується. Лише у прибережній смузі можуть траплятись поодинокі повітряно-водні види. В рукавах, заводях, захищених від вітру місцях з'являються *Lemna minor, Salvinia natans* та *Spirodela polyrrhiza.* Ценози переважно монодомінантні. В залежності від швидкості течії, рівня води (пори року) та ступеня евтрофності води зовнішній вигляд ценозів може значно змінюватися.

Загрозами для цього біотопу є: зміна гідрологічного режиму водойм, забруднення та евтрофізація водотоків, зарегулювання заплав, експансія інвазійних видів рослин.

Репрезентативність – А.

Збереженість – А.

С3.4 : Маловидові зарості низькорослої прибережноводної та земноводної рослинності.

Аналог UkrBiotop і Зеленій книзі України – відсутні.

Біотопи формуються по узбережжях засолених озер та пересихаючих водойм. Займають також локальні зниження рельєфу природного та антропогенного походження на періодично затоплюваних засолених ділянках у долинах річок, днищах балок та подах. Складені угрупованнями

піонерної ефемерної нітрофільної низькорослої трав'яної рослинності з домінуванням *Crypsis spp*., що з'являється зазвичай у другій половині літа, за умови різкого зниження рівня води. Ґрунт – пухкий солончак, реакція ґрунтового розчину – слабко лужна. Займають невеликі площі.

Репрезентативність – А.

Збереженість – А.

D5.2 : Зарості крупних осок переважно без застою води

Аналог в UkrBiotop: D:2.111 Осокові угруповання, що характеризуються неоднорідністю мікрорельєфу.

Аналоги в Зеленій книзі України відсутні.

Угрупування поширені на території периферійної частини болотяних притоків рік. Площа швидко зменшується внаслідок висихання у результаті глобальних кліматичних змін. На території лісового фонду не виявлені.

Біотоп приурочений до тривалозаливних рівнинних заболочених ділянок. Рівень води протягом року знаходиться вище поверхні ґрунту. Характерний вигляд біотопу надають купинні осоки-домінанти. У зв'язку зі слабшою ценозоутворюючою стратегією осок-домінантів, видовий склад багатший, ніж у ценозів, сформованих кореневищними осоками. Залежно від ступеня зволоження можуть траплятись види з різною екологічною амплітудою – від гідрофітів до мезотрофних лучних видів.

Загрозою для цього типу оселища є зміна гідрологічного режиму, заростання та осушування стариць, евтрофізація водойм, торфорозробка, надмірна господарська діяльність, зокрема, риборозведення.

Репрезентативність – А.

Збереженість – А.

Планована діяльність несе мінімальні загрози для біотопів материкових поверхневих водойм або сприяє збільшенню мозаїчності угідь та збільшенню довжини узлісь, що певною мірою, сприяє підтриманню оселищ.

E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки

Аналоги в UkrBiotop: E:1.22 Луки на багатих дерновоглейових, лучних ґрунтах.

Аналоги в Зеленій книзі України – відсутні.

Мезофітні і ксеромезофітні переважно заплавні луки, що формуються найчастіше на рівнинних та злегка підвищених ділянках центральної частини річкових заплав, рідше на рівнинних ділянках прируслової або на рівнинних та підвищених ділянках притерасної заплави, які слабо та нетривало заливаються повеневими водами. Дуже рідко поза заплавами у верхніх та середніх частинах пологих схилів терас річкових долин. Приурочені до ділянок з дерновими або лучними суглинистими та супіщаними ґрунтами, збагаченими на поживні речовини, у позазаплавних умовах –

на ділянках із дерново-підзолистими, рідше дерновими супіщаними ґрунтами в умовах сінокісного або рідше комбінованого використання.

Репрезентативність – А.

Збереженість – А.

E3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки

Аналог UkrBiotop: E:1.23 Лисохвостові луки рівнинних ділянок заплав із змінним зволоженням.

Аналоги в Зеленій книзі України – відсутні.

Заплавні луки, приурочені до схилів та днищ неглибоких западин або рівнинних ділянок різних частин заплав, найчастіше прируслових та центральних, збагачених делювіальними відкладами.

Формуванню біотопів сприяють розвинуті заплави понизь великих річок. Біотопи поширені на схилах і днищах неглибоких западин, на рівнинних ділянках прируслової та центральної частин заплави, на ділянках з багатими на поживні речовини ґрунтами – лучними, болотисто-лучними та лучно-болотними, рідше торф'янистими або дерновими часто оглеєними і мулистими різного механічного складу – від піщаних до глинистих, переважно із нейтральною реакцією ґрунтового розчину. Режим використання угідь – переважно сінокісний або комбінований, помірний.

Репрезентативність – А.

Збереженість – А.

E5.4 : Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки

В каталогі UkrBiotop та Зеленій книзі України аналоги біотопи відсутні.

Тип оселищ широко поширений по межі вільхових лісів із болотами, луками і вирубками. Зустрічається в межах усіх болотяних масивів лісового господарства. Лісогосподарська діяльність, що сприяє збільшенню мозаїчності угідь та збільшенню довжини узлісь – певною мірою сприяє підтриманню оселищ. Пустища – рідкісний нині для Полісся тип оселищ, що формувалися в умовах тривалого екстенсивного традиційного господарювання під впливом пожеж, випасання та штучного розрідження деревного ярусу.

Загрози для даного біотопу пов'язані зі зміною гідрологічного режиму, зарегулюванням русел річок, поширенням неофітів, господарською діяльністю людини.

Площа 400 га.

Репрезентативність – А.

Збереженість – А.

F9.1 : Прирічкові чагарники

Аналоги в UkrBiotop: G:1.115 Вербові зарості на заплавах річок.

В Зеленій книзі України аналоги біотопу відсутні.

Прирічкові чагарники – це чагарникові зарості широколистяних верб, наприклад, *Salix pentandra*, біля річок. Також зарості Alnus spp. та вузьколистих верб, наприклад, *Salix elaeagnos,* якщо вони менше 5 метрів заввишки. Прирічкові чагарники *Hippophaë rhamnoides* та *Myricaria germanica*. За виключенням берегів річок, де домінують більш високі вузьколисті верби *Salix alba, Salix purpurea, Salix viminalis*, які розглядаються як лісові оселища. Лісогосподарська діяльність (крім штучного заліснення) не впливає.

Вологі луки у заплавах характеризуються домінантними видами як луговик дернистий (*Deschampsia cespitosa),* гадючник болотяний (*Filipendula ulmaris),* очерет звичайний (*Phragmites australis),* наявні дудник болотний (*Angelica palustris*), гірчак зміїний (*Bistorta officinalis)*, тирлич вузьколистий (*Gentiana pneumonanthe*), синюха блакитна (*Polemonium caeruleum)*, верба *(Salix rosmarinifolia)*, родовик лікарський (*Sanguisorba officinalis),* черемиця Лобеля *(Veratrum lobelinum)* та інші.

Найбідніші екотопи зайняті сосновими лісами союзу. Деревний ярус утворений сосною (*Pinus sylvestris)*, інколи березою (*Betula pendula*), як правило, є домішка дуба (*Quercus robur*). В чагарниковому ярусі (6 %) переважає *Quercus robur*, в трав'яному (22 %) здебільшого домінує костриця овеча (*Festuca ovina)* або конвалія травнева (*Convallaria majalis*).

Репрезентативність – А.

Збереженість – А.

G1.11 : Прирічкові вербові ліси

Аналоги в UkrBiotop: G:1.111 Довгозаплавні вербняки з *Salix alba*; G:1.112 Короткозаплавні вербняки з *Salix alba*; G:1.1123 Осокорники з *Populus alba, Populus nigra*.

Аналоги природного оселища серед угруповання Зеленої книги України відсутні.

Угруповання сформовані видами дерев, які здатні витримувати часте і тривале затоплювання поверхневими або ґрунтовими водами. Одним з основних факторів їх розвитку є значне щорічне відкладення седименту, яке відбувається внаслідок весняних повеней. Біотопи формуються на важких, багатих на поживні речовини. глибокосуглинистих мулувато-болотних або супіщаних дерново-глейових ґрунтах, переважно по берегах великих рівнинних річок, у заплавах.

Присутність рідкісних та зникаючих видів: з Червоної книги України – *Epipactis albensis, E. helleborine, Listera ovata*; з Резолюції 6 Бернської конвенції – не виявлені; з додатків II, IV Оселищної Директиви – не виявлені.

Із вищих судинних рослин домінують: Acernegundo, *Calystegia sepium, Echinocystis lobata, Galium aparine, Glechoma hederacea, Humulus lupulus, Phalaroides arundinacea, Populus alba, Populus nigra, Salix alba, Salix fragilis, Symphytum officinale, Urtica dioica.*

Репрезентативність – А.

Збереженість – А.

G1.21 : Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням Alnus або Fraxinus

Аналоги в UkrBiotop: G:1.133 Ясенево-вільхові ліси на алювіальних відкладах.

Аналоги в Зеленій книзі України: 51. Угруповання звичайнодубово–клейковільхових лісів жовторододендронових (Querceto (roboris)–Alneta (glutinosae) rhododendrosa (lutei)); 53. Угруповання клейковільхових лісів (*Alneta glutinosae*).

Найчастіше поширений на притерасних зниженнях в заплавах великих річок та в місцях з високим рівнем ґрунтових вод протягом вегетаційного періоду. Трапляється в умовах регулярного перезволоження ґрунтовими й поверхневими водами. На річках з вузькими заплавами та струмках трапляється в прибережній зоні. Трав'яний ярус багатий, представлений гігро- та мезофітами. Часто формується при заростанні вологих лук. Ґрунти алювіальні лучно-буроземні, лучно-болотні. Більшість біотопів мають в тій чи іншій мірі порушену природну структуру, є фрагментованими.

Репрезентативність – В.

Збереженість – А.

G1.7: Термофільні листопадні ліси.

Аналог в UkrBiotop: G3.12 Багаті сосново-дубові термофільні ліси.

Аналоги в Зеленій книзі України – відсутні.

Дубові ліси поширені у межах висот 500–900 м н. р. м., деревостани освітлені, зімкнутістю крон 0,7–1,0.

Клімат на цій висоті помірний, середня температура становить 7–10^{0}С, середня січня –3 – – 8 .С середня липня +16 – +20^{0}С. середня кількість опадів 500–700 мм на рік при відсутності літнього періоду засухи. Ґрунти бурі на карбонатах або інтрузивних породах, добре або слабко розвинуті, щебенисті, сухі або свіжі. Вміст гумусу від 7 % у верхніх горизонтах і різко падає у нижніх.

Репрезентативність - А.

Збереженість -А.

G1.A1: Ліси Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus на евтрофних і мезотрофних ґрунтах.

Аналоги в UkrBiotop: G:2.216 Соснові ліси континентальні з остепненим травостоєм.

Аналоги в Зеленій книзі України відсутні.

Темні широколистяні ліси на лесових плакорах і схилах, на високих ділянках заплав. Поширені в східній частині України в межах лісостепової зони, де здебільшого є зональними угрупованнями, та степової зони. В степовій зоні трапляється переважно на схилах долин і в балках (байрачні ліси свіжого ступеня зволоження), на сході України в межах степової зони є великі плакорні масиви. Ґрунти сірі лісові, темно-сірі лісові та чорноземи опідзолені.

Дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах. Атлантичні, середньоєвропейські та східноєвропейські ліси з домінуванням Quercus robur або Quercus petraea,

на евтрофних або мезотрофних ґрунтах, із зазвичай рясним і багатовидовим трав'яним та чагарниковим ярусами. Часто присутній Carpinus betulus. Вони утворюються за умови надто сухого клімату або на ґрунтах, надто вологих або надто сухих для бука або внаслідок лісового менеджменту, сприятливого для дубу.

Аналоги в UkrBiotop: G:1.216. Кленово-липово-дубові ліси Лівобережжя України, G:1.234 Липово-кленові ліси на стрімких схилах.

Аналоги в Зеленій книзі України: 20. Угруповання звичайнодубових лісів (*Querceta roboris*) з домінуванням у травостої осоки кореневищної (*Carex rhizina*); 22. Угруповання звичайнодубових лісів (*Querceta roboris*) з домінуванням у травостої цибулі ведмежої (*Allium ursinum*); 23. Угруповання звичайнодубових лісів деренових (*Querceta (roboris) cornosa (ma*ris)) та польовокленово–звичайнодубових лісів деренових (*Acereto (campestris)–Querceta (roboris) cornosa (maris*)).

Репрезентативність - А.

Збереженість - А.

G3.4232 : Сарматські ліси степової зони з Pinus sylvestris.

Континентальні ксерофітні бори, поширені на борових терасах річок лісостепової та степової зон. Приурочені до вершин та схилів піщаних дюн та локальних підвищень, що тягнуться у вигляді горбистих пасм з піщаними слабопідзолистими та дерново-слабопідзолистими легкими, слабозакріпленими ґрунтами, бідними на поживні речовини, переважно із нейтральною реакцією ґрунтового розчину.

Репрезентативність - А.

Збереженість - А.

Рослинні асоціації, занесені до Зеленої книги України зустрічаються в межах об'єктів Смарагдової мережі та об'єктів ПЗФ, що включені до лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» і представлені при характеристиці природних оселищ та їх аналогів.

При виявленні під час провадження планованої діяльності рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення типових природних оселищ із Резолюції 6 Бернської конвенції та рослинних угруповань занесених Зеленої книги України будуть вжиті відповідні заходи охорони, які передбачені Положенням про Зелену книгу України затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 р. № 1286.

В межах лісових масивів, де передбачено провадження планованої діяльності, природні оселища із переліку Резолюції 4 Бернської конвенції і рослинні угрупування Зеленої книги України не реєстрували. Їх можна зустріти в межах об'єктів ПЗФ, де діє режим охорони та планована діяльність проводитися не буде.

Природні оселища з широколистяними лісами та сосново-дубовими насадженнями під охороною представлені в лісових масивах філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»: G1.A1: Ліси Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (Лютенське лісництво, кв. _____; Краснолуцьке лісництво, кв. _____); G1.21 : Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням Alnus або Fraxinus (Вельбівське лісництв, кв. _____); на боровій терасі р. Псел у межах РЛП "Гадяцький" поширені біотопи сосново-дубових лісів (G: 3.11) та континентальних соснових лісів із остепненим травостоєм (G: 2.216). Деревостан мішаних лісів формують Pinus sylvestris та Quercus robur із домішкою Betula pendula. Фітоценози континентальних соснових лісів представлені угрупованнями асоціації Festuco-Pinetum sylvestris (Вельбівське лісництво, кв. _____ _____ _____, Краснолуцьке лісництво,_____ _____ Безвіднянське лісництво _____ _____ _____; Лютенське лісництво _____ _____ _____; G1.41 : Заболочені вільхові ліси на некислому торфі (Краснолуцьке лісництво, кв. _____) та ін.

Рослинні угрупування занесені до Зеленої книги України представлені : угрупованням звичайнодубових лісів деренових (Querceta (roboris) cornosa (maris)) та польово кленово–звичайнодубових лісів деренових (Acereto (campestris)–Querceta (roboris) cornosa (maris)) (Лютенське лісництво, кв. _____; Краснолуцьке лісництво, кв. _____); формацією латаття білого (Пирятинське лісництво, кв. _____; Краснолуцьке лісництво, кв. _____);

формацією латаття сніжно білого (Пирятинське лісництво, кв. _____); формацією глечиків жовтих (Пирятинське лісництво, кв. _____; Краснолуцьке лісництво, кв. _____); угрупованням формації водяного горіху плаваючого (Trapeta natantis) і угруповання формації рдесника довгого (Potamogetoneta praelongi) (Пирятинське лісництво, кв. 46); угрупованням високотравних та осокових боліт із бобівником трилистим та вовчим тілом болотним (Пирятинське лісництво, кв. _____); угрупованням дніпровсько-березових лісів (Betuleta borysthenicae) (Вельбівське лісництво, кв. _____) та ін.

В об'єктах Смарагдової мережі Lower and middle Psel river valley (UA0000312) і Khorol river valley (UA0000306) під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції знаходиться природне оселища – C1.225 : Вільноплаваючі килимки Salvinia natans; в Sula river valley (UA0000309) найбільші площі займає G1.21 : Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням Alnus або Fraxinus (5000 га); в Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) – G1.A1: Ліси Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (307 га); в Udaiskyi (UA0000183) – G1.A1: Ліси Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (820 га) і G1.7: Термофільні листопадні ліси (700 га); в Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) – E3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки (3600 га) і D5.2 : Зарості крупних осок переважно без застою води (1440 га); в Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) – E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (4000 га), E3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки (1000 га) та G3.4232 : Сарматські ліси степової зони з Pinus sylvestris (1000 га).

Планована діяльність буде проводитись відповідно до чинного природоохоронного законодавства України.

Вплив рубок головного користування і суцільних санітарних рубок у межах філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» на природні оселища та рослинні угруповання оцінюємо в межах екологічно допустимого.

Раритетні види флори

Більшість сучасних місцезнаходжень рідкісних і зникаючих видів степових ефемероїдів на території Лівобережного Придніпров'я охороняються в межах природно-заповідної мережі, зокрема у ботанічних та ландшафтних заказниках, які репрезентують лучно-степові ценози з високими показниками флористичного і ценотичного різноманіття.

Фіторізноманіття долини р. Хорол (за даними Гомеля Л.М., Дерев'янко Т.В., 2016) нараховує 883 види вищих судинних рослин, що належать до 426 родів та 102 родин. Основна пропорція флори є досить високою і складає 1:4,18:8,66. Провідні родини – Asteraceae (12,2 %), Poaceae (9,4 %), Fabaceae (5,9 %), Cyperaceae (5,8 %), Brassicaceae (5,1 %), Caryophyllaceae (4,6 %), Lamiaceae (4,6 %), Scrophulariaceae (4,2 %), Rosaceae (4,0 %), та Apiaceae (3,5 %). Розподіл

рослинності в долині р. Хорол зумовлений значною мірою мезорельєфом території та еколого-едафічними факторами. У диференціації ценозів заплави провідну роль відіграють засолення та зволоження екотопів. Рослинність долини річки Хорол представлена фітоценозами, що належать до 24 класів, 37 порядків, 48 союзів, 92 асоціацій, 2 субасоціацій, 27 варіантів та 32 угруповань. Найвищим ступенем фітоценотичного багатства відзначаються класи Phragmiti-Magnocaricetea (22 асоціації) і Molinio-Arrhenatheretea (13 асоціацій).

Серед видів занесених до Червоної книги України в межах Сулинського регіонального екологічного коридору, в природних ядрах та в об'єктах ПЗФ розташованих в його межах, можуть зустрічатися наступні види рослин: брандушка різнобарвна (Bulbocodium versicolor), косарики тонкі (Gladiolus tenuis), зозульки м'ясо-червоні (Dactylorhiza incarnata), плодоріжка болотна (Anacamptis palustris), сон широколистий (Pulsatilla patens) і шафран сітчастий (Crocus reticulatus).

Серед регіонально рідкісних видів, які охороняються на обласному рівні: белевалія сарматська (Bellevalia sarmatica), гадюча цибулька занедбана (Muscari neglectum), гіацинтик блідий (Hyacinthella leucophaea) (Шкура В.Т., 2011).

Із степової рослинності в межах досліджуваної території можуть зустрічатися представники галофітних угруповань, серед яких: келерія гребінчаста (Koeleria cristata), житняк гребінчастий (Agropyron cristatum), молочай степовий (Euphorbia stepposa), залізняк бульбистий (Phlomoides tuberosa), шавлія поникла (Salvia nutans).

Лучні фітоценози представлені видами: волошка лучна (Centaurea jacea), подорожник Корнута (Plantago cornuti), алтея лікарська (Althaea officinalis), герань лучна (Geranium pratense), грабельки руські (Erodium ruthenicum), конюшина альпійська (Trifolium alpestre) та інші.

У заплаві р. Сули поширені заболочені луки, де зростають костриця очеретяна (Festuca arundinacea), алтея лікарська (Althaea officinalis), дягель лісовий (Angelica sylvestris), верба попеляста (Salix cinerea), осока рання (Carex praecox), осока побережна (Carex riparia), осока гостроподібна (Carex acutiformis), осока лисяча (Carex vulpina) та ін. Болота характеризуються високотравними низькотравними чагарниковими луками, місцями засоленими, а також на притерасній частині зустрічаються вільхові ліса. По берегах р. Сула ростуть види: очерет звичайний (Phragmites australis), рогіз вузьколистий (Typha angustifolia) та широколистий (Typha latifolia), осока побережна (Carex riparia), ряскові (Lemna minor, Spirodela polyrhiza), кушир занурений (Ceratophyllum demersum), латаття (Nymphaea), лепешняк великий (Glyceria maxima), незабудка болотяна (Myosotis scorpioides), підмаренник багновий (Galium uliginosum), гадючник звичайний (Filipendula vulgaris). У воді часто трапляються кушир занурений (Ceratophyllum demersum), ряска триборозенчаста (Lemna trisulca), ряска мала (Lemna minor), рдесник гребінчастий (Potamogeton pectinatus), нитчасті водорості (Cladophora sp.).

Особливою ботанічною цінністю в межах Гадяцького природного ядра відзначаються

природні луки та заболочені ділянки, на яких збереглись популяції зозулинця болотного (Orchis palustris), пальчатокорінника м'ясочервоного (Dactylorhiza incarnata) та альдрованди пухирчастої (Aldrovanda vesiculosa).

В об'єкті Смарагдової мережі Sula river valley (UA0000309) Резолюцією 6 Бернської конвенції охороняються 7 видів рослин: аденофора лілієлиста або дзвінка звичайна (Adenophora liliifolia), альдрованда пухирчаста (Aldrovanda vesiculosa), дягель (дудник) болотяний (Angelica palustris), зозулині черевички справжні (Cypripedium calceolus), півники угорські (Iris hungarica), наголоватки волошкові (Jurinea cyanoides) і серпій різнолистий (Klasea lycopifolia).

В Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) охороняються 2 види рослин: зозулині черевички справжні (Cypripedium calceolus) та серпій різнолистий (Klasea lycopifolia).

В об'єкті Khorol river valley (UA0000306) і Lower and middle Psel river valley (UA0000312) Смарагдової мережі три види рослин охороняються Резолюцією 6 Бернської конвенції: дягель болотяний (Angelica palustris), зозулині черевички справжні (Cypripedium calceolus) та серпій різнолистий (Klasea lycopifolia).

В Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) – п'ять видів рослин охороняються Резолюцією 6 Бернської конвенції: дягель болотяний (Angelica palustris), зозулині черевички справжні (Cypripedium calceolus), аденофора лілієлиста (Adenophora liliifolia), наголоватки волошкові (Jurinea cyanoides) і серпій різнолистий (Klasea lycopifolia).

В Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) шість видів рослин охороняються Резолюцією 6 Бернської конвенції: альдрованда пухирчаста (Aldrovanda vesiculosa), зозулині черевички справжні (Cypripedium calceolus), півники низенькі (Iris humilis), півники угорські (Iris hungarica), наголоватки волошкові (Jurinea cyanoides), сон розкритий (Pulsatilla patens).

В Udaiskyi (UA0000183) шість видів рослин охороняються Резолюцією 6 Бернської конвенції: альдрованда пухирчаста (Aldrovanda vesiculosa), зозулині черевички справжні (Cypripedium calceolus), півники низенькі (Iris humilis), півники угорські (Iris hungarica), сон розкритий (Pulsatilla patens), серпій різнолистий (Klasea lycopifolia).

В Orzhitsia river valley (UA0000330) два видів рослин охороняються Резолюцією 6 Бернської конвенції: зозулині черевички справжні (Cypripedium calceolus) і серпій різнолистий (Klasea lycopifolia).

Коротку характеристику рослин, що охороняються Резолюцією 6 Бернської конвенції в об'єктах Смарагдової мережі наводимо нижче у таблиці 3.16.

Таблиця 3.16 – Перелік видів рослин, що підлягають охороні в об'єкті Смарагдової мережі

№	Назва виду	Наявність			Характерний біотоп, ТЛУ
		ЧКУ	МСОП	Берн	
1.	Зозулині черевички справжні	+	+	+	пасовища, луки, рідколісся
2.	Півники угорські			+	на узліссях дібров, на галявинах мішаних і листяних лісів
3.	Півники низенькі			+	на узліссях дібров, на галявинах мішаних і листяних лісів
4.	Серпій різнолистий			+	на узліссях, галявинах, суходільних луках, степових схилах, серед чагарників
5.	Аденофора лілієлиста			+	ліси, узлісся, серед чагарників
6.	Альдрованда пухирчаста	+	+	+	поблизу водойм
7.	Дягель болотяний			+	болота, заплавні ліси
8.	Наголоватки волошкові			+	узлісся дібров, мішані ліси
9.	Сон розкритий	+	+	+	ліси
Всього		3	3	9	

Альдрованда пухирчаста (Aldrovanda vesiculosa), сон розкритий (Pulsatilla patens) і зозулині черевички справжні (Cypripedium calceolus) занесено до Червоної книги України.

Еталоном природних екосистем НПП «Пирятинський» є ландшафтний заказник «Деймановський», де переважають водно-болотні ділянки, по периферії яких розташовані справжні та галофітні луки. У флорі вищих судинних рослин – близько 250 видів, з яких 4 занесено до Червоної Книги України та 4 – регіонально рідкісні.

До квартально-видільного переліку видів рослин, що зростають на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» входять 45 видів вищих судинних рослин і 6 видів грибів, з них 23 види рослин і 3 – грибів занесено до Червоної книги України. Інші види раритетних рослин занесені до переліку регіонально рідкісних видів рослин, занесених до Резолюції 6 Бернської конвенції в межах об'єктів Смарагдової мережі (таблиця 3.17).

Ділянки зростання видів рослин, що знаходяться під охороною в межах об'єктів природно-заповідного фонду та місцях зростання видів рослин, занесених до Червоної книги України з їх охоронними зонами визначені, ідентифіковані, занесені до матеріалів лісовпорядкування. Для кожного лісництва філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» складено квартально-видільний перелік і карти поширення раритетних видів та угруповань (Додаток С).

Навколо місцезростання окремих видів рослин, занесених до Червоної книги України визначено охоронну ділянку шириною 50 м – для представників родини орхідних (Orchidaceae): зозульки м'ясо-червоні (Dactylorhiza incarnata) і зозульки травневі (Dactylorhiza majalis), підсніжник білосніжний (Galanthus nivalis), борідник паростковий (Jovibarba sobolifera), любка дволиста (Platanthera bifolia), рябчик руський (Fritillaria ruthenica), чина венеціанська (Lathyrus venetus), сон широколистий (розкритий) (Pulsatilla patens), сон лучний (чорніючий) (Pulsatilla pratensis).

Таблиця 3.17 – Квартально-видільний перелік видів рослин занесених до Червоної книги України у розрізі філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Кварт. лісу (місце)	Ви-діл	Рідкісний вид	Кількість екземплярів, площа локалітету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об'єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
1	2	3	4	5	6	7
Безвіднянське						
		пухирник середній	окр. росл.	ур. «Келембетово», прибереж.	ЛЗУМЗ «Безвіднянське»	ЧКУ
		коручка морозниковидна	1 екз.		ЛЗУМЗ «Безвіднянське»	ЧКУ
		ряст порожнистий	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		ряст Маршалла	рідко, окр. куртини			Регіонально рідкісний
		рябчик шаховий	рідко, спорадично			ЧКУ
		півники сибірські	окр. куртини по 3-5			ЧКУ
		сон лучний	окр. росл.			ЧКУ
		сон широколистий	спорадично, рідко			ЧКУ
		гвоздика Фішера	3 куртини			-
		ряст порожнистий	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		ряст Маршалла	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		зморшок степовий	рідко	побл. старих осик, травень 2024р.		ЧКУ
		косарики тонкі	спорадично рідко			ЧКУ
		грифола кучерявенька	окр. плодові тіла			ЧКУ
		лілія лісова	окремі рослини	побл. узбіччя доріг		ЧКУ
		грифола кучерявенька	1 пл. тіло			ЧКУ
		котяча лапка дводомна	одинично			Регіонально рідкісний
		сон широколистий	окремі куртини			ЧКУ
		півники сибірські	8 курт. по 18-27 екз.			ЧКУ, Регіонально рідкісний
		півники сибірські	4 куртини по 6-8 екз.			ЧКУ. Регіонально рідкісний
		півники сибірські	окр. куртини по 3-5			ЧКУ, Регіонально рідкісний

Кварт. лісу (місце)	Ви-діл	Рідкісний вид	Кількість екземп-лярів, площа лока-літету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об'єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		рябчик руський	8 екз.			ЧКУ
		сон лучний	окремі куртини			ЧКУ
		сон лучний	окремі рослини			ЧКУ
		сон широколистий	окремі куртини			ЧКУ
		сон лучний	5 груп по 4-7 росл.			ЧКУ
Бірківське						
		зозульки м'ясочервоні	8 екз.	заплава р. Грунь-Ташань		ЧКУ
		зозульки травневі	одинично	заплава р. Грунь-Ташань		ЧКУ
		латаття сніжно-біле	невеликі групи	р. Грунь-Ташань		ЗКУ, Регіонально рідкі-сні
		пухирник малий	рідко	берегова смуга р. Грунь-Та-шань		ЧКУ
		проліска сибірська	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		оман високий	спорадично			Регіонально рідкісний
		сон лучний	окр. групи по 8-12 р.			ЧКУ
		рябчик руський	окремі рослини			ЧКУ
		проліска сибірська	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		півники сибірські	окр. куртини			Регіонально рідкісний
		родовик лікарський	часто у покриві	вологі луки		Регіонально рідкісний
		борідник паростковий	1 група 24 росл.			ЧКУ
		ряст порожнистий	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		проліска сибірська	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		ряст порожнистий	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		зозульки м'ясочервоні	12 екз.	луки		ЧКУ
		родовик лікарський	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		гірчак зміїний	група 28 р.			Лікарська рослина
Вельбівське						
		косарики тонкі	спорадично гру-пами по 3-8 ек.	вологі луки		ЧКУ
		зозульки м'ясочервоні	одинич. і гр. по 3-7	вологі луки		ЧКУ
		оман високий	рідко	вологі луки		Регіонально рідкісний
		плавун колючий	часто куртинами		ЛЗМЗ «Гадяцький»	ЧКУ
		ортилія однобока	рідко по 5-8 росл.		ЛЗМЗ «Гадяцький»	Регіонально рідкісний

Кварт. лісу (місце)	Ви-діл	Рідкісний вид	Кількість екземп-лярів, площа лока-літету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об'єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		плавун булавоподібний	часто куртинами		ЛЗМЗ «Гадяцький»	Регіонально рідкісний
		зимолюбка зонтична	рідко місцями		ЛЗМЗ «Гадяцький»	Регіонально рідкісний
		грушанка круглолиста	окр. групи		ЛЗМЗ «Гадяцький»	Регіонально рідкісний
		латаття сніжно-біле	великі куртини	старе русло р. Псел		ЗКУ, Регіонально рідкі-сні
		латаття сніжно-біле	великі куртини	старе русло р. Псел		ЗКУ, Регіонально рідкі-сні
		гіацинтик блідий	рідко групами		БЗМЗ «Гадяцький бір»	Регіонально рідкісний
		зозульки м'ясочервоні	розсіяно груп. по 3-5	міжлісові луки		ЧКУ
		косарики тонкі	4 групи по 5-12 екз.	міжлісові луки		ЧКУ
		оман високий	рідко			Регіонально рідкісний
		пухирник середній	окремі рослини	обвод. балка ур. «Косин-кове»		ЧКУ
Зіньківське						
		петрів хрест лускатий	окр.групи по 3-5 рос.			-
		ряст ущільнений	часто			Лікарська рослина
		зірочки маленькі	рідко у покриві			-
		коручка болотна	окр. рослини			ЧКУ
		гериційкораловидний	1 пл. тіло	2020 р., дубово-кленове на-садж.		
		веселка звичайна	часто			
		проліска сибірська	часто куртинами		ЗЗМЗ Байрак»	Регіонально рідкісний
		горицвіт весняний	спорадично гру-пами			Регіонально рідкісний
Краснолуцьке						
		ряст ущільнений	часто			Лікарська рослина
		ряст ущільнений	часто			Лікарська рослина
		ряст ущільнений	часто			Лікарська рослина
		проліска сибірська	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		ряст Маршалла	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		зірочки маленькі	рідко у покриві			-
		ряст Маршалла	часто у покриві			Регіонально рідкісний

Кварт. лісу (місце)	Ви-діл	Рідкісний вид	Кількість екземп-лярів, площа лока-літету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об'єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		ряст Маршалла	часто			Регіонально рідкісний
		ряст Маршалла	часто			Регіонально рідкісний
		косарики тонкі	окр. куртини	луки побл.р.Хорол		ЧКУ
		зозульки м'ясочервоні	8 екз.	вологі луки побл. р. Хорол	ЗЛУМЗ «Забрід»	ЧКУ
		оман високий	часто, спорадично		ЗЛУМЗ «Забрід»	Регіонально-рідкісний
		сон лучний	окр. групи по 5-20 р.			ЧКУ
		півники сибірські	окр. куртини			ЧКУ, Регіонально рідкі-сний
		ряст порожнистий	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		проліска сибірська	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		оман високий	рідко			Регіонально рідкісний
		пухирник середній	рідко	у прибереж. смузі р. Хорол		ЧКУ
		оман високий	часто, спорадично		БЗМЗ «Гадяцький бір»	Регіонально-рідкісний
		гніздівка звичайна	одинично		БЗМЗ «Русиново-Дубина»	ЧКУ
Лютенське						
		ряст порожнистий	рідко у покриві	побл. луків	БЗМЗ «Терновий кущ»	Регіонально рідкісний
		сон широколистий	рідко			ЧКУ
		лілія лісова	6 росл.			ЧКУ
		сон широколистий	рідко			ЧКУ
		коручка морозникови-дна	окр. росл.			ЧКУ
		булатка довголиста	спорадично	розрідж. дубове насадж. 90 р.		ЧКУ
		рябчик руський	рідко	розрідж. дубове насадж.		ЧКУ
		зірочки маленькі	рідко групами			-
		смілка литовська	рідко		ЛЗУМЗ «Терновий кущ»	ЧКУ
		гвоздика Фішера	одинично		ЛЗУМЗ «Терновий кущ»	-
		пухирник малий	окр. росл	побережжя водойми	ЛЗУМЗ «Терновий кущ»	ЧКУ
		косарики тонкі	рідко	у пониженнях	ЛЗУМЗ «Терновий кущ»	ЧКУ
		косарики тонкі	часто у покр.		ЛЗУМЗ «Терновий кущ»	ЧКУ
		проліска сибірська	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		плавун булавоносний	куртини, сорт-клон			Регіонально рідкісний

Кварт. лісу (місце)	Ви-діл	Рідкісний вид	Кількість екземп-лярів, площа лока-літету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об'єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		борідник паростковий	3 групи по 8-15 росл.			ЧКУ
		сон лучний	групами по 10-20 р.	побл.с.Лютенька		ЧКУ
		сон широколистий	рідко			ЧКУ
		любка дволиста	3 групи по 3-7 р.			ЧКУ
		борідник паростковий	група 17 росл.			ЧКУ
		анемона лісова	спорадично	розрідж. насадж.		Регіонально рідкісний
		півники сибірські	великі куртини			ЧКУ, Регіонально рідкі-сний
		підсніжник білосніж-ний	часто			ЧКУ
		петрів хрест лускатий	окр. групами	у пониженні		-
		зозульки травневі	окр. рослини	луки побл. р. Псел		ЧКУ
		зозульки м'ясочервоні	спорадично	луки побл. р. Псел		ЧКУ
		косарики тонкі	рідко по 3-5 росл.	луки побл. р. Псел		ЧКУ
		проліска сибірська	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		проліска сибірська	спорадично		ЛЗУМЗ «Голотовщина»	Регіонально рідкісний
		проліска сибірська	спорадично		ЛЗУМЗ «Забрід»	Регіонально рідкісний
Пирятинське						
		проліска сибірська	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		ряст порожнистий	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		ряст порожнистий	часто у покриві		ЛЗУМЗ «Поруби»	Регіонально рідкісний
		підсніжник білосніж-ний	часто		ЛЗУМЗ «Поруби»	ЧКУ
		ряст порожнистий	часто у покриві		ЛЗУМЗ «Поруби»	Регіонально рідкісний
		гніздівка звичайна	одинично	розрідж. діброва, ур. "Кук-вин"	ЛЗУМЗ «Куквин»	ЧКУ
		осока парвська	окр. куртини		ЛЗУМЗ «Куквин»	Лікарська рослина
		півники сибірські	9 куртин по 5-12 р.		ЛЗУМЗ «Куквин»	ЧКУ, Регіонально рідкі-сний
		пухирник середній	рідко у прибер. смузі	р. Удай	ЛЗУМЗ «Куквин»	ЧКУ
		латаття сніжно біле	групами	р. Удай	ЛЗУМЗ «Куквин»	ЗКУ, Регіонально рідкі-сні

Кварт. лісу (місце)	Ви-діл	Рідкісний вид	Кількість екземп-лярів, площа лока-літету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об'єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		пухирник малий	рідко		ЛЗУМЗ «Куквин»	Регіонально рідкісний
		гвоздика Фішера	одинично		НПП «Пирятинський»	-
		первоцвіт весняний	15 росл.			Регіонально рідкісний
		сон лучний	окремими курти-нами по 5-8 росл.			ЧКУ
Чорнухинське						
		ряст порожнистий	рідко		ЛЗУМЗ «Липова дача»	Регіонально рідкісний
		ряст ущільнений	часто у покриві		ЛЗУМЗ «Липова дача»	Лікарська рослина
		підсніжник білосніж-ний	групами		ЛЗУМЗ «Липова дача»	ЧКУ
		зірочки маленькі	окремі рослини		ЛЗУМЗ «Липова дача»	
		проліска сибірська	часто у покриві		ЛЗУМЗ «Липова дача»	Регіонально рідкісний
		проліска дволиста	рідко у покриві		ЛЗУМЗ «Липова дача»	Регіонально рідкісний
		коручка морозникови-дна	окремі рослини		ЛЗУМЗ «Липова дача»	ЧКУ
		первоцвіт весняний	куртини по 3-5 р	на відкритих місцях побл. лісу		Регіонально рідкісний
		ряст порожнистий	рідко		ЛЗУМЗ «Липова дача»	Регіонально рідкісний
		ряст ущільнений	часто у покриві		ЛЗУМЗ «Липова дача»	Лікарська рослина
		підсніжник білосніж-ний	групами		ЛЗУМЗ «Липова дача»	ЧКУ
		зірочки маленькі	окремі рослини		ЛЗУМЗ «Липова дача»	-
		проліска сибірська	часто у покриві		ЛЗУМЗ «Липова дача»	Регіонально рідкісний
		проліска дволиста	рідко у покриві		ЛЗУМЗ «Липова дача»	Регіонально рідкісний
		сон лучний	часто куртинами		ЛЗУМЗ «Липова дача»	ЧКУ
		анемона лісова	групами		ЛЗУМЗ «Липова дача»	Регіонально рідкісний
		цибуля ведмежа	спорадично		ЛЗУМЗ «Липова дача»	ЧКУ
		горицвіт весняний	окр.куртини по 5-8 р.	сухі пагорби		Регіонально рідкісний
		цибуля ведмежа	куртинами			ЧКУ
		цибуля ведмежа	куртинами			ЧКУ
		цибуля ведмежа	куртинами			ЧКУ
		цибуля ведмежа	куртинами			ЧКУ
Вороньківське						
		проліска сибірська	часто у покриві			Регіонально рідкісний

Кварт. лісу (місце)	Ви-діл	Рідкісний вид	Кількість екземп-лярів, площа лока-літету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об'єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		осока затінкова	окр.4 куртини		ЛЗМЗ «Монастирище»	ЧКУ
		веселка звичайна	3 пл. тіла		ЛЗМЗ «Монастирище»	-
		гвоздика Фішера	15 куртин по 10-15 р.			-
		печіночниця звич. (гриб)	3 пл. тіла			-
		первоцвіт весняний	групи по 3-12 р.			Регіонально рідкісний
		ряст порожнистий	спорадично			Регіонально рідкісний
		ряст ущільнений	часто			Лікарська рослина
		печіночниця звич. (гриб)	1 пл. тіло			-
		сон широколистий	рідко			ЧКУ
		пухирник малий	окремі росл.			ЧКУ
Лохвицьке						
		ряст порожнистий	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		ряст порожнистий	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		сон широколистий	окр. куртини			ЧКУ
		гніздівка звичайна	3 екз.		ЛісЗМЗ «Уроч. Крупське»	ЧКУ
		чина венеціанська	одинично		ЛісЗМЗ «Уроч. Крупське»	ЧКУ
		трутовик сірчано-жов-тий	окремі пл. тіла		ЛісЗМЗ «Уроч. Крупське»	-
		осока парвська	5 куртин по 0,05 га			Лікарська рослини
		гвоздика Фішера	3 куртини			-
		проліска сибірська	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		проліска дволиста	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		зірочки маленькі	рідко			-
		проліска сибірська	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		проліска дволиста	часто у покриві			Регіонально рідкісний
		косарики тонкі	4 куртини по 5-24 р.			ЧКУ
		оман високий	окр. групи по 3-5 р.			Регіонально рідкісний
		латаття сніжно-біле	великими групами	р. Сула		ЗКУ, Регіонально рідкі-сний

Кварт. лісу (місце)	Ви-діл	Рідкісний вид	Кількість екземп-лярів, площа лока-літету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об'єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		лілія лісова	окремі рослини			ЧКУ
		сон широколистий	одинично	на пагорбах		ЧКУ
		сон широколистий	окремими курти-нами			ЧКУ

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Умовні скорочення:

ДЛФ – державний лісовий фонд
побл. – поблизу
за меж. – за меж.
екз. - екземплярів
ос. – особин
сорт-кл. –сорт клони (ділянки з суцільним покривом)
ок. курт. – окремі куртини
спорад. – спорадично (рідко розсіяно)
зр. у покр. – зрідка у покриві
БЗМЗ – ботанічний заказник місцевого значення
ЗДЗ – заказник державного значення
ЗЗМЗ – загальнозоологічн. заказник місцевого значення
ЗМЗ – заказник місцевого значення
ЛісЗМЗ – лісовий заказник місцевого значення
ЛЗУМЗ – лісове заповідне урочище місцевого значення
НПП –Національний природний парк
БПМЗ – ботанічна пам'ятка природи місцевого значення
ЧКУ – Червона книга України
ЗКУ – Зелена книга України

До фонду рубок головного користування на 2024-2033 рр. внесено ділянки, на яких зростають раритетні види рослин, зокрема:

- в Безвіднянському лісництві, кв. _____ виявлено окремі куртини виду сон широколистий *(Pulsatilla patens)* занесеного до Червоної книги України;
- в Бірківському лісництві, кв. _____ зростає група із 24 рослин борідника паросткового (*Sempervivum globiferum)* занесеного до Червоної книги України;
- в Лютенському лісництві, кв. _____ регіонально рідкісні види проліска сибірська (*Scilla siberica*) і в кв. _____ анемона лісова (*Anemone sylvestris*); півники сибірські (*Iris sibirica),* занесені до Червоної книги України зростають у кв. _____;
- в Пирятинському лісництві, кв. _____ часто у покриві реєструють зростання регіонально рідкісних видів проліска сибірська (*Scilla siberica*) і ряст порожнистий (*Corydalis cava).*

Рекомендуємо на ділянках, де виявлено зростання рідкісних і зникаючих видів рослин занесених до Червоної книги України та регіонально рідкісних у Полтавській області в Лютенському лісництві (кв. _____), Пирятинському лісництві (кв. _____), Бірківському лісництві (кв. _____) та Безвіднянському лісництві (кв. _____) не проводити лісогосподарську діяльність пов'язану з рубками головного користування або проводити з виділенням ключових біотопів.

На ділянках планованої діяльності під час польових маршрутів не реєстрували рідкісні і зникаючі види рослин, що занесені до Червоної книги України, Резолюції 6 Бернської конвенції та регіонально рідкісних. Якщо під час провадження планованої діяльності такі види будуть виявлені, вони будуть занесені до квартально-видільного переліку видів рослин, що охороняються Червоною книгою України.

Згідно матеріалів лісовпорядкування на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» зустрічається певна кількість рослин інтродуцентів у складі насадження, водночас, вони не є домінуючими. Це рослини пристигаючого і стиглого віку: ялина (європейська, клен ясенолистий, акація біла, тополі чорна, біла, канадська, верба біла, бархат амурський), які зростають в лісах природоохоронного призначення з особливим та обмеженим режимами користування. В рекреаційно-оздоровчих лісах з особливим режимом користування зустрічають види: модрина європейська, берест, бархат амурський, гіркокаштан звичайний. В захисних лісах з обмеженим режимом користування – сосна Банкса. Оскільки рубки в таких лісах або обмежені або заборонені, це дало змогу зберегтися породам до сьогодні.

За останні роки на території державного лісового фонду підприємства, лісові культури із залученням порід інтродуцентів не створювалися.

В межах лісового фонду визначеного на території проектованих рубок не обліковуються ліси старше 120 років, дерева-насінники і плюсові дерева, дуплясті та найстаріші дерев, а також такі, що мають виняткове значення для збереження біорізноманіття, місцеіснування видів тварин або інших живих організмів, життєдіяльність яких пов'язана з такими деревами.

Плановане раціональне використання лісових ресурсів спрямоване на підвищення продуктивності та покращення якісного складу лісів та посилення їх захисних функцій.

Спеціальне використання лісових ресурсів пов'язане із проведенням рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га буде здійснюватися із врахуванням існуючих локацій рідкісних та зникаючих видів рослин. З метою запобігання негативному впливу на зазначені види та збереження їхніх оселищ під час планування і проведення лісогосподарських заходів враховуватимуться особливості їх поширення, екологічні потреби та вимоги природоохоронного законодавства. У разі виявлення місцезростань таких видів передбачається вжиття заходів щодо запобігання їх пошкодженню або знищенню.

Рекомендується проводити моніторинг за станом популяцій раритетних видів рослин задля уникнення негативного впливу на них і збереження видів, що підлягають охороні і збереженню.

За результатами наявних матеріалів щорічного спостереження працівників філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України», даних наукових публікацій, матеріалів лісовпорядкування, знахідок дослідників та науковців і проведених польових досліджень складено квартально-видільний перелік рідкісних та зникаючих видів рослин занесених до Червоної книги України, регіонально рідкісних у Полтавській області, лікарських, декоративних рослин філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України». На території Філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» зростають 45 видів вищих судинних рослин і 6 видів грибів, з них 23 види рослин і 3 – грибів занесено до Червоної книги України. Їх місця зростання ідентифіковані, занесені до матеріалів лісовпорядкування, складено квартально-видільний перелік і нанесено на карти-схеми поширення раритетних видів та угруповань. Більшість таких ділянок знаходяться під охороною в межах об'єктів природно-заповідного фонду. Інші місця знаходження ділянок зростання рідкісних видів рослин, а також реліктових, занесених до Червоної книги України та регіонально рідкісних охороняються відповідно до положень природоохоронного законодавства.

На ділянках, де виявлено зростання рідкісних і зникаючих видів рослин занесених до Червоної книги України та регіонально рідкісних у Полтавській області та ділянки фігурують у фонді рубок головного користування (Лютенське лісництво, кв. _____; Пирятинське лісництво, кв. _____; Бірківське лісництво, кв. _____ та Безвіднянське лісництво, кв. _____) рекомендуємо не проводити лісогосподарську

діяльність пов'язану з рубками головного користування або проводити з виділенням ключових біотопів.

У випадку дотримання рекомендацій планована діяльність буде впливати на рідкісні та зникаючі види флори занесені до списку Червоної книги України в межах екологічно допустимого.

Моніторинг за раритетними видами рослин на території планованої діяльності лісового фонду підприємства потребує детальних обстежень протягом різних сезонів року, а також здійснення комплексу заходів, щодо забезпечення просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, а також невиснажливого використання.

У випадку виявлення цінних для збереження біологічного різноманіття видів флори і фауни під час майбутніх моніторингових досліджень на території планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України», вони будуть описані у звітах післяпроєктного моніторингу та виключені із фонду рубок головного користування й інших видів рубок згідно чинного законодавства.

Відомості про тваринний світ

У межах Полтавської області тваринний світ досить різноманітний. Фауністичний список наземних хребетних Полтавської області включає 397 видів, з них: 18 видів занесених до Європейського Червоного списку, 70 – до Червоної книги України, 73 – потребують регіональної охорони.

Найбідніші у видовому відношенні щодо фауністичного різноманіття лучні екосистеми, до яких належить 22 види, з них: птахів – 18, ссавців – 1 та земноводних – 3. Степовий компонент екосистем достатньо багатий і включає 56 видів, з них: птахів – 36, ссавців – 15, земноводних – 1 і плазунів – 4.

Найвищими кількісними показниками характеризуються наземні хребетні прибережно-водних та водно-болотних екосистем, до яких приурочено 141 вид, з них: птахів – 127, ссавців – 9, земноводних – 2 та плазунів – 3. Серед рідкісних тварин переважають гідрофільні, лісові та степові види і найменше їх серед синантропів. Більш вразливими є степові зооценози, в яких близько 53,6 % видів потребують особливої охорони.

У межах ***Гадяцького природного ядра*** реєструють до 300 видів наземних хребетних, представників чотирьох фауністичних комплексів: деревно-чагарникового, прибережно-водного, лучно-степового та синантропного. Ссавців – 52 види, птахів – близько 230 видів, плазунів – 7 із 11 видів Полтавщини, земноводні представлені 10 видами.

Заказник «Дейманівський» є регулятором водного режиму річки Удай, місцем масового гніздування водно-болотних птахів. В ландшафтному заказнику «Дейманівський» водяться 10 ви-

дів риб, 10 – земноводних, 4 – плазунів, 175 – птахів, 41 – ссавців. Найчисленніші серед них: погонич малий (*Zapomia parva*), крячок чорний (*Chlidonias niger*), пірникоза велика (*Podiceps cristatus*), чапля руда (*Ardea purpurea*), лунь очеретяний (*Circus aeruginosus*), кулик-довгоніг (*Himantopus himantopus*).

Гідрологічний заказник «Гурбинський» є місцем гніздування та відпочинку під час міграцій біляводних і водоплавних птахів. Тваринний світ представлений 600 видами найпростіших; членистоногі – 1500 видів; риби – 50, земноводні – 11 видів; плазуни – 7 видів; птахи – 286 вид; ссавці – 48 видів.

Гідрологічний заказник «Сасинівський» – місце гніздування та перебування під час міграцій птахів біляводного фауністичного комплексу.

В об'єкті Khorol river valley (UA0000306) Резолюції 6 Бернської конвенції, охороняється 10 видів тварин, в тому числі: 1 – ссавців, 3 – птахів, 1 – амфібій, 1 – рептилії, 3 – риб і 1 – безхребетних; в Orzhitsia river valley (UA0000330) 8 – тварин, з них 5 – птахів, 2 – риб, 1 – рептилія; в Udaiskyi (UA0000183) 44 види тварин, в тому числі: 3 – ссавців, 26 – птахів, 2 – амфібій, 1 – рептилії, 3 – риб і 9 – безхребетних; в Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) 54 види тварин, в тому числі: 3 – ссавців, 41 – птахів, 2 – амфібій, 1 – рептилії, 4 – риб і 3 – безхребетних; в Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) 44 видів тварин, в тому числі: 3 – ссавців, 23 – птахів, 2 – амфібій, 1 – рептилії, 6 – риб і 9 – безхребетних; в Sula river valley (UA0000309) зазначено 22 види, з них: 2 види ссавців, 16 – птахів, 1 – амфібій, 1 – рептилій, 2 – риб; в Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) охороняються 42 види тварин, з них: 3 – ссавців, 25 – птахів, 2 – амфібій, 7 – риб та 5 – безхребетних.

Ссавці

У офіційному переліку ссавців Резолюції 6 Бернської конвенції, що потребують охорони в об'єкті Смарагдової мережі Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059), Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077), Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) і Udaiskyi (UA0000183) охороняються 3 види: вовк (*Canis lupus*), бобер європейський або річковий (*Castor fiber*) і видра річкова (*Lutra lutra*); в Sula river valley (UA0000309) – 2 види: вовк (*Canis lupus*) і видра річкова (*Lutra lutra*); в Khorol river valley (UA0000306) – один вид – видра річкова (*Lutra lutra*). З них вид видра річкова (*Lutra lutra*) занесено до Червоної книги України.

Види ссавців, що охороняються в об'єктах Смарагдової мережі наведено в таблиці 3.18.

Таблиця 3.18 – Перелік видів ссавців, що підлягають охороні в смарагдових об'єктах

№	Назва виду	Наявність на території				Характерний біотоп
		ЧКУ	МСОП	CITES	Берн	
1.	Вовк	1			+	уся територія
2.	Видра річкова	+	+	+	+	болота, водойми
3.	Бобер європейський		+		+	болота, водойми

№	Назва виду	Наявність на території				Характерний біо-топ
		ЧКУ	МСОП	CITES	Берн	
Всього		1	2	1	3	

Харчування видри річкової тісно пов'язане з біотопом, у якому вони проживають. В лісових екосистемах в раціоні виду переважають земноводні та плазуни, особливо у весняний період. У водоймах з повільною течією від осені до весни видра надає перевагу жабам, а влітку – ракам, зрідка полює на птахів і дрібних ссавців, риба відіграє другорядну роль [Lanszki, Molnár, 2003].

Більшість хижих ссавців України перебувають під захистом Бернської конвенції, а частина видів (горностай, тхір лісовий, видра річкова) є рідкісними або вразливими та занесені до Червоної книги України і Європейського червоного списку. Мисливська фауна в лісах лісгоспу представлена копитними (лось, козуля, кабан, олень), дрібними хижаками та гризунами.

Квартально-видільний перелік видів ссавців, що реєструють у межах лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» включає види: видра річкова (Lutra lutra), ласиця мала (Mustela nivalis), соня садова (Eliomys quercinus), лось європейський (Alces alces), мишівка лісова (Sicista betulina), тхір чорний (Mustela putorius), борсук звичайний (Meles meles), горностай (Carex umbrosa), кіт лісовий (Felis silvestris).

Ласицю малу (Mustela nivalis) включена до Додатку ІІІ Бернської конвенції.

До Червоної книги України з них занесено види: видра річкова (Lutra lutra), лось європейський (Alces alces), мишівка лісова (Sicista betulina), соня садова (Eliomys quercinus), тхір чорний (Mustela putorius), горностай (Carex umbrosa), кіт лісовий (Felis silvestris). Для деяких видів передбачено створення охоронних зон в притулках, дуплах, на територіях розмноження, мешкання та територіях навколо. Так, для притулку мишівки лісової (Sicista betulina) охоронна зона складає 50 м, для місця розмноження (Краснолуцьке лісництво, кв. _____), мешкання горностая (Carex umbrosa) – 100 м (Безвіднянське лісництво, кв. _____; Вельбівське лісництво, 200 м на північ від кв._____; Чорнухинське лісництво 100 м на північ від кв._____); для притулку, дупла кота лісового (Felis silvestris) – 200 м (Чорнухинське лісництво кв. _____).

Птахи

Лісовий фонд філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» включений до Галицько-Слобожанського широтного коридору екологічної мережі.

Долини великих річок виступають екологічними руслами, де зосереджуються потоки мігруючих птахів. Сприятливими чинниками є наявність місць для відпочинку та живлення, а також зручні ландшафтні орієнтири вздовж найкоротшого шляху міграції, погодні умови, розподіл повітряних потоків тощо.

Місця перепочинку, зимівлі та постійного гніздування рідкісних та зникаючих видів птахів, що входять до переліку видів Резолюції 6 Бернської конвенції, Червоної книги України і

регіонально рідкісних на ділянках, реєстровано в межах об'єктів природно-заповідного фонду – це загальнозоологічні заказники «Байрак», «Леляківський», ландшафтний заказник «Дейманівський», гідрологічні заказники «Гурбинський», «Сасинський», «Харківецький», «Артополот» та ін.

Орнітофауна об'єкту Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) представлена 25 видами птахів: рибалочка блакитний (Alcedo atthis), підорлик великий (Clanga clanga), підорлик малий (Aquila pomarina), бугай водяний (Botaurus stellaris), чепура велика (Casmerodius albus), чепура мала (Egretta garzetta), змієїд блакитноногий (Circaetus gallicus), лунь очеретяний (Circus aeruginosus), лунь польовий (Circus cyaneus), лунь лучний (Circus pygargus), сиворакша євразійська (Coracias garrulus), деркач лучний (Crex crex), дятел середній (Dendrocopos medius), вівсянка садова (Emberiza hortulana), коловодник болотяний (Tringa glareola), мухоловка білошия (Ficedula albicollis), мухоловка мала (Ficedula parva), баранець великий (Gallinago media), кулик-довгоніг чорнокрилий (Himantopus himantopus), бугайчик звичайний (Ixobrychus minutus) сорокопуд терновий (Lanius collurio), сорокопуд чорнолобий (Lanius minor), брижач, турухтан (Philomachus pugnax), кропив'янка рябогруда (Curruca nisoria), шуліка чорний (Milvus migrans), жовна сива (Picus canus).

В об'єкті Смарагдової мережі Khorol river valley (UA0000306) зазначено три види птахів під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції – це лелека білий (Ciconia ciconia), сорокопуд терновий (Lanius collurio) та чепура велика (Egretta alba).

В об'єкті Смарагдової мережі Sula river valley (UA0000309) охороняється 16 видів птахів: рибалочка блакитний (Alcedo atthis), чапля руда (Ardea purpurea), крячок білощокий (Chlidonias hybrida), крячок білокрилий (Chlidonias leucopterus), крячок чорний (Chlidonias niger), крячок річковий (Sterna hirundo), лелека білий (Ciconia ciconia), лебідь-кликун (Cygnus cygnus), дятел сирійський (Dendrocopos syriacus), мухоловка білошия (Ficedula albicollis), кулик-довгоніг чорнокрилий (Himantopus himantopus), сорокопуд терновий (Lanius collurio), крех малий (Mergellus albellus), погонич звичайний (Porzana porzana), коловодник болотяний (Tringa glareola) і жовна сива (Picus canus).

В об'єкті Orzhitsia river valley (UA0000330) охороняється 5 видів птахів; в Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) – 41 вид птахів; в Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) – 26 видів птахів.

В офіційному переліку птахів під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції в об'єкті Смарагдової мережі Lower and middle Psel river valley (UA0000312) налічується 3 види птахів, з яких сиворакша євразійська (Coracias garrulus) занесено до Червоної книги України наведено в таблиці 3.19.

Таблиця 3.19 – Перелік видів птахів, що підлягають охороні в об'єктах Смарагдової мережі

№	Назва виду	Наявність на території				Характерний біотоп
		ЧКУ	МСОП	Бонн	Берн	
1.	Лелека білий (*Ciconia ciconia*)		+		+	водойми, луки
2.	Змієїд блакитноногий (*Circaetus gallicus*)	+	+	+	+	старі ліси, вирубки
3.	Рибалочка блакитний (*Alcedo atthis*)				+	берегові урвища
4.	Баранець великий (*Gallinago media*)	+	+	+	+	луки, болота
5.	Жовна сива (*Picus canus*)		+		+	ліси
6.	Жовна чорна (*Dryocopus martius)*		+		+	ліси
7.	Дятел сірійський (*Dendrocopos syriacus*)		+		+	ліси
8.	Дятел середній *(Dendrocopos medius)*		+		+	ліси
9.	Підорлик великий (*Clanga clanga*)	+	+	+	+	луки, болота, річки
10.	Підорлик малий (Aquila pomarina)	+	+	+	+	листяний і мішаний ліс
11.	Кропив'янка рябогруда (Curruca *nisoria*)		+		+	вербові і ялинові зарості
12.	Мухоловка білошия (*Ficedula albicollis)*		+		+	ліси
13.	Мухоловка мала *(Ficedula parva)*		+		+	ліси
14.	Сорокопуд терновий (*Lanius collurio*)		+		+	чагарники
15.	Сорокопуд чорнолобий (*Lanius minor)*		+		+	мозаїчні ландшафти
16.	Шуліка чорний (*Milvus migrans*)	+	+	+	+	ліси
17.	Погонич звичайний (*Porzana porzana)*		+		+	болота
18.	Чапля руда(*Ardea purpurea*),		+		+	очерет, плавні річок
19.	Крячок білощокий (*Chlidonias hybrida*)		+		+	озера, річки, болота
20.	Крячок білокрилий (*Chlidonias leucopterus*)		+	+	+	озера, річки, болота
21.	Крячок чорний (*Chlidonias niger*)		+		+	озера, річки, болота
22.	Крячок річковий (*Sterna hirundo*)		+		+	озера, річки, болота
23.	Лебідь-кликун (*Cygnus cygnus*)		+		+	озера, річки, болота
24.	Кулик-довгоніг чорнокрилий (*Himantopus himantopus*)	+	+	+	+	озера, річки, болота
25.	Коловодник болотяний (*Tringa glareola*)		+		+	озера, річки, болота
26.	Крех малий (*Mergellus albellus*)		+		+	узбережжя річок
27.	Бугай водяний (*Botaurus stellaris*)				+	плавні, болота, очерет
28.	Бугайчик звичайний (*Ixobrychus minutus*)		+		+	плавні, болота, очерет
29.	Чепура велика (*Casmerodius albus*)		+		+	береги водойм
30.	Чепура мала (*Egretta garzetta*)				+	береги водойм
31.	Лунь очеретяний (*Circus aeruginosus*)		+		+	заболочені простори
32.	Лунь польовий (*Circus cyaneus*)	+	+	+	+	відкриті простори, луки
33.	Лунь лучний (*Circus pygargus*)	+	+	+	+	відкриті простори, луки
34.	Сиворакша євразійська (*Coracias garrulus*)	+	+	+	+	ліси, глинисті балки
35.	Деркач лучний (*Crex crex*)		+		+	луки
36.	Вівсянка садова (*Emberiza hortulana*)		+		+	відкриті ландшафти
37.	Брижач, турухтан (*Philomachus pugnax*)		+		+	вологі луки, болота
38.	Жайворонок лісовий (*Lullula arborea)*		+		+	галявини
39.	Журавель сірий (*Grus grus*)	+	+		+	болота
40.	Сова болотяна (*Asio flammeus*)	+	+	+	+	річкові долини, луки
41.	Дрімлюга *(Caprimulgus europaeus)*		+		+	зарості вересу
42.	Підсоколик малий (*Falco columbarius*)				+	річкові долини, луки

№	Назва виду	Наявність на території				Характерний біотоп
		ЧКУ	МСОП	Бонн	Берн	
43.	Кібчик червононогий (*Falco vespertinus*)		+	+		степи
44.	Орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla*)	+	+	+	+	ліси
45.	Орел-карлик (*Hieraaetus pennatus*)	+	+	+	+	ліси
46.	Квак звичайний (*Nycticorax nycticorax*)		+	+		водойми
47.	Осоїд євразійський (*Pernis apivorus*)		+		+	острівні і заплавні ліси
Всього		13	42	15	47	

Із зазначених 47 видів птахів, що охороняються Резолюцією 6 Бернської конвенції в смарагдових об'єктах, 13 видів занесено до Червоної книги України, а саме: змієїд блакитноногий (*Circaetus gallicus*), баранець великий (*Gallinago media*), кулик-довгоніг чорнокрилий (*Himantopus himantopus*), шуліка чорний (*Milvus migrans*), підорлик великий (*Clanga clanga*), підорлик малий (*Aquila pomarina),* лунь польовий (*Circus cyaneus*), лунь лучний (*Circus pygargus*), сиворакша євразійська (*Coracias garrulus*), журавель сірий (*Grus grus*), сова болотяна (*Asio flammeus*), орел-карлик (*Hieraaetus pennatus*), орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla*).

У випадку виявлення гнізда одного з видів птахів із переліку Червоної книги України на ділянках планованої діяльності, рубки на цій ділянці проводитися не будуть і буде створено охоронну зону навколо гнізда, дупла або токовища відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 12 травня 2023 р. № 499 «Порядок створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах».

Квартально-видільний перелік видів ссавців, що реєструють у межах лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» включає види включає 21 вид птахів, з них 17 видів занесено до Червоної книги України: журавель сірій (*Grus grus),* шуліка чорний (*Milvus migrans*), підорлик малий (*Aquila pomarina),* лунь лучний (*Circus pygargus*), лунь польовий (*Circus Cyaneus*); сова болотяна (*Asio flammeus*), орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla*), орел степовий *(Aquila rapax),* лелека чорний *(Ciconia nigra),* пугач *(Bubo bubo);* сова болотяна *(Asio flammeus);* сич волохатий *(Aegolius funereus);* сичик-горобець *(Glaucidium passerinum),* сорокопуд сірий *(Lanius excubitor),* жовна зелена *(Picus viridis),* нерозень або качка сіра *(Anas strepera),* голуб-синяк (*Columba oenas).*

Гнізда деяких видів птахів охороняються та створюються охоронні зони навколо них. Так, навколо гнізда голуба-синяка (*Columba oenas)* – охоронна зона 50 м; сичик-горобець *(Glaucidium passerinum),* пугач *(Bubo bubo),* сич волохатий *(Aegolius funereus)* – 100 м; жовна зелена *(Picus viridis)* – 300 м; журавель сірій (*Grus grus),* шуліка чорний (*Milvus migrans*), підорлик малий (*Aquila*

pomarina), орлан-білохвіст (*Haliaeetus albicilla*), лунь польовий (*Circus Cyaneus*) – 500 м; лелека чорний *(Ciconia nigra)* – 1000 м.

При наявності на ділянках планованої діяльності цінних і рідкісних дерев важливих як місця гніздування птахів, вони будуть збережені та зазначені у переліку лісорубного квитка як такі, що не підлягають рубанню.

Лісогосподарська діяльність на чисельність та збереження рідкісних і зникаючих видів птахів впливатиме в межах екологічно допустимого, оскільки їхні локації визначені, проводиться щорічний моніторинг, а ділянки, де реєструють дупла, гнізда охороняються.

Амфібії

У переліку видів амфібій, що потребують охорони Резолюцією 6 Бернської конвенції в об'єкті Смарагдової мережі Khorol river valley (UA0000306) реєструють лише один – кумку червоночереву (*Bombina bombina*).

Вид *Bombina bombina* населяє вологі біотопи, в тому числі вологі вільхові та березові ліси по берегах боліт, де активно полюють на безхребетних. Для розмноження дані види потребують наявності у весняно-літній період мілководних водойм, що добре прогріваються, але не пересихають.

У переліку видів амфібій, що потребують охорони Резолюцією 6 Бернської конвенції в об'єкті Смарагдової мережі Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059), Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077), Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) і Udaiskyi (UA0000183) зазначено два: тритон гребінчастий (*Triturus cristatus*) і кумку червоночереву (*Bombina bombina*), а у Sula river valley (UA0000309) – кумку червоночереву (*Bombina bombina*) (таблиця 3.20).

Обидва види населяють вологі біотопи, в тому числі вологі вільхові та березові ліси по берегах боліт, де активно полюють на безхребетних. Для розмноження дані види потребують наявності у весняно-літній період мілководних водойм, що добре прогріваються, але не пересихають.

Таблиця 3.20 – Перелік видів амфібій (земноводних), що підлягають охороні в об'єктах Смарагдової мережі

№	Назва виду	Наявність на території			Характерний біотоп
		ЧКУ	МСОП	Берн	
1.	Джерлянка (кумка) червоночерева		+	+	Болота, водойми
2.	Тритон гребінчастий		+	+	Болота, водойми
	Всього	-	2	2	

Зменшення кількості лісового опаду та збільшення рівня освітленості територій внаслідок лісогосподарської діяльності, видалення мертвої деревини із екосистем, може спричинити зменшення чисельності популяції безхребетних та негативно впливати на чисельність кумки червоночеревої. Проте визначальним фактором для їх популяцій є порушення гідрологічного режиму, що, наразі, залежить від кліматичних умов.

В межах території лісництв за прокладеними польовими маршрутами видів амфібій та їхнього місцеіснування виявлено не було.

Рептилії

До переліку видів тварин, що потребують охорони в усіх об'єктах Смарагдової мережі, що досліджувалися (крім Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059)) зазначено лише один вид – черепаху болотяну (*Emys orbicularis*) (таблиця 3.21).

Таблиця 3.21 – Перелік видів плазунів, що підлягають охороні в об'єктах Смарагдової мережі та їх охоронні категорії

№	Назва (укр.)	Назва (лат.)	ЧКУ	МСОП	ЄЧС	Берн	Бонн	CITES
1	Черепаха болотяна	*Emys orbicularis*	-	NT	NT	2	-	-

Черепаха болотяна дифузно поширена на ділянках з повільною течією вздовж у лучно-степовій зоні систем середніх річок. Життєдіяльність виду упродовж річного циклу пов'язана з водоймами (ділянки з слабопроточною або зі стоячою водою) та навколоводними біотопами.

У репродуктивний період *Emys orbicularis* потребують наявності доступних відкритих або напіввідкритих ділянок берега з піщаними пляжами, де ці плазуни роблять кладку яєць. В цей час самі тварини та їх кладки є дуже вразливими. На порушених ділянках їх хижаками можуть виступати синантропні (ворона сіра) або інтродуковані (собака єнотоподібний) види тварин, а також різні аспекти діяльності людини (різкі зміни рівня води, забруднення водойм, браконьєрство). Екологічні особливості та біотопічний розподіл черепахи болотяної робить її малочутливим видом до наслідків лісогосподарської діяльності, якщо це не призводить до зміни гідрологічного режиму. Чисельність виду залежить від наявності водойм, що не пересихають та рівня переслідування з боку хижаків та людини.

Із видів батрахо-герпетофауни, занесених до Червоної книги України, на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» зареєстровано мідянку звичайну (Coronella austriaca) (Безвіднянське лісництво, кв. _____; Вельбівське лісництво, кв. _____; Зіньківське лісництво, кв. _____) і гадюку Нікольського (Vipera nikolskii) (Зіньківське лісництво, кв. _____; Лютенське лісництво, кв. _____).

Під час планування та здійснення лісогосподарських заходів у місцях мешкання, розмноження та зимівлі зазначених видів враховуватимуться їхні біологічні й екологічні особливості з метою запобігання пошкодженню або знищенню оселищ та мінімізації негативного впливу на популяції.

Місця мешкання мідянки звичайної також зареєстровано в межах ботанічної пам'ятки природи «Урочище Галочка» та загальнозоологічного заказника «Байрак», де природоохоронні заходи здійснюються з урахуванням установленого режиму охорони відповідних об'єктів природно-заповідного фонду.

Раритетні види амфібій і плазунів, які охороняються Резолюцією 6 Бернської конвенції, населяють вологі біотопи по берегах річок і заболочені території. Для розмноження дані види потребують наявності у весняно-літній період мілководних водойм, що добре прогріваються, але не пересихають. Види, що занесено до Червоної книги України, відсутні у найближче розташованих смарагдових об'єктах. Загрозою для існування видів є порушення гідрологічного режиму. Планована діяльність не загрожує існуванню виду.

Риби

Іхтіофауна р. Сула представлена переліком видів риб, що підлягають охороні в Sula river valley (UA0000309) і налічує 2 види: щипавка звичайна (*Cobitis taenia*) та гірчак європейський, або звичайний, пукас (*Rhodeus amarus*); в Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) – 7 видів: щипавка золотиста (*Sabanejewia aurata*), гірчак європейський, або звичайний, пукас (*Rhodeus amarus*), в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis*), щипавка звичайна (*Cobitis taenia*), пічкур білоперий (*Romanogobio albipinnatus*), мінога українська (*Eudontomyzon mariae*) і білизна звичайна, або жерех (*Aspius aspius*).

Іхтіофауна річки Хорол, що підлягає охороні в об'єкті Смарагдової мережі Khorol river valley (UA0000306), Udaiskyi (UA0000183) представлена трьома видами риб під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції: щипавка звичайна (*Cobitis taenia*), в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis*) і гірчак європейський (*Rhodeus amarus*); Orzhitsia river valley (UA0000330) охороняється 2 види риб (щипавка звичайна (*Cobitis taenia*) та гірчак європейський (*Rhodeus amarus*)); в Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) – 4 види риб (щипавка звичайна (*Cobitis taenia*), пічкур білоперий (*Romanogobio albipinnatus*), білизна звичайна (*Aspius aspius*) і гірчак європейський (*Rhodeus amarus*); в Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) – 6 видів риб (білизна звичайна (*Aspius aspius*), щипавка звичайна (*Cobitis taenia*), пічкур білоперий (*Romanogobio albipinnatus*), в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis*), гірчак європейський (*Rhodeus amarus*) і щипавка золотиста (*Sabanejewia aurata*)) (таблиця 3.22).

До Червоної книги України занесено лише один вид – мінога українська (*Eudontomyzon mariae*). Зменшення чисельності популяцій виду пов'язане зі зміною гідрологічного режиму водойм та їх евтрофікацію внаслідок впливу сільськогосподарської діяльності.

На території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» у водних об'єктах реєструють 4 види риб: карась золотий, карась звичайний (*Carassius carassius*), минь річковий (*Lota lota*), ялець звичайний (*Leuciscus leuciscus*) та мінога українська (*Eudontomyzon mariae*). Усі види занесено до Червоної книги України. Із реєструють у вилові річках Псел, Хорол, Удай, лісових озерах; карася звичайного (*Carassius carassius*) виявляли у 2 болітцях після торфокар'єру і у торфовому озері в Лютенському і Вороньківському лісництвах.

Таблиця 3.22 – Перелік видів риб, що підлягають охороні в об'єктах Смарагдової мережі

№	Назва виду	Наявність на території			Характерний біотоп
		ЧКУ	МСОП	Берн	
1.	В'юн звичайний		+	+	заболочені озера
2.	Гірчак європейський		+	+	річки
3.	Щипавка золотиста		+	+	річки
4.	Щипавка звичайна		+	+	річки
5.	Пічкур білоперий		+	+	річки
6.	Мінога українська	+	+	+	річки
7.	Білизна звичайна		+	+	річки
	Всього	1	7	7	

Планована діяльність загрози для існування популяції охоронюваних видів риб не становить.

Безхребетні

В об'єкті Khorol river valley (UA0000306) реєструють один вид безхребетних під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції: жук-олень, або рогач звичайний (*Lucanus cervus*), який занесено до Червоної книги України занесено.

В об'єкті Смарагдової мережі Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) реєструють п'ять види безхребетних під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції: морімус блакитний (*Morimus funereus***),** дукачик непарний, червінець непарний (*Lycaena dispar*), жук-олень, або рогач звичайний (*Lucanus cervus*). вусач дубовий великий західний (*Cerambyx cerdo),* ведмедиця Гера (*Callimorpha quadripunctaria*).

В Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) – 3 безхребетних: дукачик непарний (*Lycaena dispar*), жук-олень (*Lucanus cervus*) і синявець Телей (*Phengaris teleius*) (таблиця 3.23).

В Sula river valley (UA0000309) і Orzhitsia river valley (UA0000330) охоронювані безхребетні відсутні.

Таблиця 3.23 – Перелік видів безхребетних тварин, що підлягають охороні в об'єктах Смарагдової мережі та їх охоронні категорії

№	Назва (укр.)	Назва (лат.)	ЧКУ	МСОП	ЄЧС	Берн
1.	Ведмедиця Гера	*Callimorpha quadripunctaria*		+		+
2.	Дукачик непарний	*Lycaena dispar*		+	+	+
3.	Морімус блакитний	*Morimus funereus*	+	+	+	+
4.	Жук-олень, рогач звичайний	*Lucanus cervus*	+	+	+	+
5.	Вусач дубовий великий західний	*Cerambyx cerdo*	+	+	+	+
6.	Синявець Телей	*Phengaris teleius*				+
7.	Больбелязм однорогий	*Bolbelasmus unicornis*	+	+	+	+
8.	Жовтюх шапранець	*Colias myrmidone*				+
9.	Плавунець дволінійний	Graphoderes *bilineatus*	+	+	+	+
10.	Білоноска болотна	*Leucorrhinia pectoralis*		+		+
11.	Рябець великий	*Euphydryas maturna*		+		+
12	Червиця трипс	*Catopta thrips*		+		+
Всього			5	10	6	12

В Udaiskyi (UA0000183) – 9 видів безхребетних; ведмедиця Гера (*Callimorpha quadripunctaria*), червиця трипс (*Catopta thrips*), вусач дубовий великий західний (*Cerambyx cerdo),* жовтюх шапранець (*Colias myrmidone*), плавунець дволінійний (*Graphoderes bilineatus*), рябець великий (*Euphydryas maturna*), жук-олень (*Lucanus cervus*), білоноска болотна (*Leucorrhinia pectoralis*) і дукачик непарний (*Lycaena dispar*).

В Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) – 9 видів безхребетних: больбелязм однорогий (*Bolbelasmus unicornis*), ведмедиця Гера (*Callimorpha quadripunctaria*), вусач дубовий великий західний (*Cerambyx cerdo),* червиця трипс (*Catopta thrips*), жовтюх шапранець (*Colias myrmidone*), плавунець дволінійний (*Graphoderes bilineatus*), жук-олень (*Lucanus cervus*), білоноска болотна (*Leucorrhinia pectoralis*) і дукачик непарний (*Lycaena dispar*).

До Червоної книги України із представлених видів занесено п’ять видів: *жук-олень (Lucanus cervus),* вусач дубовий великий західний (*Cerambyx cerdo),* плавунець дволінійний (*Graphoderes bilineatus*), больбелязм однорогий (*Bolbelasmus unicornis*) і морімус блакитний (*Morimus funereus*).

Жук-олень (*Lucanus cervus*), вусач дубовий великий західний (*Cerambyx cerdo),* больбелязм однорогий (*Bolbelasmus unicornis*) є виключно лісовими видами, личинки яких розвиваються у деревині. У своєму розвитку пов’язані, насамперед, із дубовими насадженнями. Старовікові дубові насадження, або старовікові насадження за участі дуба є їхніми типовими біотопами. Відповідно рубки головного користування та санітарні рубки площею понад 1 га можуть призвести до зменшення чисельності популяцій видів.

Загрози для видів безхребетних лучних екосистем пов'язано з низькою екологічною пластичністю, обмеженими за площею видоспецифічними біотопами та присутністю розріджених степових ділянок. Основними умовами збереження псамофільних і степових видів безхребетних є запобігання механічного порушення ґрунтів на відповідних ділянках, за виключенням мінералізованих смуг.

В квартально-видільному переліку філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» реєструють 20 видів, з них до Червоної книги України занесено 18, а саме: жук-олень (*Lucanus cervus*), вусач дубовий великий західний (*Cerambyx cerdo), жук-самітник (Osmoderma barnabita), красотіл пахучий (Calosoma sycophanta), сколія-гігант (Megascolia maculata), бджола-тесляр фіолетова (Xylocopa violacea), красуня-діва (Calopteryx virgo), левкоринія білолоба (Leucorrhinia albifrons), бабка перев’язана (Sympetrum pedemontanum), мнемозина (Parnassius mnemosyne), люцина (Hamearis lucina), райдужниця велика (Apatura iris), ведмедиця-господиня (Callimorpha dominula), стрічкарка тополева (Limenitis populi), стрічкарка орденська малинова (Tringa stagnatilis), стрічкарка блакитна (Catocala fraxini), подалірій (Iphiclides podalirius), махаон (Papilio machaon).*

У місцях мешкання, розмноження і зимівлі видів вусач дубовий великий західний *(Cerambyx cerdo) і жук-самітник (Osmoderma barnabita)* необхідно враховувати особливості їхніх біологічних та екологічних потреб під час планування і здійснення лісогосподарських заходів з метою запобігання негативному впливу на зазначені види та збереження їхніх оселищ.

Випадків масового розмноження стовбурових шкідників або масового всихання дерев з причини їх ураження комахами не виявлено.

Аналіз актів санітарного і лісопатологічного обстеження лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» за 2023 і 2024 рр. та результати полових досліджень вказують на ураження деревостану інфекційними хворобами: коренева губка (*Heterobasidion annosum*), опеньок осінній (*Armillaria ostoyae*), біла мармурова гниль (*Fomes fomentarius*), рутовик сірчано-жовтий або летипор сірчано-жовтий (*Laetiporus sulphureus*), облямований трутовик (*Fomitopsis pinicola*), березовий трутовик (*Fomes fomentarius*), бактеріальний рак водянка і рак сірянка (роду *Empetrum*).

В хвойних насадженнях реєструють види: великий і малий соснові лубоїди (*Tomicus piniperda і T. minor*) та види короїдів: короїди верхівковий і шестизубчастий (*Ips acuminatus і Ips sexdentatus*).

Були рекомендовані заходи з поліпшення санітарного стану лісів шляхом проведення вибіркової та суцільної санітарної рубки.

Найбільш агресивними і шкідливими вважають верхівкового короїда – *Ips acuminatus*, який пошкоджує різні види сосни, ялин, рідше смереку, модрину, зрідка ялівець та короїда типографа — *Ips typographus*, що вражає ялини, рідше сосну, кедр і дуже рідко інші хвойні породи. Ці види поширені здебільшого в Карпатах. Зокрема *Ips typographus*, представники якого здатні поселятися не лише в зоні товстої кори дерева, а й в зоні перехідної кори чи на вершині або ж стовбурі дерева. *Ips acuminatus* пошкоджує різні види сосни, ялин, рідше смереку, модрину, зрідка ялівець. Сезонність льоту жуків в Україні пов’язана із кліматичною зоною розташування лісової екосистеми та з періодом настання тепла (переважно травень місяць).

До квартально-видільного переліку видів тварин, реєстрованих на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» входять 58 видів тварин, з них 10 ссавців, 21 – птахів, 2 – плазуни, 4 – риби, 21 безхребетних. З них 48 занесено до Червоної книги України: 7 видів ссавців, 17 – птахів, 2 – плазунів, 4 – риб та 18 – безхребетних (таблиця 3.24).

Таблиця 3.24 – Квартально-видільний перелік раритетних видів тварин та занесених до Червоної книги України у розрізі лісництв філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Кварт. лісу (місце)	Виділ	Рідкісний вид	Кількість екземплярів, площа локалітету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об'єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
1	2	3	4	5	6	7
Безвіднянське						
		мнемозина	1 ос.		ЛЗУМЗ «Безвіднянське»	ЧКУ
		сова болотяна	1 ос.	місце виявл.		ЧКУ
		сичик горобиний	5 ос. (сім'я)	місце прожив.		ЧКУ
		горностай				ЧКУ
		махаон	3 імаго			ЧКУ
		видра річкова	1 ос.	місце живл., бувший торфокар'єр	ЛЗУМЗ «Безвіднянське»	ЧКУ, ЄЧС
		мнемозина	окремі імаго		ЛЗУМЗ «Безвіднянське»	ЧКУ
		видра річкова	1 ос.	місце живл., став мисл. бази	ЛЗУМЗ «Безвіднянське»	ЧКУ, ЄЧС
		коловодник лісовий	1 ос.	став мисл. бази	ЛЗУМЗ «Безвіднянське»	-
		мнемозина	окремі особини		ЛЗУМЗ «Безвіднянське»	ЧКУ
		горностай	1 ос.	побл. ставка мисл. бази	ЛЗУМЗ «Безвіднянське»	ЧКУ
		горлиця звичайна	2 ос.			-
		горлиця звичайна	3 ос.			-
		голуб-синяк	1 ос.			ЧКУ, Регіонально рідкісний
		горлиця звичайна	2 ос.			-
		жук-олень	окремі імаго		ЛЗУМЗ «Безвіднянське»	ЧКУ
		жук-олень	окр. імаго			ЧКУ
		сколія-гігант	1 імаго			ЧКУ
		горностай	2 ос.	вірогідно місце прожив.	ЛЗУМЗ «Безвіднянське»	ЧКУ
		горлиця звичайна	2 ос.	на водопої		-
		лунь польовий	1 ос.	місце полюв. на полі		ЧКУ
		борсук європейський	1 ос.	місце живл.		-
		горностай	1 ос.	сліди взимку		ЧКУ
		мнемозина	1 ос.			ЧКУ
		подалірій	окремі імаго			ЧКУ

Кварт. лісу (місце)	Виділ	Рідкісний вид	Кількість екземплярів, площа локалітету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об’єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		журавель сірий	2 ос.	луки з вільхою, місце гніздув	ЛЗУМЗ «Безвіднянське»	ЧКУ
		орлан білохвостий	1 ос.	місце полюв. на козулю		ЧКУ, ЄЧС
		соня садова	1 ос.			ЧКУ
		мідянка звичайна	1 ос.			ЧКУ
		жовна зелена	1 ос.	побл. підгодів. майданчика для ратичних		ЧКУ
		горлиця звичайна	1 ос.			-
		рись євразійська	1 ос.	місце полювання (фотопастка)		ЧКУ
		орлан білохвостий	3 ос.	поїдали козулю		ЧКУ, ЄЧС
		мнемозина	1 ос.			ЧКУ
		шуліка чорний	1 ос.			ЧКУ
		ласиця мала	1 ос.	поле, місце полюв. на мишовид.		-
Бірківське						
		красуня-діва	рідко	р. Грунь-Ташань		ЧКУ
		журавель сірий	2 ос.			ЧКУ
		бабка перев’язана	2 імаго			ЧКУ
		жук-олень	4 імаго			ЧКУ
		красуня-діва	рідко	р. Грунь-Ташань		ЧКУ
		красуня-діва	рідко	р. Грунь-Ташань		ЧКУ
		бжола-тесляр фіолетова	1 імаго			ЧКУ
		соня садова	2 ос.			ЧКУ
		жук-олень	часте виявл. імаго			ЧКУ
		ласиця мала	1 ос.	місце полюв. побл. с. Бірки		-
		орлан білохвостий	1 ос.	живл. рибою на природ. водоймі		ЧКУ, ЄЧС
		видра річкова	1 ос.	місце живл. на р. Грунь-Ташань		ЧКУ, ЄЧС

Кварт. лісу (місце)	Виділ	Рідкісний вид	Кількість екземплярів, площа локалітету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об'єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		жук-олень	часте виявл. імаго			ЧКУ
		стрічкарка орд. малинова	одинично			ЧКУ
Вельбівське						
		горностай	1 ос.	місце живл. на схилах		ЧКУ
		вуж водяний	1 ос.	болото		Регіонально рідкісний
		красуня-діва	часто			ЧКУ
		левкорині білолоба	2 імаго			ЧКУ
		міногa українська	часто	старе русло р. Псел		ЧКУ
		минь річовий	одинично	старе русло р. Псел		ЧКУ
		карась золотий	рідко у вилові	старе русло р. Псел		ЧКУ
		нерозень	7 ос.	осінній проліт р. Грунь		ЧКУ, Регіонально рідкісний
		лелека чорний	1 ос.	місце живл., обвод. балка	БЗМЗ «Гадяцький бір»	ЧКУ
		видра річкова	1 ос.	місце живл., обвод. балка	БЗМЗ «Гадяцький бір»	ЧКУ, ЄЧС
		журавель сірий	2 ос.	імовірно місце прожив.	БЗМЗ «Гадяцький бір»	ЧКУ
		левкорині білолоба	1 імаго		БЗМЗ «Гадяцький бір»	ЧКУ
		видра річкова	1 ос.	місце живл., обвод. балка	БЗМЗ «Гадяцький бір»	ЧКУ, ЄЧС
		видра річкова	1 ос.	місце живл., обвод. балка	БЗМЗ «Гадяцький бір»	ЧКУ, ЄЧС
		видра річкова	2 ос.	місце живл., обвод. балка		ЧКУ, ЄЧС
		бджола-тесляр фіолетова	2 ос.	на квітах ваточника		ЧКУ
		рибалочка блакитний	1 ос.	місце риболовлі на р. Псел	БППМЗ «Уроч. Галочка»	-
		рибалочка блакитний	1 ос.	місце риболовлі на р. Псел	БППМЗ «Уроч. Галочка»	-
		мідянка	1 ос.		БППМЗ «Уроч. Галочка»	ЧКУ
		красотіл пахучий	одинично	побл. с. Малі Будища		ЧКУ
Зіньківське						
		ласиця мала	2 ос.	побл. с. Тарасівка		-
		соня садова	1 ос.	2021 р., осінь		ЧКУ

Кварт. лісу (місце)	Виділ	Рідкісний вид	Кількість екземплярів, площа локалітету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об’єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		гадюка Нікольського	рідко			ЧКУ
		жук- олень	часте виявл.			ЧКУ
		лось європейський	2 ос (1♀, 1 молоде)			ЧКУ
		пугач	1 мол. особина			ЧКУ
		стрічкарка блакитна	3 ос.	на деревах шовковиці		ЧКУ
		райдужниця велика	рідко	на осиках		ЧКУ
		мідянка звичайна	1 ос.		ЗЗМЗ Байрак»	ЧКУ
		жук- олень	окремо від 1 до 5 ос.		ЗЗМЗ Байрак»	ЧКУ
		борсук звичайний	сім'я 4 ос., нори		ЗЗМЗ Байрак»	-
		мідянка звичайна	1 ос.		ЗЗМЗ Байрак»	ЧКУ
		махаон	рідко		ЗЗМЗ Байрак»	ЧКУ
		жук- олень	одинично		ЗЗМЗ Байрак»	ЧКУ
		видра річкова	1 ос.			ЧКУ, ЄЧС
		видра річкова	1 ос.			ЧКУ, ЄЧС
		карась золотий	рідко	у вилові 1:10		-
		карась золотий	рідко	у вилові 1:10		-
		видра річкова	1 ос.			ЧКУ, ЄЧС
		видра річкова	1 ос.			ЧКУ, ЄЧС
		сова болотна	1 ос.			ЧКУ
		рибалочка блакитний	1 ос.	місце риболовлі р. Ташань		-
		сич волохатий	1 ос.	покинута ферма		ЧКУ
		жук- олень	часто імаго			ЧКУ
		бджолоїдка звичайна	колонія в норах	навколо глинищ		-
		голуб-синяк	2 ос.	місце живл.		ЧКУ, Регіонально рідкісний
		вусач великий дубовий	окремі імаго			ЧКУ
		журавель сірий.	2 ос			ЧКУ

Кварт. лісу (місце)	Виділ	Рідкісний вид	Кількість екземплярів, площа локалітету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об’єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		красуня-діва	часто			ЧКУ
		сорокопуд сірий	1 ос.	присада на стовпі		ЧКУ
		бжола-тесляр фіолетова		приватна садиба		ЧКУ
Краснолуцьке						
		орел степовий	1 ос.	місце полюв.		ЧКУ
		тхір чорний	1 ос.	полюв.на птицю, с.Розбишівка 2023 р.		ЧКУ
		жовна зелена	1 ос.			ЧКУ
		нерозень	окр. групи по 2-8 ос.	на осінньому прольоті р.Хорол		ЧКУ, Регіонально рідкісний
		рибалочка блакитний	1 ос.	місце риболовлі р.Хорол		-
		махаон	рідко	луки		ЧКУ
		рибалочка голубий	1 ос.	місце риболовлі р.Хорол		-
		рак широкопалий	рідко	р. Хорол		-
		журавель сірий	2 ос., гніздо	місце гніздування		ЧКУ
		вусач великий дубовий	окремі імаго			ЧКУ
		ласиця мала	1 ос.			-
		карась золотий	рідко, 1:30 у вилові	заплава р.Хорол		-
		красуня-діва	часто			ЧКУ
		левкорині білолоба	1 імаго			ЧКУ
		видра річкова	1 ос.	місце риболовлі		ЧКУ, ЄЧС
		видра річкова	1 ос.	місце риболовлі		ЧКУ, ЄЧС
		видра річкова	1 ос.	місце риболовлі		ЧКУ, ЄЧС
		жук-самітник	одинично			ЧКУ
		мишівка лісова	одинично			ЧКУ
		тхір чорний	сім'я (4 ос.)	місце полюв.	ЗЛУМЗ «Забрід»	ЧКУ
		карась золотий	окремі особини		ЗЛУМЗ «Забрід»	-
		ласиця мала	1 ос.			-
		сорокопуд сірий	1 ос.			ЧКУ
		сова вухаста	7 ос.	місце прожив. (дитсадок)		-

Кварт. лісу (місце)	Виділ	Рідкісний вид	Кількість екземплярів, площа локалітету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об’єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		сич волохатий	сім'я	місце прожив., дуплисте дерево	ЗЛУМЗ «Забрід»	ЧКУ
		пугач	1 ос.	подавав голос, травень	ЗЛУМЗ «Забрід»	ЧКУ
		видра річкова	1 ос.	місце риболовлі	ЗЛУМЗ «Забрід»	ЧКУ, ЄЧС
		рибалочка блакитний	1 ос.	р. Хорол	ЗЛУМЗ «Забрід»	-
		орлан білохвостий	1 ос.			ЧКУ, ЄЧС
		соня садова	сім'я		ЗЛУМЗ «Забрід»	ЧКУ
		левкоринія білолоба	окремі імаго	р. Хорол		ЧКУ
		сова болотяна	2 ос.			ЧКУ
		журавель сірий	2 ос.	весна 2024 р., л.к.на бувш. луках		ЧКУ
		лось європейський	2 ос.	місце живл.	ЗЛУМЗ «Забрід»	ЧКУ
		красуня-діва	рідко	р. Хорол		ЧКУ
		вусач великий дубовий	окремі імаго	сухий дуб		ЧКУ
		стрічкарка тополева	окремі імаго			ЧКУ
		шуліка чорний	1 ос.	місце полюв. на луках		ЧКУ
		сорокопуд сірий	1 ос.	місце живл.		ЧКУ
		жук-олень	часто			ЧКУ
		жук-олень	часто			ЧКУ
		жук-носоріг	1 ос.			-
		жук-олень	часто			ЧКУ
		лунь лучний	1 ос.	місце полюв. на луках		Регіонально рідкісний
		вуж водяний	3 ос.	болото		Регіонально рідкісний
Лютенське						
		видра річкова	1 ос.	місце живл., водойма побл. річки	БЗМЗ «Терновий кущ»	ЧКУ, ЄЧС
		жук-олень	3ос.		ЛЗУМЗ «Терновий кущ»	ЧКУ

Кварт. лісу (місце)	Виділ	Рідкісний вид	Кількість екземплярів, площа локалітету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об’єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		жук-носоріг	одинично	виявл. 2022 р.		-
		стрічкарка блакитна	рідко	побл.с.Лютенька		ЧКУ
		соня садова	сім'я 5 ос.	гніздув. у вулику		ЧКУ
		коловодник лісовий	1 ос.	побл.водойми	ЛЗУМЗ «Терновий кущ»	-
		гадюка Нікольського	окремі особини	у лукових пониженнях		ЧКУ
		лось європейський	1 ос.	у місці ЛЕП біля р. Псел		ЧКУ
		люцина	окр. імаго			ЧКУ
		карась золотий	рідко, 1:20 у вилові	торфове озеро		-
		шуліка чорний	1 ос.			ЧКУ
		журавель сірий	17 ос.	весна 2024 р.		ЧКУ
Пирятинське						
		лось європейський	3 ос. (1♀, 2 молодих)			ЧКУ
		жук-олень	3ос.			ЧКУ
		вусач великий дубовий	окремі імаго			ЧКУ
		красуня-діва	рідко	берег р. Удай	БПМП «Лісоп«О. Масальський»	ЧКУ
		левкоринія білолоба	окр. імаго		БПМП «Лісопарк «Острів Масальський»	ЧКУ
		карась золотий	одинично у вилові	р. Удай	ЛЗУМЗ «Куквин»	ЧКУ, ЄЧС
		видра річкова	1 ос.	місце рибол., р.Удай	ЛЗУМЗ «Куквин»	ЧКУ
		ялець звичайний	рідко у вилові	р. Удай	ЛЗУМЗ «Куквин»	ЧКУ
		борсук звичайний	1 ос.	місце живл.	ЛЗУМЗ «Куквин»	-
		красуня-діва	рідко	берег р. Удай	ЛЗУМЗ «Куквин»	ЧКУ
		красуня-діва	рідко	берег р. Удай	ЛЗУМЗ «Куквин»	ЧКУ
		карась золотий	одинично у вилові	р. Удай	ЛЗУМЗ «Куквин»	-
		жук-олень	1ос.			ЧКУ
		ведмедиця-господиня	окремі імаго			ЧКУ

Кварт. лісу (місце)	Виділ	Рідкісний вид	Кількість екземплярів, площа локалітету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об’єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		журавель сірий	1 ос.	місце виявл. навесні		ЧКУ
		журавель сірий	1 ос.	місце виявл. навесні		ЧКУ
		журавель сірий	1 ос.	місце виявл. навесні		ЧКУ
		журавель сірий	1 ос.	місце виявл. навесні		ЧКУ
		журавель сірий	1 ос.	місце виявл. навесні		ЧКУ
		журавель сірий	1 ос.	місце виявл. навесні		ЧКУ
		журавель сірий	1 ос.	місце виявл. навесні		ЧКУ
		стрічкарка блакитна	1 ос.			ЧКУ
		журавель сірий	2 ос.			ЧКУ
Чорнухинське						
		орлан білохвіст	гніздо			ЧКУ, ЄЧС
		карась золотий	одинично у вилові			-
		видра річкова	1 ос.	місце живл.		ЧКУ, ЄЧС
		горностай	2 ос.	побл. р. Многа		ЧКУ
		підорлик малий	1 ос.		ЛЗУМЗ «Липова дача»	ЧКУ
		ласиця мала	1 ос.			ЧКУ
		тхір чорний	1 ос.	полював на дом. птицю		ЧКУ
		сич волохатий	1 ос.			ЧКУ
		жук-олень	окремі імаго	проліт		ЧКУ
		бджолоїдка звичайна	колонія 12 сімей	нори на схилі пагорба		Бернська конвенція
		кіт лісовий	1 ос.			ЧКУ
		лось європейський	сім'я (4 ос.)	місце живл.		ЧКУ
		лось європейський	3 ос. (1♀, 2 молод.)	імовірне місце виведен. потомства		ЧКУ
		рибалочка блакитний	1 ос.	місце риболов.		Бернська конвенція
		видра річкова	2 ос.	місце живл.		ЧКУ, ЄЧС
		видра річкова	2 ос.	місце живл.		ЧКУ, ЄЧС
		видра річкова	2 ос.	місце живл.		ЧКУ, ЄЧС
Вороньківське						
		красуня-діва	рідко	ставок з торфокар'єру		ЧКУ
		видра річкова	1 ос.	місце живл. р. Многа		ЧКУ, ЄЧС

Кварт. лісу (місце)	Виділ	Рідкісний вид	Кількість екземплярів, площа локалітету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об’єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		жук-олень	окремі імаго	побл. контори л-ва		ЧКУ
		лось європейський	3 ос. (1♀, 2 молодих)	сосняк побл. болота	ЛЗМЗ «Монастирище»	ЧКУ
		красуня-діва	часто	болото з торфокар'єру		ЧКУ
		борсук звичайний	колонія	місце прожив. та живл.	ЛЗМЗ «Монастирище»	-
		лось європейський	4 ос.	місце живлення		ЧКУ
		вусач великий дубовий	окремі імаго			ЧКУ
		жук-олень	групами до 6 імаго			ЧКУ
		журавель сірий	3 ос.			ЧКУ
		тхір чорний	2 ос.			ЧКУ
		карась золотий	рідко у вилові 1:10	2 болітця після торфокар'єру		-
		вуж водяний	1 ос.	місце полюв. на жаб		Регіонально рідкісний
		лось європейський	4 ос.	місце живл.		ЧКУ
Лохвицьке						
		нерозень	зграї по 3-5 ос.			ЧКУ, Регіонально рідкісний
		нерозень	зграї по 3-5 ос.			ЧКУ, Регіонально рідкісний
		махаон	одинично			ЧКУ
		карась золотий	рідко у вилові			-
		рибалочка блакитний	1 ос.	місце риболов., ставок торфокар.		Бернська конвенція
		видра річкова	1 ос.	місце риболов., ставок торфокар.		ЧКУ, ЄЧС
		махаон	1 імаго		ЛісЗМЗ «Уроч. Крупське»	ЧКУ
		бджола-тесляр фіолетова	1імаго			ЧКУ
		левкоринія білолоба	1 імаго			ЧКУ

Кварт. лісу (місце)	Виділ	Рідкісний вид	Кількість екземплярів, площа локалітету	Додаткова інформація	Захисна ділянка, об’єкт ПЗФ, або їх відсутність (-)	Охоронний статус
		ласиця мала	1 ос.			-
		лось європейський	1♀	на переході в травні 2024 р.		ЧКУ
		нерозень	зграї по 3-5 ос.			ЧКУ, Регіонально рідкісний
		нерозень	зграї по 3-5 ос.			ЧКУ, Регіонально рідкісний
		нерозень	зграї по 3-5 ос.			ЧКУ, Регіонально рідкісний
		нерозень	зграї по 3-5 ос.			ЧКУ, Регіонально рідкісний
		нерозень	зграї по 3-5 ос.			ЧКУ, Регіонально рідкісний
		нерозень	зграї по 3-5 ос.			ЧКУ, Регіонально рідкісний
		жук-самітник	1 імаго	на корі дерева		ЧКУ

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Умовні скорочення:

ДЛФ – державний лісовий фонд
побл. – поблизу
за меж. – за меж.
екз. – екземплярів
ос. – особин
сорт-кл. – сорт клони (ділянки з суцільним покривом)
ок. курт. – окремі куртини
спорад. – спорадично (рідко розсіяно)
зр. у покр. – зрідка у покриві
БЗМЗ – ботанічний заказник місцевого значення
ЗДЗ – заказник державного значення
ЗЗМЗ – загальнозоологічн. заказник місцевого значення
ЗМЗ – заказник місцевого значення
ЛісЗМЗ – лісовий заказник місцевого значення
ЛЗУМЗ – лісове заповідне урочище місцевого значення
НПП –Національний природний парк

БПМЗ – ботанічна пам’ятка природи місцевого значення
ЧКУ – Червона книга України
ЄЧС – Європейський Червоний Список

Переважна більшість раритетних видів тварин зустрічаються в межах об'єктів природно-заповідного фонду. Водночас, є ділянки, де фіксували знахідки видів поза межами ПЗФ.

У Безвіднянському лісництві кв. _____ реєстрували знахідку подалірія (*Iphiclides podalirius*) – виду метеликів Родини Косатцевих (*Papilionidae*), який занесено до Червоної книги України. Характерними ареалами для виду є узлісся та лісові галявини, степові балки із заростями чагарників та поодинокими деревами, по гірських схилах на узліссях світлих широколистяних лісів, на добре прогрітих місцях. На вологих ділянках, біля струмків в балках спостерігаються скупчення до 15-20 самців. В даному випадку вид реєстрували у кварталі на периферії лісового масиву з домінуванням соснових мононасаджень, що є не характерним ареалом для виду. Враховуючи, що під час льоту метелик може пролітати значну відстань, можемо припустити, що знахідка виду була випадковою і потребує подальших спостережень.

На більшій частині ареалу стан природних популяцій виду залишається стабільним, тому він, згідно Червоного списку МСОП отримав охоронну категорію «відносно благополучні види».

Охоронні заходи для *Iphiclides podalirius* включають виявлення та заповідання місць локального проживання популяцій метелика, шляхом створення ентомологічних заказників; обмеження використання пестицидів у лісовому і сільському господарстві та перехід на біологічні засоби боротьби із шкідниками; заборона випалювання рослинності в місцях розвитку гусені; лімітування випасу худоби. Оскільки ділянка віднесена в рубку на 2028 рік, вважаємо за доцільне моніторинг за видом подалірія (*Iphiclides podalirius*) в межах кв. _____.

Вид жовна зелена (*Picus viridis*) реєстрували в насадженням берези повислої у Безвіднянському лісництві кв. _____ поблизу підгодівельного майданчика для ратичних тварин. Під час обстеження зазначеної ділянки та прилеглої території в радіусі 300 м від місця реєстрації виду гнізд у дуплах дерев не виявлено.

У Безвіднянському лісництві кв. _____ фотопасткою зафіксовано місце полювання рисі євразійської (*Lynx lynx).*

В місцях масового мешкання, зимівлі і розмноження видів жук-самітник *(Osmoderma barnabita*) (Краснолуцьке лісництво, кв. _____ та Лохвицьке лісництво, кв. _____) та вусач великий дубовий *(Cerambyx cerdo)* (Вороньківське лісництво, кв. _____; Краснолуцьке лісництво, кв. _____) на стовбурах дерев, що всихають.

Жука-оленя (Lucanus cervus) реєстрували в усіх лісництвах, окрім Вельбівського. Виявлено ділянку зі знахідкою жука-оленя в Бірківському лісництві, кв._____ включену до фонду рубок головного користування.

В Лютенському кв. _____ виявлено вид люцина (*Hamearis lucina*), занесений до Червоної книги України. Зустрічається вид на лісових галявинах та узліссях, узбіччях шляхів, ча-

гарниках у вологих місцях, захисних лісосмугах. Вид пасивно охороняється на деяких природоохоронних територіях Лісостепу та Буковини. Доцільним є збереження біотопів виду і створення ентомологічних заказників у місцях перебування виду з забороною надмірного випасання худоби та викошування трав. Рекомендується не проводити рубку в Лютенському кв. _____ та проводити моніторинг за станом популяції.

В Бірківському лісництві, кв. _____ виявлено місце живлення видри річкової (*Lutra lutra*) на р. Грунь-Ташань. Згідно із частиною п'ятою статті 39 Закону України «Про тваринний світ» у період розмноження диких тварин, з 1 квітня до 15 червня («сезон тиші»), забороняється здійснення всіх видів рубок головного користування та всіх видів рубок формування і оздоровлення лісів на всіх лісових ділянках, що належать до відтворювальних ділянок відповідно до упорядкування мисливських угідь, високогірних лісів, приполонинних лісів, лісів у ярах, балках і річкових долинах, лісових ділянок на схилах ярів, балок, обривів, осипів і зсувів, берегозахисних ділянок, лісових ділянок навколо витоків річок, уздовж межі з безлісною місцевістю, лісів у мокрих та сирих типах лісорослинних умов, у межах територій природно-заповідного фонду.

Види левкоринія білолоба (*Leucorrhinia albifrons*) і бджола-тесляр фіолетова (*Xylocopa violacea*) реєстрували у 200 м на південний схід від кв. _____ Лохвицького лісництва. Вид бджола-тесляр фіолетова (*Xylocopa violacea*) частіше зустрічається біля та в населених пунктах, де краще забезпечений місцями для гніздування та кормовою базою. Типовими місцезнаходженнями левкоринії білолобої (*Leucorrhinia albifrons*) є оліготрофні водойми переважно в соснових борах. Дорослі особини трапляються біля водойм, іноді на лісових галявинах, вирубках тощо. Рекомендуємо моніторинг за видами в пристигаючих насадженнях вільхи чорної, що представлені в кв. _____ Лохвицького лісництва та не проводити рубку.

Знахідку райдужниці великої (*Apatura iris*) виявлено в Зіньківському лісництві, кв. _____. Типовим ареалом є лісові галявини, вздовж лісових доріг, улюблені місця – калюжі, тваринний послід, дерева, з яких витікає сік. Ділянку відведено в рубку на 2028 рік. Рекомендуємо моніторинг за видом райдужниця велика (*Apatura iris*).

Місця мешкання, розмноження та зимівлі мідянки звичайної (*Coronella austriaca*) і гадюки Нікольського (*Vipera nikolskii*) зафіксовано, зокрема, у Лютенському лісництві, кв. _____. Під час планування та здійснення лісогосподарських заходів на зазначеній ділянці враховуватиметься наявність цих видів з метою запобігання негативному впливу на них та збереження їхніх оселищ. Місця мешкання мідянки звичайної також зареєстровано в межах ботанічної пам'ятки природи «Урочище Галочка» та загальнозоологічного заказника «Байрак», де діяльність здійснюється з дотриманням установленого режиму охорони відповідних об'єктів природно-заповідного фонду.

У Чорнухинському лісництві, кв. _____, зафіксовано місце гніздування орлана-білохвоста (*Haliaeetus albicilla*). Під час планування та здійснення лісогосподарських заходів у межах зазначеної ділянки та на прилеглих територіях враховуватиметься наявність місця гніздування з метою запобігання негативному впливу на вид та збереження умов його розмноження.

Місця гніздування журавля сірого (*Grus grus*) зафіксовано в Краснолуцькому лісництві на відстані 0,5 км на південний захід від кв. _____, та в Безвіднянському лісництві, кв. _____, у межах заповідного лісового урочища «Безвіднянське». Під час планування та здійснення лісогосподарських заходів у місцях гніздування та на прилеглих територіях враховуватимуться особливості біології виду з метою запобігання негативному впливу на місця його розмноження та збереження умов існування.

У Бірківському лісництві, кв. _____, поблизу річки Грунь-Ташань зареєстровано дві особини журавля сірого. Також у Зіньківському лісництві, кв. _____, поблизу водойми виявлено дві особини зазначеного виду, що, ймовірно, пов'язано з використанням цих територій для живлення.

Місце проживання сичика-горобця (*Glaucidium passerinum*) охороняється в Безвіднянському лісництві кв. _____ і сича волохатого (*Aegolius funereus*) – в Краснолуцькому лісництві кв. _____ (заповідне лісове урочище «Забрід») і Зіньківському лісництві, на відстані 300 м на південний захід від кв. _____ (покинута ферма). Під час планування та здійснення лісогосподарських заходів у зазначених місцях необхідно враховувати наявність цих видів з метою запобігання негативному впливу на їхні оселища.

Вид сорокопуд сірий (*Lanius excubitor*) виявлено в кв. _____ Краснолуцького лісництва. Має несприятливий охоронний статус в Європі (категорія SPEC 3). Включено до Бернської конвенції (Додаток II). Занесено до Червоної книги України. Найоптимальнішими для гніздування є болота, луки з масивами чагарників чи окремих кущів. Гніздиться також на великих лісових галявинах, згарищах, лісосіках, узліссі, гнізда влаштовує на кущах чи невеличких деревах. Рекомендуємо не проводити рубки в кв. _____ Краснолуцького лісництва, в місці знахідки виду сорокопуд сірий (*Lanius excubitor*).

Місцеіснування сім'ї виду соня садова (вовчок, жолудниця європейська) *(Eliomys quercinus)* реєструють в Лутенському лісництві, кв. _____.

Інші види тварин віднесено до списків регіонально рідкісних у Полтавській області, занесених до Резолюції 6 Бернської конвенції, Європейського червоного списку та ін.

Ділянки місцезнаходження раритетних видів тварин, що знаходяться під охороною в межах об'єктів природно-заповідного фонду та місцях локалізації видів тварин занесених до Червоної

книги України з їх охоронними зонами визначені, ідентифіковані, занесені до матеріалів лісовпорядкування. Для кожного лісництва складено квартально-видільний перелік і карти поширення раритетних видів фауни.

При польовому обстеженні за прокладеними маршрутами в межах ділянок планованої діяльності лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» визначено місця перебування рідкісних та зникаючих видів тварин, постійного гніздування видів птахів, скупчення мігруючих птахів, що входять до переліку Резолюції 6 Бернської конвенції, Червоної книги України та регіонально рідкісних. За результатами наявних матеріалів щорічного спостереження працівників лісового господарства, знахідок дослідників та науковців та проведених польових досліджень складено квартально-видільний перелік різкісних і зникаючих видів тварин, занесених до Червоної книги України, регіонально рідкісних у Полтавській області на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України».

На території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» можуть бути реєстровані 58 видів охоронюваних видів тварин, з них 10 ссавців, 21 – птахів, 2 – плазуни, 4 – риби, 21 безхребетних. До кваратально-видільного переліку видів тварин, реєстрованих на території Філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» входять 48 видів тварин занесених до Червоної книги України: 7 видів ссавців, 17 – птахів, 2 – плазунів, 4 – риб та 18 – безхребетних.

Види фауни, особливо орнітофауни, спорадично траплялися під час переміщення на всій території лісового господарства, птахи і комахи під час прольоту, ссавці – за слідами, екскрементами, місцями полювання (фотопастка).

Види раритетних тварин зосереджені переважно у об'єктах ПЗФ та визначених локаціях, де планована діяльність здійснюватися не буде.

В місцях виявлення видів занесених до Червоної книги України вусач великий дубовий (Cerambyx cerdo) (Вороньківське лісництво, кв._____; Краснолуцьке лісництво, кв. _____); жук-олень (Lucanus cervus) (Бірківське лісництво, кв. _____); люцина (Hamearis lucina) (Лютенське лісництво, кв. _____); левкоринія білолоба (Leucorrhinia albifrons) і бджолатесляр фіолетова (Xylocopa violacea) (Лохвицьке лісництво, кв. _____); райдужниця велика (Apatura iris) (Зіньківське лісництво, кв. _____) рекомендуємо не проводити плановану діяльність і проводити моніторинг за станом популяції раритетних видів.

Місцеіснування сім'ї виду соня садова (Eliomys quercinus) реєструють в Лютенському лісництві, кв. _____. Рекомендуємо не проводити плановану діяльність.

Ділянка, де виявлено вид подалірій (Iphiclides podalirius) в межах Безвіднянського лісництва, кв. _____ відведена в рубку на 2028 рік. Враховуючи, що місце виявлення не характерне для цього виду, вважаємо за доцільне проводити моніторинг за наявністю подалірія в наступні роки.

У місці виявлення гадюки Нікольського (Vipera nikolskii) (Лютенське лісництво, кв. _____) під час планування та здійснення лісогосподарських заходів рекомендується враховувати наявність зазначеного виду з метою запобігання негативному впливу на його оселище. Передбачається здійснення моніторингу стану популяції виду та, за необхідності, вжиття відповідних природоохоронних заходів.

В місці живлення видри річкової (Lutra lutra) на р. Грунь-Ташань (Бірківське о кв. _____) рекомендуємо враховувати сезон тиші під час провадження планованої діяльності згідно статті 39 Закону України «Про тваринний світ».

Для видів тварин, занесених до Червоної книги України, місця мешкання та гніздування яких розташовані в межах об'єктів природно-заповідного фонду та на інших ідентифікованих ділянках, негативний вплив від проведення планованої діяльності мінімізується шляхом виключення відповідних ділянок із проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га.

Зокрема, місця гніздування журавля сірого (Grus grus) зафіксовано в Краснолуцькому лісництві на відстані 0,5 км на південний захід від кв. _____, та в Безвіднянському лісництві, кв._____, у межах заповідного лісового урочища «Безвіднянське»; місця мешкання мідянки – у ботанічній пам'ятці природи «Урочище Галочка» та загальнозоологічному заказнику «Байрак»; місце мешкання сичика-горобця (Glaucidium passerinum) – у Безвіднянському лісництві, кв. _____; місця мешкання сича волохатого (Aegolius funereus) – у Краснолуцькому лісництві, кв. _____ (заповідне лісове урочище «Забрід»), та в Зіньківському лісництві на відстані 300 м на південний захід від кв. _____ (покинута ферма); місце гніздування орлана-білохвоста (Haliaeetus albicilla) – у Чорнухинському лісництві, кв. _____.

Під час планування та здійснення лісогосподарських заходів враховуватимуться встановлені місця мешкання, розмноження та гніздування зазначених видів, а також вимоги природоохоронного законодавства щодо збереження їхніх оселищ. Проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га на зазначених ділянках у межах планованої діяльності не передбачається.

Таким чином, за результатами проведених польових дослідницьких робіт у межах лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України», на ділянках планованої діяльності визначено місцезнаходження рідкісних і зникаючих видів флори і фауни, занесених

до Червоної книги та до переліку регіонально рідкісних і зникаючих видів рослин та тварин і додатку 1, 2 і 3 Бернської Конвенції та додатку 1 Резолюції 6 (1998). Складено квартально видільний перелік раритетних видів рослин і тварин і надано рекомендації.

Екологічна мережа

Екологічна мережа – єдина територіальна система, яка створюється з метою поліпшення умов для формування та відновлення довкілля, підвищення природно-ресурсного потенціалу території України, збереження ландшафтного та біологічного різноманіття, місць оселення та зростання цінних видів тваринного і рослинного світу, генетичного фонду, а також інших територій, які мають особливу цінність для охорони навколишнього природного середовища і відповідно до законів та міжнародних зобов'язань України підлягають особливій охороні.

Регіональну схему формування екологічної мережі Полтавської області погоджено Полтавською обласною державною адміністрацією № 58 від 14.02.2022 р.

Основним завдання екологічної мережі є збереження, розширення, відтворення і охорона єдиної системи територій з природним станом ландшафту та інших природних комплексів і територій, а також створення на їх основі природних об'єктів, які підлягають особливій охороні.

Лісові масиви філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» частково включено до ***Пирятинського природного ядра*** (НПП «Пирятинський», гідрологічні заказники «Давидівський», «Харківецький», «Гурбинський» та «Сасинівський», загальнозоологічний заказник «Леляківський», пам'ятка природи «Лісопарк «Острів Масальський» і заповідне урочище «Куквин»); ***Гадяцького природного ядра*** (регіональний ландшафтний парк «Гадяцький», заповідне урочище «Гнилуша», ботанічні заказники «Жуківщина» та «Саранчина Долина», заповідне урочище «Голотовщина», ботанічні заказники «Гадяцький бір» «Терновий кущ», «Великий ліс»); ***Лохвицького біоцентру*** (ландшафтний заказник «Христанівський»).

Сполучні території представлені Псільським регіональним екологічним коридором та місцевими екологічними коридорами: Удайським, Хорольським, Сульським, Оржицьким і Грунським. Більшість компонентів екологічної мережі Полтавської області включають об'єкти природно-заповідного фонду, що визначено як ключові території. Деякі з них знаходяться в межах лісового фонду Філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України», а саме:

Псільський регіональний екологічний коридор включає ключові території: ботанічні заказники «Дубина», «Русиново-Дубина», «Книшівська гора»; пам'ятки природи ботанічні «Березовий гайок» і «Урочище «Галочка»; заповідні урочища «Гай-Займи», «Лагузин яр», «Діброво-Кобрієве» та «Безвіднянське».

Удейський місцевий екологічний коридор включає ключові території: заказник ботанічний «Харсіцька Полона»; заказник ландшафтний «Монастирище»; заказник ботанічний «Харсіцька Полона»; заповідні урочища «Яри-Поруби» і «Липова Дача».

Сульський місцевий екологічний коридор включає ключові території: заказник гідрологічний «Артополот»; заказник загальнозоологічний «Байрак»; заказник лісовий «Урочище Крупське»).

Хорольський місцевий екологічний коридор включає ключову територію заповідне урочище «Забрід».

Грунського місцевого екологічного коридору (2-3 порядку) включає ботанічну пам'ятку природи «Краснолуцький гай» і заповідне урочище «Сосновий гай»).

Оржицький місцевий екологічний коридор включає окремі квартали Пирятинського лісництва.

Функціонуючим є Пирятинський біоцентр вздовж Удайського місцевого екокоридора, що разом із Оржицьким місцевим коридором є сполучними у західній частині області із сусідніми областями – Чернігівською та Київською. Він представлений Пирятинським національним парком. Пирятинський біоцентр суттєво сприяє виживанню видів, що знаходяться під загрозою зникнення, ендемічних видів, або будь-яких видів, перерахованих у Додатках I та II до Резолюції 6 (1998) Бернської конвенції.

Пирятинське природне ядро репрезентує система заказників: ландшафтних, гідрологічних, загальнозоологічних. Головною ключовою територією є НПП «Пирятинський» площею 12 028,42 га, який охоплює заплаву р. Удай із суцільних територій. До Пирятинського природного ядра включено гідрологічні заказники «Давидівський», «Гурбинський», «Харківецький», «Сасинівський», «Куквинський»; загальнозоологічний заказник «Леляківський»; пам'ятка природи «Лісопарк «Острів Масальський»; ландшафтний заказник «Дейманівський», заповідне урочище «Куквин» і окремі локалітети: гідрологічний заказник «Березеворудський»; парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Березеворудський».

До складу філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» частково входять території НПП «Пирятинський», гідрологічні заказники «Давидівський», «Харківецький», «Гурбинський» та «Сасинівський», загальнозоологічний заказник «Леляківський», пам'ятка природи «Лісопарк «Острів Масальський» і заповідне урочище «Куквин».

Гадяцьке природне ядро знаходиться у межах Псільського екологічного коридору у середній течії Псла.

Гадяцьке природне ядро характеризується найвищими показниками фіторізноманіття та унікальності серед інших природних ядер Псільського екокоридору. За особливостями розташування природних екосистем у складі Гадяцького природного ядра можна виділити два біоцентри. Верхній біоцентр розміщений вище за течією по р. Псел з сосновими насадженнями та науково цінними мішаними лісами, що розміщені на боровій терасі р. Псел. Всі існуючі та перспективні

природно-заповідні об’єкти, які репрезентують його, знаходяться в межах та в районі Вельбівського лісництва (лівий берег р. Псел), декілька об’єктів знаходяться на правому березі. За категоріями із об’єктів цього біоцентру переважають: заповідні урочища, 1 ботанічний заказник «Гадяцький бір» та 2 ботанічні пам'ятки природи. Правобережні об’єкти цього біоцентру репрезентують заплавні ліси – діброви та лучно-болотні рослинність, представлені в заповідному урочищі «Гнилуша».

Другий (нижній за течією) біоцентр Гадяцького природного ядра виділено в межах Лютенського лісництва. Природно-заповідні об’єкти представлені ботанічними заказниками та заповідними урочищами. Лівобережні ключові території біоцентру репрезентують ландшафти заплави лівого берега р. Псел із заплавними дібровами (заповідне урочище «Голотовщина» та борової тераси із масивами мішаних дубово-соснових лісів. Правобережні об’єкти цього біоцентру: ботанічні заказники «Жуківщина» та «Саранчина Долина» забезпечують, здебільшого, охорону угруповань нагірних дібров, які формуються на правобережних крутосхилах корінного берега р. Псел.

Ключовими територіями Псельського екологічного коридору є: ботанічні заказники «Дубина», «Русиново-Дубина», «Книшівська гора»; пам'ятки природи ботанічні «Березовий гайок» і «Урочище «Галочка»; заповідні урочища «Гай-Займи», «Лагузин яр», «Діброво-Кобрієве» та «Безвіднянське».

Важливою ключовою територією ***Сульського екокоридору*** є ландшафтний заказник «Христанівський», який входить до Лохвицького біоцентру і частково включений до меж лісових масивів Філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України», а також заказник гідрологічний «Артополот», заказник загальнозоологічний «Байрак», заказник лісовий «Урочище Крупське».

Ботанічна пам’ятка природи «Краснолуцький гай» і заповідне урочище «Сосновий гай» є ключовими територіями ***Грунського місцевого екологічного коридору*** (2-3 порядку), де зберігаються борові комплекси з сосновими насадженнями на уступі та боровій терасі р. Грунь.

Заповідне урочище «Забрід» є ключовою територією ***Хорольського місцевого екологічного коридору.***

Більшість компонентів регіональної екологічної мережі Полтавської області включені до об’єктів Смарагдової мережі, так Гадяцька ключова територія співпадає за площею з об’єктом Смарагдової мережі Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185); Пирятинська ключова територія – з Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077); Псельська сполучна територія – з Upper Psel river valley (UA0000303); Удайський місцевий екокоридор – з Udaiskyi (UA0000183); Сулинська сполучна територія – з Sula river valley (UA0000309); Хорольський місцевий екологічний коридор – з Khorol river valley (UA0000306) і Оржицький місцевий екологічний коридор – з Orzhitsia river valley (UA0000330).

Водно-болотні угіддя міжнародного значення та об’єкти природної спадщини ЮНЕСКО в межах філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відсутні.

Отже, лісові масиви філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» частково включено до Пирятинського природного ядра (НПП «Пирятинський»; гідрологічні заказники «Давидівський» «Харківецький», «Гурбинський» та «Сасинівський»; загальнозоологічний заказник «Леляківський»; пам'ятка природи «Лісопарк «Острів Масальський» і заповідне урочище «Куквин»); Гадяцького природного ядра (регіональний ландшафтний парк «Гадяцький»; заповідне урочище «Гнилуша»; ботанічні заказники «Жуківщина», «Гадяцький бір», «Терновий кущ», «Великий ліс» та «Саранчина Долина»; заповідне урочище «Голотовщина») і Лохвицького біоцентру (ландшафтний заказник «Христанівський»).

Лісові масиви включені до сполучних територій екологічної мережі Полтавської області і представлені Псільським регіональним екологічним коридором (ботанічні заказники «Дубина», «Русиново-Дубина», «Книшівська гора»; пам'ятки природи ботанічні «Березовий гайок» і «Урочище «Галочка»; заповідні урочища «Гай-Займи», «Лагузин яр» та «Діброво-Кобрієве», «Безвіднянське»); Удайським місцевим екологічним коридором (заказник ботанічний «Харсіцька Полона»; заказник ландшафтний «Монастирище»; заказник ботанічний «Харсіцька Полона»; заповідні урочища «Яри-Поруби» і «Липова Дача»); Сульським місцевим екологічним коридором (заказник гідрологічний «Артополот», заказник загальнозоологічний «Байрак», заказник лісовий «Урочище Крупське»); Хорольським місцевим екологічним коридором (заповідне урочище «Забрід»; Грунським місцевим екологічним коридором (2-3 порядку) (ботанічна пам’ятка природи «Краснолуцький гай» і заповідне урочище «Сосновий гай»); Оржицьким місцевим екологічним коридором, що включає окремі квартали Пирятинського лісництва.

Під час провадження планованої діяльності може бути здіснено негативний вплив від рубок головного користування і суцільних санітарних рубок філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» на компоненти регіональної екологічної мережі Полтавської області. Відповідно, рубки головного користування не будуть проводяться на цінних для збереження ділянках згідно з вимогами чинного природоохоронного законодавства України.

Природно-заповідний фонд

Природно-заповідний фонд (ПЗФ) Полтавщини налічує 393 одиниці територій та об’єктів загальною площею 142 789,75 га, що складає 4,96 % від загальної площі області. З них 30 мають статус загальнодержавного значення: 2 – національні природні парки, 20 – заказників, 1 – ботанічна пам’ятка природи, 1 – ботанічний сад, 2 – дендрологічних парки, 4 – парки-пам’ятки садово-паркового мистецтва.

Лівобережне Придніпров’я – це лісостеповий регіон у центральній частині України, що

характеризується найвищим відсотком розораності та є наслідком інтенсивної господарської діяльності. Степи даного регіону займають близько 1 % від загальної площі. Домінуючими є угруповання агрокультурної рослинності та польових бур'янів, рудеральної рослинності, штучних деревних насаджень. У заплавах річок та балках проводиться випасання худоби і заготівля сіна. Вивчення рослинного покриву історичних пам'яток: курганів, майданів та могильників вказує на те, що вони переважно збереглися у природному стані, а їхня рослинність та флора є цінними в науковому відношенні (Білик О.М. та інші, 2021).

Лісовий фонд філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» включає об'єкти ПЗФ, що займають загальну площу 13635,0 га. Об'єкти ПЗФ загальнодержавного значення розташовані на загальній площі 1832,4 га, з них 1 – національний природний парк (площа 1625,0 га), 2 – заказники загальнодержавного значення (207,4 га); із об'єктів ПЗФ місцевого значення загальною площею (12072,6 га), 1 –регіональний ландшафтний парк (4217,7 га), 19 – заказників (3768,6 га), 9 – пам'яток природи (245,1 га), 17 – заповідні лісові урочища (3841,2 га) (Додаток С).

Таблиця 3.25 – Відомості про об’єкти природно-заповідного фонду на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»

Найменування об’єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Коротка характеристика та режим ведення господарської діяльності
Об’єкти загальнодержавного значення			
1.Національні природні парки			
«Пирятинський» Указ Президента України від 11.12.2009 р. № 1046/2009	12028,42 1625,0	Пирятинське лісництво кв 43 -46, кв. 52, кв.60-61, кв.62 вид. 1, 3-5, 9-11; кв. 64-71; кв 78-82; кв 93 вид. 3,5; кв.94 вид.1-3;кв.97 вид. 4-13; кв. 98-99; кв. 102-103; кв. 126 вид.1, 5-23 127, 131, 150.	Створений з метою збереження, відтворення та ефективного використання природних комплексів та об’єктів, що мають особливу природоохоронну, оздоровчу, історико-культурну, наукову, освітню і естетичну цінність. Забороняється будь-яке будівництво, меліоративні роботи, самовільне використання земельних ділянок, рубки головного користування.
		2. Заказники	
«Христанівський» ландшафтний заказник Указ Президента України від 11.12.2009 р. №042/2009	1705,2 111,4	Лохвицьке лісництво, кв.71, кв.120.	Створений з метою збереження у природному стані ділянок з рідкісними та такими, що занесені до Червоної книги України видами рослин і тварин. Забороняється будь-яке будівництво, меліоративні роботи, самовільне використання земельних ділянок, рубки головного користування.
«Дейманівський» ландшафтний заказник Постанова РМ УРСР від 13.02.1989 р. №53	622,7 96,0	Пирятинське лісництво, кв. 150	Створений з метою охорони ділянки заплави річки Удаю з озерами. Зростають рідкісні та такі, що занесені до Червоної книги України види: сальвінія плаваюча, ряска горбата, ходуличник. Забороняється будь-яке будівництво, меліоративні роботи, самовільне використання земельних ділянок, рубки головного користування. Входить в склад НПП «Пирятинський».
Разом	**2327,9 207,4**		
1. Регіональні ландшафтні парки			
«Гадяцький» Рішення Полтавської обласної ради від 07.12.2011 р.	12803,3 4217,7	Вельбівське лісництво, кв. 1 вид.1-2, 4, 6-21, 23, 26-30, 39,40, кв.2, кв. 25 вид. 1-9, кв.26, кв.27 вид. 1-21, кв.30, 31, 32 вид.1-13, 15, 19-23, кв. 33-37, 40, кв.57 вид. 1, 3-4, кв.98, кв.110 вид. 1-13, кв.142, 143 вид.	Створений з метою збереження, охорони цінних природних комплексів та об’єктів, проведення наукових досліджень, підтримання загального екологічного балансу в регіоні, створення умов для туризму, відпочинку, проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Коротка характеристика та режим ведення господарської діяльності
		1-12, 16, кв.144, 145, кв. 146 вид.5, кв.151, 159 (1078,8га). Краснолуцьке лісництво, кв.1 вид.1-15, кв.2 вид. 3-7, 9-28, 30-31, кв.3, кв.11 вид.2, 4-6, 8-9, 11-17, 20-21, кв.12 вид.1-14, 18-25, 27-34, кв.13 вид.1, 3, кв.14, кв.37-39, кв.46-47, кв.67-69, кв.101 (849,3 га) Безвіднянське лісництво, кв.1 вид. 2-14, кв.2 вид.1-11, , кв.3 вид.1-5, 7-12, 14, 15, кв.4 вид.1-5, кв.5 вид.1-4, 6-14, кв.13-14, кв.17 вид.1-5, 7, 8, 10-18, 20, 21, кв.18 вид.1, 3-6, 8, 10-16, 18, 20, 21, кв.19, кв.24-25, кв.30 вид.4-6, 8-13, кв.31 вид.4, 6, 7, 9-17, кв.32, кв.37-38, кв.54, кв.65, кв.137-139. (811,7 га) Лютенське лісництво, кв.4-5, 6 вид. 1-3, 5, 6, кв.7-11, кв.12 вид.1, 3-5, 8-20, кв.13 вид.1, 2, 5-16, 22, кв.16, кв.17 вид.1, 3-12, кв. 24, 25 вид.1-9, 11-16, кв.33 вид.2-4, 6-8, 10-22, кв.44 вид.1-5, 9-15, кв.45 вид.1-19, 21, 26, 27, кв.46 вид.2-16, кв.56 вид. 1-5, 7-12, кв.57-58, кв. 69 вид. 1-3, 5-16, кв.70 вид.1-7, 9-11, 14-21, кв.71 вид.1-3, 5, 7, 9-18, кв.79-80, кв..107 вид.3-19, 21, 22, кв.108, 109 вид.1-5, 7, кв.110 вид.1-12, кв.120-122, кв.125, кв.140-141 (1477,9 га)	Забороняється порушення режиму водоохоронних зон, використання природних ресурсів, проведення рубок головного користування (крім господарської зони), знищення або пошкодження дерев, чагарників, трав'яного покриву, будь-яке будівництво, засмічення території, діяльність у прибережних захисних смугах водних об'єктів, геологорозвідувальні роботи, мисливство, руйнування гнізд, рибальство із застосуванням вибухових та отруйних речовин, колючих знарядь, перебування на території парку з металошукачами та іншими аналогічними засобами, випалювання сухої рослинності, рух плавзасобів протягом нерестового періоду, знищення або пошкодження інформаційно-охоронних знаків.
Заказники			
«Великий ліс» ботанічний заказник Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р. Рішення Полтавської обласної рад від 22.12.2023р №756 про зміну меж	193,6	Краснолуцьке лісництво, кв. 37-39,кв.36 вид. 25-31	Дубово-ясенові та кленові насадження на правому березі р. Псел. Окремі дерева дуба віком понад 200 років. Заборонено розорювання ґрунтів, заліснення, сінокосіння, проведення рубок головного користування, випасання худоби, розведення багать, влаштування місць відпочинку. Входить в склад РЛП «Гадяцький».

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Коротка характеристика та режим ведення господарської діяльності
«Артополот» гідрологічний заказник Рішення Полтавської обласної ради від 06.09.2007р. Рішення Полтавської обласної рад від 22.12.2023р №754 про зміну меж	651,3 143,9	Лохвицьке лісництво, кв.39 вид.3, 4, 9-12, 19-21, 25, 28, 29, 32-34, 36, кв.38 вид 11-13, 15-18, 21-25, кв.40 вид.1-15, 25, кв.41 вид.1-9, 11-13	Створений з метою збереження та охорони типового для лівобережного лісостепу природного водно-болотного комплексу в заплаві р. Сула. Забороняється засмічення території, порушення режиму водоохоронних зон, діяльність, що негативно впливає на гідрохімічний режим водойм, промислове рибальство, рубки головного користування.
«Терновий кущ» Ботанічний заказник Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992р.	563,7	Лютенське лісництво, кв. 8-11, кв.12 вид. 1, 3-5, 8-20, кв.13 вид. 1, 2, 5-16, 22, кв. 16, кв. 17 вид. 1, 3-12, кв. 24, кв. 25 вид. 1-9, 11-16, кв. 33 вид. 2-4, 6-8, 10-12, кв. 44 вид. 1-5, 9-15, кв.45 вид. 1-19, 21, кв. 46 вид. 2-16	Дубово-соснові насадження на другій надзаплавній терасі р. Псел. Мають велике водоохоронне, естетичне і оздоровче значення. Заборонені рубки головного користування, розорювання ґрунтів, заліснення, сінокосіння, випасання худоби, збирання лікарських рослин, розведення багать, влаштування місць відпочинку. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Саранчина долина» ботанічний заказник Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992р.	275,6	Лютенське лісництво, кв. 4, кв. 5, кв. 6 вид. 1-3, 5, 6, кв. 7, кв. 109 вид. 1-5, 7, кв. 110	Насадження дуба, липи, ясена на схилах правого крутого берега р. Псел. Мають водоохоронне, ґрунтозахисне, естетичне значення. Заборонені рубки головного користування, розорювання ґрунтів, заліснення, сінокосіння, випасання худоби, збирання лікарських рослин. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Жуківщина» ботанічний заказник Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992р.	141,0	Лютенське лісництво, кв. 1, кв. 2, кв. 3 вид. 1-7, 10-15	Змішані насадження липи, клена на крутих схилах р. Псел. Мають естетичне, водоохоронне, ґрунтозахисне, оздоровче значення. Заборонені рубки головного користування, розорювання ґрунтів, заліснення, сінокосіння.
«Гадяцький бір» ботанічний заказник Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	403,0	Вельбівське лісництв кв.30-31, кв.32 вид. 1-13, 15, 19-23, кв.33-37, кв.40	Дубово-соснові насадження, які мають водоохоронне, оздоровче, естетичне значення. В трав'яному покриві ростуть конвалія травнева, купина лікарська, інші рідкісні та зникаючі рослини. Заборонені рубки головного користування, розорювання ґрунтів, заліснення, сінокосіння. Входить в склад РЛП «Гадяцький»

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Коротка характеристика та режим ведення господарської діяльності
«Дубина» ботанічний заказник Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	103,0	Краснолуцьке лісництво, кв. 46, 47	Насадження дуба, липи, ясеня, клена на правому березі р. Псел, які мають водоохоронне, ґрунтозахисне, естетичне значення. Заборонені рубки головного користування, розорювання ґрунтів, заліснення, сінокосіння, випасання худоби. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Книшівська гора» ботанічний заказник Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	159,0	Краснолуцьке лісництво, кв. 67-69	Насадження дуба, липи, клена на правому березі р. Псел, які мають водоохоронне, ґрунтозахисне, естетичне значення. Заборонені рубки головного користування, розорювання ґрунтів, заліснення, сінокосіння, випасання худоби. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Русиново-Дубина» ботанічний заказник Рішення Полтавської обласної рад від 04.09.1995 р.	13,8	Краснолуцьке лісництво, кв 75, вид. 4-8, 18, 19, 35-39	Ділянки лісових земель з рідкісними та зникаючими видами рослин. Заборонені суцільні рубки розорювання ґрунтів, заліснення.
«Байрак» загальнозоологічний заказник Рішення Полтавської обласної ради від 20.12.1993 р. та від 04.09.1995 р.	197,2 109,0	Зіньківське лісництво, кв. 75-78	Лісове урочище є місцем існування лосів, кабанів, козуль, зайців, лисиць, борсуків, лісових куниць, ласок. Заборонені всі види полювання, порушення умов мешкання тварин та птахів, випасання худоби, проведення рубок головного користування.
«Харківецький» гідрологічний заказник Рішення Полтавського облвиконкому від 17.04.1992р №74; рішення Полтавської обласної ради від 06.09.2007р. про зміну меж	540,2 370,0	Пирятинське лісництво, кв. 43 -45, 64, 131	Водно-болотні угіддя та лісові насадження в заплаві р Удай. Стабілізатор мікроклімату, регулятор ґрунтово водного і водного режиму. Заборонені гідромеліоративні роботи і заходи, що впливають на гідрологічний режим. Входить в склад НПП «Пирятинський»

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Коротка характеристика та режим ведення господарської діяльності
«Шкуратівський» ботанічний заказник Рішення 18 сесії 4 скликання Полтавської обласної ради від 23.03.2005 р.	12,0	Пирятинське лісництво, кв. 142 вид. 14-21	Природний комплекс болотяних, лісових та лучностепових угруповань, місце масового зростання рідкісних лікарських рослин. Заборонені суцільні рубки, випас худоби, пошкодження трав`яного покриву.
«Леляківський» загальнозоологічний заказник Рішення 18 сесії 4 скликання Полтавської обласної ради від 23.03.2005р. та від 06. 09. 2007 р.	746,0 126,7	Пирятинське лісництво, кв. 99, 102, 103	Територія визначається високим видовим різноманіттям ентомофауни, тваринного та рослинного світу. Заборонені суцільні рубки, випас худоби. Входить в склад НПП «Пирятинський»
«Гурбинський» гідрологічний заказник Рішення виконкому Полтавської обласної ради №74 від 17.04.1992р.	400,0 112,0	Пирятинське лісництво, кв. 79-82	Водно-болотні угіддя та лісові насадження в заплаві р. Удай. Стабілізатор мікроклімату, регулятор ґрунтово-водного і водного режиму. Заборонені гідромеліоративні роботи і заходи, що впливають на гідрологічний режим. Входить в склад НПП «Пирятинський»
«Сасинівський» гідрологічний заказник Рішення виконкому Полтавської обласної ради №74 від 17.04.1992р.	150,0 23,0	Пирятинське лісництво, кв. 96 вид.13-15	Водно-болотні угіддя в заплаві р. Перевід. Стабілізатор мікроклімату, регулятор ґрунтово-водного і водного режиму. Заборонені гідромеліоративні роботи і заходи, що впливають на гідрологічний режим
«Харсіцька Полона» ботанічний заказник Рішення Полтавської обласної ради від 27.10. 1994 р.	174,0	Чорнухинське лісництво, кв. 6-8	Природний комплекс болотяних, лісових та лучностепових угруповань, місце масового зростання рідкісних лікарських рослин. Заборонені суцільні рубки, випас худоби, пошкодження трав`яного покриву.
«Монастирище» ландшафтний заказник Рішення Полтавської обласної ради від 27.10.1994 р.	733,0	Вороньківське лісництво, кв. 15-35 Чорнухинське лісництво, кв.66 вид. 7-13	Великий лісовий масив, що вкриває схили та днища ярів; природний комплекс широколистяних лісів з різноманітною флорою. Заборонені суцільні рубки, випас худоби.

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Коротка характеристика та режим ведення господарської діяльності
«Урочище Крупське» лісовий заказник Рішення Полтавської обласної ради від 06.09.2007 р.	94,8	Лохвицьке лісництво, кв. 11 вид. 22-37; кв. 12 вид. 3, 5-28	Лісовий масив характеризується природним характером і флористичним складом. Ценотичну цінність угруповань визначає домінування дуба та співдомінування граба звичайного на східній межі його природного поширення, який визначає також зростання в угрупованнях і трав`янистих елементів флори центральноєвропейського походження. Заборонені суцільні рубки, випас худоби.
«Балка Долина» ботанічний заказник Рішення Полтавської обласної ради від 27.10.1995 р.	116,8 17,5	Зіньківське лісництво, кв. 98 вид. 1-2	Ділянка лучного степу в широкій розгалуженій балці, місце масового зростання рідкісних рослин. Заборонені суцільні рубки, випас худоби, пошкодження трав`яного покриву.
Разом	**5668,0** **3768,6**		
Пам'ятки природи			
«Березовий гайок» ботанічна пам'ятка природи Рішення Полтавської обласної ради від 04.09.1995 р.	0,6	Вельбівське лісництво кв.88 вид. 4	Насадження берези в масиві соснового лісу з популяцією рідкісного плауна булавовидного. Заборонена будь-яка діяльність, що може негативно вплинути на стан об'єкту і трав'яного покриву.
«Урочище «Галочка» ботанічна пам'ятка природи Рішення Полтавського облвиконкому від 13.12.1975 р. №531 та рішення Полтавської обласної ради від 28.08.2009 р.	115,0	Вельбівське лісництво кв.142, кв.143 вид.1-12, 16, кв.146 вид 5; кв.151	Розташована на правому березі р. Псел. Місце життя Лесі Українки, революційних маївок 1905 р. Росте понад 300 вікових дубів. Має естетичне, водоохоронне значення. Заборонені будь-які заходи, що можуть пошкодити деревну, чагарникову, трав'янисту рослинність або негативно вплинути на стан об'єкту Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Гадяцький бір» ботанічна пам'ятка природи Рішення Полтавського облвиконком №437 від 16.11.1979 р.	5,0	Вельбівське лісництво кв.116 вид. 3-4, кв.117 вид.1	Насадження ялини, модрини, дуба червоного, білої акації, створені на початку 20 сторіччя на другій надзаплавній терасі р. Псел. Мають велике естетичне та науково-пізнавальне значення. Заборонена будь-яка діяльність, що може спричинити шкоду об'єкту.

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Коротка характеристика та режим ведення господарської діяльності
«Дуб черешчатий» ботанічна пам'ятка природи Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	0,07 (0,1)	Краснолуцьке лісництво, кв. 21 вид. 4	Дуб віком понад 300 років, висота 25 м, діаметр – 1,5м. Заборонена будь-яка діяльність, що може спричинити шкоду об'єкту.
«Дуб черешчатий» ботанічна пам'ятка природи Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	0,07 (0,1)	Краснолуцьке лісництво, кв. 26 вид. 28	Дуб віком понад 310 років, висота 25 м, діаметр – 1,5м. Заборонена будь-яка діяльність, що може спричинити шкоду об'єкту.
«Дуб черешчатий» ботанічна пам'ятка природи Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992р.	1,0 3 дерева	Краснолуцьке лісництво, кв. 18 вид. 19	Три дуби віком понад 200 років, висотою до 25 м, діаметром до 1 м біля с. Ціпки на садибі лісництва. Заборонена будь-яка діяльність, що може спричинити шкоду об'єкту.
«Краснолуцький гай» ботанічна пам'ятка природи Рішення Полтавського облвиконкому №329 від 22.07.1969 р.	75,0	Краснолуцьке лісництво, кв.11 вид. 2, 4-6, 8, 9,11-17, 20, 21, кв.12 вид. 1, 2, кв.13 вид. 1, 3	Дубово-соснові насадження з домішкою інших порід біля р. Грунь. Місце відпочинку. Має естетичне та водоохоронне значення. Заборонена будь-яка діяльність, що може негативно вплинути на стан об'єкту, пошкодження дерев і трав'яного покриву. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Лісопарк «Острів Масальський» ботанічна пам'ятка природи Рішення Полтавського облвиконкому від 24.12.1970 р. №555 та від 22.11.1984р. №453	47,0	Пирятинське лісництво, кв. 46	Лісонасадження сосни, дуба, берези на острові, який омиває р.Удай. Заборонені суцільні рубки, випас худоби Входить в склад НПП «Пирятинський»
«Старий шлях»	2,5 1,3	Пирятинське лісництво, кв. 98 вид.4	Ділянка стародавнього чумацького шляху з Прилук до Пирятина. Характеризується високим рівнем біологічного

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Коротка характеристика та режим ведення господарської діяльності
комплексна пам'ятка природи Рішення Полтавської обласної ради від 28.08.2009 р			різноманіття, що притаманне лісостеповій зоні. Заборонена будь-яка діяльність, що може спричинити шкоду об'єкту. Входить в склад НПП «Пирятинський»
Разом	**246,3 245,1**		
Заповідні лісові урочища			
«Масюкове» Рішення Полтавського облвиконкому №437 від 16.11.1979 р.	180,0	Вельбівське лісництво кв.25 вид. 1-9, кв.26, кв.27 вид.1-21	На другій надзаплавній терасі р. Псел, біля с. Веприк, в цінних насадженнях сосни звичайної в трав'яному покрові зустрічаються великі зарості плауна булавовидного, грушанки, деякі види інших рідкісних рослин. Заборонено проведення всіх видів рубок. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Гадяцький бір» Рішення Полтавського облвиконкому №437 від 16.11.1979 р.	25,0	Вельбівське лісництво кв.57 вид. 1,3,4	На другій терасі р. Псел в дубово-соснових насадженнях ростуть суцільним покривом конвалія травнева та інші рідкісні рослини, які знаходяться під загрозою зникнення. Збереглися найстарші соснові деревостани, в тому числі дерево сосни віком 200 років. В усьому кварталі не допускається збір і заготівля трав'янистих рослин, всі види рубок, ,інші види господарської діяльності, які можуть призвести до пошкодження, або знищення рослин, що охороняються. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Гадяцький бір» Рішення Полтавського облвиконкому №437 від 16.11.1979 р.	48,0	Вельбівське лісництво кв. 98, кв. 110 вид. 1-13	Сосново-дубові насадження на лівому березі р. Псел. Одне з небагатьох місць знаходження в лісостепу ялівця високого. В трав'яному покриві зустрічаються інші види рідкісних рослин. Не допускається господарська діяльність, яка може негативно вплинути на рослини, що охороняються. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Гадяцький бір» Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	42,0	Вельбівське лісництво кв.123	Типовий для даного району природний комплекс сосново-дубових насаджень з рідкими та зникаючими рослинами у трав'янистому покриві. Заборонені всі види рубок,

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Коротка характеристика та режим ведення господарської діяльності
			заготівля сіна, лікарських рослин, випасання худоби, пошкодження ґрунтового покриву Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Гнилуша» заповідне урочище Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	105,0	Вельбівське лісництво кв.144, 145	Мішані дубові насадження на правому березі р. Псел, які мають в трав'яному покриві зникаючі рослини. Заборонені всі види рубок, крім санітарних та рубок догляду, заготівля сіна, лікарських рослин, квітів, випасання худоби, пошкодження ґрунтового покриву. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Гай-Займи» заповідне урочище Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	114,0	Вельбівське лісництво кв.1 вид. 1, 2, 4, 6-21,23, 26-30, 39, 40, кв. 2	Насадження сосни, дуба, липи, клена, вільхи в заплаві р. Псел. Мають водоохоронне, естетичне, оздоровче значення. Заборонена будь – яка діяльність, що призведе до порушення природних процесів; заготівля сіна, лікарських рослин, випасання худоби. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Лагузин яр» заповідне урочище Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	111,0	Краснолуцьке лісництво, кв. 14	Змішані сосново-дубові насадження, які мають у трав'яному покриві конвалію травневу. Заборонена будь-яка діяльність, що призведе до порушення природних процесів, заготівля сіна, лікарських рослин, квітів, випасання худоби. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Сосновий гай» заповідне урочище Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	46,0	Краснолуцьке лісництво кв. 12 вид. 3-14, 18-25, 27-34	Дубово-соснові насадження поблизу р. Грунь. Мають водоохоронне, ґрунтозахисне значення. Заборонена будь-яка діяльність, що призведе до порушення природних процесів; заготівля сіна, лікарських рослин, квітів, випасання худоби. Входить в склад РЛП «Гадяцький
«Забрід» Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	228,0	Краснолуцьке лісництво кв. 56 вид. 1, 2, 4-11, 14,16-22, 31, 32, кв.57, кв.58 вид.1-31, 37, кв.59 вид.1-31, 34-40, кв. 60	Змішані дубові насадження в заплаві р. Хорол. Мають ґрунтозахисне, водоохоронне значення. Заборонена будь-яка діяльність, що призведе до порушення природних комплексів; заготівля сіна, лікарських рослин, квітів, випасання худоби.
«Шпакове»	350,5	Краснолуцьке лісництво кв. 48-51, кв.52 вид.1-6, 9, 10, 13-15, 19, 20, кв. 53-55	Типове угруповання лісової рослинності з характерною фауною. Має естетичне, водоохоронне, оздоровче значення. Заборонена будь-яка діяльність, що призведе до

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Коротка характеристика та режим ведення господарської діяльності
Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.			порушення природних комплексів; заготівля сіна, лікарських рослин, квітів, випасання худоби
«Діброво-Кобрієве» заповідне урочище Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	144,5	Краснолуцьке лісництво кв.1 вид. 1-15, кв 2 вид. 3-7, 9-28, 30, 31, кв. 3	Насадження дуба, липи, клена, вільхи на крутосхилах до 25°. Мають естетичне, водоохоронне, ґрунтозахисне-не, оздоровче значення. Заборонена будь-яка діяльність, що призведе до порушення природних процесів. Входить в склад РЛП «Гадяцький
«Голотовщина» заповідне урочище Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	108,0	Лютенське лісництво, кв. 107 вид. 3-19, 21, 22; кв. 108	Дубово-кленові насадження в заплаві р. Псел з різноманітною флорою і фауною. Заборонена будь-яка діяльність, що призведе до порушення природних процесів. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Безвіднянське» заповідне урочище Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	663,0	Безвіднянське лісництво кв.1 вид. 2-14; кв.2 вид. 1-11; кв.3 вид. 1-5, 7-12, 14, 15; кв.4 вид. 1-5; кв.5 вид. 1-4, 6-14; кв.13-14, кв.17 вид. 1-5, 7, 8, 10-18, 20, 21; кв.18 вид. 1, 3-6, 8, 10-16, 18, 20, 21, кв.19; кв.24-25; кв.30 вид. 4-6, 8-13; кв.31 вид. 4, 6, 7, 9-17; кв.32; кв.37-38; кв.54; кв.65	Сосново-дубові насадження з домішкам липи, клена. Мають естетичне, водоохоронне, ґрунтозахисне, оздоровче значення. Заборонена будь-яка діяльність, що призведе до порушення природних процесів; заготівля сіна, лікарських рослин, квітів, випасання худоби, пошкодження ґрунтового покриву. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«**Терновий кущ»** заповідне урочище Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р.	303,2	Лютенське лісництво, кв.56 вид. 1-5, 7-12; кв.57-58; кв.69 вид. 1-3, 5-16; кв.70 вид. 1-7, 9-11, 14-21; кв.71 вид. 1-3, 5, 7, 9-18; кв.79-80	Дубово-соснові насадження на другій надзаплавній терасі р. Псел, у трав'яному покриві конвалія травнева, першоцвіт весняний. Заборонена будь-яка діяльність, що призведе до порушення природних процесів. Допускаються відновлювальні заходи на ділянках, де корінні природні компоненти виявились порушеними в результаті попередньої господарської діяльності. Входить в склад РЛП «Гадяцький».
«Яри-Поруби»	325,0	Пирятинське лісництво, кв.14-15 , кв.16 вид. 1-20, кв.17, кв.18 вид. 1-39, кв.19	Типове грабово-дубове насадження на схилах р.Удай з покривом лісових і степових рослин: бирижника ма-

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	Площа, га	Місцезнаходження	Коротка характеристика та режим ведення господарської діяльності
заповідне урочище Рішення Полтавської обласної ради від 16.11.1979р. №437			лого, горицвіта весняного, лілії лісової занесених у Червону Книгу України. Заборонені суцільні рубки, випас худоби, пошкодження трав`янистого покрову
«Куквин» заповідне урочище Рішення Полтавського облвиконкому від 28.12. 1982р. № 671 та рішення Полтавської обласної ради від 06.09.2007р. про зміну меж	562,2 429,0	Пирятинське лісництво, кв. 47-52, кв.126 вид. 8-13	Типове лісове урочище серед боліт і заплав на другій терасі р.Удай, де ростуть рідкісні рослини (ятришник, лілія лісова), занесених у Червону Книгу України. Заборонені випас худоби, пошкодження трав`янистого покрову. Кв. 52, 126 входять в склад НПП «Пирятинський»
«Липова Дача» заповідне урочище Рішення Полтавського облвиконкому №74 від 17.04.1992 р. та рішення Полтавської обласної ради від 24.12.2002 р. про зміну меж	619,0	Чорнухинське лісництво, кв.19-23, кв.24 вид.16-37, кв.25-31	Дубово-липово-кленові насадження віком понад 60 років. Мають грунто-, водозахисне, естетичне, оздоровче значення. Заборонена будь-яка діяльність, що призведе до порушення природних процесів.
Разом	**4365,4 3841,2**		
Усього по філії об'єктів ПЗФ	**39064,26 13635,0**		

На території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» існують ділянки зарезервовані під розширення об'єктів природно-заповідного фонду, а саме:

1. Заповідне урочище місцевого значення «Шпакове» (Краснолуцьке лісництво, кв. 74 вид. 2-5, 40, 41 – 14,9 га);

2. Заповідне урочище місцевого значення «Гай-Займи» (Краснолуцьке лісництво, кв. 101 вид. 1-6 – 13,6 га);

3. Ботанічний заказник місцевого значення «Жуківщина» (Лютенське лісництво, кв. 3 вид. 8, 9, 16, кв. 115 – 82,6 га).

Карти-схеми розташування кварталів і виділів філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» в межах об'єктів ПЗФ представлено в додатку С.

До меж Регіонального ландшафтного парку «Гадяцький» входять об'єкти ПЗФ: ботанічні заказники «Саранчина Долина», «Дубина», «Книшівська гора» і «Великий ліс»; ботанічні заказники «Гадяцький бір», «Терновий кущ» та «Великий ліс»; заповідні урочища «Безвіднянське», «Гай-Займи», «Масюкове», «Лагузин яр», «Діброво-Кобрієве», «Гнилуша», «Голотовщина» і «Сосновий гай»; ботанічні пам'ятки природи «Краснолуцький гай» та «Урочище «Галочка».

До меж Національного природного парку «Пирятинський» входять: ландшафтний заказник «Дейманівський»; гідрологічні заказники «Харківецький», «Гурбинський», «Давидівський» та «Сасинівський»; загальнозоологічний заказник «Леляківський», пам'ятка природи «Лісопарк «Острів Масальський» і заповідне урочище «Куквин».

Отже, до лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» частково входять об'єкти ПЗФ, що займають загальну площу 13635,0 га. Об'єкти ПЗФ загальнодержавного значення розташовані на загальній площі 1832,4 га, з них 1 – національний природний парк (площа 1625,0 га), 2 – заказники загальнодержавного значення (207,4 га); із об'єктів ПЗФ місцевого значення загальною площею (12072,6 га), 1 – регіональний ландшафтний парк (4217,7 га), 19 – заказників (3768,6 га), 9 – пам'яток природи (245,1 га), 17 – заповідні лісові урочища (3841,2 га).

Більшість об'єктів ПЗФ входять до меж Національного природного парку «Пирятинський» (ландшафтний заказник «Дейманівський»; гідрологічні заказники «Харківецький», «Гурбинський», «Давидівський» та «Сасинівський»; загальнозоологічний заказник «Леляківський», пам'ятка природи «Лісопарк «Острів Масальський» і заповідне урочище «Куквин») та до меж Регіонального ландшафтного парку «Гадяцький» (ботанічні заказники «Саранчина Долина», «Дубина», «Книшівська гора», «Великий ліс», «Гадяцький бір» і «Терновий кущ»; заповідні урочища «Безвіднянське», «Гай-Займи», «Масюкове», «Лагузин яр», «Діброво-Кобрієве», «Гнилуша», «Голотовщина» і «Сосновий гай»; ботанічні пам'ятки природи «Краснолуцький гай» та «Урочище «Галочка».

В межах лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» три ділянки зарезервовані під розширення об'єктів природно-заповідного фонду: заповідне урочище місцевого значення «Шпакове» (Краснолуцьке лісництво, кв. 74 вид. 2-5, 40, 41 – 14,9 га); заповідне урочище місцевого значення «Гай-Займи» (Краснолуцьке лісництво, кв. 101 вид. 1-6 – 13,6 га) та ботанічний заказник місцевого значення «Жуківщина» (Лютенське лісництво, кв. 3 вид. 8, 9, 16, кв. 115 – 82,6 га).

Планована діяльність в межах лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» буде здійснюватися відповідно до чинного природоохоронного законодавства України.

Смарагдова мережа

Смарагдова мережа України (англ. Emerald network) – українська частина Смарагдової мережі Європи. Метою створення Смарагдової мережі Європи є збереження природної фауни, флори та оселищ. Вона була ініційована та координується Бернською конвенцією (1979). Смарагдова мережа має переважно ті самі основи формування, що й NATURA 2000, але діє за межами Європейського Союзу, розвиваючи загальноєвропейський підхід щодо охорони типів природних оселищ.

Об'єкти в межах Смарагдової мережі разом із територіями NATURA 2000 становлять ядро Загальноєвропейської екологічної мережі (PanEuropean Ecological Network, PEEN), яка також підтримується Бернською конвенцією. Держави – члени Європейського Союзу виконують вимоги Бернської конвенції шляхом розвитку мережі NATURA 2000, а території особливої охорони NATURA 2000 відповідають територіям особливого природоохоронного значення Смарагдової мережі.

Смарагдовий об'єкт – це природна територія, на якій проживають зникаючі та цінні види рослин і тварин, які мають міжнародне значення і перелічені в Резолюції № 6 (1998) Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі, а також містить природні середовища існування (оселища), які перелічені в Резолюції № 4 Бернської конвенції.

Об'єкти Смарагдової мережі описано за інтерактивною картою http://emerald.net.ua/ та посібником «Смарагдова мережа в Україні».

Опис рідкісних угруповань описано за «Тлумачним посібником оселищ Резолюції №4 Бернської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони».

Території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» перехрещується за площею з об'єктами Смарагдової мережі на загальній площі 16488,6 га, зокрема з об'єктами Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185); Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077); Khorol river

valley (UA0000309); Lower and middle (UA0000312); Sula river valley (UA0000309); Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059); Udaiskyi (UA0000183); Orzhitsia river valley (UA0000330) (таблиця 3.26).

До об'єкту Смарагдової мережі Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) входять об'єкти ПЗФ, що знаходяться в межах лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України», включено Національний природний парк «Пирятинський», ландшафтний заказник «Дейманівський»; гідрологічні заказники «Харківецький», «Давидівський» та «Сасинівський»; загальнозоологічний заказник «Леляківський»; пам'ятку природи «Лісопарк і «Острів Масальський» і заповідне урочище «Куквин» (рисунок 3.7).

Таблиця 3.26 – Території виділені для включення до Смарагдової мережі

Назва лісництва	**Перелік кварталів**	**Площа, га**	**Коротка характеристика території**
Пирятинське	1-3, 23, 42-59, 64-65, 67, 69-71, 77-85, 92-97, 98-100, 102-103, 125, 126, 127, 131, 143, 145, 149-151	3015,5	UA0000077 Pyriatynskyi National Nature Park
Пирятинське	87-91, 154-160, 161-167, 168-175	1325,3	UA0000330 Orzhitsia river valley
Чорнухинське Вороньківське	57-67 15-35, 79-85, 93-98	572,9 2018,2	UA0000183 Udaiskyi
Разом		2591,1	
Лохвицьке	49-51, 71, 110-112, 120	530,0	UA0000059 Khrystanivskyi Zakaznyk
Лохвицьке	4-7. 8-12. 32-42. 43-48. 52-69. 70. 74. 78-80. 118. 119. 121	2890.2	UA0000306 Sula river valley
Краснолуцьке	48-55, 56-60, 62-64, 73, 74, 96-99	1277,1	UA0000309 Khorol river valley
Краснолуцьке Вельбівське Лютенське Безвіднянське	1-3. 11-13. 37-39. 46-47. 67-69. 76, 79. 90. 101 1-2, 25-27, 30-37, 40, 57, 98, 110, 123, 142-145, 151, 159 4-13, 16-17, 24-25, 33, 44-46, 56-58, 69-71, 79, 80, 107-108, 109-110, 120-122, 125, 140-141 1-5, 13-14, 17-19, 24-25, 30-32, 37-38, 54, 65, 137-139	958,3 1120,9 1648,5 977,7	UA0000185 Hadiatskyi Regional Landscape Park
Разом		4705,4	
Безвіднянське	66, 79-80, 92-93, 116	154,0	UA0000312 Lower and middle Psel river valley
Всього		**16488,6**	

До об'єкту Смарагдової мережі Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) входять розташовані на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»: Регіональний ландшафтний парк «Гадяцький»; ботанічні заказники «Саранчина Долина», «Книшівська гора», «Великий ліс», «Дубина», «Гадяцький бір» і «Терновий кущ»; заповідні урочища «Безвіднянське», «Гай-Займи», «Масюкове», «Лагузин яр», «Діброво-Кобрієве», «Гнилуша», «Голотовщина» і «Сосновий гай»; ботанічні пам'ятки природи «Краснолуцький гай» та «Урочище «Галочка» (рисунок 3.8).

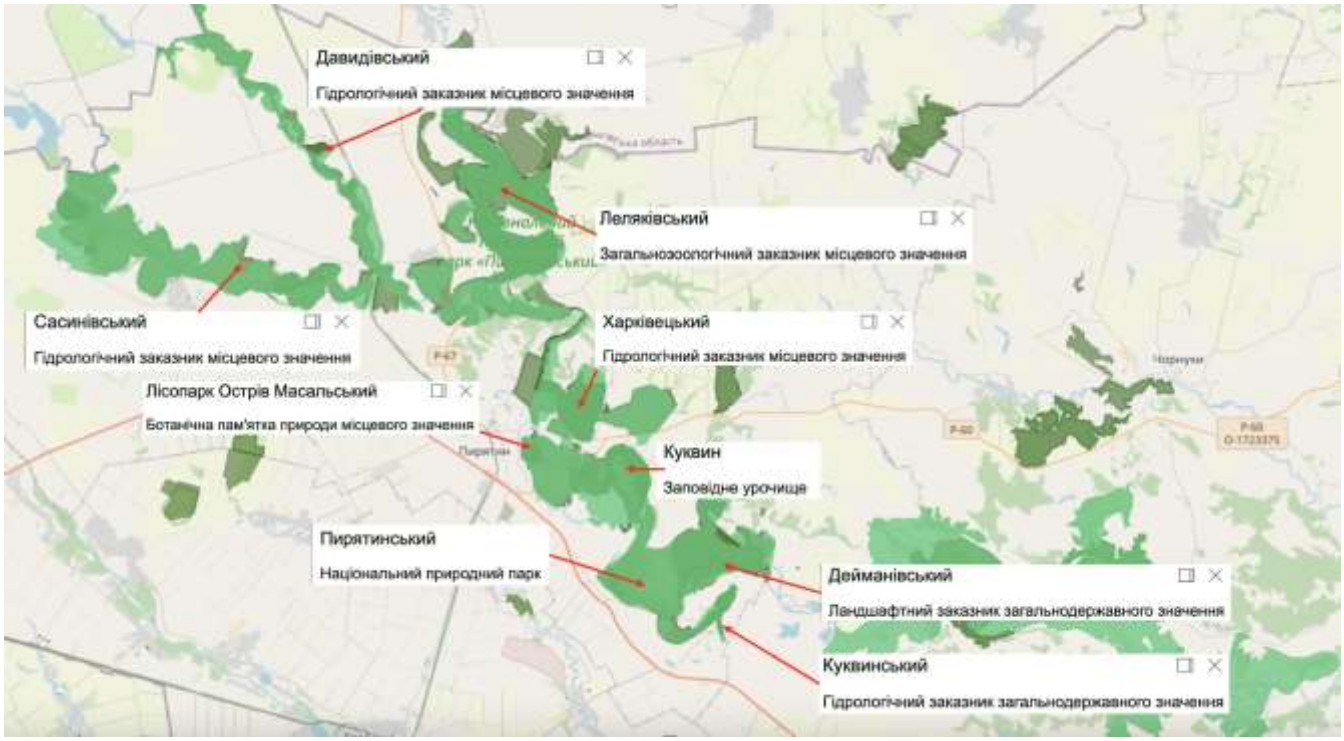
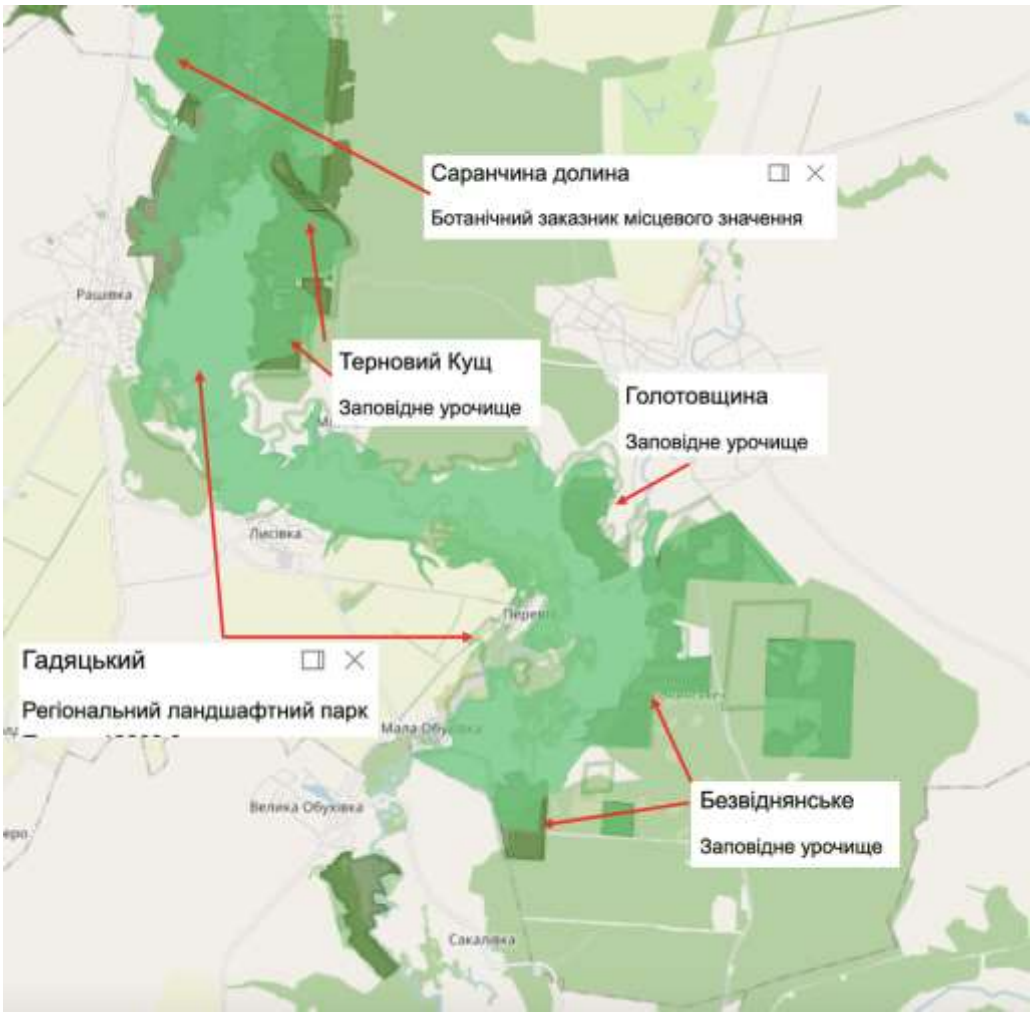

Рисунок 3.7 – Розташування територій філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відносно об’єкта Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077)

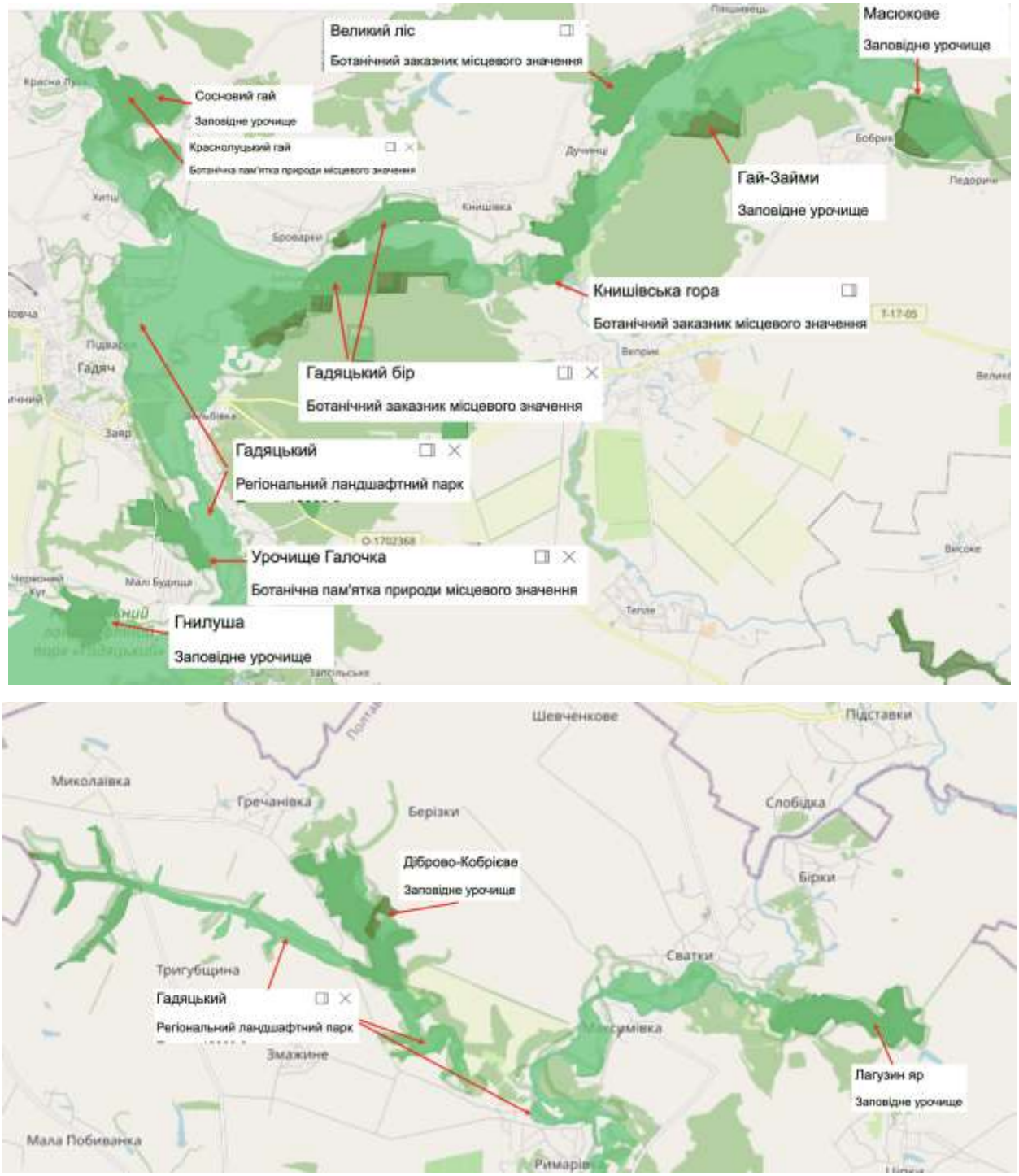

Рисунок 3.8 – Розташування територій філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відносно об’єкта Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185)

До Khorol river valley (UA0000306) входять території Краснолуцького лісництва, кв. 48-60, 62-64, 73, 74, 96-99, в тому числі два об’єкти ПЗФ, що включені до лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» – це заповідне урочище «Забрід» (Краснолуцьке лісництво, кв. 56 вид. 1, 2, 4-11, 14,16-22, 31, 32, кв. 57, кв. 58 вид. 1-31, 37, кв. 59 вид. 1-31, 34-40, кв. 60) (рисунок 3.9); ботанічний заказник «Русиново-Дубина» (Краснолуцьке лісництво, кв 75, вид. 4-8,

18, 19, 35-39) (рисунок 3.10) і проектоване заповідне урочище місцевого значення «Шпакове» (Краснолуцьке лісництво, кв.74 вид. 2-5, 40, 41) (рисунок 3.11).

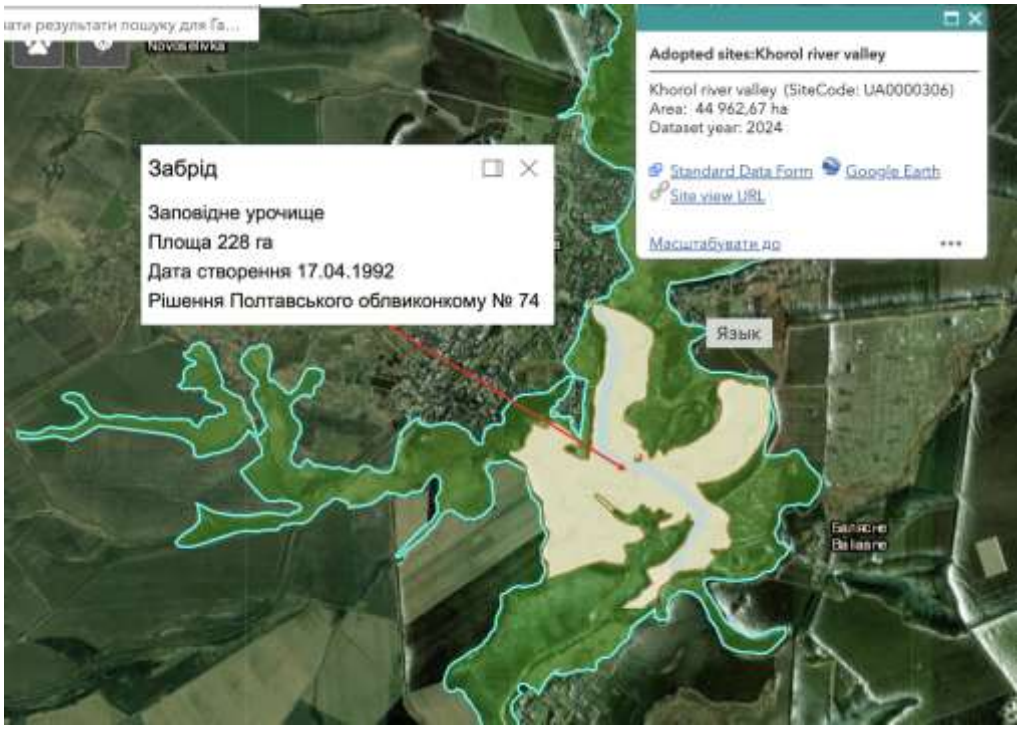

Рисунок 3.9 – Розташування територій філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відносно об’єкта Khorol river valley (UA0000306)

Рисунок 3.10 – Розташування територій об’єктів ПЗФ філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відносно об’єкта Khorol river valley (UA0000306)

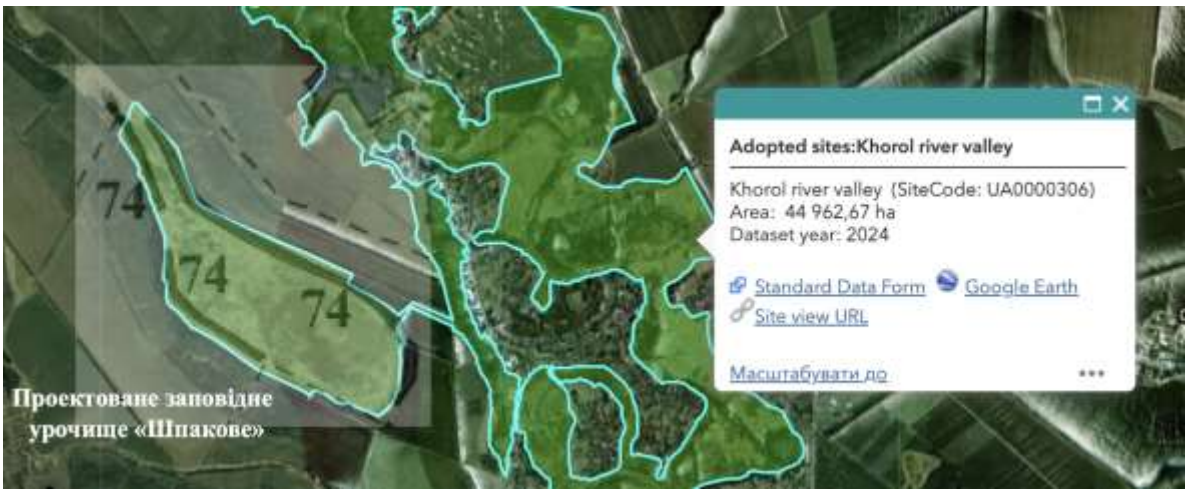

Рисунок 3.11 – Розташування територій об’єктів ПЗФ філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відносно об’єкта Khorol river valley (UA0000306)

Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) включає кв. 49-51, 71, 110-112, 120 Лохвицького лісництва, в тому числі ландшафтний заказник «Христанівський» (Лохвицьке лісництво, кв.71, кв.120) (рисунок 3.12).

Рисунок 3.12 – Розташування територій об’єктів ПЗФ філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відносно об’єкта Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059)

Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) включає кв. 49-51, 71, 110-112, 120 Лохвицького лісництва, в тому числі ландшафтний заказник «Христанівський» (Лохвицьке лісництво, кв.71, кв.120) (рисунок 3.13).

Adopted sites:Sula river valley
Sula river valley (SiteCode: UA0000309)
Area: 47 845,64 ha
Dataset year: 2024
Standard Data Form
Google Earth
Site view URL
Масштабувати до

Adopted sites:Sula river valley
Sula river valley (SiteCode: UA0000309)
Area: 47 845,64 ha
Dataset year: 2024
Standard Data Form
Google Earth
Site view URL
Масштабувати до

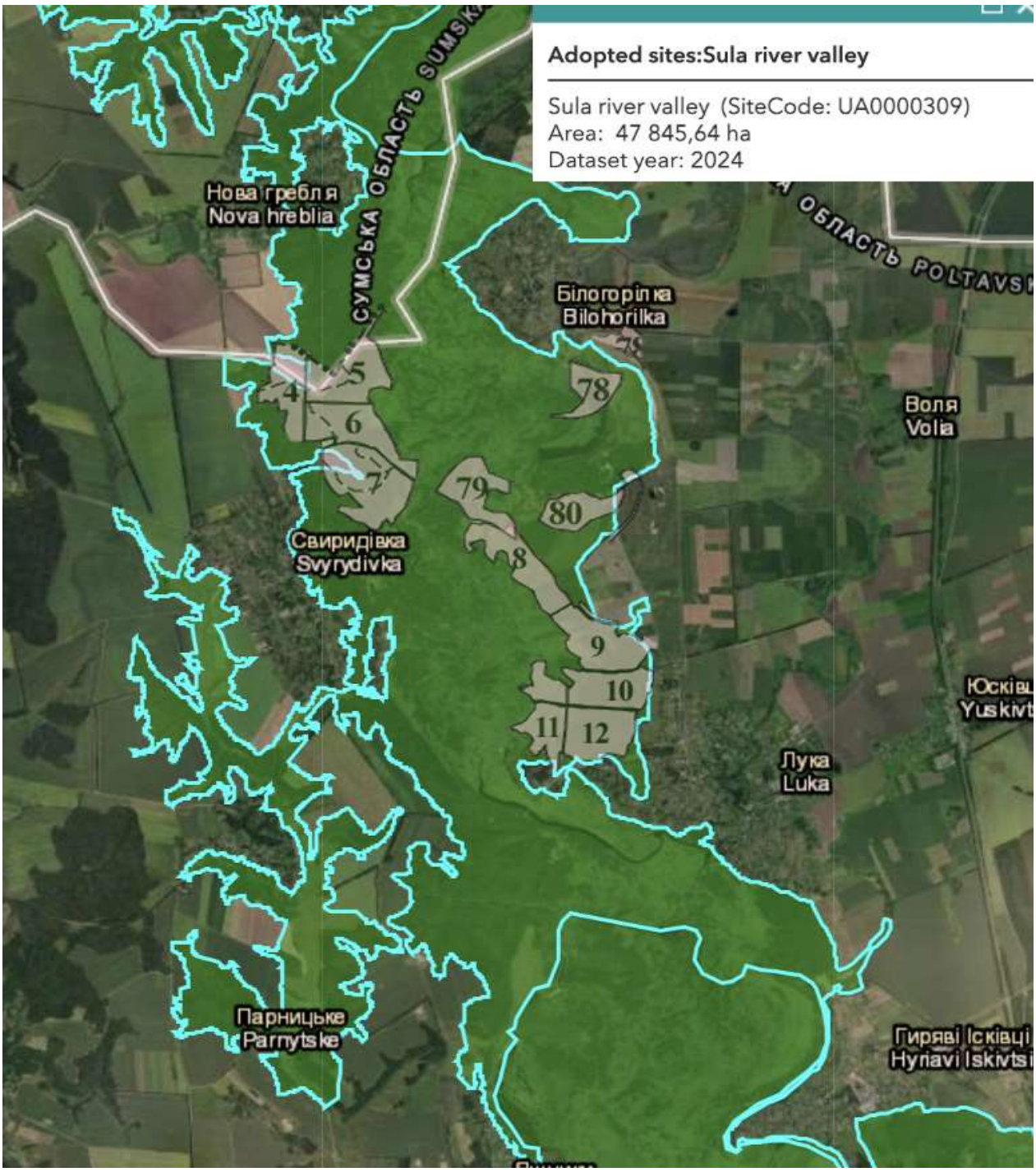

Рисунок 3.13 – Розташування територій об’єктів ПЗФ філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відносно об’єкта Sula river valley (UA0000309)

Смарагдовий об’єкт Udaiskyi (UA0000183) включає кв. 15-35, 79-85, 93-98 Вороньківського лісництва та кв. 57-67 Чорнухинське лісництво, в тому числі ландшафтний заказник «Монастирище» (Вороньківське лісництво, кв. 15-35, Чорнухинське лісництво, кв. 66 вид. 7-13), заповідне урочище «Куквин» (Пирятинське лісництво, кв. 47-52) (рисунок 3.14).

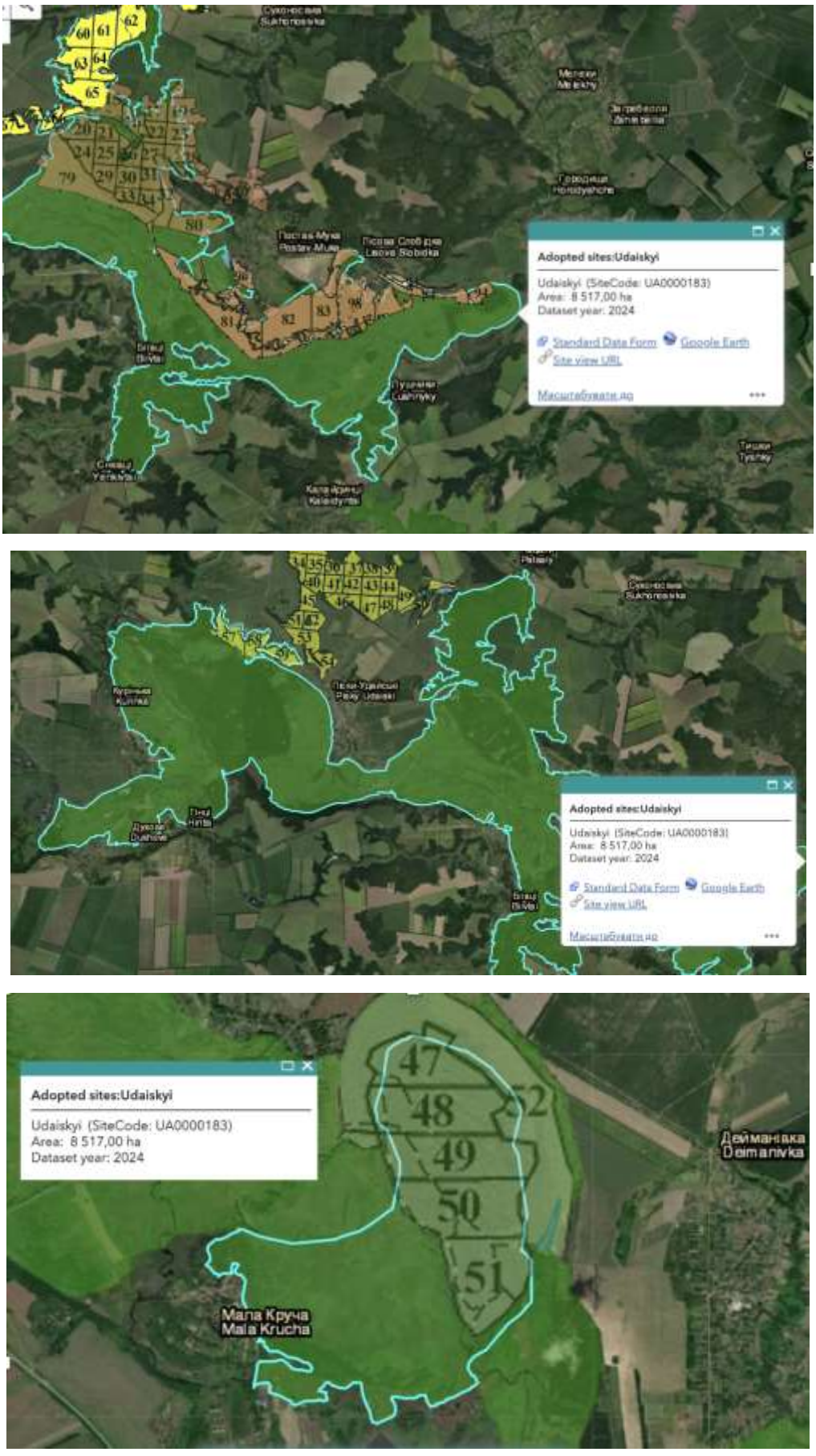

Рисунок 3.14 – Розташування територій об’єктів ПЗФ філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відносно об’єкта Udaiskyi (UA0000183)

До Lower and middle Psel river valley (UA0000312) включено кв. 66, 79, 80, 92, 93, 116 Безвіднянського лісництва, в тому числі частково ботанічну пам'ятку природи «Безвіднянське» (Безвіднянське лісництво, кв.1 вид. 2-14; кв.2 вид. 1-11; кв. 3 вид. 1-5, 7-12, 14, 15; кв. 4 вид. 1-5; кв. 5 вид. 1-4, 6-14; кв.13-14, кв. 17 вид. 1-5, 7, 8, 10-18, 20, 21; кв. 18 вид. 1, 3-6, 8, 10-16, 18, 20, 21, кв.19; кв. 24-25; кв. 30 вид. 4-6, 8-13; кв. 31 вид. 4, 6, 7, 9-17; кв. 32; кв. 37-38; кв. 54; кв. 65) (рисунок 3.15).

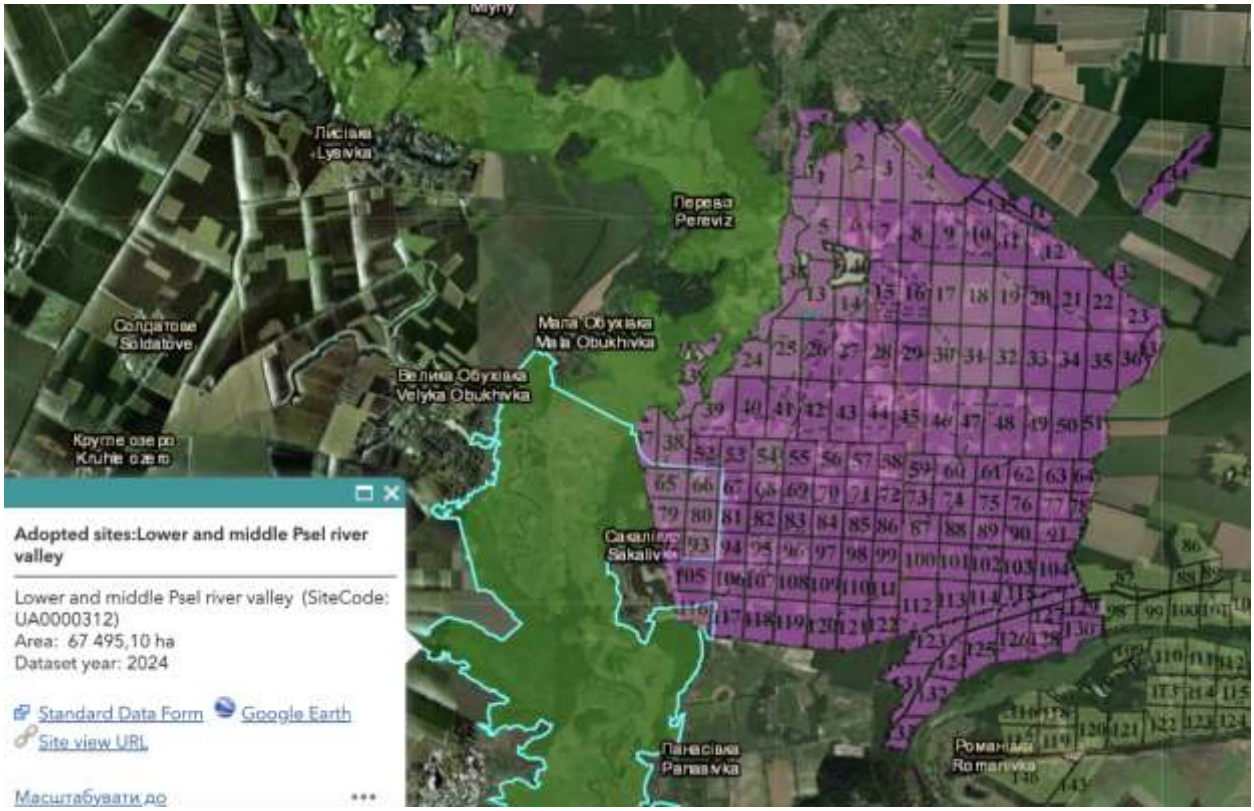
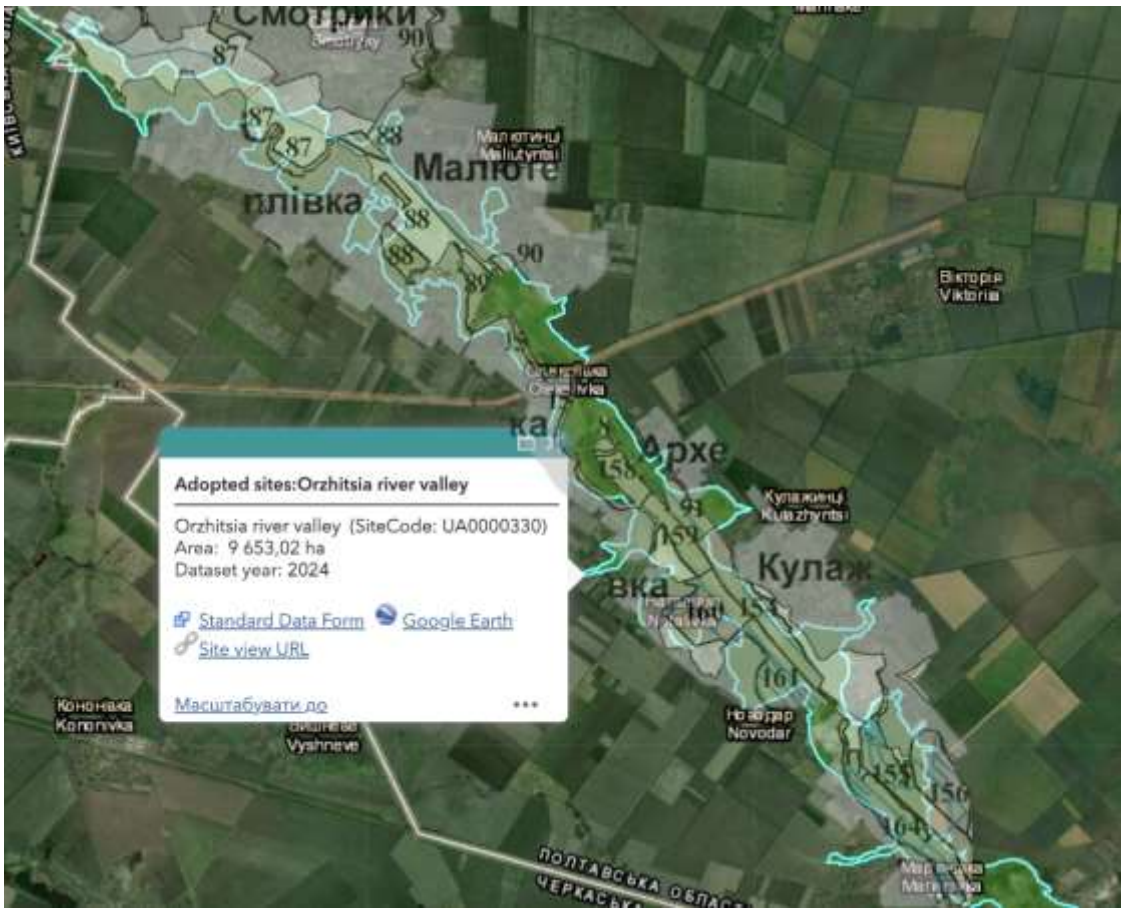

Рисунок 3.15 – Розташування територій об'єктів ПЗФ філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відносно об'єкта Lower and middle Psel river valley (UA0000312)

До об'єкта Orzhitsia river valley (UA0000330) включено кв. 87-91, 154-160, 161-167, 168-175 Пирятинського лісництва (рисунок 3.16).

Об'єкт Orzhitsia river valley (UA0000330) займає загальну площу 9653,02 га і забезпечує охорону Резолюцією 6 Бернської конвенції 2 види рослин і 8 – тварин, з них 5 – птахів, 2 – риб, 1 -рептилія. Природні оселища, що занесено до Резолюції 4 Бернської конвенції – відсутні.

Adopted sites:Orzhitsia river valley
Orzhitsia river valley (SiteCode: UA0000330)
Area: 9 653,02 ha
Dataset year: 2024
Standard Data Form
Google Earth
Site view URL
Масштабувати до
Малютинці
Малюте
плівка
Вікторія
Viktoria
Кулаж
вка
Новодар
Novodar
Коропчика
Vyshneve
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ
ЧЕРКАСЬКА

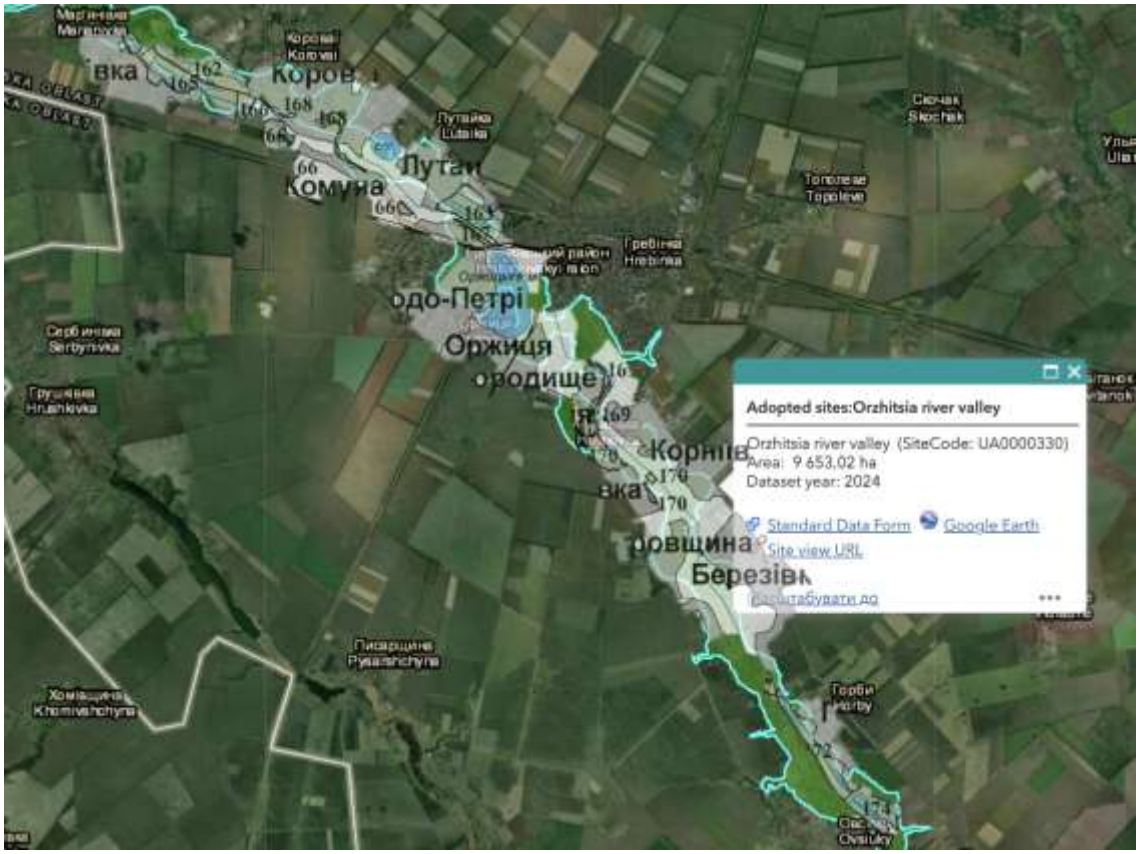

Adopted sites:Orzhitsia river valley
Orzhitsia river valley (SiteCode: UA0000330)
Area: 9 653,02 ha
Dataset year: 2024
Standard Data Form
Google Earth
Site view URL
Масштабувати до
Комуна
Лутаї
Оржиця
ородище
Березівк
ровщина
Корніївка
Topolevе
Hrebinka
Serbynivka
Hrushkivka
Pysarshchyna
Khomivshchyna
Svyatky

Рисунок 3.16 – Розташування територій об'єктів ПЗФ філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відносно об'єкта Orzhitsia river valley (UA0000330)

Загальна характеристика об'єкту наведено у таблиці 3.27.

Таблиця 3.27 – Характеристика об'єктів Смарагдової мережі

Код території	Назва території	Площа території, га	К- ть видів птахів	К-ть інших видів	К-ть осе-лищ	Всього цінних одиниць
UA0000312	Lower and middle Psel river valley	67 495,10	3	11	1	15
UA0000077	Pyriatynskyi National Nature Park	11 991,00	41	18	19	78
UA0000185	Hadiatskyi Regional Landscape Park	13 006,00	23	27	19	69
UA0000330	Orzhitsia river valley	9653,02	5	5	-	10
UA0000183	Udaiskyi	8 517,00	26	27	16	69
UA0000059	Khrystanivskyi Zakaznyk	1706,00	25	19	11	55
UA0000306	Khorol river valley	44 962,67	3	10	1	14
UA0000309	Sula river valley (UA0000309)	47 845,64	16	13	2	31

В об'єкті Lower and middle Psel river valley (UA0000312), що займає площу 67 495,10 га, охороняється Резолюцією 4 Бернської конвенції 1 тип природних оселищ та Резолюцією 6 Бернської конвенції 14 таксонів, з них: 3 види рослин, 3 – ссавців, 3 – птахів, 1 – рептилій, 4 – риб та 3 – безхребетних (таблиця 3.27).

В об'єкті Смарагдової мережі Sula river valley (UA0000309) загальною площею 47 845,64 га під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції знаходяться 2 типи природних оселищ. Резолюцією 6 Бернської конвенції в об'єкті охороняються 29 видів флори і фауни, з них: 7 видів рослин та 22 – тварин, 2 – ссавців, 16 – птахів, 1 – амфібій, 1 – рептилій, 2 – риб.

Об'єкт Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) загальною площею 1 706,00 га забезпечує охорону 11 типів природних оселищ, що занесено до Резолюції 4 Бернської конвенції. Резолюцією 6 Бернської конвенції в об'єкті охороняються 44 види рослин і тварин, з них: 2 види рослин і 42 – тварин, 3 – ссавців, 25 – птахів, 2 – амфібій, 7 – риб, 5 – безхребетних.

Долина річки Хорол – Khorol river valley (UA0000306) займає площу 44 962,67 га (за даними програми Emerald Network Viewer https://emerald.eea.europa.eu/). В об'єкті Резолюцією 4 Бернської конвенції охороняється 1 тип природних оселищ та 13 таксонів флори і фауни – Резолюції 6 Бернської конвенції, з них: 3 види рослин та 10 – тварин, в тому числі: 1 – ссавців, 3 – птахів, 1 – амфібій, 1 – рептилії, 3 – риб і 1 – безхребетних.

Об'єкт Udaiskyi (UA0000183), площею 8 517,00 га Резолюцією 4 Бернської конвенції охороняється 16 типів природних оселищ та 50 таксонів флори і фауни – Резолюції 6 Бернської конвенції, з них: 6 видів рослин та 44 – тварин, в тому числі: 3 – ссавців, 26 – птахів, 2 – амфібій, 1 – рептилії, 3 – риб і 9 – безхребетних.

Об'єкт Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) площею 11 991,00 га. Резолюцією 4 Бернської конвенції охороняється 19 типів природних оселищ та 59 таксонів флори і фауни – Резолюції 6 Бернської конвенції, з них: 5 видів рослин та 54 – тварин, в тому числі: 3 – ссавців, 41 – птахів, 2 – амфібій, 1 – рептилії, 4 – риб і 3 – безхребетних.

Об'єкт Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185), площею 13 006,00 га Резолюцією 4 Бернської конвенції охороняється 19 типів природних оселищ та 53 таксонів флори і фауни – Резолюції 6 Бернської конвенції, з них: 6 видів рослин та 44 – тварин, в тому числі: 3 – ссавців, 23 – птахів, 2 – амфібій, 1 – рептилії, 6 – риб і 9 – безхребетних.

Отже, лісовий фонд філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» включений до восьми об'єктів Смарагдової мережі на загальній площі 16488,6 га, а саме: Смарагдовий об'єкт Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) (Пирятинське лісництво, кв. 1-3, 23, 42-59, 64-65, 67, 69-71, 77-85, 92-97, 98-100, 102-103, 125, 126, 127, 131, 143, 145, 149-151); Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) (Краснолуцьке лісництво, кв. 1-3, 11-13, 37-39, 46-47, 67-69, 76, 79, 90, 101; Вельбівське лісництво, кв. 1-2, 25-27, 30-37, 40, 57, 98, 110, 123, 142-145, 151, 159; Лютенське лісництво, кв. 4-13, 16-17, 24-25, 33, 44-46, 56-58, 69-71, 79, 80, 107-108, 109-110, 120-122, 125, 140-141; Безвіднянське лісництво, кв. 1-5, 13-14, 17-19, 24-25, 30-32, 37-38, 54, 65, 137-139); Orzhitsia river valley (UA0000330) (Пирятинське лісництво, кв. 87-91, 154-160, 161-167, 168-175); Udaiskyi (UA0000183) (Вороньківське лісництво, кв. 15-35, 79-85, 93-98 та Чорнухинське лісництво, кв. 57-67); Lower and middle Psel river valley (UA0000312) (Безвіднянське лісництво, кв. 66, 79, 80, 92, 93, 116); Sula river valley (UA0000309) (Лохвицьке лісництво, кв. 4-12,

32-48, 52-70, 74, 78-80, 118, 119, 121); Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) (Лохвицьке лісництво, кв. 49-51, 71, 110-112, 120); Khorol river valley (UA0000306) (Краснолуцьке лісництво, кв. 48-60, 62-64, 73, 74, 96-99).

Таким чином, лісовий фонд філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» входить до компонентів регіональної екологічної мережі Полтавської області, які включені до об'єктів Смарагдової мережі, а саме: Гадяцька ключова територія співпадає за площею з об'єктом Смарагдової мережі Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185); Пирятинська ключова територія – з Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077); Псельська сполучна територія – з Upper Psel river valley (UA0000303); Удайський місцевий екокоридор – з Udaiskyi (UA0000183); Сулинська сполучна територія – з Sula river valley (UA0000309); Оржицький місцевий екологічний коридор – з Orzhitsia river valley (UA0000330).

Лісовий фонд філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» включений до восьми об'єктів Смарагдової мережі на загальній площі 16 488,6 га, а саме: Смарагдовий об'єкт Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) (Пирятинське лісництво, кв. 1-3, 23, 42-59, 64-65, 67, 69-71, 77-85, 92-97, 98-100, 102-103, 125, 126, 127, 131, 143, 145, 149-151); Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) (Краснолуцьке лісництво, кв. 1-3, 11-13, 37-39, 46-47, 67-69, 76, 79, 90, 101; Вельбівське лісництво, кв. 1-2, 25-27, 30-37, 40, 57, 98, 110, 123, 142-145, 151, 159; Лютенське лісництво, кв. 4-13, 16-17, 24-25, 33, 44-46, 56-58, 69-71, 79, 80, 107-108, 109-110, 120-122, 125, 140-141; Безвіднянське лісництво, кв. 1-5, 13-14, 17-19, 24-25, 30-32, 37-38, 54, 65, 137-139); Orzhitsia river valley (UA0000330) (Пирятинське лісництво, кв. 87-91, 154-160, 161-167, 168-175); Udaiskyi (UA0000183) (Вороньківське лісництво, кв. 15-35, 79-85, 93-98 та Чорнухинське лісництво, кв. 57-67); Lower and middle Psel river valley (UA0000312) (Безвіднянське лісництво, кв. 66, 79, 80, 92, 93, 116); Sula river valley (UA0000309) (Лохвицьке лісництво, кв. 4-12, 32-48, 52-70, 74, 78-80, 118, 119, 121); Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) (Лохвицьке лісництво, кв. 49-51, 71, 110-112, 120); Khorol river valley (UA0000306) (Краснолуцьке лісництво, кв. 48-60, 62-64, 73, 74, 96-99).

З об'єктами Смарагдової мережі перехрещуються території екологічної мережі Полтавської області, які також включають біоцентри представлені об'єктами природно-заповідного фонду. Так, лісові масиви філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» частково включено до Пирятинського природного ядра і представлено об'єктами ПЗФ (НПП «Пирятинський»; гідрологічні заказники «Давидівський», «Харківецький», «Гурбинський» та «Сасинівський»; загальнозоологічний заказник «Леляківський»; пам'ятка природи «Лісопарк «Острів Масальський» і заповідне урочище «Куквин»); Гадяцького природного ядра (регіональний ландшафтний парк «Гадяцький», заповідне урочище «Гнилуша», ботанічні заказники

«Жуківщина», «Саранчина Долина», «Гадяцький бір», «Терновий кущ» та «Великий ліс», заповідне урочище «Голотовщина») і Лохвицького біоцентру (ландшафтний заказник «Христанівський»).

До сполучних територій екологічної мережі Полтавської області входять Псільський регіональний екологічний коридор з ботанічними заказниками «Дубина», «Русиново-Дубина», «Книшівська гора», ботанічними пам'ятками природи «Березовий гайок» і «Урочище «Галочка», заповідними урочищами «Гай-Займи», «Лагузин яр», «Діброво-Кобрієве», «Безвіднянське»; Удайський місцевий екологічний коридор із ботанічним заказником «Харсіцька Полона», ландшафтним заказником «Монастирище», ботанічним заказником «Харсіцька Полона», заповідними урочищами «Яри-Поруби» і «Липова Дача»; Сульський місцевий екологічний коридор із гідрологічним заказником «Артополот», загальнозоологічним заказником «Байрак», лісовим заказником «Урочище Крупське»; Хорольський місцевий екологічний коридор включає ключову територію – заповідне урочище «Забрід»; Грунський місцевий екологічний коридор (2-3 порядку) з ботанічною пам'яткою природи «Краснолуцький гай» і заповідним урочищем «Сосновий гай»; Оржицький місцевий екологічний коридор включає окремі квартали Пирятинського лісництва.

Об'єкти ПЗФ на території лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» займають загальну площу 13 635,0 га, з них об'єкти загальнодержавного значення розташовані на загальній площі 1 832,4 га, в тому числі 1 – національний природний парк (площа 1 625,0 га), 2 – заказники загальнодержавного значення (207,4 га); із об'єктів місцевого значення, що займають загальну площу 12 072,6 га, 1 – регіональний ландшафтний парк (4 217,7 га), 19 – заказників (3 768,6 га), 9 – пам'яток природи (245,1 га), 17 – заповідні лісові урочища (3 841,2 га).

До меж Національного природного парку «Пирятинський» входять: ландшафтний заказник «Дейманівський», гідрологічні заказники «Харківецький», «Гурбинський», «Давидівський» та «Сасинівський»; загальнозоологічний заказник «Леляківський», пам'ятка природи «Лісопарк «Острів Масальський» і заповідне урочище «Куквин») та до Регіонального ландшафтного парку «Гадяцький» - ботанічні заказники «Саранчина Долина», «Дубина», «Книшівська гора», «Великий ліс», «Гадяцький бір» і «Терновий кущ»; заповідні урочища «Безвіднянське», «Гай-Займи», «Масюкове», «Лагузин яр», «Діброво-Кобрієве», «Гнилуша», «Голотовщина», «Сосновий гай»; ботанічні пам'ятки природи «Краснолуцький гай» і «Урочище «Галочка».

В межах лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» три ділянки зарезервовані під розширення об'єктів природно-заповідного фонду: заповідне урочище місцевого значення «Шпакове» (Краснолуцьке лісництво, кв. 74 вид. 2-5, 40, 41, площею 14,9

га); заповідне урочище місцевого значення «Гай-Займи» (Краснолуцьке лісництво, кв. 101 вид. 1-6, площею 13,6 га) та ботанічний заказник місцевого значення «Жуківщина» (Лютенське лісництво, кв. 3 вид. 8, 9, 16, кв. 115, площею 82,6 га).

Водно-болотні угіддя під охороною Рамсарської конвенції та об'єкти Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО відсутні у межах лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України».

Для недопущення негативного впливу від планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» на компоненти регіональної екологічної мережі Полтавської області, Смарагдової мережі та природно-заповідного фонду буде дотримано вимоги природоохоронного законодавства України: рубки головного користування і суцільні санітарні рубки площею понад 1 га не будуть проводяться на цінних для збереження біологічного різноманіття ділянках, в межах територій і об'єктів ПЗФ та територіях зарезервованих для наступного заповідання. До відомості рубок головного користування філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» не включено ділянки, що перехрещуються за площею з об'єктами ПЗФ, відповідно, планована діяльність на землях природно-заповідного фонду проводитися не буде (згідно ст. 7 Закону України «Про природно-заповідний фонд України»).

3.8 Історико-культурна спадщина

Об'єкт культурної спадщини – визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти (об'єкти підводної культурної та археологічної спадщини), інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність.

Згідно листа № 01-20/2214 від 06.12.2024 року, виданого Департаментом культури та туризму Полтавської обласної військової адміністрації (додаток Л), надано перелік об'єктів культурної спадщини на території територіальних громад місця розташування планованої діяльності.

Планована діяльність буде здійснюватись за межами об'єктів археології та їх охоронних зон.

Філія «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» зобов'язується проводити плановану діяльність у відповідності до «Проектів меж території, зон охорони та режимів їх використання пам'ятки археології» та Закону України «Про охорону культурної спадщини».

3.9 Соціально-економічні умови

Промисловість

Район розташування лісового господарства відноситься до аграрних районів області з розвинутою харчовою та нафто-газовидобувною промисловістю. Провідною галуззю є сільське господарство – вирощування зернових та технічних культур, тваринництво молочно-м'ясного напрямку.

Переробкою деревини займаються лісове господарство та приватні підприємства.

В районі розташування лісового господарства агролісгоспів, військових лісгоспів та інших лісогосподарських підприємств немає.

Ліси на території району розташовані нерівномірно. Лісові масиви зосереджені здебільшого в річкових долинах, на балках та ярах.

Транспорт

Район розташування лісового господарства характеризується добре розвинутою мережею шляхів транспорту загального користування. Основними автомобільними дорогами загального користування на території лісового господарства є міжнародна М-03 Київ-Харків-Довжанський, регіональні Р-60 Кролевець-Конотоп-Ромни-Пирятин, Р-67 Чернігів-Ніжин-Прилуки-Пирятин, територіальні Т-1705 Лохвиця-Гадяч- Охтирка- КПП Велика Писарівка.

Загальна протяжність лісових автомобільних доріг на території лісового господарства складає 24,2 км, із них з твердим покриттям 11,0 км, поліпшених 13,2 км.

Більшість наявної транспортної мережі займають лісові проїзди (528 км). До них віднесені ґрунтові дороги, на яких відсутнє земляне полотно, водовідвід, дорожнє покриття, штучні споруди тощо. Однак, на них відбувається періодичний рух транспортних засобів.

Загальна протяжність транспортної мережі, включаючи лісові проїзди складає 552,2 км. Густота лісових автомобільних доріг всіх типів (без лісових проїздів) на 1000 га дорівнює 0,4 км, з лісовими проїздами – 9,8 км

Більшість автомобільних лісових доріг має належний технічний стан.

В минулому проєктному періоді лісові автомобільні дороги не будувались.

Через територію лісового господарства проходить залізнична магістраль Лохвиця-Гадяч, Лозова-Полтава-Ромодан-Гребінка, Бахмач-Пирятин-Гребінка АТ «Укрзалізниця». Залізничний транспорт використовується для перевезення деревини та продукції з неї.

3.10 Ймовірні зміни базового сценарію без здійснення планованої діяльності

Визначення ймовірності зміни поточного стану довкілля без здійснення планованої діяльності здійснювалось методом аналізу зміни показників забруднення основних факторів навколишнього середовища протягом останніх років.

Ґрунти. Без провадження планованої діяльності не зміниться. Відмінності у розвитку

ґрунтового покриву виключно локальні.

Водні ресурси. При здійсненні планованої діяльності уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів виділяють лісові ділянки, з категорії експлуатаційних лісів та відносять до категорії захисних лісів за нормативами згідно з постановою КМ України «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» від 16.05.2007 № 733. У разі відмови від діяльності прогнозується захаращення прибережних смуг та потрапляння у водні об'єкти гілок, кори та сухих деревостанів.

Здійснення планованої діяльності не передбачає використання води в технологічному процесі, тому вплив відсутній, як при здійсненні планованої діяльності, так і без неї.

Атмосфера. Без провадження планової діяльності у атмосферу не буде викидатись велика кількість забруднюючих речовин. Відмінності у розвитку стану атмосфери переважно локальні – основна їх частка відмічається у межах планованої діяльності та її санітарно-захисної зони.

Біорізноманіття. Планована діяльність матиме незначний негативний вплив на рослинний та тваринний світ, їх популяцій та міграції. Також біота не буде страждати від результатів функціонування техніки – шуму, механічної дії, викидів тощо. Крім того, у разі відмови від планованої діяльності збільшиться площа деревостанів з осередками хвороб лісу. Можливе розповсюдження комах-шкідників призведе до знищення лісових насаджень та всихання стовбурів і гілок листяних порід. Загалом для біоти більш сприятливим буде відсутність планованої діяльності, але на локальному рівні.

Суспільство. Без провадження планованої діяльності на локальному рівні прогнозується зменшення податкових надходжень до бюджету, відсутність робочих місць, не буде розвитку місцевої економіки.

Таким чином, без проведення планованої діяльності природне довкілля буде переживати менше негативного впливу і виключаються деякі потенційні загрози. Більшість з цих відмінностей відчуваються виключно на локальному рівні. Зменшиться забезпечення сировиною деревообробних та деревопереробних підприємств; зовсім незначною мірою зменшиться рівень забруднення навколишнього середовища; погіршиться санітарний стан лісів. Для суспільства відмінності будуть неоднозначними, але з огляду на попит на продукцію планованої діяльності потреба у її здійсненні існує.

4 ОПИС ФАКТОРІВ ДОВКІЛЛЯ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ З БОКУ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇЇ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВАРІАНТІВ

4.1 Земельні угіддя та ґрунти

При проведенні рубок головного користування, суцільних санітарних рубок площею понад 1 га та лісовідновлення на лісову підстилку та поверхню ґрунтів може здійснюватися вплив у вигляді механічного порушення ґрунту технікою, яка буде використовуватися при лісозаготівлі.

На розвиток ґрунтового покриву досліджених ділянок філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» вплинули помірно-континентальний клімат, розташування в межах Полтавської рівнини, внаслідок чого рельєф представлений великою різноманітністю форм, у тому числі й ерозійних, достатньо густа річкова мережа, а також лесові, алювіальні та давньоалювіальні ґрунтоутворюючі породи.

В межах території дослідження сформувались дерново-підзолисті, сірі лісові ґрунти, чорноземи опідзолені, а також дернові ґрунти.

Дерново-слабопідзолисті ґрунти сформувались під мішаними та сосновими лісами в межах надзаплавних терас річок. Їх низька природна родючість пов’язана з кислою реакцією ґрунтового розчину, невисоким вмістом гумусу, незначною кількістю загальних і доступних рослинам форм елементів живлення.

Чорноземи опідзолені та сірі лісові ґрунти сформувались переважно на вододільних ділянках Придніпровської низовини під широколистяними лісами на лесових або лесоподібних відкладах. Ці ґрунти в цілому відзначаються кращою родючістю та більшим вмістом поживних речовин.

Дернові ґрунти сформувались в межах заплавних частин річок. Вони характеризуються достатньо високими показниками вмісту органічних речовин та вмісту рухомих сполук фосфору, але малою потужністю ґрунтового профілю внаслідок близького залягання ґрунтових вод.

У межах обстеженої території не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів процесів його деградації, обумовлених проведенням лісогосподарських робіт. Шар лісової підстилки, розвинута підлісна рослинність захищають поверхню ґрунту від проявів ерозійних процесів.

При плануванні та проведенні рубок головного користування рекомендується звернути особливу увагу на 6 виділ 42 кварталу Краснолуцького лісництва щодо недопущення посилення ерозійних процесів, у зв’язку з наявністю в його межах сформованого яру.

Враховуючи геоморфологічні умови ґрунтоутворення і регіональні особливості ведення лісогосподарської діяльності, на землях господарства у процесі післяпроектного моніторингу необхідно виділяти репрезентативні виділи для площ головного користування, які визначаються річними планами лісогосподарських робіт чи річними лісосічними відомостями, у відповідності

до фонду рубок.

На території планованої діяльності, вважаємо за можливе проведення всіх видів рубок (рубки головного користування, санітарні та інші), передбачених Законодавством України, з дотриманням умов моніторингу стану ґрунтового покриву.

4.2 Води

Господарська діяльність підприємства спрямована на поступове розширення, використання і відновлення лісових ресурсів, підвищення якісного складу і продуктивності лісів, а також посилення їх водорегулюючих, ґрунтозахисних та рекреаційних функцій.

На території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» під час дослідженнь виявлено річки Грунь-Ташань, Грунь, Псел, Сула, Удай, Артополот, Ташань, Лютенька, Лохвиця, Многа.

Рельєф території в основному рівнинний, підземні води беруть незначну участь в формуванні стоку річок. Основу його складають атмосферні опади.

Водність річок області досить нерівномірна по сезонах року та у просторовому аспекті. Так, водність рік в північних районах в 1,5-2 рази вище, ніж у південних. До 70% стоку річок припадає на весняну повінь, або літні паводки і лише до 30% – на решту року. В літню межінь значна частина річок південних районів в сухі роки пересихає, що робить неможливим водозабір з них без будівництва підпірних споруд, ставків та водосховищ.

Для того, щоб запобігти втратам води під час весняної повені стік майже всіх річок області зарегульовано. Побудовано 90 водорегулюючих споруд, в т.ч. 71 водосховище. Найбільшими є водосховища, що утворилися після спорудження Кременчуцької та Дніпродзержинської ГЕС.

Річний хід температур в області набуває рис клімату перехідного до морського (зменшується його континентальність). Аналізуючи багаторічний графік зміни температур, можна зробити висновки про тенденцію поступового підвищення температурних умов для Полтавщини. Починаючи з 2011 р., середньорічна температура в області не опускалася нижче 9,0°С.

Вплив подібних природних змін посилюється суттєвим антропогенним навантаженням на територію досліджень. При нерегламентованій господарській діяльності у цей час можуть виникнути умови для затоплення певних територій (заплав річок тощо) або, навпаки, пересихання малих водотоків.

Аналіз гідролого-гідроморфологічних характеристик водотоків засвідчив про наступне – сучасний гідрологічний режим значно залежить як від природних факторів (кількість опадів, температура повітря, орографія місцевості тощо) так і від антропогенних (зарегулювання стоку, спрямлення русел, меліоративні роботи, тощо). Досліджені водні об’єкти є притоками річки Дніпро

різного порядку (I-IV). Для досліджених річок закладені гідроекологічні створи дослідження з визначеними географічними координатами, та відібрані зразки води для низки гідроекологічних досліджень.

Отримані розрахункові характеристики середніх за багаторіччя, мінімальних та максимальних показників стоку близькі до виміряних характеристик стоку річок досліджуваної території, і можуть бути використані для оцінок величини річкового стоку при відсутності натурних спостережень.

Аналіз часового розподілу стоку свідчить про перерозподіл та вирівнювання його показників в часовому перебігу, тобто на фоні зменшення максимальних витрат води відбувається збільшення мінімального стоку протягом року.

Планова господарська діяльність не буде чинити суттєвого впливу на гідроекологічний стан водних об'єктів при водності близький до середніх показників. При екстремальних значеннях показників норми можливі несприятливі явища, такі як підтоплення територій (при водопіллях низької забезпеченості – водопілля на р. Лютенька у квітні 2018 р).

За результатами аналізів фізико-хімічних характеристик води річок значних порушень нормативів якості води не виявлено .

В цілому, за критерієм інтегрального екологічного індексу річки філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» характеризується в основному 3-ою категорією II класу якості води (води добрі за екологічним станом та досить чисті за ступенем забрудненості).

Зафіксовані у досліджених річках концентрації амонійних іонів, та величини показника $БСК_5$ свідчать про наявність процесів евтрофікації на різних стадіях. Найнесприятливіша гідроекологічна ситуація склалася на річці Лютенька. На інших річках евтрофікаційні процеси знаходяться на початкових стадіях.

При дотриманні існуючих правил господарської діяльності вона не вплине на гідроекологічний стан річок лісового господарства оскільки негативні гідроекологічні процеси пов'язані з низкою кліматичних змін (високі температури води, маловоддя) та спричинених ними негативними внутрішніми процесами.

Виконані рекогносцирувальні дослідження на місцевості та результати аналізу фізико-хімічних показників вод водних об'єктів засвідчив, що стічні води території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» не мають впливу на гідроекологічний стан водних об'єктів території, не зазнають сезонного впливу повеней та водопілля.

Водопостачання працівників здійснюється привозною водою питної якості, що підвозиться господарським транспортом від джерела централізованого водопостачання. Питна вода, якою забезпечується персонал, відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

Територія планованої діяльності не каналізована, мережі централізованого водовідведення відсутні. Санітарне обслуговування персоналу здійснюється в адміністративних корпусах контори.

На лісосіках використовуються біотуалети – автономні туалети, які працюють на основі принципу біологічного розкладу нечистот, при чому відпадає необхідність проведення комунікацій (вода, електрика, вентиляція, каналізація) і забезпечується відмінний санітарний стан території.

Стічні води філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» не мають жодного впливу на гідрологічний режим території філії, оскільки ізольовані у водостійких резервуарах від навколишнього середовища – від ґрунтових та поверхневих вод, не зазнають сезонного впливу повеней та водопілля.

Вплив на водне середовище буде оборотний, середньостроковий, тимчасовий, місцевий, помірної значимості.

4.3 Надра

На території планованої діяльності або у зоні її впливу не проявляються небезпечні геологічні процеси та явища – зсуви, обвали, селі, ерозія ґрунтів і підстилаючих порід, інші екзогенні або ендогенні процеси, глибина та масштаби яких можуть зачепити розташовані під ґрунтовим покривом гірські породи, ґрунтові та інші підземні води.

4.4 Ландшафт

На території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відсутні особливі утворення у ландшафті та об’єкти, пов’язані з унікальністю геологічної будови місцевості, такі як: печери, відслонення та останці гірських порід, скелі та кручі на території планованої діяльності.

4.5 Фауна, флора біорізноманіття

Планована діяльність здійснюється згідно вимог законодавства України, лісових нормативно-правових актів та природоохоронних конвенцій ратифікованих Україною про збереження біологічного різноманіття лісових екосистем, зберігаючи ключові біотопи і об’єкти. Після завершення діяльності відбувається посадка лісових культур, а також самовідновлення природних комплексів.

На території лісового господарства знаходяться об’єкти природно-заповідного фонду, де планована діяльність не передбачається, червонокнижні види зберігаються. Охорона видів флори і фауни завжди включає і охорону їх безпосереднього середовища, тобто місцязростання і перебування. Збереження біорізноманіття передбачає здійснення комплексу заходів, спрямованих на забезпечення належної просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності об’єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, а також невиснажливе

використання.

До лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» включені вісім об'єктів Смарагдової мережі на загальній площі 16488,6 га. Смарагдовий об'єкт Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) представлений в Пирятинському лісництві, кв. 1-3, 23, 42-59, 64-65, 67, 69-71, 77-85, 92-97, 98-100, 102-103, 125, 126, 127, 131, 143, 145, 149-151); Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) – Краснолуцькому лісництві, кв.1-3, 11-13, 37-39, 46-47, 67-69, 76, 79, 90, 101; Вельбівському лісництві, кв. 1-2, 25-27, 30-37, 40, 57, 98, 110, 123, 142-145, 151, 159; Лютенському лісництві, кв. 4-13, 16-17, 24-25, 33, 44-46, 56-58, 69-71, 79, 80, 107-108, 109-110, 120-122, 125, 140-141; Безвіднянському лісництві, кв. 1-5, 13-14, 17-19, 24-25, 30-32, 37-38, 54, 65, 137-139); Orzhitsia river valley (UA0000330) – в Пирятинському лісництві, кв. 87-91, 154-160, 161-167, 168-175); Udaiskyi (UA0000183) – в Вороньківському лісництві, кв. 15-35, 79-85, 93-98 та Чорнухинському лісництві, кв. 57-67); Lower and middle Psel river valley (UA0000312) – в Безвіднянському лісництві, кв. 66, 79, 80, 92, 93, 116); Sula river valley (UA0000309) – в Лохвицькому лісництві, кв. 4-12, 32-48, 52-70, 74, 78-80, 118, 119, 121); Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) – в Лохвицькому лісництві, кв. 49-51, 71, 110-112, 120); Khorol river valley (UA0000306) – в Краснолуцькому лісництві, кв. 48-60, 62-64, 73, 74, 96-99).

З об'єктами Смарагдової мережі перехрещуються території екологічної мережі Полтавської області, які також включають ключові території представлені об'єктами природно-заповідного фонду. Так, лісові масиви філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» частково включено до Пирятинського природного ядра та об'єкту Смарагдової мережі Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) і представлено об'єктами ПЗФ (НПП «Пирятинський»; гідрологічні заказники «Давидівський», «Харківецький», «Гурбинський» та «Сасинівський»; загальнозоологічний заказник «Леляківський»; пам'ятка природи «Лісопарк «Острів Масальський» і заповідне урочище «Куквин»); Гадяцького природного ядра та об'єкту Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) (регіональний ландшафтний парк «Гадяцький»; заповідне урочище «Гнилуша»; ботанічні заказники «Жуківщина», «Саранчина Долина», «Гадяцький бір», «Терновий кущ» та «Великий ліс»; заповідне урочище «Голотовщина») і Лохвицького біоцентру (ландшафтний заказник «Христанівський»).

До сполучних територій екологічної мережі Полтавської області входять Псільський регіональний екологічний коридор та об'єкт Upper Psel river valley (UA0000303) з ботанічними заказниками «Дубина», «Русиново-Дубина», «Книшівська гора»; ботанічними пам'ятками природи «Березовий гайок» і «Урочище «Галочка», заповідними урочищами «Гай-Займи», «Лагузин яр», «Діброво-Кобрієве», «Безвіднянське»; Удайський місцевий екологічний коридор і об'єкт Udaiskyi (UA0000183) із ботанічним заказником «Харсіцька Полона», ландшафтним заказником «Монастирище», ботанічним заказником «Харсіцька Полона», заповідними

урочищами «Яри-Поруби» і «Липова Дача»; Сульський місцевий екологічний коридор і об'єкт Sula river valley (UA0000309) із гідрологічним заказником «Артополот», загальнозоологічним заказником «Байрак», лісовим заказником «Урочище Крупське»; Хорольський місцевий екологічний коридор і об'єкт Khorol river valley (UA0000306) включає ключову територію – заповідне урочище «Забрід»; Грунський місцевий екологічний коридор (2-3 порядку) з ботанічною пам'яткою природи «Краснолуцький гай» і заповідним урочищем «Сосновий гай»; Оржицький місцевий екологічний коридор і об'єкт Orzhitsia river valley (UA0000330) включає окремі квартали Пирятинського лісництва.

Об'єкти ПЗФ на території лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» займають загальну площу 13635,0 га, з них об'єкти загальнодержавного значення розташовані на загальній площі 1832,4 га, в тому числі 1 – національний природний парк (площа 1625,0 га), 2 – заказники загальнодержавного значення (207,4 га); із об'єктів місцевого значення, що займають загальну площу 12072,6 га, 1 – регіональний ландшафтний парк (4217,7 га), 19 – заказників (3768,6 га), 9 – пам'яток природи (245,1 га), 17 – заповідні лісові урочища (3841,2 га).

До меж Національного природного парку «Пирятинський» входять: ландшафтний заказник «Дейманівський»; гідрологічні заказники «Харківецький», «Гурбинський», «Давидівський», та «Сасинівський»; загальнозоологічний заказник «Леляківський», пам'ятка природи «Лісопарк «Острів Масальський» і заповідне урочище «Куквин») та Регіонального ландшафтного парку «Гадяцький» (ботанічні заказники «Саранчина Долина», «Дубина», «Книшівська гора», «Великий ліс», «Гадяцький бір» і «Терновий кущ»; заповідні урочища «Безвіднянське», «Гай-Займи», «Масюкове», «Лагузин яр», «Діброво-Кобрієве», «Гнилуша», «Голотовщина», «Сосновий гай»; ботанічні пам'ятки природи «Краснолуцький гай» і «Урочище «Галочка».

В межах лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» три ділянки зарезервовані під розширення об'єктів природно-заповідного фонду: заповідне урочище місцевого значення «Шпакове» (Краснолуцьке лісництво, кв. 74 вид.2-5, 40, 41, площею 14,9 га); заповідне урочище місцевого значення «Гай-Займи» (Краснолуцьке лісництво, кв. 101 вид. 1-6, площею 13,6 га) та ботанічний заказник місцевого значення «Жуківщина» (Лютенське лісництво, кв. 3 вид. 8, 9, 16, кв. 115, площею 82,6 га).

Відповідно до вимог ст. 7 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» забороняється будь-яка діяльність на землях природно-заповідного фонду, відтак, до фонду рубок головного користування філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» на 2024-2033 рр. не входять ділянки, що перехрещуються за площею з об'єктами ПЗФ та територіями зарезервованими для наступного заповідання, відповідно, планована діяльність на землях природно-заповідного фонду проводитися не буде.

Поблизу відсутні водно-болотні угіддя під охороною Рамсарської конвенції біосферні резервати, об'єкти Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО.

Вплив планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» на природоохоронні території Полтавської області оцінюємо в межах екологічно допустимого.

Природні оселища та рослинні угруповання Зеленої книги України в межах філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» реєструють в межах об'єктів природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі.

В об'єктах Смарагдової мережі Lower and middle Psel river valley (UA0000312) і Khorol river valley (UA0000306) під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції знаходиться природне оселища – C1.225 : Вільноплаваючі килимки Salvinia natans; в Sula river valley (UA0000309) найбільші площі займає G1.21 : Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням Alnus або Fraxinus (5000 га); в Khrystanivskyi Zakaznyk (UA0000059) – G1.A1: Ліси Quercus – Fraxinus – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (307 га); в Udaiskyi (UA0000183) – G1.A1: Ліси Quercus – Fraxinus – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (820 га) і G1.7: Термофільні листопадні ліси (700 га); в Pyriatynskyi National Nature Park (UA0000077) – E3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки (3600 га) і D5.2 : Зарості крупних осок переважно без застою води (1440 га); в Hadiatskyi Regional Landscape Park (UA0000185) - E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки (4000 га), E3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки (1000 га) та G3.4232 : Сарматські ліси степової зони з *Pinus sylvestris* (1000 га).

Природні оселища з широколистяними лісами та сосново-дубовими насадженнями під охороною представлені в лісових масивах філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України»: G1.A1: Ліси Quercus – Fraxinus – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (Лютенське лісництво; Краснолуцьке лісництво); G1.21 : Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням Alnus або Fraxinus (Вельбівське лісництво); на боровій терасі р. Псел у межах РЛП "Гадяцький" поширені біотопи сосново-дубових лісів (G: 3.11) та континентальних соснових лісів із остепненим травостоєм (G: 2.216). Деревостан мішаних лісів формують *Pinus sylvestris* та *Quercus robur* із домішкою *Betula pendula*. Фітоценози континентальних соснових лісів представлені угрупованнями асоціації *Festuco-Pinetum sylvestris* (Вельбівське лісництво, Краснолуцьке лісництво, Безвіднянське лісництво, Лютенське лісництво); G1.41 : Заболочені вільхові ліси на некислому торфі (Краснолуцьке лісництво) та ін.

Рослинні угрупування, занесені до Зеленої книги України представлені : угрупованням звичайнодубових лісів деренових *(Querceta (roboris) cornosa (maris))* та польово кленово–звичайнодубових лісів деренових *(Acereto (campestris)–Querceta (roboris) cornosa (maris))* (Лютенське лісництво; Краснолуцьке лісництво); формацією латаття білого (Пирятинське лісництво; Краснолуцьке лісництво); формацією латаття сніжно білого (Пирятинське лісництво); формацією глечиків

жовтих (Пирятинське лісництво; Краснолуцьке лісництво); угрупованням формації водяного горіху плаваючого (*Trapeta natantis*) і угруповання формації рдесника довгого (*Potamogetoneta praelongi*) (Пирятинське лісництво); угрупованням високотравних та осокових боліт із бобівником трилистим та вовчим тілом болотним (Пирятинське лісництво); угрупованням дніпровсько-березових лісів (*Betuleta borysthenicae*) (Вельбівське лісництво) та ін.

За прокладеними польовими маршрутами та на ділянках планованих рубок головного користування філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» природні оселища із переліку Резолюції 4 Бернської конвенції і рослинні угрупування Зеленої книги України не реєстрували.

На території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відсутні лісові ділянки, які потенційно відповідають критеріями визначення належності до пралісів, квазіпралісів або природних лісів відповідно до «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів» (Наказом Міндовкілля №161 від 18.05.2018 р.).

Вплив планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» на природні оселища Резолюції 4 Бернської конвенції та рослинні угруповання із Зеленої книги України оцінюємо в межах екологічно допустимого.

У випадку виявлення цінних для збереження природних оселищ з Резолюції 4 Бернської конвенції та рослинних угруповань Зеленої книги України під час майбутніх моніторингових досліджень на території планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» вони будуть описані у звітах післяпроєктного моніторингу та виключені із фонду рубок головного користування й інших видів рубок згідно чинного законодавства.

Складено квартально-видільний перелік рідкісних та зникаючих видів рослин, що зростають на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України». Він включає 45 видів вищих судинних рослин і 6 видів грибів, з них 23 види рослин і 3 – грибів занесено до Червоної книги України. Місця зростання раритетних видів флори ідентифіковано, занесено до матеріалів лісовпорядкування, і нанесено на карти-схеми поширення раритетних видів та угруповань. Такі види виявлено в межах об’єктів природно-заповідного фонду та інших локаціях, де рідкісні види рослин, а також реліктові, занесені до Червоної книги України та регіонально рідкісні охороняються відповідно до положень природоохоронного законодавства. До переліку ділянок фонду рубок головного користування включено окремі ділянки (Лютенське лісництво; Пирятинське лісництво; Бірківське лісництво та Безвіднянське лісництво), де виявлено зростання рідкісних і зникаючих видів рослин занесених до Червоної книги України та регіонально рідкісних у Полтавській області. Рекомендуємо плановану діяльність на цих ділянках не проводити або проводити з виділенням ключових біотопів.

В межах лісового фонду визначеного на території проектованих рубок не обліковуються ліси старше 120 років, дерева-насінники і плюсові дерева, дуплясті та найстаріші дерев, а також

такі, що мають виняткове значення для збереження біорізноманіття, місцеіснування видів тварин або інших живих організмів, життєдіяльність яких пов'язана з такими деревами.

В межах об'єктів Смарагдової мережі, що перекриваються за площею з територією лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» Резолюцією 6 Бернської конвенції охороняються дев'ять видів рослин, з яких три: альдрованда пухирчаста (*Aldrovanda vesiculosa*), сон розкритий *(Pulsatilla patens)* і зозулині черевички справжні (*Cypripedium calceolus*) занесено до Червоної книги України.

Під час польових маршрутів протягом весняно-літнього періоду 2024 року і початку весняного періоду 2025 р. на ділянках, де заплановано рубки головного користування і суміжних з ними ділянках на відстані 100 метрів не виявлено рідкісних видів рослин, а також реліктових, регіонально рідкісних, занесених до Червоної книги України і Резолюції 6 Бернської конвенції.

Моніторинг за рідкісними видами рослин, на території планованої діяльності лісового фонду підприємства потребує детальних обстежень території протягом різних сезонів року, а також здійснення комплексу заходів, щодо забезпечення просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, а також невиснажливого використання.

За дотримання рекомендацій планована діяльність філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» буде впливати на рідкісні та зникаючі види флори занесені до списку Червоної книги України в межах екологічно допустимого.

На території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» реєструють 58 видів охоронюваних видів тварин, з них 10 ссавців, 21 – птахів, 2 – плазуни, 4 – риби, 21 безхребетних. До квартально-видільного переліку видів тварин, реєстрованих на території Філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» входять 48 видів тварин занесених до Червоної книги України: 7 видів ссавців, 17 – птахів, 2 – плазунів, 4 – риб та 18 – безхребетних.

Лісовий фонд філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» включений до Галицько-Слобожанського широтного коридору екологічної мережі.

Складено квартально-видільний перелік видів фауни на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України», занесених до Червоної книги України та до переліку регіонально рідкісних і зникаючих видів рослин та тварин і додатку 1, 2 і 3 Бернської Конвенції та додатку 1 Резолюції 6 (1998) і надано рекомендації щодо планованої діяльності та післяпроектного моніторингу.

В місцях виявлення видів занесених до Червоної книги України вусач великий дубовий (*Cerambyx cerdo*) (Вороньківське лісництво; Краснолуцьке лісництво); ж*ук-олень (Lucanus cervus*) (Бірківське лісництво); люцина (*Hamearis lucina*) (Лютенське лісництво); левкоринія білолоба

(*Leucorrhinia albifrons*) і бджола-тесляр фіолетова (*Xylocopa violacea*) (Лохвицьке лісництво); райдужниця велика (*Apatura iris*) (Зіньківське лісництво) рекомендуємо не проводити плановану діяльність і проводити моніторинг за станом популяції раритетних видів.

Рекомендуємо не проводити плановану діяльність в Лютенському лісництві, де виявлено місцеіснування сім'ї виду соня садова (*Eliomys quercinus*).

На ділянці знахідки подалірія (*Iphiclides podalirius*) в Безвіднянському лісництві вважаємо за доцільне проводити моніторинг в наступні роки, оскільки ділянку відведено в рубку на 2028 рік і місце знахідки не характерне для цього виду.

У місці виявлення гадюки Нікольського *(Vipera nikolskii*) у Лютенському лісництві рекомендується утриматися від проведення планованої діяльності та здійснювати моніторинг стану популяції зазначеного виду з метою збереження його оселища й запобігання можливому негативному впливу.

В місці живлення видри річкової (*Lutra lutra*) на р. Грунь-Ташань (Бірківське лісництво) рекомендуємо враховувати сезон тиші під час провадження планованої діяльності згідно статті 39 Закону України «Про тваринний світ».

Для видів тварин, занесених до Червоної книги України, які знаходяться в межах об'єктів природно-заповідного фонду та на ідентифікованих ділянках, загроза від проведення планованої діяльності відсутня, оскільки там рубки головного користування та суцільні санітарні рубки площею понад 1 га проводитися не будуть, а саме на наступних ділянках: місце гніздування журавля сірого (*Grus grus*) і територія в радіусі 500 м навколо гнізда охороняється в Краснолуцькому лісництві 0,5 км на південний захід від кв. _____ та Безвіднянському лісництві в кв. _____ в заповідному лісовому урочищі «Безвіднянське»; місцеіснування мідянки – в ботанічній пам'ятці природи «Урочище Галочка» і загальнозоологічному заказнику Байрак»; місце проживання сичика-горобця (*Glaucidium passerinum*) охороняється в Безвіднянському лісництві, кв. _____; сича волохатого (*Aegolius funereus*) – в Краснолуцькому лісництві кв. _____ (заповідне лісове урочище «Забрід») і Зіньківському лісництві на відстані 300 м на південний захід від кв. _____ (покинута ферма). У Чорнухинському лісництві, кв. _____, зафіксовано місце гніздування орлана-білохвоста (*Haliaeetus albicilla*). Під час планування та здійснення лісогосподарських заходів на зазначених ділянках і прилеглих територіях необхідно враховувати наявність місць мешкання та гніздування цих видів з метою запобігання негативному впливу на них і збереження їхніх оселищ.

Рубки головного користування не будуть проводити в місцях виявлення охоронюваних видів.

В результаті дослідження встановлено, що планова діяльність філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» відповідає екологічним вимогам за умови дотримання усіх рекомендацій та положень природоохоронного законодавства. Діяльність в об'єктах природно-заповідного фонду та на флористично і фауністично цінних територіях проводитися не буде.

Санітарний стан лісів філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» на даний час – задовільний. Масові осередки ураження шкідниками лісу, утворення сухостою в межах природного відпаду відсутні.

На окремих ділянках реєструють пошкодження деревостану, зумовлені стихійними явищами – вітровалами і вітроломами з сильними ступенем та суцільним характером пошкодження. На деревах зі зламаними та зігнутими стовбурами, гілками, вершинами реєструють заселення комплексом стовбурових шкідників жуками-короїдами (родина Scolytidae) – короїди верхівковий і шестизубчастий (*Ips acuminatus* та *Ips sexdentatus*), а також ураження інфекційними хворобами: коренева губка (*Heterobasidion annosum*), опеньок осінній (*Armillaria ostoyae*), біла мармурова гниль (*Fomes fomentarius*), рутовик сірчано-жовтий або летипор сірчано-жовтий (*Laetiporus sulphureus*), облямований трутовик (*Fomitopsis pinicola*), березовий трутовик (*Fomes fomentarius*), бактеріальний рак водянка і рак сірянка (роду *Empetrum*). За результатами лісопатологічного обстеження та оцінки санітарного стану насаджень рекомендовано проведення суцільних санітарних рубок.

Можливий негативний вплив на природні оселища, рослинний і тваринний світ під час проведення рубок головного користування зумовлений шумовими ефектами від роботи технологічного обладнання та автотранспорту, а також присутності людей на технологічних майданчиках. Запобігання негативному впливу від діяльності буде забезпечено дотриманням природоохоронних вимог і допустимих норм.

У випадку виявлення під час провадження планованої діяльності цінних для збереження природних оселищ, рослинних угруповань, видів флори та фауни, буде запроваджено природоохоронні заходи відповідно до вимог чинного природоохоронного законодавства, а також відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 12 травня 2023 р. № 499 «Порядок створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах».

Очікуваний вплив на довкілля від проведення рубок головного користування, що планується здійснювати на території лісового фонду Філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» очікується в межах екологічно допустимого і не призведе до суттєвого забруднення чи деградації компонентів довкілля.

Рекомендується проводити моніторинг за станом популяцій раритетних видів флори і фауни для уникнення негативного впливу на них.

У разі дотримання всіх рекомендацій природоохоронного законодавства вплив від планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» на компоненти регіональної екологічної мережі Полтавської області, об'єкти та території природно-заповідного фонду і Смарагдової мережі, природні оселища під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції та рослинні угруповання Зеленої книги України, раритетні види рослин і тварин оцінюємо в межах екологічно допустимого.

Оскільки цінні для збереження рідкісні і зникаючі види рослин та тварин, природні оселища й рослинні угруповання ідентифіковані та зосереджені в межах об'єктів природно-заповідного фонду, лісогосподарська діяльність не буде мати на них прямого негативного впливу, оскільки такі території не виключені до лісового фонду філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України». Особлива увага буде спрямована на післяпроектний моніторинг.

У результаті планової діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» вплив на біорізноманіття можна оцінити як довгостроковий незначний, при цьому всі об'єкти природно-заповідного фонду, раритетні види та угруповання будуть збережені.

Вплив на рослинний і тваринний світ, біорізноманіття при проведенні планованої діяльності носить місцевий, середньостроковий характер та оцінюється помірною значимістю.

4.6 Атмосферне повітря

Розрахунок розсіювання забруднюючих речовин в атмосфері здійснений з використанням автоматизованої системи розрахунку «ЕОЛ+» версія 5.3.8, рекомендованої до використання Міністерством охорони навколишнього природного середовища (вих. №11-6-31 від 16.02.96р.), що реалізує «Методику розрахунку концентрацій в атмосферному повітрі шкідливих речовин, що утримуються у викидах підприємств», ОНД-86. Кліматичні, метеорологічні коефіцієнти і показники, прийняті для машинного розрахунку наведені в Додатку А.

При розрахунку приземних концентрацій забруднюючих речовин в атмосфері визначалися максимальні концентрації в заданих точках на межі нормативної санітарно-захисної зони 100 м, що встановлюється для рубок головного користування та суцільних санітарних рубок при роботі бензопил («Заводи лісопильні…», згідно з «Державними санітарними правилами планування і забудови населених пунктів», затверджених Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996р. №173) та при роботі автотранспорту та автотехніки.

Для розрахунку розсіювання прийнятий розрахунковий прямокутник з розмірами 1000 м на 1000 м, крок сітки по осі ОХ – 50 м, по осі ОУ – 50 м. Координати проєктованих джерел викидів визначені в місцевій системі координат.

Розрахунок дозволив визначити максимальні концентрації забруднюючих речовин в приземному шарі атмосфери. Розрахунок проводимо для одного лісового підрозділу, всі інші будуть аналогічні. Процес розробки лісосіки та процес спалювання порубкових решток

відбувається послідовно, таким чином розрахунок доцільності проводимо для кожного джерела окремо.

Оцінка впливу викидів на стан атмосферного повітря здійснюється за даними результатів розрахунків розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі.

Відповідно ОНД-86 (п.5.21) для пришвидшення і спростування розрахунків приземних концентрацій в атмосферному повітрі розглядаються тільки ті забруднюючі речовини, для яких виконується умова:

$$\frac{М}{ГДК} > Ф$$

де: М – сумарне значення викидів від усіх джерел, г/с;

ГДК (мг/м^3) − максимальна гранично допустима концентрація;

Н (м) − висота джерел викидів.

Ф=0,01 Н − при висоті викиду Н > 10 м;

Ф=0,1 − при висоті викиду Н <= 10 м.

Результати проведення розрахунків доцільності виконання розрахунків розсіювання в атмосфері забруднюючих речовин наведено в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Результати визначення доцільності розрахунку розсіювання

№	Код	CAS N	Найменування	ГДКм.р.	Mj	Ф	Mj / ГДК	Доцільно/ недоцільно
Джерело №1 Розробка лісосіки								
1	337	630-08-0	Вуглецю оксид	5,000	0,119	0,1	0,024	не доцільно
2	2754	–	Вуглеводні граничні C_{12}-C_{19} (розчинник РПК–26511 та інш.)	1,0	0,022		0,022	не доцільно
3	328	1333-86-4	Сажа	0,150	0,001221		0,008	не доцільно
4	301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,200	0,018		0,091	не доцільно
5	330	7446-09-5	Ангідрид сірчистий	5,000	0,001		0,002	не доцільно
6	2902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,5	0,600		1,201	доцільно
Джерело №2 Спалювання порубкових решток								
1	301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,2	0,010	0,1	0,051	не доцільно
2	337	630-08-0	Вуглецю оксид	5,0	0,029		0,006	не доцільно
3	2 902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,5	0,001		0,002	не доцільно
4	2 754	–	Вуглеводні граничні C_{12}-C_{19} (розчинник РПК-26511 та інш.)	1,0	0,007		0,007	не доцільно
5	410	74-82-8	Метан	50,0	0,001		0,000015	не доцільно

Як видно з таблиці ні по жодному з інгредієнтів Джерела №2 Спалювання порубкових решток недоцільно проводити розрахунок розсіювання на ЕОМ за програмою ЕОЛ.

Розрахунок розсіювання шкідливих речовин в приземному шарі атмосфери виконаний відповідно до вимог ОНД-86 за програмою ЕОЛ для Джерела №1 Розробка лісосіки.

Розрахунок викидів забруднюючих речовин виконаний для джерел з урахуванням і без урахування фонових концентрацій. За результатами розрахунку розсіювання, рівень забруднення повітряного басейну не перевищує нормативні значення і складає:

Найменування забруднюючої речовини	Максимальні концентрації на межі СЗЗ, долі ГДК	
	без фону	з фоном
Метеостанція Гадяч		
Джерело №1 Розробка лісосіки		
Азоту діоксид	0,070964	0,160964
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,473097	0,573097
Метеостанція Лубни		
Джерело №1 Розробка лісосіки		
Азоту діоксид	0,070964	0,160964
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,473097	0,573097
Метеостанція Полтавського ЦГМ (м. Полтава)		
Джерело №1 Розробка лісосіки		
Азоту діоксид	0,070964	0,160964
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,473097	0,573097

З наведених даних видно, що розрахункові максимальні приземні концентрації забруднюючих речовин в розрахункових точках на межі санітарно-захисної зони по кожній речовині не перевищують ГДК, з урахуванням фонових концентрацій.

Результати розрахунків подані в табличних матеріалах та графічно відображені в текстовому Додатку Т «Результати розрахунку приземних концентрацій забруднюючих речовин на програмному комплексі ЕОЛ+ 5.3.8».

Вплив на атмосферне повітря при проведенні рубок знаходиться в межах встановлених нормативів.

4.7 Здоров’я населення

Оцінка ризику впливу планованої діяльності на здоров’я населення виконана відповідно до Методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров’я населення від забруднення атмосферного повітря», затверджених Наказом МОЗ України від 17.01.2022р. №89 та «Методичних рекомендацій «Оцінка канцерогенного та неканцерогенного ризику для здоров’я населення від хімічного забруднення атмосферного повітря», затверджених Наказом МОЗ України від 18.10.2023р. №1811.

У відповідності до Методичних рекомендацій «Оцінка канцерогенного та неканцерогенного ризику для здоров’я населення від хімічного забруднення атмосферного повітря» (Наказ МОЗ

від 18 жовтня 2023 року № 1811) (далі по тексту – Методичні рекомендації), повна, або базова, схема оцінки ризику передбачає проведення чотирьох взаємопов'язаних етапів, а саме:

- ідентифікацію небезпеки;
- оцінку експозиції;
- характеристику небезпеки (оцінку залежності «доза-відповідь»);
- характеристику ризику

Головним завданням етапу «Ідентифікація небезпеки» є відбір пріоритетних, індикаторних хімічних речовин, вивчення яких дозволить з достатньою точністю охарактеризувати рівні ризику порушення стану здоров'я населення та джерела його виникнення. Пріоритетність досліджуваних речовин визначають на основі даних щодо їх біологічної активності, у т.ч. канцерогенної, фізико-хімічних властивостей, які обумовлюють особливості поширеності і поведінки їх у навколишньому природному середовищі та впливу на організм людини, залежності розвитку негативних ефектів (специфічних і неспецифічних) від шляху надходження речовини в організм. При цьому, як правило, використовують вторинні джерела інформації (аналітичні огляди, звіти, довідники, бази даних), що вже містять висновки висококваліфікованих експертів про небезпечні властивості даної речовини.

Етап оцінки ризику «Оцінка експозиції», у процесі якого встановлюється кількісний рівень надходження речовини до організму людини певним шляхом. Він передбачає визначення шляху розповсюдження у навколишньому середовищі і впливу на організм забруднюючої сполуки, вивчення її концентрацій, установлення терміну дії і загальної тривалості впливу, оцінки чисельності популяції, яка знаходиться або вірогідно може знаходитись під впливом шкідливого чинника.

Кількісна характеристика експозиції передбачає визначення концентрації хімічних сполук, що впливають на людину, орієнтуючись на дані:

- моніторингових досліджень;
- моделювання поширеності та поведінки хімічних сполук у повітряному (навколишньому природному) середовищі;
- комбінації результатів моніторингових спостережень із даними, отриманими на основі моделювання.

Моніторинг якості атмосферного повітря є найбільш важливим інструментом для аналітичного визначення вмісту хімічних чинників. За сучасних умов джерелом даних можуть бути результати спеціально спрямованих спостережень і матеріали щодо стану забруднення атмосферного повітря, отримані Державною службою України з надзвичайних ситуацій та її територіальними органами.

Концентрація речовини у зоні спостережень (місце перебування людини) визначається як середньоарифметична величина концентрацій, що мали місце протягом періоду експозиції, або як

максимальна концентрація за обмежений час (у залежності від постановки завдання). Для оцінки ризиків, зумовлених хронічним впливом хімічних речовин, мають застосовуватись середньорічні концентрації та їхні верхні 95% довірчої межі. При визначенні ризиків гострих (екстремальних, аварійних) ситуацій терміном до 24 год використовуються максимальні концентрації. Визначаючи ризик впливу атмосферного повітря на здоров‘я людей, теоретично бажано враховувати весь спектр хімічних сполук, що можуть діяти у цьому місці. Однак, реально допускається обмеження їх числа пріоритетними (індикаторними) для даної території речовинами.

Критеріями вибору пріоритетних речовин антропогенного походження є їхні токсичні властивості, розповсюдження у навколишньому середовищі, стійкість, здатність до біокумуляції та міграції природними ланцюгами, здатність викликати негативні ефекти (незворотні, віддалені) та чисельність населення, на яке потенційно вони можуть впливати. При визначенні пріоритетних речовин доцільно ураховувати також закордонні переліки (країни ЄС, США), що складалися на основі вивчення компонентів забруднення повітряного середовища та характерних викидів різних промислових галузей. Важливо орієнтуватися на переліки загальнопоширених забруднюючих речовин атмосферного повітря, показників та інгредієнтів атмосферних опадів, зазначених у постанові Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року № 827 «Порядок здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря».

Головним завданням етапу «Характеристика небезпеки» є узагальнення та аналіз наявних даних щодо гігієнічних нормативів, безпечних рівнів впливу (референтних доз та концентрацій), критичних органів/систем та негативних ефектів, що можуть виникати за дії певної речовини або групи речовин.

Дія хімічних сполук зумовлює широкий спектр шкідливих ефектів, які залежать від шляху та тривалості надходження в організм, рівнів доз або концентрацій. У методології оцінки ризику прийнято орієнтуватися на той шкідливий ефект, який виникає за впливу найменшої з ефективних доз (критичний ефект). Органи та системи організму людини, які зазнають негативного впливу за дії найменшої із ефективних доз, називають критичними.

При цьому міжнародна методологія оцінки ризику передбачає, що:

- для неканцерогенних речовин та канцерогенів негенотоксичної дії передбачається наявність порогових рівнів, нижче від яких шкідливі ефекти не виникають;
- канцерогенні ефекти, обумовлені дією генотоксичних канцерогенних чинників, можливі за дії будь-яких доз, що викликають пошкодження генетичного матеріалу; для такого роду сполук відсутні порогові рівні.

Для характеристики ризику розвитку неканцерогенних ефектів найчастіше використовують два показники: максимальна недіюча доза і мінімальна доза, що викликає пороговий ефект. Дані

показники є основою для установлення рівнів мінімального ризику – референтних доз (RfD) і концентрації (RfC). Перевищення референтної дози не обов'язково пов'язане із розвитком шкідливого ефекту, але чим вища доза впливу і чим більше вона перевищує референтну, тим більша імовірність його виникнення, однак оцінити цю ймовірність за даного методичного підходу неможливо. У зв'язку з цим кінцевими характеристиками оцінки експозиції на основі референтних доз і концентрацій є коефіцієнти (HQ) та індекси (HI) небезпеки. Якщо референтна доза не перевищена, то ніяких регулюючих втручань не потрібно. У випадку, коли вплив речовини перевищує референтну дозу, виникає небезпека, величину якої можна оцінити лише за допомогою вивчення залежності "доза-відповідь" та спектру шкідливих ефектів. Значення референтних концентрацій деяких хімічних речовин, а також критичних органів та систем, на які вони впливають у першу чергу, наведено у додатку 1 до Методичних рекомендацій.

Для оцінки ризику генотоксичних канцерогенів основним параметром є фактор канцерогенного потенціалу SF, що відображає ступінь наростання канцерогенного ризику на одну одиницю зі збільшенням дози впливу і має розмірність $(мг/кг \times доба)^{-1}$. Значення фактора канцерогенного потенціалу деяких хімічних речовин за повітряного шляху надходження наведено у додатку 2 до Методичних рекомендацій.

Етап «Характеристика ризику» інтегрує дані про небезпеку досліджуваних речовин, величину експозиції, параметри залежності «дозавідповідь», які було отримано на попередніх етапах дослідження. На основі цих даних дається кількісна та якісна оцінка ризику окремих речовин та визначається порівняльний ряд небезпеки для здоров'я населення групи сполук. Характеристика ризику є сполучною ланкою між оцінкою ризику для здоров'я та управлінням ризиком.

Оцінку ризику розвитку неканцерогенних ефектів здійснюють шляхом визначення коефіцієнтів небезпеки (HQ) – порівняння фактичного рівня впливу сполук з безпечними (референтними):

$$\mathbf{HQ=C/RfC,}$$

де:

HQ - коефіцієнт небезпеки;

C – рівень впливу речовини, $мг/м^3$;

RfC – безпечний рівень впливу (референтна концентрація), $мг/м^3$.

Якщо розрахований коефіцієнт небезпеки речовини менший за одиницю, то можливість розвитку у людини шкідливих ефектів за щоденного надходження речовини протягом життя несуттєва і такий вплив характеризується як допустимий. У випадку перевищення коефіцієнтом небезпеки одиниці вірогідність виникнення шкідливих ефектів зростає пропорційно збільшенню HQ. Досліджувані речовини ранжують за величиною коефіцієнта небезпеки для визначення найбільш пріоритетних забруднювачів, що дає змогу конкретизувати напрямок профілактичних заходів.

Коефіцієнт небезпеки розраховують окремо для умов короткотривалого (гострого), підгострого і тривалого впливу хімічної речовини. При цьому період осереднення експозиції і відповідних безпечних рівнів впливу має бути аналогічним.

Оцінку ризику розвитку неканцерогенних ефектів за комбінованого впливу хімічних речовин проводять на основі розрахунку індексу небезпеки за формулою:

$$\mathbf{HI=\sum HQi,}$$

де:

HQi – коефіцієнти небезпеки і тих компонентів суміші хімічних речовин, що впливають.

Розрахунок індексів небезпеки, як правило, проводять з урахуванням критичних органів та систем, які у першу чергу зазнають негативного впливу досліджуваних речовин. Як свідчать результати наукових досліджень, за впливу компонентів суміші на одні і ті ж органи або системи організму найбільш ймовірним типом їх комбінованого впливу є сумація (адитивність). Це правило не є універсальним, оскільки не враховує можливої різниці у механізмах специфічної дії компонентів суміші, а також локальних шкідливих реакцій у місці первинного контакту речовини з організмом (наприклад, слизових оболонках дихальних шляхів або шлунку). Разом з тим, на думку міжнародних експертів, такий підхід хоча і може перебільшувати небезпеку для здоров'я, однак має більшу перевагу порівняно з роздільною, незалежною оцінкою кожного із компонентів.

Класифікацію рівнів неканцерогенного ризику наведено у додатку 3 до Методичних рекомендацій.

Коефіцієнт небезпеки розвитку неканцерогенних ефектів (HQ) для окремих сполук	Індекс небезпеки розвитку неканцерогенних ефектів (HI) для групи сполук односпрямованої дії	Рівень ризику
>3	>6	Високий
1,1-3	3,1-6	Насторожуючий
0,11-1,0	1,1-3,0	Допустимий
0,1 і менше	0,1 і менше	Мінімальний(цільовий)

Така градація рівнів неканцерогенного ризику дає змогу обґрунтувати проведення відповідних заходів з його мінімізації як для окремих сполук, так і забруднення повітряного середовища у цілому. За рекомендаціями US EPA, за високого рівня ризику необхідно проведення термінових оздоровчих та інших заходів щодо його зниження. За насторожуючого рівня ризику необхідний постійний контроль, розробка і проведення планових оздоровчих заходів. За допустимого рівня ризику здійснюється постійний контроль за цими сполуками, передбачається планування і проведення додаткових заходів щодо його зниження. За мінімального (цільового) рівня ризику не потребується заходів з його зниження. Ці рівні підлягають періодичному контролю з метою підтримання якості даного об'єкта середовища проживання людини на сприятливому рівні.

Оцінку ризику розвитку канцерогенних ефектів проводять з урахуванням середньої добової дози сполуки, що може надходити до організму людини протягом природної тривалості життя

(LADD), та фактора її канцерогенного потенціалу SF. Середня добова доза (або надходження) розраховується за формулою, що враховує концентрацію, яка впливає на людину, тривалість контакту зі сполукою, частоту дії, масу тіла та час осереднення впливу:

$$\mathbf{LADD = C \times CR \times EF \times ED / BW \times AT \times 365,}$$

де:

LADD – надходження (або середня добова доза), мг/ (кг × д);

С – концентрація сполуки у забрудненому повітряному середовищі, мг/м^3;

CR- швидкість надходження повітря до організму, м^3/д (20 м^3/д);

EF – частота впливу, днів на рік;

ED – тривалість впливу, років (для канцерогенів 70 років);

BW – маса тіла людини, кг (70 кг);

AT – період усереднення експозиції, років (для канцерогенів – 70 років);

365 – кількість днів на рік.

Величину факторів канцерогенного потенціалу сполук знаходять у базах даних IRIS, EPA,MABP. Розрахунок індивідуального канцерогенного ризику CR здійснюють за формулою:

$$\mathbf{CR = LADD \times SF,}$$

де:

LADD – середня добова доза сполуки протягом життя, мг/(кг×доба);

SF – фактор канцерогенного потенціалу сполуки, (мг/(кг×доба))$^{-1}$

При застосуванні величини одиничного ризику розрахункова формула набуває вигляду:

$$\mathbf{CR = LADC \times UR,}$$

де:

LADC – середня концентрація речовини в атмосферному повітрі за весь період усереднення експозиції, мг/м^3

UR – одиничний ризик, (мг/м^3)$^{-1}$

Канцерогенний ризик за комбінованої дії декількох хімічних сполук розглядають як адитивний і розраховують за формулою:

$$\mathbf{CRA = \sum CRi,}$$

де: CRA- сумарний канцерогенний ризик за аерогенного шляху надходження сполук;

CRi – канцерогенний ризик і-тої канцерогенної речовини.

Поряд з розрахунками індивідуального канцерогенного ризику проводять визначення популяційного ризику (PCR), який відображає додаткову (до фонової) кількість випадків новоутворень, які можуть виникнути протягом життя внаслідок впливу досліджуваного фактора:

$$\mathbf{PCR = CR \times POP,}$$

де: CR – індивідуальний канцерогенний ризик;

POP – чисельність популяції, що підпадає під вплив даного фактора, чол.

При аналізі доцільно групувати досліджувані канцерогени з урахуванням виду та/або локалізації пухлин. У цьому випадку розрахунок сумарного канцерогенного ризику здійснюють окремо для кожної групи (наприклад, для раку легень, пухлин печінки тощо). При оцінці ризиків для здоров'я, зумовлених впливом забруднювачів атмосферного повітря, доцільно орієнтуватися на класифікацію рівнів канцерогенного ризику, рекомендовану US EPA, наведену у додатку 6 до Методичних рекомендацій. В кінці кожного етапу оцінки ризику проводять аналіз невизначеностей, що можуть вплинути на достовірність результатів. Невизначеності являють собою часткову відсутність знань або фактичних даних щодо певних параметрів, процесів або моделей. Можливі невизначеності поділяються на три категорії:

- невизначеності, зумовлені відсутністю або неповною інформацією, яка необхідна для коректного визначення ризику (наприклад, неповні або неточні дані про джерела забруднення навколишнього природного середовища, якісних та кількісних характеристиках емісії хімічних сполук тощо);
- невизначеності, пов'язані із деякими параметрами, які використовують для оцінки експозиції і розрахунку ризику (наприклад, установлення токсикологічних параметрів в експериментальних умовах та екстраполяція їх на населення);
- невизначеності, зумовлені пробілами в науковій теорії, яка необхідна для передбачення на основі причинних зв'язків (неповнота інформації щодо параметрів, які застосовуються при аналізі ризику: характеристика популяції, довкілля, фізико-хімічні властивості сполуки тощо).

Оскільки невизначеність властива самому процесу оцінки ризику, в певних випадках вона може бути зменшена шляхом додаткових досліджень чи вимірювань через виділення декількох параметрів, точність визначення яких чинить найбільший вплив на кінцеві оцінки ризику і величину загальної невизначеності. Невизначеності притаманні усім етапам оцінки ризику і повинні враховуватись при підведенні підсумку і визначенні елементів управління ризиком.

Результати розрахунків та оцінка ризику впливу планованої діяльності на здоров'я населення, відповідно до Методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря», затверджених Наказом МОЗ України від 17.01.2022 р. №89 та «Методичних рекомендацій «Оцінка канцерогенного та неканцерогенного ризику для здоров'я населення від хімічного забруднення атмосферного повітря», затверджених Наказом МОЗ України від 18.10.2023 р. №1811, з використанням Наказу МОЗ України від 10.05.2024 р. №813 «Про затвердження державних медико-санітарних нормативів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць» наведено у таблицях нижче:

Розраховані коефіцієнти небезпеки для забруднюючих речовин, що утворюються при

розробці лісосіки представлені в таблиці 4.2.

Таблиця 4.2 – Результати розрахунків ризику розвитку неканцерогенних ефектів при розробці лісосіки

Код	Найменування забруднюючої речовини	Рівень впливу речовини, мг/куб.м (С)	Безпечний рівень впливу (референтна концентрація), мг/куб.м (R_{fC})	Коефіцієнт небезпеки (HQ)	Критичні органи/системи	Рівень ризику
Метеостанція Гадяч						
301/10102-44-0	Азоту діоксид	0,014193	0,04	0,355	Органи дихання	Допустимий
2902/–	Завислі частинки (TSP)	0,236549	0,5	0,473	Органи дихання	Допустимий
	Сумарний ризик		$HI_{загальний}$	0,828		Мінімальний(цільовий)
			$HI_{органи\ дихання}$	0,828		Мінімальний(цільовий)
Метеостанція Лубни						
301/10102-44-0	Азоту діоксид	0,014193	0,04	0,355	Органи дихання	Допустимий
2902/–	Завислі частинки (TSP)	0,236549	0,5	0,473	Органи дихання	Допустимий
	Сумарний ризик		$HI_{загальний}$	0,828		Мінімальний(цільовий)
			$HI_{органи\ дихання}$	0,828		Мінімальний(цільовий)
Метеостанція Полтавського ЦГМ (м. Полтава)						
301/10102-44-0	Азоту діоксид	0,014193	0,04	0,355	Органи дихання	Допустимий
2902/–	Завислі частинки (TSP)	0,236549	0,5	0,473	Органи дихання	Допустимий
	Сумарний ризик		$HI_{загальний}$	0,828		Мінімальний(цільовий)
			$HI_{органи\ дихання}$	0,828		Мінімальний(цільовий)

Як видно з наведених розрахунків, на всіх етапах технологічних процесів для всіх забруднюючих речовин, що надходять в атмосферне повітря, рівні неканцерогенного ризику перебувають у межах допустимих значень. При цьому індивідуальні коефіцієнти небезпеки (HQ) характеризуються як допустимі, а сумарний індекс небезпеки (HI = 0,828) відповідає мінімальному (цільовому) рівню ризику. Імовірність виникнення шкідливих ефектів зростає зі збільшенням значень HQ, проте за результатами проведених розрахунків перевищення допустимого рівня неканцерогенного ризику не встановлено.

Канцерогенний ризик планованої діяльності відсутній.

Згідно з п.5.21 ОНД-86 проводилось визначення доцільності проведення розрахунку розсіювання забруднюючих речовин на ЕОМ. Згідно розрахунку, під час функціонування підприємства в навколишнє середовище не виділяються речовини яким властива канцерогенна дія у відповідності до Наказу Міністерства охорони здоров'я №1054 від 20.06.2022 р. Про затвердження гігієнічного нормативу «Перелік речовин, продуктів, виробничих процесів,

побутових та природних факторів, канцерогенних для людини».

Розрахунок канцерогенного ризику не проводиться.

Оцінка соціального ризику планової діяльності

Соціальний ризик планової діяльності визначається як ризик для групи людей, на яку може вплинути впровадження діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» з урахуванням особливостей природно-техногенної системи.

Значення соціального ризику (R_s), для оцінювання, розраховується за формулою та становить:

$$R_s = CR_a V_u \frac{N}{T}(1 - N_p)$$

де: $CR_a = 1 \cdot 10^{-6}$ – прийнятий канцерогенний ризик комбінованої дії декількох канцерогенних речовин, забруднюючих атмосферу;

V_u – уразливість території від прояву забруднення атмосферного повітря, що визначається відношенням площі, віднесеної під об'єкт господарської діяльності, до площі об'єкта з санітарно-захисною зоною. $V_u = 0,48$ часток.

N – кількість населення найближчого населеного пункту (м. Пирятин), згідно даних Інтернет ресурсів, (м. Пирятин, населення 16560; м. Гадяч, населення 22851; м. Зіньків, населення 9168);

$T = 70$ років – середня тривалість життя, (визначається для даного регіону або приймається 70 років);

$N_p = 0$ – коефіцієнт, що визначається відношенням кількості додаткових робочих місць до чисельності населення.

Класифікація рівнів соціального ризику представлена у таблиці 4.3.

Таблиця 4.3 – Класифікація рівнів соціального ризику

№	Рівень ризику	Ризик протягом життя
1	Неприйнятний для професійних контингентів і населення	Більший ніж 10^{-3}
2	Прийнятний для професійних контингентів і неприйнятний для населення	10^{-3}-10^{-4}
3	Умовно прийнятний	10^{-4}-10^{-6}
4	Прийнятний	Менший ніж 10^{-6}

Розрахований соціальний ризик становить: м. Пирятин – 0,00011417 одиниць; м. Гадяч – 0,00015669 одиниць; м. Зіньків – 0,00006287 одиниць та характеризується як умовно прийнятний.

4.8 Соціально-економічні умови

Гідрологічний режим річок Полтавської області залежить від кліматичних умов року та характеру господарської діяльності в руслі річок і на водозборі. Більшість річок на території області зарегульовані греблями, шлюзами. Значний вплив на рівневий режим мають періодичні розчищення русел річок та підпір від Дніпра на пригирлових ділянках. Найвищі рівні води спостерігаються під час проходження весняного водопілля, яке формує переважно два піки. В

останні роки максимальні рівні водопілля спостерігаються також і взимку (грудень - лютий), як наслідок тривалих відлиг. Дощові паводки бувають влітку та восени. Вони тривають 3-7 днів, здебільшого невисокі, нижчі по висоті за рівні водопілля, і не мають негативних наслідків.

Усі водопілля, в залежності від частоти настання та масштабів завданої шкоди, умовно можна розділити на низькі, високі, видатні і катастрофічні. Останні видатні і катастрофічні водопілля на річках Полтавської області спостерігались у 1980 та 1988 роках. За останні 30 років на річках області водопілля були переважно низькими, коли затоплення заплавних земель було відсутнім, або незначним. Негативного впливу такі водопілля не мали, збитки відсутні.

В окремі роки також формувались високі водопілля, які супроводжувались затопленням частини (до 50%) заплавних територій, призводили до порушення роботи транспорту, зв'язку, завдавали шкоди с/г угіддям, підприємствам, житлу. Це весняні водопілля на річках Сула, Псел, Ворскла та їх притоках у 1994, 1996, 2003, 2006, 2010, 2018 роках. Тобто середня повторюваність таких водопіль складає 5 років. Згідно діючого «Каталогу небезпечності гідрологічних явищ» (довідка Полтавського обласного центру з гідрометеорології (Полтавський ЦГМ) № 9916 001-1152/9916-05 від 27.11.2024 р.) у ці роки відмічалось досягнення і перевищення відміток затоплення заплави та, на деяких річках, досягнення небезпечних відміток затоплення територій, будівель, споруд (Додаток Ж).

Рекреаційно-оздоровчі ліси філії, площа яких становить 153,9 га найбільш широко використовуються для задоволення соціальних потреб населення.

В цілому територія рекреаційно-оздоровчих лісів характеризується відсутністю лісових насаджень і представлена площами з розташуванням господарських та адміністративних будівель і садиб. У таблиці 4.4 наведено запроектовані обсяги заходів з благоустрою лісів рекреаційно-оздоровчого призначення за функціональними зонами.

Таблиця 4.4 – Запроектовані обсяги заходів з благоустрою лісів рекреаційно-оздоровчого призначення за функціональними зонами

Функціональна зона	Лісництво, номери кварталів, що входять в зону	Площа, га
1. Зона масового відпочинку	Безвіднянське лісництво кв.15 вид.31, кв.45 вид.19, кв.122 вид.13 Вельбівське лісництво кв.126 вид.2, кв.78 вид.3,12-14,18, кв.90 вид.1, кв.100 вид.1-8,11-13,15-17,23,24, кв.101 вид.1-4,8-9 Зіньківське лісництво кв.99 вид.29 Лютенське лісництво кв.68 вид.13	4,8 45,2 0,4 3,8
Разом		54,2
2. Зона інтенсивної рекреації	Бірківське лісництво кв.97, кв.106 вид.40-42, кв.144 вид.1, кв.11 вид.1-11,13-16, кв.14 вид.1-2, кв.15 вид.1-9, кв.16 вид.1,2,4,6,7,9-17, кв.22 вид.1-7, кв.23 вид.1-9,12, кв. 24 вид.1-18	183,7

Функціональна зона	Лісництво, номери кварталів, що входять в зону	Площа, га
	Вельбівське лісництво кв.143 вид.13-15, кв.146 вид.1-4, 6-8, кв.148, кв.155 Зіньківське лісництво кв.99 вид.33,34, кв.101 Пирятинське лісництво кв.126 вид.2-4, кв.128 вид.3-12 Лохвицьке лісництво кв.76 вид.1, кв.111 вид.24-31, кв.112 вид.22-29	120,9 36,8 19,8 118,5
Разом		478,7
3. Зона екстенсивної рекреації	Зіньківське лісництво кв.5 вид.32, кв.107 вид.22-24, кв.124 Краснолуцьке лісництво кв.61 вид.8-10, кв.73, кв.75 вид.1, кв.789 вид.1-3, 25-34 Пирятинське лісництво кв.63, кв.87 вид.1-2, кв.101 вид.1, кв.111 вид.8-15, кв.116 вид.17-18, кв.120 вид.21-22, кв.129 вид.33	12,8 78,7 90,8
Разом		182,3
Усього		715,2

4.9 Матеріальні об’єкти

Згідно листа № 01-20/2214 від 06.12.2024 року, виданого Департаментом культури та туризму Полтавської обласної військової адміністрації (додаток Л), надано перелік об’єктів культурної спадщини на території територіальних громад місця розташування планованої діяльності.

Планована діяльність буде здійснюватись за межами об’єктів археології та їх охоронних зон.

Відповідно до вимог чинного законодавства, режими використання у межах територій об’єктів археології призначаються для збереження об’єктів в автентичному стані або до їх повного дослідження та можливої музеєфікації.

На території об’єктів можуть виконуватись лише роботи, пов’язані зі збереженням, дослідженням та музеєфікацією об’єктів археологічної спадщини. На території об’єктів забороняється здійснення будь-яких земельних або будівельних робіт, що не пов’язані з дослідженням об’єктів культурної спадщини, їх збереженням та музеєфікацією. Територія об’єкту може використовуватися для ведення лісового господарства, але без корчування дерев.

У зоні охорони об’єкту забороняється будівництво та інші земельні роботи без попереднього проведення охоронних археологічних досліджень. Зона охорони об’єкту може використовуватися для ведення лісового господарства, але без корчування дерев.

Будь-які ландшафтні перетворення в зоні охорони об’єкту та на території об’єкту археології повині узгоджуватися з органом охорони культурної спадщини.

Філія «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» зобов’язується проводити

плановану діяльність у відповідності до «Проектів меж території, зон охорони та режимів їх використання пам’ятки археології» та Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Вплив *альтернативного способу* провадження планованої діяльності є аналогічний до прийнятого способу ведення планованої діяльності за такими критеріями як: здоров’я населення; стан фауни, біорізноманіття; ґрунт; водне середовище; земельні ресурси; кліматичні фактори (у тому числі зміна клімату та викиди парникових газів); утворення відходів; геологічне середовище; матеріальні об’єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину; ландшафт та соціально-економічні умови.

За *альтернативним способом 2* провадження планованої діяльності спостерігається підвищений вплив на такі критерії як флора, за рахунок проведення суцільних рубок на ділянках в захисних лісах де згідно чинного законодавства можна проводити поступові рубки головного користування.

Враховуючи зазначене технічна альтернатива 2 планованої діяльності відхилена для реалізації.

5 ОПИС ТА ОЦІНКА МОЖЛИВОГО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га здійснює вплив на певні компоненти довкілля, оцінка та значимість яких відображена у таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 – Оцінка та розрахунок значимості впливу на довкілля

Компонент довкілля	Вид впливу, джерело впливу	Інтенсивність впливу	Територіальний масштаб	Тривалість впливу	Категорія значимості впливу
Клімат та мікроклімат	робота двигунів внутрішнього згоряння обладнання та механізмів, спалювання порубкових решток	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Атмосферне повітря	вплив рубок на зменшення поглинання парникових газів	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив середньої значимості
	викиди від пересувних джерел	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив середньої значимості
Шумове забруднення	пересувні джерела та бензопили	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Відходи	техніка, присутність людей на робочих майданчиках	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Водні ресурси	вплив рубок на якість води	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Земельні ресурси	вплив рубок на ерозійні процеси	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив середньої значимості
Флора, фауна, біорізноманіття	вплив рубок на місця оселення тварин та зростання рослин	помірний	місцевий	середньостроковий	вплив середньої значимості
	присутність людей на робочих майданчиках	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Соціально-економічні умови	рубки головного користування	помірний	місцевий	довоготривалий	вплив середньої значимості

Компонент довкілля	Вид впливу, джерело впливу	Інтенсивність впливу	Територіальний масштаб	Тривалість впливу	Категорія значимості впливу
Здоров’я населення	викиди від пересувних джерел	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Кумулятивний вплив	вплив інших видів діяльності	На близькій відстані відсутні об’єкти які можуть здійснювати кумулятивний вплив			

6 ОПИС МЕТОДІВ ПРОГНОЗУВАННЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИСЯ ДЛЯ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ, ТА ПРИПУЩЕНЬ, ПОКЛАДЕНИХ В ОСНОВУ ТАКОГО ПРОГНОЗУВАННЯ, А ТАКОЖ ВИКОРИСТОВУВАНІ ДАНІ ПРО СТАН ДОВКІЛЛЯ

Основною метою прогнозу є оцінка можливої реакції навколишнього природного середовища на прямий чи опосередкований вплив планованої діяльності, вирішення задач раціонального природокористування у відповідності з очікуваним станом природного середовища.

На сучасному етапі розвитку біосфери екологічне прогнозування повинне здійснюватися на усіх рівнях (від глобального до локального) постійно.

Досвід проведення прогнозних досліджень в різних сферах громадського життя, науки і техніки дозволив виявити ряд методів, які можуть ефективно застосовуватися для прогнозування розвитку екологічної ситуації. Будь-яка типова методика прогнозування включає такі необхідні елементи, як виконання передпрогнозної орієнтації (визначення предмета, цілей, завдань і періоду попередження); створення передпрогнозного фону (збір і аналіз даних в інтервалі ретроспекції): формування початкової базової моделі і конструювання пошукової моделі, її верифікація, а при необхідності уточнення (коригування), підготовка, обґрунтування і ухвалення необхідних рішень.

Всі методи прогнозування можна об’єднати у дві групи: логічні і формалізовані. До логічних методів відносять методи індукції, дедукції, експертних оцінок, аналогії.

При відсутності про об’єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об’єкт не підлягає математичному аналізу, використовують метод експертних оцінок, суть якого полягає у визначені майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз.

Формалізовані методи поділяють на статистичний, екстраполяції і моделювання.

Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об’єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об’єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об’єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді.

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими або

опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Метод економічного прогнозування (економічний аналіз) полягає в тому, що який небудь економічний процес або явище, що мають місце на підприємстві, розчленовуються на частини, після чого виявляється вплив і взаємозв'язок цих частин на хід і розвиток процесу, а також один на одного. За допомогою аналізу можна розкрити сутність такого процесу, а також визначити закономірності його зміни в майбутньому, всебічно оцінити шляхи досягнення поставлених цілей. Оскільки економічний аналіз – це невід'ємна частина і один з елементів логіки прогнозування, він повинен здійснюватися на макро-, мезо- і мікрорівнях. Використовується при плануванні виробництва на підприємстві.

Балансовий метод. Даний метод заснований на розробці балансів, які являють собою систему показників, де перша частина, що характеризує ресурси за джерелами їх надходження, дорівнює другий, що відображає розподіл їх по всіх напрямками витрат.

За допомогою балансового методу втілюється в життя принцип пропорційності і збалансованості, який застосовується при розробці прогнозів. Його суть полягає в ув'язці потреб підприємства в різних видах сировинних, матеріальних, фінансових і трудових ресурсах з можливостями виробництва продукту і джерелами ресурсів. Таким чином, система балансів, яку використовують у прогнозуванні, включає: фінансові, матеріальні та трудові баланси. У кожну з даних груп входить ще ряд балансів.

Нормативний метод – один з основних методів прогнозування. Його сутність полягає в техніко-економічних обґрунтуваннях прогнозів з використанням нормативів і норм. Останні застосовуються при розрахунку потреби в ресурсах, а також показників їх використання.

Програмно-цільовий метод (ПЦМ). У порівнянні з іншими методами даний метод є порівняно новим і недостатньо розробленим. Він почав широко застосовуватися тільки в останні роки. ПЦМ тісно пов'язаний з уже розглянутими методами і передбачає розробку прогнозу починаючи з оцінки підсумкових потреб на підставі цілей розвитку підприємства при подальшому визначенні та пошуку ефективних засобів і шляхів їх досягнення, а також ресурсного забезпечення.

Суть ПЦМ полягає у визначенні основних цілей розвитку підприємства, розробки взаємопов'язаних заходів з їх досягнення в заздалегідь визначені терміни при збалансованому забезпеченні ресурсами, а також з урахуванням ефективного їх використання.

Окрім прогнозування, ПМЦ застосовується при створенні комплексних цільових програм, які є документом, де відображені мета і комплекс виробничих, організаційно-господарських, соціальних та інших заходів і завдань, пов'язаних за виконавцям, строків здійснення і ресурсам.

При прогнозуванні оцінки впливів на довкілля в даному звіті використовувався метод математичного моделювання, за допомогою якого можливо кількісно оцінити величину значень та відносну участь різноманітних впливів.

Прогнозна проектна оцінка впливу на довкілля визначалася як сума прогнозної фонової оцінки і оцінки впливу планованої діяльності.

Розрахунок викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря здійснювався за методиками, допущеними до використання в України.

Кількісна оцінка впливу на атмосферне повітря виконана за нормативами діючого законодавства в сфері охорони навколишнього природного середовища, а саме за значеннями гранично-допустимих концентрацій (ГДК) в атмосферному повітрі житлової забудови, а також нормативами гранично допустимих викидів, встановлених Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України № 309 від 27.06.2006 р. та наказом Мінприроди України від 13.10.2009 р. № 540.

Автоматизовані розрахунки забруднення атмосфери проведені за програмою «ЕОЛ+» версія 5.3.8. Розрахункові модулі системи реалізують «Методику розрахунку концентрацій в атмосферному повітрі шкідливих речовин, що містяться у викидах підприємств ОНД-86». Дана програма призначена для оцінки впливу викидів забруднюючих речовин проектованих і діючих підприємств на забруднення приземного шару атмосфери.

При прогнозуванні фізичного впливу планованої діяльності на навколишнє середовище використані діючі на території України методики розрахунку та нормативні документи, що встановлюють гранично допустимі рівні впливу (ДБН В.1.1-31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму», ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації»).

Оцінка ризику впливу планованої діяльності на здоров’я населення виконана відповідно до Методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров’я населення від забруднення атмосферного повітря», затверджених Наказом МОЗ України від 17.01.2022 р. №89 та «Методичних рекомендацій «Оцінка канцерогенного та неканцерогенного ризику для здоров’я населення від хімічного забруднення атмосферного повітря», затверджених Наказом МОЗ України від 18.10.2023 р. №1811.

В процесі написання Звіту, були залучені профільні спеціалісти для обстеження території планованої діяльності та виявлення локалітетів рідкісних видів флори і фауни, проведено вишукувальні роботи для дослідження грунтового покриву, надана гідрогеологічна характеристика території планованої діяльності. За результатами цих робіт отримано звіти «Виявлення локалітетів рідкісних і зникаючих видів флори та фауни, а також рослинних угруповань, природних оселищ і середовищ існування та запровадження заходів щодо їх збереження на території планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси

України»», «Оцінка впливу господарської діяльності на грунтовий покрив, окремих лісових кварталів, виділів у філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України», «Оцінка впливу господарської діяльності на гідрологічні об’єкти, в межах ділянок планованої діяльності у філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України».

Усі прогнози мають ймовірнісний характер і ґрунтуються на даних про стан довкілля на певний момент часу і в минулому. Для прогнозування впливу на довкілля планованої діяльності проведено детальний аналіз стану компонентів навколишнього середовища території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» і території, яка може зазнати впливу планованої діяльності. З цією метою виконано ряд аналітичних, розрахункових, експертних та експериментальних досліджень та використані дані уповноважених установ.

7 ОПИС ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА ЗАПОБІГАННЯ, ВІДВЕРНЕННЯ, УНИКНЕННЯ, ЗМЕНШЕННЯ, УСУНЕННЯ ЗНАЧНОГО НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ (ЗА МОЖЛИВОСТІ) КОМПЕНСАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ

Рубки головного користування та суцільні санітарні рубки площею понад 1 га плануються у відповідності до Лісового кодексу та чинних нормативно-законодавчих актів України, що регламентують ведення рубок.

З метою забезпечення нормативного стану навколишнього природного середовища та його безпеки під час рубок та приведення території в екологічно безпечний стан після завершення робіт передбачено комплекс конструктивних, технологічних та організаційних рішень з метою запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля. До них належать:

Заходи, спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на ґрунти

Відповідно до вимог Правил рубок головного користування, затверджених наказом Державного комітету лісового господарства України від 23.12.2009 № 364 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 26.01.2010 за № 85/17380, у філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» під час провадження планованої діяльності будуть здійснюватися такі заходи, спрямовані на збереження ґрунтів:

– під час заготівлі деревини застосовуватимуться технології, машини і механізми, що забезпечують найменше пошкодження ґрунтів;

– з метою збереження ґрунтів, їх водно-фізичних властивостей, запобігання ерозійним процесам на зрубах під час заготівлі деревини застосовуватимуться технології, машини і механізми, що забезпечують найменше пошкодження ґрунтів;

– у разі застосування канатних установок прокладання трас буде здійснюватися під кутом 10-20 градусів до основного напрямку силу з метою запобігання появі і розвитку ерозійних процесів;

– у разі загрози виникнення ерозійних процесів місця проїзду агрегатних лісових машин укладатимуться порубковими рештками (до порубкових решток належать сучки, гілля, верхівки дерев, інші відходи, не віднесені до ліквіду з крони);

– до порубкових решток належать сучки, гілля, верхівки дерев, інші відходи, не віднесені до ліквіду з крони;

– з метою запобігання ерозії ґрунтів та іншим негативним явищам після закінчення лісозаготівель приводять лісові ділянки будуть приводитися у стан, придатний для використання за призначенням, у разі потреби здійснюватимуться протиерозійні заходи (влаштування фашин і

плетених загорож, земляних валів, водовідводів, вирівнювання заглиблень на волоках), а також проводитимуться очищення русел водотоків від порубкових решток, ремонтуватимуться пошкоджені під'їзні дороги;

– земляні вали і водовідводи на волоках розміщуватимуться через 40 метрів.

З метою створення сприятливих умов для запобігання ерозії ґрунту будуть проводитись заходи з очищення місць рубок. Згідно вимог постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 761 «Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів» спеціальне використання лісових ресурсів буде проводитись способами, що не спричиняють ерозії ґрунту. У відповідності до вимог ЗУ «Про охорону земель», підприємство:

– проводитиме на земельних ділянках господарську діяльність способами, які не завдаватимуть шкідливого впливу на стан земель;

– сприятиме систематичному проведенню вишукувальних, обстежувальних, розвідувальних робіт за станом земель;

– своєчасно інформуватиме відповідні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування щодо стану, деградації та забруднення земельних ділянок;

– забезпечуватиме додержання встановленого законодавством України режиму використання земель, що підлягають особливій охороні;

– забезпечуватиме використання земельних ділянок за цільовим призначенням та дотримуватиметься встановлених обмежень (обтяжень) на земельну ділянку;

– забезпечуватиме захист земель від ерозії, виснаження, забруднення, засмічення, засолення, осолонцювання, підкислення, перезволоження, підтоплення, заростання бур'янами, чагарниками і дрібнолісся;

– уживатиме заходів щодо запобігання негативному і еконебезпечному впливу на земельні ділянки та ліквідації наслідків цього впливу;

– з метою своєчасного виявлення змін стану земель, їх оцінки, відвернення та ліквідації наслідків негативних процесів буде вестись моніторинг ґрунтів.

Під час проведення планованої діяльності, заплановані наступні пом'якшувальні заходи щодо розливів паливно-мастильних матеріалів у воду та на ґрунтовий покрив:

– зберігання паливно-мастильних матеріалів у спеціальних ящиках, заправляння бензопил у спеціально визначених місцях, на непроникному покритті (наприклад, товстому поліетилені), що унеможливить потрапляння пального або мастила до ґрунту;

– систематичний технічний огляд техніки, що працює в лісі на предмет виявлення протікань мастила та пального;

– забезпечення водіїв лісовозної та трелювальної техніки переносними абсорбуючими засобами (мішечки з тирсою);

– проведення невідкладної ліквідації наслідків протікання мастила або пального (у

випадку такого протікання) шляхом зібрання з ґрунту за допомогою абсорбенту (тирси) з наступним вивезенням використаної у такий спосіб тирси з лісової території на подвір'я лісогосподарського підприємства або його підрозділу та її наступної утилізації в екологічно безпечний спосіб.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на об'єкти рослинного світу

Відповідно до вимог наказу Правил рубок головного користування (наказ Держлісгоспу України від 23.12.2009 № 364, зареєстрований в Мін'юсті України 26.01.2010 № 85/17380) підприємство під час заготівлі деревини не буде рубати та пошкоджувати дерева і чагарники, занесені до Червоної книги України, насінники, плюсові та інші дерева, що мають виняткове значення для збереження біорізноманіття.

Комплекс лісосічних робіт, включаючи підготовку лісосік до рубки, буде проводиться способами, які виключають або обмежують негативний вплив на стан лісів та їх відтворення.

Рубки проводитимуться із застосуванням технологій, які забезпечують збереження дерев і підросту, що залишаються.

Переміщення лісозаготівельної та допоміжної техніки здійснюватиметься відповідно до технологічних карт за наміченими маршрутами і підготовленими волоками з урахуванням збереження життєздатного підросту.

Лісосіки з наявністю життєздатного підросту, який забезпечує лісовідновлення, та лісосіки, що проектуються для паросткового поновлення будуть розроблятися переважно з 1 жовтня по 1 квітня.

З метою створення сприятливих умов для відновлення лісу та забезпечення належного санітарного стану будуть проводитись заходи з очищення місць рубок.

Очищення лісосік проводитиметься з обов'язковим запобіганням пошкодженню на лісосіці дерев, які не підлягають вирубуванню, та підросту, що підлягає збереженню.

Під час проведення рубок буде забезпечується збереження життєздатного підросту господарсько цінних порід. Після закінчення лісосічних робіт і очищення місць рубок збережений підріст буде взято на облік. Зруби, не забезпечені природним поновленням господарсько цінних порід дерев будуть своєчасно закультивовані.

Випалювання сухої рослинності або її залишків на території планованої діяльності відповідно до вимог статті 27 ЗУ «Про рослинний світ» здійснюватиметься у порядку встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. При веденні планованої діяльності філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» буде вживати заходів щодо захисту земель, зайнятих об'єктами рослинного світу, від висушення, ущільнення, засмічення, забруднення промисловими і побутовими відходами і стоками, хімічними речовинами та від

іншого несприятливого впливу.

При виявленні безпосередньо на території планованої діяльності (лісосіках) об'єктів рослинного світу, занесених до Червоної книги України та Зеленої книги України, підприємство забезпечить їх охорону та відтворення відповідно до вимог чинного законодавства, в тому числі вимог Закону України «Про Червону книгу України», «Положення про Зелену книгу України».

Відповідно до заходів охорони, наведених в Червоній книзі України для видів флори, що зростають в межах філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» рекомендовано заборонити збирання рослин, несанкціоновану заготівлю рослин та порушення умов місцезростання, вирубування, випас, сінокосіння на луках, осушення боліт. Рекомендується контроль за станом популяцій.

Складено квартально-видільний перелік рідкісних та зникаючих видів рослин, що зростають на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України». Він включає 45 видів вищих судинних рослин і 6 видів грибів, з них 23 види рослин і 3 – грибів занесено до Червоної книги України. Місця зростання раритетних видів флори ідентифіковано, занесено до матеріалів лісовпорядкування, і нанесено на карти-схеми поширення раритетних видів та угруповань. Такі види виявлено в межах об’єктів природно-заповідного фонду та інших локаціях, де рідкісні види рослин, а також реліктові, занесені до Червоної книги України та регіонально рідкісні охороняються відповідно до положень природоохоронного законодавства. До переліку ділянок фонду рубок головного користування включено окремі ділянки (Лютенське лісництво, кв. _____; Пирятинське лісництво, кв. _____; Бірківське лісництво, кв. _____ та Безвіднянське лісництво, кв. _____), де виявлено зростання рідкісних і зникаючих видів рослин занесених до Червоної книги України та регіонально рідкісних у Полтавській області. Рекомендуємо плановану діяльність на цих ділянках не проводити або проводити з виділенням ключових біотопів.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на об’єкти тваринного світу

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12 травня 2023 р. № 499, якою затверджено Порядок створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах, визначено механізм створення охоронних зон з метою збереження біорізноманіття, зокрема рідкісних і зникаючих видів рослин та тварин. Під час планування та здійснення лісогосподарських заходів враховуватимуться відомі місцезростання рідкісних видів рослин, а також місця мешкання, розмноження, укриття та гніздування тварин, занесених до Червоної книги України, з метою запобігання негативному впливу на зазначені види та збереження їхніх оселищ.

В місцях виявлення видів занесених до Червоної книги України вусач великий дубовий (*Cerambyx cerdo*) (Воронькiвське лісництво, кв. _____; Краснолуцьке лісництво, кв.

_____); *жук-олень (Lucanus cervus*) (Бірківське лісництво, кв. _____); люцина (*Hamearis lucina*) (Лютенське лісництво, кв. _____); левкоринія білолоба (*Leucorrhinia albifrons*) і бджола-тесляр фіолетова (*Xylocopa violacea*) (Лохвицьке лісництво, кв. _____); райдужниця велика (*Apatura iris*) (Зіньківське лісництво, кв. _____) рекомендуємо не проводити плановану діяльність і проводити моніторинг за станом популяції раритетних видів.

Рекомендуємо не проводити плановану діяльність в Лютенському лісництві, кв. _____, де виявлено місце існування сім'ї виду соня садова (*Eliomys quercinus*).

На ділянці знахідки подалірія (*Iphiclides podalirius*) в Безвіднянському лісництві, кв. _____ вважаємо за доцільне проводити моніторинг в наступні роки, оскільки ділянку відведено в рубку на 2028 рік і місце знахідки не характерне для цього виду.

У місці виявлення гадюки Нікольського (*Vipera nikolskii*) (Лютенське лісництво, кв. _____) рекомендується утриматися від проведення планованої діяльності та здійснювати моніторинг стану популяції зазначеного виду з метою збереження його оселища й запобігання можливому негативному впливу.

У місці живлення видри річкової (*Lutra lutra*) на р. Грунь-Ташань (Бірківське лісництво, кв. _____) під час провадження планованої діяльності рекомендується дотримуватися вимог статті 39 Закону України «Про тваринний світ» щодо обмеження проведення заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою для диких тварин у період масового розмноження та вирощування потомства.

Для видів тварин, занесених до Червоної книги України, місця мешкання та гніздування яких розташовані в межах об'єктів природно-заповідного фонду та на інших ідентифікованих ділянках, негативний вплив від проведення планованої діяльності мінімізується шляхом виключення відповідних ділянок із проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га.

Зокрема, місця гніздування журавля сірого (*Grus grus*) зафіксовано в Краснолуцькому лісництві на відстані 0,5 км на південний захід від кв. _____, та в Безвіднянському лісництві, кв. _____, у межах заповідного лісового урочища «Безвіднянське»; місця мешкання мідянки звичайної (*Coronella austriaca*) – у ботанічній пам'ятці природи «Урочище Галочка» та загальнозоологічному заказнику «Байрак»; місце мешкання сичика-горобця (*Glaucidium passerinum*) – у Безвіднянському лісництві, кв. _____; місця мешкання сича волохатого (*Aegolius funereus*) – у Краснолуцькому лісництві, кв. _____ (заповідне лісове урочище «Забрід»), та в Зіньківському лісництві на відстані 300 м на південний захід від кв. _____ (покинута ферма); місце гніздування орлана-білохвоста (*Haliaeetus albicilla*) – у Чорнухинському лісництві, кв. _____.

Під час планування та здійснення лісогосподарських заходів враховуватимуться встановлені місця мешкання, розмноження та гніздування зазначених видів, а також вимоги природоохоронного законодавства щодо збереження їхніх оселищ. Проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га безпосередньо на зазначених ділянках у межах планованої діяльності не передбачається.

У разі створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах у встановленому законодавством порядку планована діяльність у їх межах здійснюватиметься з дотриманням визначеного для таких зон режиму ведення лісового господарства, відповідних обмежень та заборон.

Рубки головного користування не будуть проводити в місцях виявлення охоронюваних видів.

У виявлених місцезнаходженнях раритетних видів рекомендується проводити моніторинг за станом популяцій раритетних видів для уникнення негативного впливу на рідкісні види.

Планова діяльність у наведених виділах буде проводитись із врахуванням заходів охорони раритетних видів та угруповань.

Під час провадження планованої діяльності, у відповідності до вимог до ЗУ «Про тваринний світ» буде забезпечено:

– збереження умов існування видового і популяційного різноманіття тваринного світу в стані природної волі;

– недопустимість погіршення середовища існування, шляхів міграції та умов розмноження диких тварин;

– збереження цілісності природних угруповань диких тварин;

– запобігання загибелі тварин під час здійснення лісогосподарських, лісозаготівельних та інших робіт;

– надання допомоги тваринам у разі захворювання, загрози їх загибелі під час стихійного лиха і внаслідок надзвичайних екологічних ситуацій;

– охорону середовища існування, умов розмноження і шляхів міграції тварин

– недоторканість ділянок, що становлять особливу цінність для збереження тваринного світу;

– розроблення і здійснення заходів, які будуть забезпечувати збереження шляхів міграції тварин;

У період масового розмноження диких тварин, з 1 квітня до 15 червня буде заборонено проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на атмосферне повітря

Під час провадження планованої діяльності підприємство:

– вживатиме заходи щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і

зменшення впливу фізичних факторів;

– здійснюватиме контроль за обсягом і складом забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, і рівнями фізичного впливу та вестиме їх постійний облік;

– забезпечить здійснення інструментально-лабораторних вимірювань параметрів викидів забруднюючих речовин стаціонарних і пересувних джерел та ефективності роботи газоочисних установок;

– не допускатиме експлуатацію транспортних та інших пересувних засобів та установок, у викидах та скидах яких вміст забруднюючих речовин перевищує встановлені нормативи.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на здоров'я населення

При здійсненні планованої діяльності у відповідності до вимог ст. 24 ЗУ «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» з метою відвернення і зменшення шкідливого впливу на здоров'я населення шуму, неіонізуючих випромінювань та інших фізичних факторів будуть:

– здійснюватись відповідні організаційні, господарські, технічні, технологічні та інші заходи щодо попередження утворення та зниження шуму до рівнів, установлених санітарними нормами;

– вживатись заходи щодо недопущення впродовж доби перевищень рівнів шуму, встановлених санітарними нормами.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на водні ресурси

Відповідно до вимог Правил рубок головного користування (наказ Держлісгоспу України від 23.12.2009 № 364, зареєстрований в Мін'юсті 26.01.2010 № 85/17380) під час здійснення планованої діяльності заборонено прокладення трелювальних волоків буде здійюснюватися на відстані більше ніж 20 метрів від постійних водотоків, у місцях витоків річок та навколо них.

Для попередження негативного впливу рубок під час провадження планованої діяльності:

– забороняється прокладення трелювальних волоків на відстані ближче ніж 20 метрів від постійних водотоків, у місцях витоків річок та навколо них;

– у деревостанах, що віднесені до захисних смуг лісів уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів рубок будуть призначатися лише вузьколісосічні рубки;

– постійно (протягом року) будуть проводитись роботи з очищення русел водотоків та водних об'єктів від порубкових решток;

– постійно (протягом року) будуть проводитись роботи з очищення прибережних захисних смуг водних об'єктів від повалених дерев та порубкових решток.

Роботи із заготівлі деревини будуть проведені способами, що не спричиняють негативного

впливу на стан водойм.

У відповідності до ст. 54 Водного кодексу України транспортування деревини лісосплавом по водних об'єктах не використовуватиметься.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного впливу шуму

Відповідно до вимог ДБН В.1.1-31:2013 «Захист території, будинків і споруд від шуму» з метою зниження рівнів шуму джерел до допустимих величин під час планованої діяльності будуть передбачені наступні заходи:

– раціональне розміщення технологічного обладнання і робочих місць;

– застосування організаційно-технічних заходів, які передбачають застосування малошумного технологічного обладнання і малошумних технологічних процесів, оснащення машин і механізмів засобами дистанційного управління і автоматичного контролю, змінення способів обробки і транспортування матеріалів тощо.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного впливу на об'єкти природно-заповідного фонду

Відповідно до вимог ЗУ «Про природно-заповідний фонд України» та відповідно до вимог «Правил рубок головного користування» (наказ Держлісгоспу України від 23.12.2009 № 364, зареєстрований в Мін'юсті України 26.01.2010 № 85/17380) планова діяльність на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення заборонено.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного впливу на об'єкти Смарагдової мережі

Відповідно до законопроекту «Про території Смарагдової мережі» власники землі та землекористувачі, які внаслідок дії заборон чи обмежень їхньої діяльності, що встановлені для збереження територій Смарагдової мережі, зазнають збитків, мають право на їх відшкодування.

Відшкодування збитків надається за рахунок коштів Державного, Автономної Республіки Крим та місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища, інших джерел, не заборонених законодавством.

Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам визначається Кабінетом Міністрів України.

Компенсаційні заходи

Компенсаційними заходами, які будуть проведені філією «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» є заходи, пов'язані з відновленням лісу.

Відповідно до вимог Правил рубок головного користування (наказ Держлісгоспу України від 23.12.2009 № 364, зареєстрований в Мін'юсті України 26.01.2010 № 85/17380) спосіб відновлення лісу на лісосіці, а у разі потреби на окремій її частині буде визначено під час

підготовки лісосіки до рубки з урахуванням лісорослинних умов та біологічних особливостей деревних порід. Спосіб лісовідновлення може бути також змінений під час огляду місць рубок.

Відповідно до статті 79, 80, 82 Лісового кодексу України підприємство забезпечить проведення заходів щодо відтворення лісів з метою:

– досягнення оптимальної лісистості шляхом створення в максимально короткі строки нових насаджень найбільш економічно та екологічно доцільними способами і технологіями;

– підвищення водоохоронних, ґрунтозахисних, санітарно- гігієнічних, інших корисних властивостей лісів і захисних лісових насаджень;

– поліпшення якісного складу лісів, підвищення їх продуктивності та біологічної стійкості.

Зруби підлягають залісенню протягом не більше двох років. Лісові культури, що загинули, відновлюються в наступному році. Обсяги робіт щодо відновлення лісів визначатимуться на підставі матеріалів лісовпорядкування або спеціального обстеження з урахуванням фактичних змін у лісовому фонді України та стану земель, що підлягають залісенню.

Відновлення лісів проводитимуться способами, що забезпечують створення високопродуктивних лісів з господарсько цінних деревних і чагарникових порід.

У відповідності до вимог статті 23, 24 ЗУ «Про рослинний світ» філія «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» сприятиме відтворенню природних рослинних ресурсів шляхом:

– сприяння природному відновленню рослинного покриву;

– штучного поновлення природних рослинних ресурсів;

– запобігання небажаним змінам природних рослинних угруповань та негативному впливу на них господарської діяльності;

– зупинення (тимчасово) господарської діяльності з метою створення умов для відновлення деградованих природних рослинних угруповань.

Роботи, пов’язані з відтворенням природних рослинних ресурсів, будуть здійснюватися способами, що забезпечують їх відтворення в найкоротші терміни та не суперечать чинному законодавству і не завдають шкоди здоров’ю людини та довкіллю, що в свою чергу дозволяє вести максимально ефективне господарювання, і є показником раціонального ведення в комплексі всіх заходів.

У відповідності до вимог Правил відтворення лісів (постанова КМ України від 01.03.2007 № 303) відтворення лісів буде здійснюватися з урахуванням екологічних, соціально-економічних та природно-кліматичних умов регіону з відповідним цільовим вирощуванням. Відтворення лісів здійснюватиметься на лісотипологічній основі відповідно до потенційних лісорослинних умов.

Проектування об’єктів, на яких передбачається відтворення лісів буде проводиться на основі актів огляду місць рубок, матеріалів обстеження ділянок лісокультурного фонду з

урахуванням наукових рекомендацій та передового досвіду.

Відповідно до вимог Податкового кодексу України підприємство під час провадження планованої діяльності матиме податкові зобов'язання з рентної плати: за спеціальне використання лісових ресурсів.

У разі порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища філією «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» будуть негайно вжиті заходи щодо усунення відповідних порушень та компенсовано в установленому порядку шкоду, заподіяну довкіллю або здоров'ю і майну громадян, в повному обсязі.

Заходи протипожежної безпеки

Заходи з пожежної безпеки плануються відповідно до «Правил пожежної безпеки в Україні». Для дотримання норм пожежної безпеки при здійсненні лісозаготівельних робіт передбачається:

– устаткування будівель і споруд, а також місць тимчасового зберігання ПММ, необхідними засобами, протипожежним інвентарем;

– забезпечення на території суворого протипожежного режиму (обладнати місця куріння);

– розміщення автотранспорту на майданчиках відкритого зберігання розставляється відповідно до «Норм для підприємства з обслуговування автомобілів»;

– забезпечення навчання і регулярну перевірку знань правил протипожежної безпеки та їх суворе дотримання усіма працівниками.

Протипожежний захист забезпечується силами робітників, первинними засобами пожежогасіння.

Первинні засоби пожежогасіння (вогнегасники, ємності з піском, багри, відра, лопати та ін.) повинні бути розташовані на видному місці, підходи до яких повинні бути завжди вільними.

Усі працюючі, які безпосередньо беруть участь у роботі, повинні бути проінструктовані щодо ліквідації пожеж.

Коротка характеристика ряду заходів, які передбачають запобігання, зменшення, уникнення, відвернення потенційно-можливого негативного впливу на фактори довкілля з включеними потенційно-негативними впливами, представлено в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1 – Ряд заходів які передбачають запобігання негативного впливу на довкілля

Фактор довкілля	Потенційні негативні впливи	Опис передбачених заходів на запобігання негативного впливу
1	*2*	*3*
Лісозаготівля		
Ґрунти	В результаті пошкодження ґрунтів, збільшується небезпека появи ерозії	Призупиняти роботи під час перезволоження верхнього шару ґрунту; розміщувати навантажувальні площадки в легкодоступних місцях
	Влаштування волоків на схилах	Використовувати природозберігаючі технології й

Фактор довкілля	Потенційні негативні впливи	Опис передбачених заходів на запобігання негативного впливу
1	*2*	*3*
	призводить до зсувів ґрунту	техніку, мінімізувати кількість волоків. Укріплювати трелювальні волоки порубковими рештками
	Ущільнення ґрунтів, зміна структури, зниження їхньої водопроникності та водоутримуючої здатності	Залишати порубкові рештки для перегнивання на лісосіці
	Внаслідок великої кількості порубкових решток підвищується пожежна небезпека	Спалювання порубкових решток проводити під час пожежобезпечного періоду та з дотриманням всіх правив протипожежної безпеки
Ґрунти	Забруднення ґрунту нафтопродуктами та відходами	Забезпечувати безпечне використання й зберігання ПММ для запобігання можливого забруднення ґрунту. Влаштувати місце заправки бензопил або використовувати гумові коврики. На верхніх складах, пунктах заправки ПММ, місцях заправки техніки у лісі, повинен знаходитись готовий до використання абсорбент (мішечок із сухою тирсою). Тверді відходи (шини, пляшки, промаслене ганчір'я, сміття тощо) повинні вивозитись з лісу та утилізуватись.
Рослинність	Знижується біорізноманіття лісових видів	Виявляти і заносити до технологічних карт місця зростання рідкісних і зникаючих рослинних видів, що зустрічаються на ділянці
	Зменшення кількості підросту в результаті проведення лісогосподарських заходів	Вибирати метод та сезон проведення рубки, що гарантує збереження благонадійного підросту господарськоцінних порід для лісовідновлення природнім шляхом
Фауна	Руйнування середовища існування, порушення спокою тварин внаслідок проведення рубок. Присутність машин і людей при лісозаготівлі порушують спокій тварин	Виявляти і заносити до технологічних карт місця зростання рідкісних і зникаючих видів, що зустрічаються на ділянці, планувати та виконувати заходи з їх охорони
Водний режим теритирії	Водоутримуюча здатність ґрунтів знижується на зрубах, що призводить до збільшення поверхневого стоку. Забруднення вод нафтопродуктами, відходами негативно впливає на живі організми водоймищ	Зберігати лісову рослинність у буферній зоні на берегах водоймищ. Забезпечувати безпечне використання й зберігання хімікатів, ПММ для запобігання можливого забруднення вод.
Лісовідновлення		
Ґрунти	Ґрунтова ерозія після підготовки ґрунту на ділянках	Відновлювати лісовий покрив якомога швидше. Не проводити суцільну підготовку ґрунту на крутих схилах, нестабільних або ерозійно-небезпечних ґрунтах
	При використанні машин і механізмів можливе ущільнення та забруднення паливномастильними матеріалами	Використовувати природозберігаючі технологію та техніку або виконувати роботи вручну. Забезпечувати безпечне використання й зберігання ПММ

8 ОПИС ОЧІКУВАНОГО ЗНАЧНОГО НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ДІЯЛЬНОСТІ НА ДОВКІЛЛЯ

Як показують результати проведеної оцінки впливу на довкілля, значного негативного впливу в результаті провадження діяльності при дотриманні технічних і технологічних нормативів, нормативно-правових документів не очікується.

Комплекс технологічних, технічних, організаційних рішень, забезпечує надійну безаварійну роботу технологічних об'єктів на лісосіках. Проектні рішення забезпечують високий ступінь надійності функціонування технологічних споруд

Ризики збитків від надзвичайних ситуацій (далі НС) природного характеру – середні. Види НС: геологічні, медико-біологічні та метеорологічні. До основних ризиків ведення планованої діяльності, які несуть потенційну небезпеку виникнення надзвичайних ситуацій відносяться лісові пожежі. Протипожежне впорядкування включає комплекс правових, організаційних технічних, лісогосподарських та інших заходів, направлених на попередження виникнення пожеж, обмеження їх розповсюдження, зниження пожежної безпеки в лісі, підвищення пожежестійкості деревостанів, своєчасне виявлення пожеж та їх гасіння. Заходи з охорони лісів від пожеж запроектовані з врахуванням економічних, біологічних і екологічних особливостей лісового фонду.

Згідно з статистичними даними інтегральний показник природно-техногенної небезпеки Полтавської області – помірний (0,253). А отже, значного негативного впливу діяльності на довкілля при надзвичайних ситуаціях не прогнозується.

Вплив експлуатаційних чинників на виникнення аварійних ситуацій має випадковий характер, локальний по розміщенню об'єктів, короткочасний і попереджається, насамперед, суворим регламентом технологічного процесу в рамках проектного режиму; організацією надійного контролю за технічним станом устаткування.

На об'єкті можуть мати місце природні зсуви та просідання земної поверхні, інтенсивні опади, антропогенні помилки при проектуванні, техобслуговуванні, експлуатації технічного обладнання та зловмисні пошкодження.

Необхідно відзначити, що рубки проводяться на достатній відстані від населених пунктів і в разі виникнення надзвичайної ситуації вона не матиме негативного впливу на прилеглі території та населення.

З метою уникнення значного негативного впливу планованої діяльності на довкілля та виникнення надзвичайних ситуацій та аварій на підприємстві передбачено:

– забезпечення виконання заходів у сфері цивільного захисту;
– забезпечення працівників засобами колективного та індивідуального захисту;
– розміщення інформації про заходи безпеки та відповідну поведінку у разі

виникнення аварії;

– організацію та здійснення під час виникнення надзвичайних ситуацій евакуаційних заходів щодо працівників та майна;

– створення формувань цивільного захисту та необхідну для їх функціонування матеріально-технічну базу;

– створення диспетчерської служби, необхідної для забезпечення безпеки об’єкта;

– проведення оцінки ризиків виникнення надзвичайних ситуацій на об’єкті та здійснення заходів щодо неперевищення прийнятних рівнів таких ризиків;

– здійснення навчання працівників з питань цивільного захисту, у тому числі правилам техногенної та пожежної безпеки;

– проведення тренувань і навчання з питань цивільного захисту;

– забезпечення безперешкодного доступу посадових осіб органів державного нагляду, працівників аварійно-рятувальних служб, з якими укладені угоди про аварійно-рятувальне обслуговування для проведення обстежень на відповідність протиаварійних заходів планам локалізації і ліквідації наслідків аварій на об’єкті, сил цивільною захисту – для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

– забезпечення дотримання вимог законодавства щодо створення, зберігання, утримання, використання та реконструкції захисних споруд цивільного захисту;

– здійснення обліку захисних споруд цивільного захисту, які перебувають на балансі (утриманні);

– створення матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

– розроблення заходів щодо забезпечення пожежної безпеки;

– розроблення і затвердження інструкцій та видання наказів з питань пожежної безпеки, здійснення постійного контролю за їх виконанням;

– забезпечення виконання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, а також виконання вимог приписів, постанов та розпоряджень центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сферах техногенної та пожежної безпеки;

– утримання у справному стані засобів цивільного та протипожежного захисту, недопущення їх використання не за призначенням;

– здійснення запланованих заходів щодо впровадження автоматичних засобів виявлення та і гасіння пожеж і використання для цієї мети виробничої автоматики;

– своєчасне інформування відповідних органів та підрозділів цивільного захисту про несправність протипожежної техніки, систем протипожежного захисту, водопостачання, а також про закриття доріг і проїздів на відповідній території.

Відповідно до статті 25 Закону України «Про захист населення і територій від надзвичайних

ситуацій техногенного та природного характеру» з метою захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на підприємстві буде передбачено:

– планування і здійснення необхідних заходів для захисту працівників підприємства, об'єктів господарювання та довкілля від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

– підтримання у готовності до застосування сил і засобів із запобігання виникненню та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

– створення та підтримання матеріальних резервів для попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

– забезпечення своєчасного оповіщення працівників підприємства про загрозу виникнення або про виникнення надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру.

Заходи запобігання чи пом'якшення впливу на довкілля та заходи реагування при виникненні аварійних забруднень атмосферного повітря

Відповідно до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря» на підприємстві розроблені спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також вживатимуться заходи для ліквідації причин, наслідків забруднення атмосферного повітря.

У разі виникнення надзвичайної ситуації (виявлення в атмосферному повітрі однієї або кількох речовин, кількість яких перевищує їх максимальні разові ГДК, спричиненого аварією, катастрофою, стихійним лихом, що створило загрозу здоров'ю населення, призвело або може призвести до матеріальних втрат) підприємством негайно буде передана інформація про це органам виконавчої влади або органам місцевого самоврядування разом з пропозиціями про вжиття необхідних заходів для ліквідації наслідків аварії, катастрофи, стихійного лиха, у відповідності до вимог Порядку організації та проведення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.03.1999 р. № 343.

Заходи запобігання чи пом'якшення опливу на довкілля та заходи реагування при виникненні аварійних забруднень земель

Відповідно до вимог Закону України «Про охорону земель» підприємство своєчасно інформуватиме відповідні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування про стан, деградацію та забруднення земельних ділянок.

У разі можливого забруднення земель небезпечними відходами, у тому числі аварійними, викидами від стаціонарних і пересувних джерел за рішенням місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування будуть проведені постійні або періодичні обстеження хімічного складу ґрунтів з метою виявлення та визначення їх негативного впливу на здоров'я людини, а також окремих видів природних ресурсів і довкілля в цілому.

У разі наявності у філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» об'єктивної інформації про виникнення або загрозу виникнення надзвичайної ситуації техногенного або природного характеру підприємство зобов'язується надати її Мінприроди, ДСНС та її територіальним органам та обласній держадміністрації у відповідності до вимог пункту 19 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля» від 30.03.1998 р. № 391.

Заходи реагування при виникненні надзвичайної екологічної ситуації

Надзвичайна екологічна ситуація – надзвичайна ситуація, при якій на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що потребують застосування надзвичайних заходів з боку держави.

У разі оголошення на території планованої діяльності зони надзвичайної екологічної ситуації підприємство зобов'язується:

– неухильно дотримуватись встановленого правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації;

– проводити мобілізацію ресурсів та зміну режиму роботи підприємства з метою проведення аварійно-рятувальних та відновлювальних робіт;

– вжити заходів щодо нормалізації екологічного стану на території планованої діяльності.

Заходи реагування на аварійні ситуації спричинені сейсмічними чинниками

Оцінювання можливості виникнення аварійної ситуації на території планованої діяльності внаслідок дії сейсмічного чинника можливе порівнянням бальності виникнення землетрусу в цій місцевості і ступеня руйнування обладнання при даній інтенсивності за шкалою М8К-64, яка аналогічна шкалі Ріхтера, але супроводжується описом можливих наслідків для кожною балу. На території планованої діяльності відзначається бал сейсмічної інтенсивності на рівні 5 за шкалою М8К-64.

Землетрус характеризується необхідністю пошуку постраждалих, забезпечення доступу рятувальників і рятування людей, надання першої невідкладної медичної допомоги тощо.

Складність проведення рятувальних робіт обумовлена великою кількістю постраждалих людей, які опинилися в завалах, необхідністю виконання складних інженерних робіт та загрозою подальшого руйнування.

Особливі вимоги ставляться до безпечного ведення рятувальних робіт у зонах руйнувань.

У разі виникнення землетрусу підприємство зобов'язується:

– створити усі умови, організувати постійний контроль за виконанням рятувальниками належних заходів щодо їх безпеки, забезпечити своєчасне надання допомоги постраждалим рятувальникам;

– встановити наявність постраждалих, їх кількість та, за можливості, стан; характер та

межі зони руйнувань; можливість подальшого руйнування конструкцій; розміщення у зоні надзвичайної ситуації небезпечних об'єктів;

– встановити наявність небезпечних факторів (вогонь, підтоплення, витік газу, потрапляння води в завал, наявність обірваних електромереж під напругою тощо) та ступінь їх загрози;

– встановити наявність та стан шляхів транспортування постраждалих з небезпечної зони;

– спільно з підрозділами оперативно-рятувальної служби цивільного захисту проводити пошуково-рятувальні роботи, а саме: візуальне обстеження постраждалої території, опитування очевидців та врятованих постраждалих;

– провести прослуховування завалів; обстеження пошкоджених (зруйнованих) будівель та споруд.

З урахуванням ймовірності виникнення аварійних ситуацій, одним з ефективних методів мінімізації збитку від потенційних аварій є готовність до них розробка сценаріїв можливого розвитку при аварії і сценаріїв реагування на них. Основними заходами попередження можливих аварійних ситуацій є суворе виконання технологічної та виробничої дисципліни, виконання проектних рішень і оперативний контроль.

Керівництво підприємства в повній мірі має усвідомлювати свою відповідальність даної проблеми, і забезпечити безпеку діяльності, взаємодіючі з органами нагляду та інспекціями, що відповідають за екологічну безпеку і здоров'я місцевого населення і працюючого персоналу, дотримуватися всіх нормативних вимог до інженерно-екологічної безпеки ведення робіт на всіх етапах здійснюваної діяльності.

При використанні намічених Звітом заходів по охороні атмосферного повітря, водного середовища, рекультивації земель і виконанні правил безпеки, охорони надр забезпечується мінімальний вплив лісозаготівельних робіт на навколишнє середовище, запобігається деградація навколишнього середовища, забезпечується екологічно безпечна господарська діяльність, виключається загроза для життя та здоров'я місцевого населення.

Згідно з оцінкою ризиків для здоров'я людей та довкілля через можливість виникнення надзвичайних ситуацій, значного негативного впливу від провадження планованої діяльності на довкілля, зумовленою вразливістю до ризиків надзвичайних ситуацій не передбачається.

Заходи реагування при пожежах

Всі будівлі, споруди, приміщення філії повинні бути забезпечені первинними засобами пожежегасіння.

Засоби пожежегасіння повинні розташовуватися так, щоб ними легко було скористатися у випадку пожежі. Забороняється заставляти доступ до засобів пожежегасіння і використовувати їх не за призначенням. Первинні засоби пожежегасіння розміщуються на території філії на пожежних

щитах. Біля кожного пожежного щита обладнується пристрій звукової сигналізації для подавання сигналу пожежної тривоги. На пожежних щитах вказуються їх порядкові номери та номери телефонів для виклику пожежної команди.

Переносні вогнегасники розміщуються шляхом навішування на вертикальні конструкції на висоті не більше 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника, або встановлюються в пожежні шафи поруч з пожежними кранами або на підставки.

Вогнегасники слід розміщувати так, щоб вони були захищені від попадання прямих сонячних променів, безпосередньої дії опалювальних приладів та атмосферних опадів.

Експлуатація і технічне обслуговування вогнегасників здійснюються у відповідності з паспортами заводів-виготовлювачів, затвердженими у встановленому порядку регламентами технічного обслуговування. Контроль за технічним станом вогнегасників покладається на начальника служби пожежної безпеки філії.

Для контролю за постійною готовністю вогнегасників до дій і наявністю в них заряду, запірна арматура кожного вогнегасника незалежно від типу, повинна бути опломбована і мати бирку з датами зарядки та чергової перезарядки.

При виникненні пожежі перший хто її помітив повинен негайно повідомити керівництво філії та дзвонити 101 до управління ДСНС України в Полтавській області.

Гасіння пожежі здійснюється:

1. До прибуття пожежного підрозділу ДСНС – представником лісогосподарського підприємства на території якого виникла пожежа.
2. Після прибуття пожежного підрозділу ДСНС – старшим оперативним начальником.

Керівник філії узгоджує дії керівника гасіння пожежі, який залучає наявні засоби та застосовує доступні заходи для гасіння пожежі та евакуації людей.

Втручатися будь-кому в дії керівника гасіння пожежі забороняється.

9 ВИЗНАЧЕННЯ УСІХ ТРУДНОЩІВ (ТЕХНІЧНИХ НЕДОЛІКІВ, ВІДСУТНОСТІ ДОСТАТНІХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ АБО ЗНАНЬ), ВИЯВЛЕНИХ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ЗВІТУ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Труднощів, виявлених у процесі підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля діяльності з використання лісових ресурсів в порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України», не виявлено.

10 УСІ ЗАУВАЖЕННЯ І ПРОПОЗИЦІЇ ГРОМАДСЬКОСТІ ДО ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ОБСЯГУ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА РІВНЯ ДЕТАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ПІДЛЯГАЄ ВКЛЮЧЕННЮ ДО ЗВІТУ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Повідомлення про планову діяльність №14850, що підлягає оцінці впливу на довкілля опубліковано у газетах Green Post та Всеукраїнська щотижнева газета «Про вплив на довкілля», а також на сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

У відповідності до п. 7 ст. 5 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» протягом 12 робочих днів з дня офіційного оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, громадськість може надати уповноваженому територіальному органу зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня офіційного оприлюднення повідомлення про планову діяльність, стосовно використання лісових ресурсів в порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, зауважень і пропозицій від громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту, не надходило.

Громадські слухання будуть проводитися у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

11 СТИСЛИЙ ЗМІСТ ПРОГРАМ МОНІТОРИНГУ ТА КОНТРОЛЮ ЩОДО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ПІД ЧАС ПРОВАДЖЕННЯ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, А ТАКОЖ (ЗА ПОТРЕБИ) ПЛАНІВ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

Підприємства, установи і організації незалежно від їх підпорядкування і форм власності, діяльність яких призводить чи може призвести до погіршення стану довкілля, зобов'язані здійснювати екологічний контроль за виробничими процесами та станом промислових зон.

Згідно з проведеною оцінкою впливів на довкілля визначено, що під час провадження планованої діяльності на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» очікується допустимий вплив на довкілля та здоров'я населення, зумовлений викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря, шумовим забрудненням та здійсненням операцій у сфері поводження з відходами. Значний негативний вплив на довкілля під час провадження планованої діяльності не передбачається.

Моніторинг в лісах філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» охоплює всі види діяльності і проводиться на різних рівнях. Індикатори моніторингу встановлені та охоплюють соціальні, економічні та екологічні аспекти.

Під час ведення лісового господарства слід вивчати і збирати інформацію, необхідну для моніторингу таких показників:

– дотримання встановлених меж лісосік та правильності проведення рубок відповідно до матеріалів лісовпорядкування та лісорубних квитків;

– дотримання природоохоронних обмежень у прибережних захисних смугах, водоохоронних зонах та інших екологічно чутливих територіях;

– надавати інформацію щодо проведення лісовідновлення;

– щороку протягом реалізації планованої діяльності здійснювати дослідження щодо впливу планованої діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі, раритетні види, інформацію надавати до уповноваженого центрального органу;

– щорічно надавати до уповноваженого центрального органу квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання, перебування видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України, на місці провадження планованої діяльності.

Частота, інтенсивність та обсяги моніторингу залежать від інтенсивності та обсягів робіт, які здійснюються підприємством. Моніторинг охоплює період від одного дня (поточний моніторинг за виконанням денних норм виробітку, кількості заготовленої чи переробленої продукції) до одного року (моніторинг планових показників діяльності за рік).

12 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ

Філія «Гадяцьке лісове господарство» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» розташована в північній частині Полтавської області на території Лубенського, Миргородського, Полтавського районів.

Планована діяльність – спеціальне використання лісових ресурсів в порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок площею понад 1 га. Заготівля деревини здійснюється в межах розрахункової лісосіки, фонду рубок головного користування та Актів лісопатологічного обстеження, на підставі спеціального дозволу – лісорубного квитка.

Площа філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» складає 56 285,6 га.

Щорічний обсяг рубок головного користування запроектовано в об'ємі 63,46 тис. м³ на площі 268,0 га, в тому числі захисні ліси – 49,41 тис. м³ на площі 215,6 га, рекреаційно-оздоровчі ліси – 14,05 тис. м³ на площі 52,4 га.

Щорічний обсяг суцільних санітарних рубок запроектовано в об'ємі 14,10 тис. м³ на площі 70,0 га, в тому числі захисні ліси – 11,34 тис. м³ на площі 56,3 га, рекреаційно-оздоровчі ліси – 2,76 тис. м³ на площі 13,7 га.

Розміщення рубок головного користування проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду по лісництвах, стану насаджень і схеми існуючої дорожньої мережі.

При територіальному розміщенні лісосік дотримано встановлені правилами рубок ширина, довжина, площа, спосіб і термін примикання лісосік, напрямок рубки і кількість зарубів у кварталі, що відображено в технологічних схемах.

При провадженні планованої діяльності всі роботи по звалюванню лісу виконуються послідовно. Звалювання деревини, очищення дерев від гілок та розкряжування деревини виконують бензопилами. Трелювання деревини здійснюється тракторами, вивезення – спеціальним автотранспортом.

При реалізації прийнятого варіанту планованої діяльності оцінювався вплив на здоров'я населення, рослинний і тваринний світ, ґрунти, матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину. За результатами оцінки можливі наступні ймовірні впливи на довкілля:

здоров'я населення – допустимий вплив. Розрахунковий неканцерогенний ризик для здоров'я населення при впливі забруднюючих речовин, що викидаються джерелами викидів підприємства, є мінімальним, ймовірність виникнення шкідливих ефектів у населення надзвичайно мала. Соціальний ризик оцінюється як «умовно прийнятий». Джерелами шуму є технологічне обладнання, а також автотранспорт. Розрахункові еквівалентні рівні шуму, підприємства складають 6,35 дБА, при одночасній роботі обладнання;

стан фауни, флори, біорізноманіття – місцевий негативний вплив на рослинний та тваринний світ, їх популяцій та міграції. Всі виявлені під час дослідження раритетні види та

угруповання на території планової діяльності наведено в квартально-видільних таблицях у відповідних розділах звіту, плановану діяльність на цих ділянках рекомендовано проводити із врахуванням заходів охорони раритетних видів та угруповань. Для всіх видів, внесених в Червону книгу України виділено охоронну зону для зменшення впливу на їхнє місцезнаходження. Під час планової діяльності пряма дія буде поширюватися на рослинний покрив і деревостани ділянок фонду рубок, непряма дія можлива на місцезнаходження раритетних видів чи угруповань оточуючих територій.

ґрунт – вплив планованої діяльності на ґрунт екологічно допустимий. В межах території дослідження сформувались дерново-підзолисті, сірі лісові ґрунти, чорноземи опідзолені, а також дернові ґрунти.

Дерново-слабопідзолисті ґрунти сформувались під мішаними та сосновими лісами в межах надзаплавних терас річок. Їх низька природна родючість пов'язана з кислою реакцією ґрунтового розчину, невисоким вмістом гумусу, незначною кількістю загальних і доступних рослинам форм елементів живлення.

Чорноземи опідзолені та сірі лісові ґрунти сформувались переважно на вододільних ділянках Придніпровської низовини під широколистяними лісами на лесових або лесоподібних відкладах. Ці ґрунти в цілому відзначаються кращою родючістю та більшим вмістом поживних речовин.

Дернові ґрунти сформувались в межах заплавних частин річок. Вони характеризуються достатньо високими показниками вмісту органічних речовин та вмісту рухомих сполук фосфору, але малою потужністю ґрунтового профілю внаслідок близького залягання ґрунтових вод.

У межах обстеженої території не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів процесів його деградації, обумовлених проведенням лісогосподарських робіт. Шар лісової підстилки, розвинута підлісна рослинність захищають поверхню ґрунту від проявів ерозійних процесів.

При плануванні та проведенні рубок головного користування рекомендується звернути особливу увагу на 6 виділ 42 кварталу Краснолуцького лісництва щодо недопущення посилення ерозійних процесів, у зв'язку з наявністю в його межах сформованого яру.

Враховуючи геоморфологічні умови ґрунтоутворення і регіональні особливості ведення лісогосподарської діяльності, на землях господарства у процесі післяпроектного моніторингу необхідно виділяти репрезентативні виділи для площ головного користування, які визначаються річними планами лісогосподарських робіт чи річними лісосічними відомостями, у відповідності до фонду рубок.

вода – вплив планованої діяльності на водні ресурси незначний. На території запланованої лісогосподарської діяльності визначено водні об'єкти: річки Грунь-Ташань, Грунь, Псел, Сула, Удай, Артополот, Ташань, Лютенька, Лохвиця, Многа.

Рельєф території в основному рівнинний, підземні води беруть незначну участь в формуванні стоку річок. Основу його складають атмосферні опади.

Водність річок області досить нерівномірна по сезонах року та у просторовому аспекті. Так, водність рік в північних районах в 1,5-2 рази вище, ніж у південних. До 70% стоку річок припадає на весняну повінь, або літні паводки і лише до 30% – на решту року. В літню межінь значна частина річок південних районів в сухі роки пересихає, що робить неможливим водозабір з них без будівництва підпірних споруд, ставків та водосховищ.

Для того, щоб запобігти втратам води під час весняної повені стік майже всіх річок області зарегульовано. Побудовано 90 водорегулюючих споруд, в т.ч. 71 водосховище. Найбільшими є водосховища, що утворилися після спорудження Кременчуцької та Дніпродзержинської ГЕС.

Аналіз гідролого-гідроморфологічних характеристик водотоків засвідчив про наступне – сучасний гідрологічний режим значно залежить як від природних факторів (кількість опадів, температура повітря, орографія місцевості тощо) так і від антропогенних (зарегулювання стоку, спрямлення русел, меліоративні роботи, тощо). Досліджені водні об’єкти є притоками річки Дніпро різного порядку (I-IV). Для досліджених річок закладені гідроекологічні створи дослідження з визначеними географічними координатами, та відібрані зразки води для низки гідроекологічних досліджень.

Отримані розрахункові характеристики середніх за багаторіччя, мінімальних та максимальних показників стоку близькі до виміряних характеристик стоку річок досліджуваної території, і можуть бути використані для оцінок величини річкового стоку при відсутності натурних спостережень.

Аналіз часового розподілу стоку свідчить про перерозподіл та вирівнювання його показників в часовому перебігу, тобто на фоні зменшення максимальних витрат води відбувається збільшення мінімального стоку протягом року.

Планова господарська діяльність не буде чинити суттєвого впливу на гідроекологічний стан водних об’єктів при водності близький до середніх показників. При екстремальних значеннях показників норми можливі несприятливі явища, такі як підтоплення територій (при водопіллях низької забезпеченості – водопілля на р. Лютенька у квітні 2018 р).

За результатами аналізів фізико-хімічних характеристик води річок значних порушень нормативів якості води не виявлено .

В цілому, за критерієм інтегрального екологічного індексу річки філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» характеризується в основному 3-ою категорією II класу якості води (води добрі за екологічним станом та досить чисті за ступенем забрудненості).

Зафіксовані у досліджених річках концентрації амонійних іонів, та величини показника БСК5 свідчать про наявність процесів евтрофікації на різних стадіях. Найнесприятливіша гідроекологічна ситуація склалася на річці Лютенька. На інших річках евтрофікаційні процеси

знаходяться на початкових стадіях.

При дотриманні існуючих правил господарської діяльності вона не вплине на гідроекологічний стан річок лісового господарства оскільки негативні гідроекологічні процеси пов'язані з низкою кліматичних змін (високі температури води, маловоддя) та спричинених ними негативними внутрішніми процесами.

Виконані рекогносцирувальні дослідження на місцевості та результати аналізу фізико-хімічних показників вод водних об'єктів засвідчив, що стічні води території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» не мають впливу на гідроекологічний стан водних об'єктів території, не зазнають сезонного впливу повеней та водопілля.

атмосферне повітря – допустимий вплив. Виконані розрахунки розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі показали, що максимальні приземні концентрації забруднюючих речовин на межі нормативної санітарно-захисної зони підприємства та найближчій житловій забудові не перевищують ГДК, що відповідає санітарним та екологічним вимогам.

клімат та мікроклімат – змін мікроклімату в результаті планованої діяльності не очікується, оскільки в результаті експлуатації лісів відсутні значні виділення теплоти, інертних газів, вологи. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину – негативних впливів не передбачається. Планована діяльність здійснюється за межами виявлених об'єктів культурної спадщини та їх охоронних зон.

соціально-економічні умови – позитивний вплив. Здійснення планованої діяльності буде мати позитивний вплив на місцеву економіку через цілорічну роботу підприємства, зайнятість місцевого населення, податкових надходжень тощо.

Враховуючі результати оцінки впливу під час провадження планованої діяльності на території філії «Гадяцьке лісове господарство» ДП «Ліси України» передбачена програма моніторингу та контролю щодо впливу на довкілля та здоров'я населення, яка здійснюється з метою зниження шкідливого впливу робіт на навколишнє природне середовище, забезпечення безпечного ведення робіт та охорони надр через інформаційне забезпечення управління в області раціонального та комплексного використання лісових ресурсів, охорони навколишнього природного середовища та промислової безпеки робіт.

13 СПИСОК ПОСИЛАНЬ ІЗ ЗАЗНАЧЕННЯМ ПОСИЛАНЬ ДЖЕРЕЛ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ОПИСІВ ТА ОЦІНОК, ЩО МІСТЯТЬСЯ У ЗВІТІ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059-VIII.
2. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-XII.
3. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.1992 № 2707-XII.
4. Водний кодекс України від 06.06.1995 № 213/95-ВР.
5. Кодекс України про надра від 27.07.1994 № 132/94-ВР.
6. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III.
7. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 № 3852-XII.
8. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.1992 № 2456-XII.
9. Закон України «Про тваринний світ» від 03.03.1993 № 3041-XII.
10. Закон України «Про рослинний світ» від 09.04.1999 № 591-XIV.
11. Закон України «Про управління відходами» від 20.06.2022 № 2320-IX.
12. Закон України «Про охорону земель» від 19.06.2003 № 962-IV.
13. Закон України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 № 2573-IX.
14. Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання» від 14.01.1998 № 15/98-ВР.
15. Закон України «Про Червону книгу України» від 07.02.2002 № 3055-III.
16. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 № 1805-III.
17. Закон України «Про охорону археологічної спадщини» від 18.03.2004 № 1626-IV.
18. Закон України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» від 08.07.2011 № 3677-VI.
19. Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» від 10.01.2002 № 2918-III.
20. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 № 3038-VI.
21. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР.
22. Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 № 2697-VIII.
23. Закон України «Про екологічну мережу України» від 24.06.2004 № 1864-IV.
24. Закон України «Про мисливське господарство та полювання» від 22.02.2000 № 1478-III.

25. Постанова КМУ від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів».

26. Постанова КМУ від 05.12.2023 № 1279 «Про затвердження Порядку створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами».

27. Постанова КМУ від 07.05.2022 № 556 «Деякі питання подання декларації про відходи».

28. Постанова КМУ від 13.12.2017 № 989 «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля».

29. Постанова КМУ від 13.12.2017 № 1026 «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки».

30. Постанова КМУ від 29.08.2002 № 1286 «Про затвердження Положення про Зелену книгу України».

31. Постанова КМУ від 25.03.1999 № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами».

32. Постанова КМУ від 18.12.1998 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об’єктів».

33. Постанова КМУ від 11.09.1996 № 1100 «Про затвердження Порядку розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин».

34. Постанова КМУ від 12.05.2007 № 724 «Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів».

35. Постанова КМУ від 23.05.2007 № 761 «Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів».

36. Постанова КМУ від 01.03.2007 № 303 «Про затвердження Правил відтворення лісів».

37. Постанова КМУ від 16.05.2007 № 733 «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних ділянок».

38. Наказ МОЗ України від 14.07.1997 № 208 «Про затвердження Норм радіаційної безпеки України (НРБУ-97)».

39. Наказ МВС України від 30.12.2014 № 1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні».

40. Наказ Мінрегіонбуду України від 17.01.2022 № 89 «Методичні рекомендації з оцінки ризику для здоров’я населення від забруднення атмосферного повітря».

41. Наказ МОЗ України від 18.10.2023 № 1811 «Методичні рекомендації з оцінки канцерогенного та неканцерогенного ризику для здоров’я населення від хімічного забруднення атмосферного повітря».

42. Наказ Мінприроди України від 27.06.2006 № 309 «Нормативи граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».

43. Наказ Мінекології України від 05.03.2013 № 91 «Регламент подання інформації про проведення рубок деревини у лісах».

44. Наказ Держкомлісгоспу України від 22.11.2010 № 403 «Про підвищення якості відведення лісосік».

45. Наказ Держкомлісгоспу України від 23.12.2009 № 364 «Про затвердження Правил рубок головного користування».

46. Наказ Мінприроди України від 05.02.2007 № 38 «Інструкція про порядок погодження та затвердження розрахункових лісосік».

47. Наказ Держкомлісгоспу України від 27.12.2004 № 278 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України».

48. Наказ Держгірпромнагляду України від 13.07.2005 № 119 «Правила охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості».

49. ДСТУ-Н Б В.1.1-33:2013 «Настанова з розрахунку та проектування захисту від шуму сельбищних територій».

50. ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації».

51. ДСТУ 7941:2015 «Якість ґрунту. Рекультивація земель. Загальні вимоги».

52. ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

53. Бондарчук В.Г. Геоморфологія України. – К.: АН УРСР, 1949. – 832 с.

54. Геоботанічне районування Української РСР. – К.: Наукова думка, 1977. – 304 с.

55. Библюк Н.І. Екологічна сумісність наявних технологій лісозаготівлі з природним середовищем: європейський досвід і українські реалії. // Наукові праці ЛАНУ. – 2004. – Вип. 3. – С. 118-132.

56. Олійник В.С. Дискусійні питання лісової гідрології. // Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. – 2014. – Т. 3. – С. 8-15.

57. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Полтавській області у 2023 році. – Полтава, 2024.

58. Екологічний паспорт Полтавської області, 2023.

59. Звіт з науково-дослідної роботи щодо виявлення локалітетів рідкісних видів флори та фауни, занесених до Червоної книги України.

60. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція, 1979).

61. Резолюція № 4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження».

62. Резолюція № 6 (1998) Постійного комітету Бернської конвенції «Про перелік видів, що потребують спеціальних заходів для їх збереження».

63. Національний каталог біотопів України / за ред. А.А. Куземко, Я.П. Дідуха, В.А. Онищенка, Я. Шеффера. – К., 2018. – 442 с.

64. Куземко А., Садогурська С., Василюк О. Тлумачний посібник оселищ Резолюції № 4 Бернської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. – К., 2017. – 124 с.

Список виконавців

Виконавець	Кваліфікація	Підпис
Прохоренко Аліна Василівна	Диплом магістра М18 №136677 Київський національний університет будівництва і архітектури Спеціальність Екологія Освітня програма Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування Професійна кваліфікація Еколог; Інженер-проектувальник	

Додатки